

370.5
1959

666

8

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΕΤΟΥΝΣΙΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ & ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

(ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ)

ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ
ΤΡΙΤΑΞΙΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
1959

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΖΑΡΙΔΙ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Η οποία προσπαθεί να δημιουργήσει
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Η οποία προσπαθεί να δημιουργήσει
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Η οποία προσπαθεί να δημιουργήσει

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΖΑΡΙΔΙ ΑΠΟΔΟΗΣ Σ ΑΙΓΑΙΟΝΑ

ΖΗΛΑΥ ΖΑΒΤΙΑΔΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΛΙΝΩΝΙΣΜΕΝΑΚΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΖΑΡΙΔΙ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Η οποία προσπαθεί να δημιουργήσει
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Η οποία προσπαθεί να δημιουργήσει
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Η οποία προσπαθεί να δημιουργήσει

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΖΑΡΙΔΙ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Η οποία προσπαθεί να δημιουργήσει
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Η οποία προσπαθεί να δημιουργήσει

χρ. καρδ. 22-28.

ΒΑΣΙΑΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ & ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

(ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ)

ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ
ΤΕΙΤΑΞΙΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
1959

ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

Β Δάσταγμα

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Μέσης
Ἐκπαιδεύσεως. (1)

"Ἔχοντες ὑπὸ δόψεις τὸ δέκατον 5 τοῦ Νόμου 4373 ὑπερὶ διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ δέκατον 8 ἐδάφ. 1 παράγρ. ε' τοῦ Νόμου 4653 ὑπερὶ διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως, προτάσσει τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ, λαβόντες ὑπὸ δόψεις καὶ τὴν ὑπὸ δέκατον 123 πρᾶξιν τοῦ Ἐκπ. Γνωμοδ. Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Τὸ ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1931 Η. Διάταγμα (2) ὑπερὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων τοῦ γυμνασίου, τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

"Ἄρθρον 1.

Τὸ πρόγραμμα τῶν εἰς τὰ Γυμνάσια, τὰς δύο κατωτέρας τάξεις τῶν Πρακτικῶν Λυκείων καὶ ἡμιγυμνάσια τοῦ Κράτους, Δημόσια καὶ Ἰδιωτικά, διδακτέων μαθημάτων κανονίζεται ἀπὸ μὲν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1931 - 32 διὰ τὰς δύο κατωτέρας τάξεις αὐτῶν, ἐφεξῆς δὲ κατ' ἔτος δι' ἑκάστην τῶν ἐπομένων τάξεων τῶν Γυμνασίων ὡς ἀκολούθως : (3)

(1) Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ὑπὸ 537 τῆς 9 Νοεμβρίου 1935 φύλλῳ Ἐφ. Κυβερν. (Τ.Α').

(2) Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ὑπὸ 12 τῆς 13 Ιανουαρίου 1932 φύλλῳ Ἐφ. Κυβ. (Τ.Α').

(3) Διὰ τὰ ἑξατάξια γυμνάσια θηλέων ισχύουσαν αἱ τροποποιήσεις τοῦ ἀπὸ 16 Ιανουαρίου 1937 Β.Δ. ὑπερὶ τροποποιήσεως τοῦ Ἀναλυτικοῦ προγράμματος ὡς πόδες τὰ γυμνάσια θηλέων δημοσιεύθεντος ἐν τῷ ὑπὸ 24 τῆς 25 Ιανουαρίου 1937 φύλλῳ Ἐφ. Κυβ. (Τεύχ. Α'), ἔχον οὕτω :

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β' ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

"Ἔχοντες ὑπὸ δόψεις τὸ δέκατον 5 τοῦ Νόμου 4373 (1929) ὑπερὶ διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ δέκατον 8 ἐδάφ. 1 παρ. ε' τοῦ Νόμου 4653 ὑπερὶ διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως προτάσσει τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ, στηριζομένη εἰς τὴν ὑπὸ δέκατον 123 πρᾶξιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου μετὰ γνωμοδότησην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ληφθείσαν ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 3 Δεκεμβρίου π. ἔ. (ἀριθ. πρακτικοῦ 845) ἀπεφάσισκεν καὶ διατάσσομεν.

"Ἄρθρον 1.

Τὸ ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1931 Διάταγμα ὑπερὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων τοῦ γυμνασίου ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9 Νο-

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Τυπογραφικά Μαθήματα

1. Θρησκευτικά

Σ κ ο π ό c. Η διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν κυρίους σκοπούς ἔχει α) τὴν ὑπὸ τῶν μαθητῶν σαφῆ ἐπίγνωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἡθικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας καὶ β) τὴν διὰ τῆς προστηκούσης ἐκτιμήσεως τοῦ ἔργου τούτου τοιαύτην ἔξυψωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἡθικοῦ φρονήματος των, ὃστε τοῦτο νὰ ἀποβῇ μὲν ὁ κύριος ρυθμιστής τῆς τε ἀτομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς των ζωῆς, νὰ ἐκδηλώνηται δὲ καὶ διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς των εἰς τὸν θρησκευτικὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τῆς κοινωνικῆς προνοίας τῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἑκκλησίας.

Τάξις Α'.

Ίερὰ Ιστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Μετὰ σύντομον γεωγραφικὴν ἔξέτασιν τῆς γώρας, ἐν 8 ἔδρασεν ὁ Ιεραρχιτικὸς λαός, ἐπισκόπησις τῆς Ιστορίας του, ἰδίως δὲ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἡθικῆς του ἐξελίξεως, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ιστορικοῦ του βίου μέχρι τῆς Ρωμαικῆς ἐποχῆς, ἐνδιατρίβουσα κυρίως εἰς τὰ ιστορικὰ σημεῖα, τὰ προπαρασκευασανταὶ καταστήσαντα ἀναγκαίαν τὴν ἔλευσιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἰησοῦ.

Τάξις Β'. (1)

Ίερὰ Ιστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ σύντομο ἐπισκόπησιν τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἡθικῆς καταστάσεως τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τοῦ Ἰεραρχιτικοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ παραστατικὴ Ιστορία τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Κυρίου.

εμβρίου 1935 Διατάγματος »περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Μέσης Ἑκπαίδευσεως« τροποποιεῖται ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια τῶν θηλέων ὡς ἀκολούθως : (ἡ συνέχεια τοῦ Διατάγματος εὑρηται εἰς ὑποσημειώσεις κάτωθεν τῶν τροποποιουμένων ἀρθρῶν τοῦ προγράμματος τῶν γυμνασίων τῶν ἀρρένων).

(1) Ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

Τάξις Β'

Ίερὰ Ιστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ σύντομον ἐπισκόπησιν τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἡθικῆς καταστάσεως τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τοῦ Ἰεραρχιτικοῦ λαοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ παραστατικὴ ιστορία τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Κυρίου, ἔξαρσμένης τῆς σπουδαιοτάτης αὐτοῦ συμβολῆς εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς θέσεως τῆς γυναικός ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ (Β.Δ. 16)25-1-1937).

Τάξις Γ'.

1. Μετά σύντοπου εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Π. Διαθήκην ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν περικοπῶν ἐκ τῶν Ἰστορικῶν βιβλίων αὐτῆς, δῆ τὸ περιεχόμενον ἀναφέρεται εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἡθικὰς ἀντιλήψεις τοῦ Ἰσραὴλ καὶ σχετίζεται μὲ τὴν ἔλευσιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ, μέχρι τέλος Δεκεμβρίου.

2. Μετὰ σύντομου εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν ἐκ τῶν Εὐαγγελίων, ἀναφερομένων ἰδίως εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἡθικὰς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους.

Τάξις Δ'. (1)

‘Ιστορία τοῦ ἔργου α) τῶν Ἀποστόλων μετ’ ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας οὖσιωδῶν περικοπῶν ἐκ τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων καὶ β) τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ’ ἡμᾶς χρόνων, ἔξαιροι μενένων ἴδιᾳ τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν φυσιογνωμῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς δι’ αὐτῶν ἀναπτύξεως τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν κυριωτέρων σταθμῶν τῆς ἔξελίξεως τῆς Χριστιανικῆς τέχνης καὶ τονιζομένων τῶν σημερινῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς λοιπὰς (ἐνωτικὴ κληνησίς) καὶ τῆς πρὸς ἄλληλας κοινωνίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (Πανορθόδοξον συνέδριον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἢ Ὁρθοδόξος προσύνοδος ἐν Ἀγίῳ Ὁρει).

Τάξις Ε'.

1. Ὁρθοδόξος Κατήχησις δι’ ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηπατοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἔξαγοθεισῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν.

Κατάδειξις τῆς ὑπεροχῆς τῆς Χριστιανικῆς ὑπὲρ τὰς λοιπὰς θρησκείας, μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

(1) ‘Ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

Τάξις Δ'

‘Ιστορία τοῦ ἔργου α) τῶν Ἀποστόλων μετ’ ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας οὖσιωδῶν περικοπῶν ἐκ τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων καὶ ἴδιᾳ τοῦ Ἀποστόλου Πτολέμου καὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Ἐλληνικῆς φιλοσοφίας ἐπὶ τῶν διδασκαλῶν του καὶ β) τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ’ ἡμᾶς χρόνων ἔξαιροι μενένων ἴδιᾳ τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν φυσιογνωμῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς δι’ αὐτῶν ἀναπτύξεως τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς συμβολῆς τῆς γηναικείας καθόλου καὶ ἴδιᾳ τῶν ἐπὶ χριστιανικῷ ζήτω καὶ εὐλαβεῖται διακριμέσιῶν γηναικῶν εἰς τὴν στήριξιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ δὲ καὶ τῶν κυριωτέρων σταθμῶν (αλπ. ὡς καὶ διὰ τὰ τῶν ἀρρένων) ἐν Ἀγίῳ Ὁρει. (Β.Δ. 16)-25-1937).

2. Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐποπτικὴ λειτουργικὴ μετ' ἀναγνώσεως τῶν κυριωτέρων προιόντων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Υμνολογίας, ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους. (1).

Τάξις ΣΤ'. (2)

1. Ἡ Χριστιανικὴ Ἡθικὴ δι' ἀνακεφαλικιώσεως καὶ συστηματοποίησεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἔξαγχθεισῶν ὀληθειῶν.

2. Σύντομος εἰσαγωγὴ εἰς τὰ ἴστορικοφιλολογικὰ προβλήματα τῆς Ησαΐας καὶ Καινῆς Διαθήκης. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περικοπῶν ἐκ τῶν Ποιητιῶν καὶ Προφητῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περικοπῶν ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου καὶ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου.

2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά

Σκοποί τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἶναι : α) ἡ τοιάυτη ἔξοικεισίς τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν λόγον, ὡστε οὗτοι 1) νὰ δύναντι ἐν τέλει νὰ κατανοοῦν ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ κείμενα μετὰ λελογισμένης χρήσεως τῶν εἰδικῶν βοηθημάτων καὶ νὰ γράφουν εἰς τὸ Ἀττικὸν ἰδίωμα μικράς συνθέσεις κινουμένας εἰς τὴν σφαῖραν τῶν νοημάτων τοῦ ἀρχαίου βίου. 2) Νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἐξουκειώσεως ταύτης προκύπτουσαν ἀρετὴν τῆς λογικῆς καὶ καλλιεπούς διατυπώσεως τῶν νοημά-

(1) Τὸ ἐδάφιον τοῦτο τροποποιεῖται ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων ὡς ἔξης :

2. Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐποπτικὴ λειτουργικὴ μετ' ἀναγνώσεως τῶν κυρίων προιόντων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Υμνολογίας, ἐν τοῖς ἴδιαις τροπαρίων τῶν Θεομητορικῶν Ἱερῶν καὶ γυναικῶν Ἀγίων καὶ Μαρτύρων τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους. (Β.Δ.16)25-1-1937).

(2) 'Ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

Τάξις Στ'.

1. Ἡ Χριστιανικὴ Ἡθικὴ δι' ἀνακεφαλικιώσεως καὶ συστηματοποίησεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἔξαγχθεισῶν ἡθικῶν ὀληθειῶν, ἔξαιρουμένων ἰδίως τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ.

β) 'Ἐν τέλει τοῦ προγράμματος τῶν Θρησκευτικῶν προστιθενταὶ τὰ ἀκόλουθα :

Παρατήσεις. Ἡ Θρησκευτικὴ διδασκαλία δέον νὰ ἐντίχειται διὰ τῆς δημιουργίας ἐμπνευσμένης Θρησκευτικῆς ζωῆς ἐν τῷ γυμνασίῳ καὶ διὰ τῆς ἀβιάστου συμμετοχῆς τῶν μαθητριῶν εἰς αὐτὴν (κοινοὶ προσευχαὶ, κοινὴ παρακολούθησις τῆς θείας λειτουργίας καὶ συμμετοχὴ εἰς αὐτὴν, διὰ καταλλήλου χοροῦ παρακολούθησις ἀπλοῦ καὶ χωντανοῦ κηρύγματος, ἔμπρακτος ἐκδήλωσις τῆς φιλανθρωπίας, κλπ.). (Β.Δ.16)25-1-1937).

των των καὶ 3) νὰ καταστοῦν ίκανοι εἰς τὴν βαθύτεραν κατανόησιν τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ λόγου.

β) Ἡ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν σημαντικωτέρων ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας θεμελίωσις τῆς λογοτεχνικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικὸν ὥραιον καὶ

γ) Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἔκτιμησις καὶ τῶν λοιπῶν πλήρη τῆς λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ ἔργου τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ιδίως δὲ τῶν ἐξ αὐτῶν ἔχοντων ιδιάζουσαν σημασίαν διὰ τὴν κατανόησιν καὶ ἔκτιμησιν τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ καὶ μάλιστα τοῦ ἡμετέρου. (1).

Τάξις Α'.

1. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Ἐπὶ τῇ βάσει ἀναγνώσεως καὶ ἔρμηνείας τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περιουσιῶν τοῦ ἐγκεκριμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς καὶ τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγνωσκομένων ἀρχαίων συγγραφέων.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως καὶ ἔρμηνείας καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς νέας Ἑλληνικῆς, ἔξτασις τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου μέχρι τῶν ύγροιλήπτων καὶ ἐνρινολήπτων ῥημάτων.

Ποικίλαι ἔργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐντύπωσιν τῶν ἔκάστοτε ἔξταζομένων μερῶν τῆς Γραμματικῆς (ώς γραφή κατ' οἶκον ή ἐν τῷ σχολείῳ γυμνασμάτων κλίσεις, διορθουμένων ἐν τῷ σχολείῳ ὑπὸ τῶν μαθητῶν, προφορική ή γραπτή ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις εἰς τὸ ἀρχαῖον ιδίωμα τῶν εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν συντεταγμένων σχετικῶν περιουσιῶν τοῦ ἐγκεκριμένου Ἀναγνωστικοῦ, ιδίως δὲ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον ιδίωμα ή ἀντιστρόφως προτάσσεων συντεθειμένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τὰ ἔξτασιθέντα μέρη τῆς Γραμματικῆς καὶ κατὰ τὸ δυνατόν σύνδεσις τῶν μεταφραζόμενών εἰς τὸ ἀρχαῖον εἰς μικρὰς προφορικὰς ή γραπτὰς συνθέσεις κλπ.).

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ β' τριμήνου, ἔξ ἀφορμῆς ἐπίσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀναγνωστικοῦ καὶ τῶν ἔρμηνεομένων συγγραφέων καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα συντακτικά φαινόμενα τῆς νέας Ἑλληνικῆς, δῶς πρακτικὴ ἔξτασις τῆς γραμματηρίουσης τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἀκο-

(1) Ής πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

Εἰς τὸν σκοπὸν γ) τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν προσθετέα ἐν τέλει τὰ ἔξης : ἔξταζομένης ιδίᾳ τῆς θέσεως τῆς ἐν τῷ οἰκογενειακῷ καὶ κοινωνικῷ βίῳ θέσεως τῆς γυναικὸς ἐν τῷ ἀρχαίῳ Ἑλληνικῷ κόσμῳ. (Β.Δ. 26-1-1937).

λούθιου συντακτικῆς ὅλης : τῆς κατὰ πάσας τὰς πλαγίας πτώσεις ἐκφορᾶς τοῦ ἀντικειμένου, τοῦ εἰδικοῦ καὶ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τοῦ ὑποκειμένου αὐτῶν τῆς τροπῆς τῆς ἐνεργητικῆς συντάξεως εἰς παθητικὴν καὶ τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου τῆς χρήσεως τῶν μετοχῶν καὶ τῆς ἀναλύσεως αὐτῶν, τῆς ὄργανικῆς Δοτικῆς τῆς Δοτικῆς τοῦ αἰτίου καὶ τῆς Αἰτιατικῆς τῆς ἀναφορᾶς.

2. Άν γάρ σι εἰς : α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρπηνεία τῶν περικοπῶν τοῦ Ἀναγνωστικοῦ.

6) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἀπολλοδόρου καὶ ἐκ τῆς Ποικίλης Ἰστορίας τοῦ Αἰλιανοῦ καὶ ἐνίων ἐκ τῶν Νεκρικῶν Διαλόγων τοῦ Λουκιανοῦ, γινομένη ἐπὶ δύο καθ' ἑβδομάδα δρας κατὰ τὸ δεύτερον ἔξαμηνον.

Δοκιμὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωστικομένων πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς καὶ σαροῦς εἰκόνας αὐτῶν.

→ Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωστικομένων πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπαντώντων στοιχείων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Ποιητισμοῦ, ἵδικ δὲ τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἰστορικῇ διδασκαλίᾳ τῆς τάξεως ἔξεταζομένους χρόνους.

Τάξις Β'.

1. Γλωσσικὴ διδασκαλία ἐπὶ τῇ βάσει ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περικοπῶν τοῦ ἐγκεκριμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγνωστικομένων ἀρχαίων συγγραφέων.

Ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντιστοιχα γραμματικά φαινόμενα τῆς Νέας Ἑλληνικῆς ἔξετασις τῶν ὑπολοίπων μερῶν τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου.

Ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐντύπωσιν τῶν ἐκάστοτε ἔξεταζομένων μερῶν τῆς Γραμματικῆς ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

Ἐξέτασις ὡς ἐν τῇ Α' τάξει τῆς γραμματικούσης τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἀκολούθου συντακτικῆς ὅλης : τῆς συμφωνίας τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ρήματος πρὸς δύο ἥπερισσότερα ὑποκείμενα, τοῦ διορισμοῦ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ τοῦ ἐπιθέτου, τῆς συντάξεως τῶν παραθετικῶν, τῶν προθετικῶν διορισμῶν καὶ τῆς συντάξεως τῶν διαφόρων προθέσεων, τῆς Γενικῆς ἀπολύτων, τῆς Εὔκτικῆς καὶ τῆς Ὁριστικῆς τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν., τῶν ἐπιφρηματικῶν διορισμῶν, τῆς χρήσεως τῶν Ἐγκλήσεων ἐν τῷ ἀπολύτῳ καὶ τῷ ἔξεργητημένῳ λόγῳ, τῆς Εὔκτικῆς τοῦ πλαγίου λόγου, τῶν ἀπροσώπων ρημάτων, τῶν ἀποφατικῶν μορίων καὶ τῆς συντάξεως τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μή.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῶν εὐκολωτέρων καὶ ὁμολογητέρων μερῶν τῆς Κύρου 'Αναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος, συμπληρουμένη δὲ ἀναγνώσεως ἑκτενῶν, σαφῶν καὶ γλαφυρῶν περιλήψεων. 'Ανάγνωσις καὶ ἐρμηνεία δλίγων ἑκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος, (ἰδίως τῶν λόφορών των τὴν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ δρᾶσιν τοῦ Θίμβρωνος, τοῦ Δερκυλίδου καὶ τοῦ Ἀγησιλάου) κατὰ τὸ δεύτερον ἔξαρτην.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἀναγνωσκομένων πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς ἀλλὰ σαφοῦς εἰκόνος τῆς ὅλης ἔξελίζεως τῶν ἴστορουμένων.

'Εξαγωγή, ταξινόμησις καὶ ἐκτίμησις τῶν ἐν τοῖς ἀναγνωσκομένοις ἀπαντώντων στοιχείων τοῦ Ἑλληνικοῦ ιδίως καὶ τοῦ ξένου (τοῦ Περσικοῦ ιδίως) πολιτισμοῦ.

Τάξις Γ'.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α') 'Αναγνώσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλογῶν ἐκ τῶν δύο πρώτων βιβλίων τῆς Αναβάσεως τοῦ Ἀρριανοῦ (πλὴν τῶν κεφαλαίων 7-11 τοῦ πρώτου βιβλίου), ὡς καὶ γλαφυρᾶς περιλήψεως τοῦ ὑπολοίπου μέρους τοῦ ἔργου, μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Ἰανουαρίου. 'Ανάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλογῶν ἐκ τῆς Ἰστορίας τοῦ Ἡρόδοτος (ιδίως ἀφορωσῶν εἰς περιγραφὴν τῶν ἥθῶν λαῶν παρουσιαζομένων ἐκ τῆς ἴστορικῆς διδασκαλίας τῆς τάξεως), ἐπίσης μέχρι τέλους Ἰανουαρίου. Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ἀναλόγως πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ξενοφῶντος.

'Ο Ἡρόδοτος, δ. Ξενοφῶν καὶ ὁ Ἀρριανὸς ὡς ἴστοροι καὶ συγγραφεῖς.

β') Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου καὶ ἐφεξῆς ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία πρῶτον μὲν ἐκ τῶν μικρῶν δικανικῶν λόγων τοῦ Λυσίου (π.γ. τῶν ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου, περὶ τοῦ σηκοῦ, ὑπὲρ τοῦ Μαντιθέου, κατὰ τῶν σιτοπωλῶν, κατὰ Φίλωνος, κατ' Ἐργοκλέους κλπ.), κατόπιν δὲ ἐξ ἑνὸς ἐκ τῶν μικροτέρων συμβουλευτικῶν ἡ ἐπιδεκτικῶν λόγων τοῦ Ἰσοκράτους (π.γ. τῶν : πρὸς Νικολέα, περὶ εἰρήνης Εὐαγόρου, πρὸς Δημόνικον κλπ.).

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων μερῶν ἑκάστου λόγου πρὸς συναγωγὴν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτοῦ.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν, ταξινόμησιν καὶ ἐκτίμησιν τόσον τῶν γενικῶν συνθηκῶν αἱ δόποιαι ἐπροκάλεσσαν ἐν Ἑλλάδι τὴν γένεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ρητορίας, ὃσον τῶν εἰδικῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀναγνωσκομένους λόγους δικαστικῶν, πολιτειακῶν, πολιτικῶν, ἥθικῶν, θρησκευτικῶν κλπ. συνθηκῶν.

Στοιχειώδης καλαισθητική έπεξεργασία τῶν ἀναγυγνωστικού περιέχοντος πρός σχηματισμὸν ἀπλῶν καὶ συφῶν ἐννοιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου ἐκάστου γένους, τοῦ ρητορικοῦ λόγους καὶ τῶν εἰδῶν αὐτοῦ, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ. 'Ο Λυσίας καὶ δὲ Ἰσοκράτης ὡς ρήτορες.

γ') 'Αγάνωσις ἐκ τῆς 'Ομήρου 'Οδυσσείας ἐν δοκίμῳ ἐμμέτρῳ μεταφράσει γνομένῃ ὡς ἐν τῇ β' τέλει ἐπὶ δύο δρας αὐτὰ δεκαπενθήμερον. Καλαισθητικὴ έπεξεργασία τῶν ἀναγυγνωσκούμενων γνομένῃ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸ ἐν τῇ αὐτῇ τάξει ἀναγυγνωσκόμενον νεοελληνικὸν ἔπος.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Α) Γραμματική. 'Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρουμένων ἔλλειψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου, ἐπανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐντυπώσεως, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων γράμματικῶν φαινομένων. 'Εξ ἀφορμῆς τῆς δινοριάσεως τοῦ Ἡροδότου συντομωτάτη ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς.

Β) Συντακτικόν. 'Ἐπι τῇ βάσει καταλλήλων καὶ ἡδη ἡρμηνευμένων μερῶν ἐκ τῶν ἀναγυγνωσκούμενων Ἀττικῶν συγγραφέων καὶ κατόπιν προμελέτης αὐτῶν ἀπὸ καθοριζούμενης συντακτικῆς ἀπόψεως ὑπὸ τῶν μαθητῶν συστηματικῶτερά ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων ἐξ αὐτῶν.

Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ κατάδεξις τῆς συμβολῆς αὐτῆς πρὸς λογικὴν καὶ καλλιεπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων.

Ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν : Α) πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζούμενων μερῶν τοῦ Συντακτικοῦ (ὅς α: προφορικὴ ἢ γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τάναπαλιν προτάσεων σχετικῶν πρὸς τὰ μέρη ταύτα διδούμενων ὅ ποδε τοῦ διδάσκοντος, β: δρμοιαι μεταφράσεις προτάσεων συντιθεμένων ὑπὸ αὐτῶν τῶν μαθητῶν καὶ σύνδεσις τῶν μεταφραζούμενων εἰς τὸ ἀρχαίον εἰς μικρὰς συνθέσεις κλπ.), Β) πρὸς ἐφαρμογὴν μειζόνων καὶ αὐτοτελῶν δεδιδαχμένων τμημάτων αὐτοῦ (ὅς α: γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τάναπαλιν σειρᾶς προτάσεων ἀναφερούμενων εἰς τὸ ἐκάστοτε ἐφαρμοζόμενον τμῆμα καὶ δημεσος διέρθωσις αὐτῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν, β: γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τάναπαλιν δεδιδαχμένου κειμένου παρουσιάζοντος τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν συντακτικὰ φανόμενα κλπ).

Τάξις Δ'.

1. 'Ανάγνωσις καὶ ἔρμηνεία ἐνὸς ἐκ τῶν Ὀλυμπιακῶν καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν Φίλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους, ὡς καὶ ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τοῦ κατὰ Λεωκράτους λόγου τοῦ Λυκούργου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου, ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Λυσίου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν ἐννοιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὕφους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ.

'Ο Δημοσθένης καὶ ὁ Λυκούργος ὡς ρήτορες. 'Η ρητορεῖα ἐν Ἀθήναις.

β') 'Ανάγνωσις καὶ ἔρμηνεία Α' καὶ Β' ἐπιστολῆς τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον κατ' Ιανουάριον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ πραγματικὴ ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ') 'Απὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία κατ' ἐκλογὴν Ἰστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου, ἀποτελούντων ἑνιαῖα τμήματα.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων.

Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς Ἰστοριογραφίας διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Θουκυδίδου. 'Ο Θουκυδίδης ὡς Ἰστορικὸς συγγραφεὺς. Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ Ξενοφῶντα.

δ') 'Απὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία μιᾶς ραψῳδίας τῆς Ὁμήρου 'Οδυσσείας, καὶ δύο ραψῳδῶν τῆς Ὁμήρου 'Ιλιάδος.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ, τῶν ἀπαντώντων εἰς αὐτά. 'Ο 'Ομηρικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ περιωτέρω ἔξτιξις αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. 'Εκτίμησις τῆς ἔξτιξις.

'Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέχρι τοῦδε ἀναγνώσεως τοῦ Ὁμήρου καὶ ἐν παραλληλισμῷ καὶ πρὸς τὸ νεοελληνικὸν ἔπος καθορισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ ἔπους, καὶ δὴ τοῦ ἡρωικοῦ, καὶ τῶν μέσων τῆς ἐπικῆς παραστάσεως. 'Ο 'Ομηρος ὡς τὸ πρότυπον τῆς ἐπικῆς ποιήσεως. Στοιχειώδης ἔξέτασις τῆς σχεσεως τῆς ἐπικῆς ποιήσεως πρὸς τὰ γνωστὰ λογοτεχνικὰ εἴδη (ἰστορίαν, μυθιστορίαν, ρητορείαν) καὶ πρὸς τὰς εἰκαστι-

καὶ τέχνας καὶ τὴν Πλαστικὴν καὶ Γραφικήν. Ἀνεύρεσις μερῶν μεταξὺ τῶν ἀναγνωσκομένων, διδόντων ἀφορμὴν εἰς πλαστικὴν καὶ γραφικὴν παράστασιν καὶ χρησιμοποίησιν αὐτῶν εἰς ταῦτην.

Σύντομος ἔξετασις τοῦ δακτυλικοῦ ἔξαμέτρου καὶ ἀσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τοῦ ἐκάστοτε ἑρμηνευομένου μέρους.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Α) Γραμματικὴ. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ 'Ομήρου σύντομος ἀντιπαραβολὴ τῆς 'Ομηρικῆς Γραμματικῆς πρὸς τὴν τῆς 'Αττικῆς διαλέκτου. Γλωσσολογικὴ ἑρμηνεία ἐνίων Γραμματικῶν φαινομένων.

Β) Συντακτικόν. Συμπληρωματικὴ ἔξετασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποικίλαις ἑργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἑφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἔξεταζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ'. τάξει.

Τάξις Ε'.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α'. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τοῦ Κρίτωνος τοῦ Ηλέτωνος ἢ ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῆς 'Απολογίας τοῦ Σωκράτους τοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου (ἴδιως τοῦ τρίτου μέρους αὐτῆς) μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτῶν.

'Επεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς ήθικῆς ἀπόψεως πρὸς ἔξεύρεσιν τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ήθικῶν ἀρχῶν τοῦ Σωκράτους Ηλέτωνος καὶ ἐκτίμησις αὐτῶν (π.χ. εἰς τὸν Κρίτωνα τῶν ἀρχῶν: τοῦ ἀπολύτως ὑπακούειν εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος, ἐν πάσει δὲ περιπτώσει τοῦ μὴ ἀνταδικεῖν). Σύγκρισις τῶν ἀνωτέρω ἑργωντοῦ Ηλέτωνος πρὸς τὰ λοιπὰ μέχρι τοῦδε ἀναγνωσθέντα προιόντα τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ καθορισμὸς τῶν διακριτικῶν αὐτῶν γνωρισμάτων πρὸς σχηματισμὸν σαφοῦς ἐννοίας τοῦ φιλοσοφικοῦ ἔργου.

β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρπηνεία μιᾶς ἢ δυοῦ ἐκ τῶν ἀπλουστέρων παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ δημηγοριῶν κατ' Ἰανουάριον.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων.

γ'. Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν γένεσιν τοῦ δράματος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, εἰς τὰ περὶ τῶν πρώτων δραματοποιῶν, τὰ περὶ τῶν δραματικῶν ἀγώνων, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου τῶν παραστάσεων καὶ τοῦ ἀρχαίου θεάτρου, ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν τραγωδιῶν τοῦ Εὐριπίδου (τῆς Ἰφιγενείας ἐν Αἴδι ἢ τῆς Ἰδηγενείας ἐν Ταύροις ἢ τῆς Μήδειας ἢ τοῦ Ἱππολύτου), δῆλης ἢ κατὰ τὰ κυρια αὐτῆς μέρη, τῶν λοιπῶν ἀναγνωσκομένων ἐκ δοκίμου

μεταφράσεως εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου καὶ ἔφεξῆς.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτῶν καὶ ὑποτύπωσιν διαγράμματος τοῦ ὅλου δράματος.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς καθορισμὸν τῶν μερῶν τοῦ δράματος, τοῦ μύθου καὶ τῆς πλοκῆς αὐτοῦ, τῆς κυρίκης ἰδέας του, τῶν δραματικῶν χαρακτήρων καὶ τῶν λοιπῶν δραματικῶν στοιχείων.

Σύντομος ἔξετασις τοῦ ἱαμβικοῦ τριμέτρου καὶ ἀσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν.

δ'. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους συνέχισις τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἔρμηνείας μὴ ἀναγνωσθέντων μερῶν τῆς Ὁμήρου Ὁδύσσείας καὶ Ἰλιάδος, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως ἐν τῷ σχολείῳ καὶ κατ' οἶκον δοκίμου ἔμμετρου μεταφράσεως αὐτῆς μέχρι τέλους Φεβρουαρίου.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει.

Συμπλήρωσις τῆς εἰκόνος τοῦ Ὁμήρου ὡς προτύπου τῆς ἐπικῆς ποιήσεως.

ε'. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία ἐνίων ἐκλεκτῶν προιόντων τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων λυρικῶν ποιημάτων ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ νεοελληνικὰ καὶ Γαλλικὰ λυρικὰ ποιήματα. Ἡ ἀρχαία λυρικὴ ποίησις.

Ἡ διαφορὰ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐπικῆς. Οἱ ὁμοιότητες καὶ αἱ διαφοραὶ τῆς πρὸς τὴν νεωτέραν λυρικήν. Τὰ διάφορα εἰδη τῆς.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Σύγκρισις διαφόρων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς Λατινικῆς, Νέας Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς. Κατάδειξις τῶν ὅμοιοιστητῶν καὶ διαφορῶν αὐτῶν καὶ γλωσσολογικὴ ἔρμηνεία αὐτῶν. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ἡ συμβολὴ αὐτῆς πρὸς λογικὴν καὶ καλλιεπή παράστασιν τῶν νοημάτων. Διαφοραὶ ὑφους συγγραφέων τοῦ αὐτοῦ λογοτεχνικοῦ εἴδους. Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μεταφράσην πεζῶν τεμαχίων εἰς τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τάναπαλιν. Μικραὶ συνθέσεις εἰς τὸ ἀρχαῖον ἴδιωμα.

Τάξις Στ'.

1. Ἄναγνωσις συγγραφέων α') Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν τραγωδιῶν τοῦ Σοφοκλέους συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως κατ' οἶκον καὶ ἐν τῷ σχολείῳ δοκίμου μεταφράσεως μιᾶς ἔτι τραγωδίας εἴτε τοῦ αὐτοῦ

τοῦ Τραγικοῦ, εἴτε τοῦ Εὐριπίδου (ἐν τῶν σημειουμένων ἐν τῇ Εὐτάξει) μέχρι τέλους Ἰανουάριου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτάτων νοημάτων των καὶ ὑποτύπωσιν διαγραμμάτων τῶν διλων τραγῳδιῶν.

Καλωσθητικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν, ὡς ἐν τῇ Εὐτάξει, πρὸς καθαρισμὸν τῶν αὐτόθι ἀναγραφομένων στοιχείων, ἔτι δὲ τῆς φύσεως ἐν γένει τοῦ τραγικοῦ (γραμματηριστικὰ του: τάσις τοῦ ἥρωας πρὸς ἀνώτερα ἀγαθὰ καὶ ἀγάν τοῦ, διαμαρτυρίᾳ του, πτῶσις του) καὶ τῆς ἐπιδράσεώς του (ἔλεος πρὸς τὸν ἥρωα, φόβος ὑποκειμενικός, κάθαρσις διτῆς ἀξιοπρεποῦς πτωσεως τοῦ ἥρωας καὶ τῆς ὑποκύψεως του εἰς τοὺς νόμους τῆς ἡθικῆς τάξεως τοῦ κόσμου), τοῦ τυπικοῦ ἡ γενικῶς ἀνθρωπίνου τῶν γραμματηριών ἐν τῷ ἀρχαῖῳ δράματι, τῆς συνθέσεως του ἐκ τῆς ἐπικῆς καὶ τῆς λορικῆς ποιήσεως. Τὰ κύρια γραμματηριστικὰ τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου ὡς τραγικῶν παιητῶν. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀρχαίου δράματος ἐπὶ τὸ νεώτερον. Ἡ ἐπίδρασις του εἰς τὰς εἰκαστικὰς τέγνας, καὶ δὴ τὴν πλαστικὴν καὶ γραφικὴν.

"Ασκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν.

β') 'Ανάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ παρὰ Θουκιδίδῃ 'Επιταφίου τοῦ Περικλέους κατὰ Φεβρουάριον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τοῦ λόγου πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων του.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτοῦ πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἔχαιρουμένων στοιχείων τοῦ Ἀθηναϊκοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς. 'Εκπίμησις αὐτῶν.

γ') 'Απὸ τοῦ Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τοῦ Φαίδωνος ἢ τοῦ Πρωταγόρου ἢ τοῦ Γοργίου τοῦ Πλάτωνος συμπληρωμένη δὲ ἀναγράψεως γλαφυρῶν περιλήψεων τῶν λοιπῶν μερῶν. Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων των.

'Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἀπόψεως πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων φιλοσοφικῶν ἰδεῶν. 'Η σημασία τοῦ Πλάτωνος ὡς φιλοσόφου. 'Η ἴδεολογία του (αἱ ἔννοιαι τοῦ εἰδους, τὰ εἰδη ἢ ἄλλως αἱ ἴδεαι ὑπάρχουν πρὸ καὶ ὑπεράνω τῶν καθέκαστον ἀντικειμένων, τὰ ὅποια ὑφίστανται τὴν δημιουργικὴν ἐπίδρασίν των καὶ προσαρμόζονται πρὸς αὐτὰς) καὶ ἡ περαιτέρω παντοία ἐπίδρασίς της.

δ') 'Απὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους συνέχισις τῆς ἀναγράψεως καὶ ἐρμηνείας τῆς 'Ομήρου Πλιάδος, συμπληρουμένη δι' ἀναγράψεως ἐν τῷ σχολείῳ ἢ κατ' οἶκον δοκι-

μου έμμετρου μεταφράσεως της μέχρις τέλους Φεβρουαρίου.
'Επεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

ε') 'Απὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἔρμη-
νεια ὀλίγων εἰδυλλίων τοῦ Θεοκρίτου, συμπληρουμένη δι'
ἀναγράψεως δοκίμου έμμετρου μεταφράσεως ἄλλων (π.χ.
τῶν Νομέων Βάττου καὶ Κορύδανος, τῆς Ἡλακάτης, τῶν
Βουκολικαστῶν Δάφνιδος καὶ Μενάκη, τῶν Ληγῶν ἡ Βακ-
ζῆν, τῶν Ἀλιέων, τῶν Συρακοσίων ἡ Ἀδωνιαζουσδῆν κλπ).

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων εἰ-
δυλλίων ἐν παραλληλισμῷ πρὸς νεώτερα εἰδυλλιακὰ ποιή-
ματα πρὸς ὑποτύπωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ εἰδυλλιακοῦ (ἥς τῆς
καλλιτεχνικῆς παραστάσεως τῶν μετριοφρόνων σκοπῶν
τῆς συντηρήσεως τῆς ζωῆς).

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

3. Νέα Ἑλληνικά.

Συκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῶν Νέων Ἑλληνικῶν εἶναι: (1)
α') 'Η παρὰ τοῖς μαθηταῖς ἀνάπτυξις τῆς δεξιότητος
εἰς τὴν προφορικὴν καὶ εἰς τὴν γραπτὴν χρῆσιν τῆς
Ἑλληνικῆς γλώσσης.

β') 'Η διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ση-
μαντικωτέρων ἀντιτροσώπων τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῆς
νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας, ἐνίσχυσις τῆς λογοτεχνικῆς
μορφώσεως τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ δικρέφοντος αὐτῶν εἰς τὸ
λογοτεχνικὸν ὅρατον, καὶ

γ') 'Η διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ μίμη-
σις καὶ τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ
Νέου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

δ') 'Η ἡθοπλαστικὴ καὶ ἔθνοπρεπής μόρφωσις τρο-
φίμων.

Τάξεις Α'

1. (2) Ανάγνωσις ἐκ καταλλήλου σύλλογης πεζῶν

(1) 'Ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

Οἱ συκοποὶ γ) καὶ δ) τοῦ μαθήματος τῶν Νέων Ἑλληνικῶν δέον
νά τροποτοιχίουν ὡς ἔξης :

γ) 'Η διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτιμήσις καὶ
τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ πο-
λιτισμοῦ, ιδίως δὲ ἡ παρὰ ταῖς μαθητρίαις ἀνάπτυξις τῆς θρησκευ-
τικῆς πίστεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν οἰκογένειαν καὶ τὸν οἶκον, πρὸς
τὰ ἄγνα Ἑλληνικὰ ήθη καὶ ἔθιμα καὶ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν πατρί-
δα (B.D. 16)25-4-1937.

(2) 'Ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

'Η παρ. 1 τοῦ ἔδιπλον. 1 τῆς Α' τάξεως τροποποιεῖται ὡς ἔξης :

'Ανάγνωσις ἐκ καταλλήλου σύλλογης πεζῶν (συντόμων διηγημά-
των, διηγήσεων, περιγραφῶν καὶ μύθων) καὶ ποιητικῶν δημοτικῶν
καὶ ἐντέχνων) γεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων, ἀναφερομένων εἰς τὴν
παιδικήν, τὴν οἰκογενειακήν, καὶ τὴν θρησκευτικήν, ἐτι δὲ εἰς τὴν ἀγρο-
τικήν καὶ τὴν ἐν τῇ φύσει καθόλου γεοελληνικήν ζωήν καὶ σχετιζομένων
ιδίως πρὸς τὰ γυναικεῖα διαφέροντα καὶ τὴν γναικείαν φύσιν. (B.D.
16)25-4-1937).

(συντόμων διηγημάτων, διηγήσεων, περιγραφῶν καὶ μύθων) καὶ ποιητικῶν (δημοτικῶν καὶ ἐντέχγων) νοεῖληγνικῶν ἀναγνωσμάτων, ἀναφερομένων ίδικι εἰς τὴν παιδικὴν καὶ οἰκογενειακὴν ώς καὶ εἰς τὴν ἀγροτικὴν, ναυτικὴν καὶ τὴν ἐν τῇ φύσει καθόλου νοεῖληγνικὴν ζωήν.

Γλωσσικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ὅπου παρίσταται ἀνάγκη. Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπαντωμένων χαρακτηριστικῶν στοιχείων τῆς νοεῖληγνικῆς ζωῆς καὶ τοῦ νοεῖληγνου πολιτισμοῦ.

Στοιχειώδης λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων. Ἡ κυρία ίδεα ἐκάστου ἀναγνώσματος. Τὰ προσιτά εἰς τοὺς μαθητὰς μέσα τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Χρωματισμὸς καὶ ἀπόδοσις πλήρης τοῦ νοήματος τῶν κειμένων διὰ τῆς ἀναγνώσεως. Ἀπαρχεία ποιημάτων.

Στοιχεῖα μετρικῆς, ἔξι ἀφορημῆς τῶν ἀναγνωσκομένων ποιημάτων. Ρυθμὸς καὶ εἶδος αὐτοῦ. Μέτρα διπύλλια καὶ μέτρα τριπύλια. Ὁ δεκαπενταυσύλλαβος καὶ τὰ ἄλλα εἶδος τῶν ιαμφικῶν στίχων καὶ οἱ τροχαῖοι στίχοι. Ἡ σύνθεσις τῶν στοίχων. Στίχοι καὶ στροφὴ. Ἡ διοικηταλήξια. Ἡ πλήρης ομοιοκαταληξία καὶ ἡ συνήχησις. Ἡ σύνθεσις τῶν ποιημάτων (κατὰ στίχον διστιγχού, κατὰ στροφάς).

Σύντομοι πληροφορίαι περὶ τοῦ βίου τῶν συγγραφέων τῶν ἀναγνωσκομένων ἔργων.

2. Προφορικαὶ ἐκ θέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, τὰ ὅποια ἐπέζησαν οἱ ίδιοι, ἀναφέρονται δὲ ίδιως εἰς τὴν παιδικήν, τὴν σχολικήν, τὴν οἰκογενειακήν, ώς καὶ εἰς τὴν ἀγροτικήν, τὴν ναυτικήν καὶ τὴν ἐν τῇ φύσει ἐν γένει ζωήν.

Διάρθρωσις ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων τῶν μαθητῶν περὶ τὴν ἐκφώνησιν ὀρισμένων φθόγγων καὶ καθόλου περὶ τὴν προφοράν. Ἐθισμὸς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἐλευθέρων, σαφῆ, εὐχερῆ καὶ ἀπὸ γραμματικῆς καὶ συντακτικῆς ἀπόψεως ἀκριβῆ ἔκφρασιν.

Ἀποφυγὴ τῆς ἀναιτιολογήτου παρατατικῆς συνδέσεως προτάσεων.

3. Γραπταὶ ἐκ θέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, οἷα τὰ τῶν προφορικῶν ἐκθέσεων καὶ ὑπὸ μορφὴν μικρῶν διηγήσεων καὶ περιγραφῶν. Τήρησις, εἰ δυνατόν, καὶ ἡμερολογίων ὀμαδικῶν ἢ τῆς τάξεως. Τὰ πρὸς ἐκθέσιν θέματα δύνανται νὰ εἰναι ἡ κοινὸς διὸ πάντας τοὺς μαθητὰς ἔξευρισκόμενα ἐν συνεργασίᾳ διδασκάλου καὶ μαθητῶν, ἡ ἀτομικά, ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῶν τελευταίων. Ἐθισμὸς τῶν μαθητῶν εἰς γλώσσαν ἀπλῆν ώς πρὸς τὴν συντακτικήν πλοκῆν, εἰς τὴν δρθήν στίξιν, εἰς τὴν συνένωσιν λογικῶς συνα-

νηκουσδῶν προτάσεων ἢ περιόδων εἰς παραγράφους, εἰς τὴν εὔρεσιν δρθῆς ἐπιγραφῆς κλπ.

Ἐπ’ εὐκαιρίᾳ τῶν γραπτῶν ἐκθέσεων διαρκής μελέτη τῆς προτάσεως καὶ τῆς περιόδου ἀπὸ γραμματικῆς, δρθογραφικῆς καὶ συντακτικῆς ἀπόψεως. Ἐπίμονος παρακολούθησις τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ εὐαναγνώστου τῆς γραφῆς, τῆς τηρήσεως περιθωρίου, τοῦ χωρισμοῦ εἰς παραγράφους κλπ.

Τάξις Β'.

1. (1) Α νά γ ν ω σ i c ἐκ καταλλήλου συλλογῆς πεζῶν (συντόμων διηγημάτων, διηγήσεων καὶ περιγραφῶν) καὶ ποιητικῶν (δημοτικῶν καὶ ἐντέχνων) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων, ἀναφερομένων ἰδίᾳ εἰς τὴν οἰκογενειακήν, τὴν κοινοτικήν καὶ τὴν κοινωνικήν ζωὴν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Γλωσσική, λογική καὶ πραγματική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ὡς ἐν τῇ πρώτῃ τάξει.

Στοιχειώδης λογοτεχνική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει, ἔτι δὲ : σύντομοι πληροφορίαι περὶ τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγνωσκομένων εἰδῶν τοῦ λόγου (ἰδίως τοῦ διηγήματος, τῆς περιγραφῆς, τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ).

Μετρική, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγνωσκομένων ποιημάτων. Ἐπανάληψις, συμπλήρωσις καὶ ἐμπέδωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει εὑρεθέντων ἐπὶ λαμβικῶν καὶ τροχαϊκῶν μέτρων. Τὰ περὶ ἴτομῆς, συνιζήσεως καὶ χασμαδίας.

2. (2) Π ρ ο φ ο ρ i c αὶ ἐκ θέσεις τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων τὰ ὅποια ἐπέζησαν οἱ ἰδίοι, ἀναφέρονται δὲ εἰς τὴν οἰκογενειακήν καὶ σχολικήν, τὴν κοινοτικήν καὶ κοινωνικήν ζωὴν, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἐθισμὸς ἰδίως τῶν μαθητῶν εἰς τὸ νὰ ἔκλεγωσι καὶ ἐκθέτωσι τὰ οὖσιάδη καὶ μὴ ἔξεργονται τοῦ θέματός των.

3. Γ ρ α π τ αὶ ἐκ θέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, οἷα τὰ τῶν προφορικῶν ἐκθέσεων καὶ ὑπὸ μορ-

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θελέων :

Ἡ παρ. 1 τοῦ ἁδαρ. 1 τῆς Β' τάξεως τροποποιεῖται ὡς ἔξης :

‘Ανάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς πεζῶν (συντόμων διηγημάτων, διηγήσεων καὶ περιγραφῶν καὶ ποιητικῶν (δημοτικῶν καὶ ἐντέχνων) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκογενειακήν, τὴν θερησκευτικήν, τὴν κοινοτικήν καὶ τὴν κοινωνικήν νεοελληνικήν ζωὴν καὶ τὰ ἀντατικά κρατοῦντα θήμη καὶ θέματα καὶ σχετιζομένων διώσις πρὸς τὰ γυμνασία διαφέροντα καὶ τὴν γυμνασίαν φύσιν (B.D. 16)25-1-1937).

(2) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

Ἡ παρ. 1 ἁδαρ. 2 τῆς Β' τάξεως τροποποιεῖται ὡς ἔξης :

Προφορικαὶ ἐκθέσεις τῶν μαθητριῶν ἐπὶ θεμάτων, τὰ ὅποια ἐπέζησαν αἱ ἰδίαι, ἀναφέρονται δὲ εἰς τὴν οἰκογενειακήν, τὴν θερησκευτικήν, τὴν κοινοτικήν καὶ τὴν κοινωνικήν ζωὴν καὶ τὰ ἀντατικά κρατοῦντα θήμη καὶ θέματα, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει κλπ. (B.D. 16)25-1-1937).

φήν μικρῶν διηγήσεων καὶ περιγραφῶν, ὡς καὶ ἐπιστολῶν, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Τὴρησις ἡ δυνατὸν καὶ ἀτομικῶν ἡμερολογίων ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Ἐθισμὸς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν κυριολεξίαν, εἰς τὴν πυκνὴν διατύπωσιν τῶν νοημάτων καὶ εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῶν πλεονασμῶν. Προσπάθεια αὐτῶν πρὸς σύνθεσιν μικρῶν ποιημάτων καὶ δὴ εἰς ἀπλοὺς δεκαπεντασύλλαβθους στίχους.

Τάξις Γ'.

1. (1) Άντις σις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἡ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων) καὶ ποιητικῶν (ἐντέχγων καὶ δημοτικῶν, ιδίως δὲ ἐπικολυρικῶν καὶ ἐκλογῶν ἐξ ἐπικῶν) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων. Γλωσσική, λογική καὶ πραγματική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνυγμάτων, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

Λογοτεχνική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνυγμάτων. Βαθύτερα ἔξετασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς προτάσεως. Καλαισθητική ἀνάγνωσις πεζῶν καὶ ἀνάγνωσις καὶ ἀπαγγελία ποιητικῶν ἔργων. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγνυγμάτων εἰδῶν τοῦ λόγου (ἐκτενοῦς διηγήματος, ἐπικολυρικοῦ καὶ ἐπικοῦ ποιήματος κλπ.) καὶ τῶν ἀναγνυγμάτων συγγραφέων.

Μετρική. Οἱ συνηθέστεροι τῶν ίαμβικῶν στίχων (ό ἐνδεκασύλλαβος δωδεκασύλλαβος) καὶ ὁ τρογκαῖκος δικασύλλαβος. Σύγκρισις ίαμβικοῦ καὶ τρογκαῖκοῦ ρυθμοῦ. Οἱ στίχοι τοῦ τρισυλλάξβου ρυθμοῦ (δακτυλικοί, ἐμφιτραχικοί, ἀναπαιστικοί). Στίχοι μυκτοί, στίχοι ἐλεύθεροι.

2. Πρώτη φορά καὶ ἐκ θέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἀνάλογοι πρὸς τὰ γνωμένας εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις.

3. Γραπταὶ ἐκ θέσεις (κονιαὶ τῆς τάξεως ἡ ἀτομικαὶ τῶν μαθητῶν).

Διηγήσεις σκηνῶν καὶ γεγονότων ἐξ αὐτοψίας. Ηεριγραφαὶ ἀντικειμένων, ἀνθρώπων, τοπίων, κτιρίων, καταστημάτων, ἔργοστασίων κλπ. κατόπιν ἀμέσου ἀντίκτυψεως. Ἐπιστολαὶ ποικίλου περιεχομένου. Αναμνήσεις ἐξ ἑστῶν ἐκ-

(1) Ή πρὸς τὰ γνωμάτια θηλέων :

‘Η παρ. 1 τοῦ ἐδαφ. 1 τῆς Γ' τάξεως τροποποιεῖται ως ἔξης :

‘Ανάγνωσις ἐκ παραλλήλου συλλογῆς ἡ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενέστερων διηγημάτων) καὶ ποιητικῶν (ἐντέχγων καὶ δημοτικῶν, ιδίως δὲ ἐπικολυρικῶν καὶ ἐκλογῶν ἐξ ἐπικῶν) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων. ἀναφερομένων εἰς τὴν αἰσχυνευακήν, τὴν θρησκευτικήν, τὴν κοινωνικήν νεοελληνικήν, ταῦτα ἐν αὐταῖς πρατούντα ἥθη καὶ θήμα καὶ σχετικομένων ιδίως πρὸς τὰ γνωματία διαφέροντα καὶ τὴν γνωματίαν φύσιν. (Β.Δ. 16) 25-1-1937).

δρομῶν ταξειδίων κλπ. Ἀνάθεσις εἰς μαθητὰς περισυλλογῆς πληροφοριῶν καὶ γραπτῆς ἀνακοινώσεως αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν. Περιλήψεις ἀναγνωσθέντων ἔργων ἡμερῶν αὐτῶν. Ηροσπάθειαι τῶν μαθητῶν πρὸς σύνθεσιν μικρῶν παιημάτων.

Τάξις Δ'.

1. (1) Ἄντας σις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων καὶ ἐλλογῶν ἐξ αὐτοβιογραφιῶν, ἐπιστολῶν, χαρακτηρισμῶν) καὶ ποιητικῶν (ἴδιως λυρικῶν ἢ νεοελληνικῶν λογοτεχνικῶν μάτων). Ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ δημαδεστέρου λόγου τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, πεζοῦ καὶ ἐμμέτρου.

Γλωσσική, λογική καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι. Κατεύθυνσις τῆς προσοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ πλουτισμοῦ τῆς γλώσσης καὶ τῶν παραγόντων αὐτοῦ ὡς καὶ εἰς ζητήματα τῆς καθαρότητος τῆς γλώσσης καὶ τῶν ὅρων τῆς παραδοχῆς τῶν ξένων λέξεων.

Αιγαίογνωσικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων. Βαθύτερα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Ηληφοροφορίαι περὶ ιτῶν ἀναγνωσκομένων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ἀναγνωσκομένων συγγραφέων. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὕφους τῶν ἀναγνωσκομένων πεζολόγων (πυκνὸν, νευρῶδες, ἀνθηρόν, ἀπλοῦν, ἐπιτηδευμένον, ἄπτονον, πλαδαρόν). Καλαισθητικὴ ἀνάγνωσις πεζογραφημάτων. Ἀπαγγελία παιημάτων.

Μετρική. Ἀνασκόπησις καὶ ἐμπέδωσις τῆς ὅλης νεοελληνικῆς στιχουργικῆς.

2. Προφορικαὶ ἐκ θέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ἀνάλογοι πρὸς τὰς γινομένας εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις. "Ασκησις ἐπίσης τῶν μαθητῶν εἰς τὴν διὰ συνεχοτες λόγου ἐκθεσιν ἀτομικῶν αὐτῶν ἔργασιδν μὲ τὴν βοήθειαν μόνον σημειώσεων.

3. Γραπταὶ ἐκ θέσεις. Ἐκθέσεις παντοειδοῦς περιεχομένου κατ' ἐλευθέρων ἐλλογὴν τῆς τάξεως ἢ ἐνδέξ-
κάστου τῶν μαθητῶν, ίδιως δὲ περιλήψεις ἀναγνωσθέντων λογοτεχνημάτων καὶ κρίσεις ἐπ' αὐτῶν, ταξινομήσεις διδα-

(1) 'Ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

'Η παρ. 1 τοῦ δέδαφ. 1 τῆς Δ' τάξεως τεοποποιεῖται ως ἔξης :

'Ανάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων καὶ ἐλλογῶν, ἐπιστολῶν, χαρακτηρισμῶν) καὶ ποιητικῶν (ἰδίως λυρικῶν) νεοελληνικῶν λογοτεχνημάτων, ἀναφερομένων ίδιως εἰς τὴν κοινωνικήν, πατριωτικήν καὶ ἔθνικήν καθόλου τοῦτην τῆς νεωτέρος Ἑλλάδος καὶ σχετιζομένων ίδιως πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἑλληνιδος. (Β.Δ. 16)25-1-1937).

χθέντος ήλικοῦ ἐκ τῶν διαφόρων μαθημάτων, μικραὶ πραγματεῖαι ἐπ' αὐτοῦ, χαρακτηρισμοὶ καὶ ἡμερολόγια ἔργασίας καὶ ζωῆς ὄμάδων καὶ τάξεως. Συνέχισις τῶν ποιητικῶν ἀσκήσεων τῶν μαθητῶν.

Τάξις Ε'.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἀκλεκτῶν σελίδων τῆς ἀπὸ τοῦ 1453-1830 (ἰδρύσεως τοῦ Ἑλλην. Κράτους) νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καθὼς καὶ ἄλλων ἀξιολόγων ἔργων τῶν νεωτέρων χρόνων.

Γλωσσικὴ λογικὴ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ὡς ἐν τῇ Δ'. τάξει.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ἔργων, Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑφους τῶν ἀναγνωσκομένων συγγραφέων. Τὰ περὶ θεάτρου ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀρχαίου θεάτρου ἐπὶ τὸ νεοελληνικόν. Τὰ νεοελληνικὰ θεατρικά εἰδή. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγνωσκομένων συγγραφέων. Συνοπτικὴ ἴστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τοῦ 1453-1830. Ἀπαγγελίαι ἢ καὶ παράστασις ἀπὸ σκηνῆς ἀναγνωσθέντων θεατρικῶν ἔργων.

Μετρική. Εὔρεσις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς στιχουργικῆς ἑκάστου τῶν διδασκομένων ποιημάτων.

2. Προφορικαὶ ἐκ θέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. Μικραὶ διαλέξεις ὑπὸ αὐτῶν. Ἡ τέγη διαλέξεως.

3. Γραπταὶ ἐκ θέσεις ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει, ἔτι δὲ ἀναπτύξεις διαφόρων θεμάτων ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀναγνωσκομένων ἔργων, κριτικαὶ ἔργων, ἀτομικῶς ἢ ὅμαδικῶς ἀναγνωσθέντων καὶ περιγραφαὶ καὶ διαλύσεις ἔργων τέχνης.

Ποιητικαὶ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν.

Τάξις ΣΤ'.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἀξιολόγων ἔργων ἐκ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς τε νεοελληνικῆς ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μέχρι σήμερον καὶ τῆς ξένης πεζογραφίας καὶ ποιήσεως.

Γλωσσικὴ λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ἔργων.

4. Λατινικὰ (1)

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἰναι :

α') 'Η ἐπαρκῆς ἔξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν, ὥστε οὗτοι : 1) νὰ δύνανται ἐν τέλει νὰ κατανοῶσι εὔκολα κείμενα ἀρχαίων Λάτινων συγγραφέων μετα λελογισμένης χρήσεως καὶ εἰδικῶν βοηθημάτων, καὶ 2) Νὰ ἀποκτήσωσι τὴν ἐκ τῆς ἔξοικείωσεως ταύτης προκύπτουσαν ἀρετὴν τῆς λογικῆς διατυπώσεως τῶν νοημάτων τῶν.

β') 'Η δι' ἰδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως καὶ ἐκτιμήσεως ἔργων τῶν κυριωτάτων ἀντιπροσώπων τῆς Ρωμαϊκῆς λογοτεχνίας, ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογορεγγυκόν ὑραῖον, καὶ

γ') 'Η διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις καὶ τῶν λοιπῶν, πλὴν τῆς Λογοτεχνίας, στοιχείων τοῦ Ρωμαικοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐχόντων ἰδιάζουσαν σημασίαν διὰ τὴν περαιτέρῳ ἔξελιξιν τοῦ πολιτισμοῦ.

Τάξις Γ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν τοτ ἐγκεκριμένου Λατινικοῦ Ἀναγνωστικοῦ. Βαθμιαίᾳ δι' αὐτῶν ἔξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν καὶ τὸν Ρωμαικὸν βίον.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως ἔξετασις τοῦ διμαλοῦ τυπικοῦ τῆς Λατινικῆς. Παραλληλισμὸς αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀντίστοιχον τυπικὸν τῆς Ἀρχαίας Ἐλληνικῆς.

Ποικίλαι ἔργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐντύπωσιν καὶ εὐχερῆ χρῆσιν τῶν ἑκάστοτε ἔξετακτομένων μερῶν τῆς Γραμματικῆς (π.χ. γυμνάσματα κλίσεως, γενόμενα κατ' οἶκον ἢ ἐν τῷ σχολείῳ καὶ διορθούμενα ἐν τῷ σχολείῳ ὑπὸ τῶν αὐτῶν μαθητῶν, προφορικὴ ἢ γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἐλληνικόν καὶ ἀντιστρόφως προτάσσεων συντεθμένων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἢ καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν, σχετικῶν πρὸς τὰ ἔξετασθέντα μέρη τῆς Γραμματικῆς κλπ.).

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀναγνωστικοῦ καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα συντακτικὰ φάνινόμενα

(1) Διὰ τοῦ ἅρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 2)2 Νοεμ. 1935 ('Εφ. Κυβ. 519) τὸ μάθημα τῶν λατινικῶν ἔγινε ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1935-36 ὑποχρεωτικόν. Ἡ σχετικὴ διάταξις ἔχει ως ἔξης :

«Τὸ ἔδαφ. 1 τοῦ ἅρθρου 5 τοῦ νόμου 4373 «περὶ διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς Μέστης Ἐκπαίδευσεων» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἔξης: 1) Τὰ ἐν τοῖς γυμνάσιοις διδάσκομενα μαθήματα εἰναι : 1) Θρησκευτικά, 2) Ἀρχαῖα Ἐλληνικά, 3) Νέα Ἐλληνικά, 4) Λατινικά, 5) Γαλλική γλῶσσα, 6) Μαθηματικά – Κοσμογραφία, 7) Φυσική, Ιστορία καὶ Χημεία, 8) Φύλοσοφικά, 9) Ιστορία, 10) Γεωγραφία, 11) Ιχνογραφία, Καλλιγραφία καὶ Χειροτεχνία, 12) Μουσική – Ωδική, 13) Γιγιεινή, 14) Γυμναστική».

τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς ἐξέτασις τῶν συνηθεστέρων καὶ ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἔρμηνεαν ὅμαλοῦ κειμένου ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς, ὡς τῆς γρήσεως τῆς Ἀφαιρετικῆς, τῶν συνηθεστέρων προθέσεων καὶ τῶν συνηθεστέρων συνδέσμων.

2. 'Ανάγνωσις καὶ ἔρμηνεία τοῦ ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ Lhomoné *WirdiS Romaee viri illuStreS*.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνθεσις τῶν ἀναγιγνωσκομένων πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς εἰκόνος τοῦ βίου τοῦ ἑκάστοτε ἴστορου μένου ἀνδρὸς.

'Επανάληψις διὰ καταλλήλων φράσεων τῶν ἐξάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τάξις Δ'.

1. 'Ανάγνωσις καὶ ἔρμηνεία ἐκ τῶν βίων τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος μέχρι τέλους Ἰανουαρίου, ἀπὸ δὲ τοῦ Φεβρουαρίου ἑκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῶν »Commentarrii de bello civili» τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος (ώς τῶν κατὰ τὴν ἐν Φαρσάλοις μάχην. βιβλ. γ' κεφ. 82—104) ἢ ἐκ τῆς τοῦ Κουρτίου Ρούφου »Historia Alexandri Magni Macedonis» βιβλ. III κεφ. 1, 2, 5, 7, 8, 10, 12—βιβλ. IV κεφ. 7. 8, 15—βιβλ. VI κεφ. 2 § 4—8, βιβλ. VIII κεφ. 1 καὶ 2 § 5—8, βιβλ. X κεφ. 5), ἔτι δὲ ἐνίων ἐκ τῶν μύθων τοῦ Φαίδρου.

Ποικίλη ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων τὸ μὲν πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς εἰκόνος τοῦ περιεχομόνου αὐτῶν. τὸ δὲ πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων ἐκπολιτιστικῶν καὶ ἡθικῶν στοιχείων.

'Αντιπαραβολὴ τῆς ἴστορίας τοῦ Κουρτίου Ρούφου, ἐφόσον ἀναγιγνώσκεται, πρὸς τὴν Ἀνάβασιν τοῦ Ἀρριανοῦ καὶ τῶν μύθων τοῦ Φαίδρου πρὸς τοὺς Αἰσωπείους.

Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς ἴστοριογραφίας διὰ τῶν εἰδῶν τῆς Βιογραφίας καὶ τῶν Ἀπομνημονευμάτων.

'Επανάληψις διὰ καταλλήλων φράσεων τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ ταξινόμησις αὐτῶν καθ' ὅμοδας (ἀναφερομένας ἐν ποδ. εἰς τὴν πόλιν, τοὺς κατοίκους, τὰ ἐπαγγέλματα κύτων, τὸν στρατὸν κλπ. ὡς *urbs* (ἀστυ) *oppidum* (πόλις), *patria*—*incolae*, *homines*, *viri*, *seniae*, *senes* κτλ.).

2. 'Εξ ἀφορμῆς τῆς ἀντέρω ἀναγιγνώσεως ἐξέτασις τοῦ ἀνωμάλου τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς μετὰ ποικίλων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν πρὸς ἐντύπωσιν καὶ εὐχερή γρῆσιν αὐτοῦ, ὡς ἐν τῇ τρίτῃ τάξει.

'Εκ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀγίστοιχα συντακτικὰ φαινόμενα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς, ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς, ὡς τῆς γρό-

σεως τῶν πτώσεων ἐν γένει τῶν ἀντωνυμιῶν, τῶν χρόνων τοῦ ρήματος, τῶν ἐγκλίσεων αὐτοῦ ἐν ἀνεξαρτήτῳ (ἰδίως τῆς *Conjunctivus*) καὶ ἐν ἐξηρτημένῳ λόγῳ τοῦ ὑπίου, τοῦ γερουνδίου καὶ τοῦ γερουνδιακοῦ.

Ποικίλαι ἔργασίαι τῶν μαθητῶν: Α) πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἑκάστατες ἔξεταζομένων μερῶν τοῦ Συντακτικοῦ ὡς α'. προφορικῇ ἢ γραπτῇ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικὸν, ἢ τάναπαλιν προτάσεων σχετικῶν πρὸς τοὺς μέρη ταῦτα, διδομένων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος, β'. δύοικαι μεταφράσεις προτάσεων συντασσομένων ὑπὸ αὐτῶν τῶν μαθητῶν. Β) πρὸς ἐφαρμογὴν μειζόνων καὶ αὐτοτελῶν δεδιδαγμένων τημημάτων αὐτοῦ (ὡς α' γραπτῇ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικὸν καὶ τάναπαλιν γυμνασμάτων ἀναφερομένων εἰς τὸ ἑκάστοτε ἐφαρμοζόμενον τμῆμα καὶ ἅμεσος διόρθωσις αὐτῶν ἐν τῷ σχολείῳ ὑπὸ τῶν μαθητῶν, βοηθουμένων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, β'. γραπτῇ ἐν τῷ συνόλῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικόν καὶ τάναπαλιν δεδιδαγμένου κειμένου, παρουσιάζοντος τὸ πρὸς ἐφαρμογὴν συντακτικ φαινόμενα).

Τάξις Ε'.

4. 'Ανάγνωσις καὶ ἔρμηνεία α) ἐνδὸς ἢ περισσοτέρων ἐκ τῶν ἔξης λόγων τοῦ Κικέρωνος: pro Archia poeta, in Catilinam III ἢ IV, pro Marcello, pro Ligario. β) δὲ γων ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Κικέρωνος (Ad familiares II, 4, 5, 6–IV, XIV, 2, ad Allieum III, 7–V, 15–VI, 9–VII 9–XIII, 52–XIV, 10 XVI, 4) μέχρι τέλους Φεβρουαρίου.

'Επεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων λόγων τοῦ Κικέρωνος ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν λόγων τῶν Ἑλλήνων ρήτορων. 'Ο Κικέρων ὡς ρήτωρ. Σύγκρισις αὐτοῦ πρὸς τοὺς 'Ἑλληνας ρήτορας.

'Επεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἐπιστολῶν τοῦ Κικέρωνος πρὸς σχηματισμὸν ἀπλῆς καὶ σεφοῦς ἐννοίας τοῦ λογοτεχνικοῦ εἰδούς τῆς ἐπιστολῆς.

'Απὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία κατ' ἔκλογὴν μερῶν ἐκ τῶν Μεταμορφώσεων τοῦ 'Οβιδίου (ὡς τῶν κατὰ τὸν Φαέθωνα (II, 1–360) ἢ τῶν κατὰ τὴν Νιόβην (VI 146–312) κατ.).

'Επεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων μερῶν ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν 'Ομηρικῶν ἐπῶν. 'Ο 'Οβιδίος ὡς ἐπικόδιος ποιητής. Τὸ εἰδος τῆς ἐπικῆς του ποιήσεως

Σύντομος ἔξέτασις ἐκ τῆς Λατινικῆς Μετρικῆς τοῦ δακτυλικοῦ ἔξαμετρου καὶ δισκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τοῦ ἑκάστοτε ἔρμηνευομένου μέρους.

2. 'Εξ ἀφοριμῆς τῶν ἀναγιγνωσκομένων κειμένων συμπλήρωσις τοῦ συντακτικοῦ. Συγχρήτησις ὄμάδος

όμοιειδῶν συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς γλώσσης, σύγκρισις τούτων πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς Ἑλληνικῆς, κατὰ τάδειξιν τῶν ὄμοιοτήτων καὶ διαφορῶν καὶ γλωσσολογικῆς ἔρμηνεια αὐτῶν (π.χ. τῆς Γενικῆς ἀπολύτου, Αἰτιατικῆς ἀπολύτου, τῆς ἀπορροίας τοῦ ἐξηρτημένου λόγου ἐκ τοῦ ἀνεξαρτήτου κλπ.). Παραλληλισμὸς ἰδίως τῆς ἐν ταῖς δύο κλασικαῖς γλώσσαις γρήσεως τῆς Ὑποτακτικῆς ἐν τῷ ἔξηρτημένῳ λόγῳ καὶ διασάφησις τῆς βασικῆς ἐν ταύτῃ διαφορᾶς τῶν γλωσσῶν τούτων (*consecilio tempororum*). Προσεκτικὴ ἔξέτασις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μορφῆς τῆς Λατινικῆς γλώσσης καὶ τῆς ἐπιτηδειότητος τῶν καθέκαστον συντακτικῶν φαινομένων αὐτῆς πρὸς τὴν λογικὴν παράστασιν τῶν νοημάτων. Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικό καὶ τὰνάπολιν πρὸς βαθεῖαν καὶ πλήρῃ κατανόησιν τῶν ὄμοιοτήτων καὶ διαφορῶν τῶν δύο γλωσσῶν.

Τάξις ΣΤ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν μερῶν ἐκ τῆς Αἰνειάδος τοῦ Οὐεργιέλου μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

Απὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τέλους Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν τοῦ Β' βιβλίου τοῦ ἑδ *Mareum filiunde officiis* (Κεφ. 1,2,6,7,8,9-14, 15-24) ἡ τοῦ *Somnii Scipionis* τοῦ Κικέρωνος ἡ κατ' ἐκλογὴν μερῶν ἐκ τῶν πρώτων βιβλίων τοῦ Λίβιου ἀναφερομένων εἰς τὴν διαγραφὴν καὶ τὸν χρωκτηρισμὸν μεγάλων πρωτικοτήτων καὶ σπουδαίων γεγονότων.

Απὸ τοῦ Ἀπρίλιου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ὡδῶν τίνων τοῦ Ὁρατίου (π.χ. ἐκ τῶν I, 1, 3, 6, 10, 13, 14, 21, 22, 37, II, 1, 7, III, 8, 13, 25, 30).

Ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγριγνωσκομένων συγγραφέων ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων τῶν αὐτῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν. Οὐεργιέλιος καὶ Ὄμηρος. Ὁ Κικέρων ὁς φιλοσοφικὸς συγγραφεῖς. Ὁ Λίβιος ὁς ἱστορικός. Ἡ λυρικὴ ποίησις τοῦ Ὁρατίου.

Γλωσσικὴ διδασκαλία καὶ γλωσσικὴ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

5. Γαλλικά.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Γαλλικῶν εἶναι :

α) Ἡ ἐπαρκής ἔξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ὥστε οὗτοι ἐν τέλει 1) νὰ ἔχουν ἀποκτήσει ικανὴν εὐχέρειαν, εἰς τε τὴν προφορικὴν καὶ τὴν γραπτὴν γρῆσιν αὐτῆς, 2) νάδύνανται νὰ κατανοοῦν εὔκολα Γαλλικά κείμενα ἀνεύ ἐπικουρίας ἢ μετὰ μικρᾶς.

β') 'Η δι' ιδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς ἀκαδημαϊκῆς καὶ νεωτέρας Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικῶς ὥραῖον, καὶ

γ') 'Η δι' ιδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις καὶ τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ νέου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς καὶ τῆς επιδράσεως αὐτοῦ ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολὺ τῷ σμόν.

Τάξις Α'.

1. Φωνητικαὶ καὶ συλλαβικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ λέξεων καὶ φράσεων, ἔξαγχεισῶν ἐξ ἀμέσου ἐποπτικῆς διδασκαλίας.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία. α') φράσεων καὶ ἀπλουστάτων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἔξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς τῶν πραγμάτων διδασκαλίας ἀναφερομένων εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν ὅλην σχολικὴν ζωὴν, καὶ

β') Σχετικῶς πρὸς τὴν ὕλην ταύτην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

3. Τὰ πρὸς σχηματισμὸν ἀπλουστάτων φράσεων ἀπαράίτητα ἐκ τοῦ δικαίου ιδίως τυποῦ κοῦ τῆς Γραμματικῆς (ἀρθρον, δόνομα, τὰ μᾶλλον εὐχρηστά ρήματα εἰς τὸν ἐνεστῶτα, ἀριθμητικά, αἱ κυριώτεραι ἀντωνυμίαι), καὶ ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ θέσις τῶν λέξεων ἐν τῇ φράσει, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν, ἔξαγόμενα ἐκ τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων.

4. Ἀσκησις εἰς τὸ γαλλιστὶ διαλέγεσθαι διὰ συνομιλίας ἀναφερομένης εἰς τὰ ἑκάστοτε ἀναγνωσκόμενα.

5. Ἀσκησις εἰς τὸ γαλλιστὶ γράψειν α') δι' ἀντιγραφῆς κατ' οἶκον, β') διὰ γραφῆς καθ' ὑπαγόρευσιν, γ') διὰ τῆς γραφῆς ἀποκρίσεων εἰς δεδομένας ἐρωτήσεις σχετικὰς πρὸς τὰ ἑκάστοτε ἀναγνωσκόμενα, δ') ἀπλουστάτα θέματα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν (στηριζόμενα ἐπὶ τῶν δεδιδαχμένων) πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν κτηθεισῶν λεξιλογικῶν, γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν γνώσεων.

Τάξις Β'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία : α') περιγραφῶν καὶ διηγήσεων, ἔξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς πραγμάτων ἢ εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκεῖαν, τὴν οἰκιακὴν ζωὴν ὡς καὶ εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, καὶ β') σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὕλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωμένων νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Γραμματική : 'Αναθεώρησις, συμπλήρωσις, ταξινόμησις τῶν προκτηθεισῶν γνώσεων. Διδασκαλία τῶν μᾶλλον εὐχρήστων ρηματικῶν τύπων (παρατατικός, μέλλων, ιστορικός ἀδριστος, παρακείμενος). 'Ἐπιθετα, ἐπιφρήματα. 'Ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑκάστοτε ἀναγνιγνωσκομένων, διδασκαλία τῶν συντακτικῶν φαινομένων ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν.

3. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ως ἐν τῇ Α'. τάξει.

4. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράψειν, ως ἐν τῇ Α' τάξει, ἔρι δὲ α') δι' ἐγγράφου ἀποδόσεως ἀναγνωσθείσης ὥλης καὶ β') διὰ γραπτῶν κατὰ δεκαπενθήμερον μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τὰνάπαλιν εὐκόλων γυμνασμάτων σχετικῶν πρὸς τὴν κατ' αὐτὸν διδαχθεῖσαν ὥλην.

Κείμενα : Διάφορα ὄμαλὰ ἀναγνώσματα ἀπὸ τὸν αόριστον τοῦ παιδιοῦ. Μῦθοι, περιγραφαί, ἀφηγήσεις, παρομίαι, ἀνάλογα ποιήματα.

Τάξις Γ'.

1. 'Ανάγνωσις καὶ ἐρμηνεία α') περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἔξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῶν εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς (οἰκονομικήν, συγκαινωνιακήν, πνευματικήν καὶ λοιπήν) καὶ β') σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὥλην ἀναγνωσμάτων καὶ παιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου, ἐν οικαναῖ δύνανται νὰ ἔχουν ως τοπικὴν βάσιν τὴν Γαλλίαν.

Τὰ πραγματικοῦ περιεχομένου ἀναγνώσματα θὰ υποχωροῦν ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸ τῶν λογοτεχνικῶν τοιούτων. 'Απομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν παιημάτων.

2. Γραμματική : 'Αναθεώρησις τῶν διδαχθέντων. Συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμάλου ιδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ Παράγωγα καὶ Σύνθετα. 'Εγκλίσεις. Χρῆσις τῶν χρόνων. 'Απαρέμφατον, ἐνεργητική μετοχή, παθητική μετοχή. Μεταφατικά, ἀμετάβατα, αὐτοπαθή, ἀπρόσωπα ρήματα.

3. 'Ασκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ως ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράψειν : α') δι' ἐγγράφου περιήρθεως ἀναγνωσθείσης ὥλης, β') διὰ διαφρόνων γυμνασμάτων ἐπὶ τῶν διδαχθέντων ἐκ τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ, γ') δι' ἐγγράφων μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τὰνάπαλιν καὶ δ') δι' ἐγγράφων συνθέσεων ποικίλου περιεχομένου.

Τάξις Δ'.

1. 'Ανάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἡθικήν, πνευματικήν καὶ κοινωνικήν

δρᾶσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ζωηραὶ καὶ παραστατικαὶ περιγραφαὶ ἐκ τῆς Γαλλικῆς ζωῆς, Ἰστορίας καὶ Μυθολογίας. Βιογραφικαὶ προσωπογραφίαι μεγάλων ἀνδρῶν. Λογοτεχνικὰ ἀποσπάσματα ποικίλου περιεχομένου ἐκ νεωτέρων συγγραφέων.

’Απομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελίαι ἀπὸ στήθους ἐνίων ποιημάτων.

2. Γραμματικὴ : ’Αναθεώρησις τῶν διδαχθέντων καὶ συμπλήρωσις αὐτῶν. Χρῆσις τῆς ὑποτακτικῆς. Συμφωνία χρόνων καὶ ἔγκλισεων . Συνθετώρα συντακτικὰ φαινόμενα, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως, ἐπὶ τῇ βάσει διδομένων ἀσκήσεων καὶ τῶν ἑκάστοτε ἀναγγυνωσκομένων.

3. ”Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναι τάξεσι.

4. ”Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράψειν ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Τάξις Ε'.

1. ’Ανάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκ καταλλήλου συλλογῆς Γαλλικῶν ἀναγνωσμάτων ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν καὶ ποιητικῶν προιόντων τῆς νεωτέρας καὶ τῆς κλασσικῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας (ὡς μικρῶν διηγημάτων τῶν Voltaire, P. Féval, E. About, Tony Revillon, A. Theuriet, A. Daudet, G. de Maupassant, F. Coppée, A. France κλπ. ἐκλογῶν ἐκ μεγαλυτέρων διηγημάτων καὶ ἄλλων πεζογραφημάτων, ὡς ἐκ τῆς Atala ἢ τοῦ Dernier des Abencérages τοῦ Chateaubriand, ἐκ τῆς Colomba τοῦ P. Merimée, τῶν Contemplations τοῦ V. Hugo κλπ. ἐκλεκτῶν ποιημάτων Ronsard, Malherbe, Boileau, Lafontaine, A. Chenier, Beranger, Lamarine de Vigny, V. Hugo κλπ. ἐνδὲ δράματος τοῦ Κορνηλίος ἢ τοῦ Ρακίνα ὅλου ἢ κατὰ τὰς κυριωτέρας σκηνάς.

’Επεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων συγγραφέων ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων τῶν αὐτῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν. Συγκρίσεις πρὸς αὐτοὺς τῶν Γάλλων κλασσικῶν καὶ κατάδειξις τῆς ἐπιδράσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ἐπ' αὐτοὺς. Κατάδειξις τῆς ἐπιδράσεως τῆς νεωτέρας Γαλλικῆς Λογοτεχνίας ἐπὶ τὴν νεωτέραν Ἑλληνικήν. ’Εξαγωγὴ στοιχείων τοῦ νεωτέρου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ καὶ κατάδειξις τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐπὶ τὸν σύγγρυνον πολιτισμόν.

2. Συμπλήρωσις τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγνωσκομένων λογοτεχνικάτων. ’Ιδιωματικαὶ ἐκφοραὶ, παροιμίαι καὶ συνώνυματῆς Γαλλικῆς γλώσσης. Σύγκρισις χαρακτηριστικῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς Γαλλικῆς πρὸς τὰ ἀντίστοιχα.

τῆς Ἑλληνικῆς, κατάδειξις τῶν διμοιστήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν καὶ γλωσσολογική ἐρμηνεία αὐτῶν.

3. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ώς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράψειν, ώς ἐν τῇ Δ' τάξει.

Τάξις ΣΤ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τεμαχίων τοιούτων, ὡστε νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ μεθοδικωτέρα γνῶσις καὶ διδασκαλία τῆς κλασσικῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ τοῦ Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ τῶν νεωτέρων χρόνων.

Πρὸς τοῦτο δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἀναγνωστικὰ ἔξι ἀποσπασμάτων ἢ αὐτοτελῶν ἐκλεκτῶν πεζογραφημάτων ἢ ποιημάτων καταλλήλως συντεθεμένα ἐκ τῶν Corneille καὶ Racine, Moliere, Lafontaine, Sainte Beuve, A. France, Brunetière, Taine, Bossuet, Descartes, Voltaire Pascal, Rousseau, Montaigne, Michelet, Montesquieu, Sevigné, M rabeau, Stendhal, Bakak, Flaubert, V. Hugo, Verlaine, Verharen, Fabre, Romain Rolland e.t.c. Αποσπάσματα ἐκ τῶν περὶ Γαλλικῆς λογοτεχνίας μελετῶν τῶν G. Paris καὶ Bediet.

Συστηματικώτερα σύγκρισις τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας πρὸς τὴν Νεοελληνικὴν καὶ ἔλεγχος τῆς ἐπιδράσεως τῆς πρώτης ἐπὶ τῆς δευτέρας.

6. Ιστορία.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ιστορίας εἶναι :

α') Ἡ μόρφωσις τῆς ιστορικῆς σκέψεως τῶν μαθητῶν ἦτοι τῆς κανότητος, ὅπως ἀντιλαμβάνονται, ἐκάστην μὲν ἐποχὴν τῆς ζωῆς ἐνὸς λαοῦ ὡς σταθμὸν ἐξελίξεως του ἐκ τῆς προηγουμένης δὲ τὴν μέλλουσαν, ἐκάστην δὲ ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς του εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὡς συνεχομένην αἰτιωδῶς πρὸς τὰς λοιπάς, πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντός του καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων λαῶν, μὲ τὸν τρόπον δὲ αὐτὸν ἀντ ληφθούν καὶ τὸ παρὸν διὰ τοῦ παρελθόντος ὡς σταθμὸς προσπαθειας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς πρὸς περιπτέρω ἐξέλιξιν, β') ἡ ὑπὸ τῷ ἀνωτέρῳ πνεῦμα κατανόησις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἐξελίξεως τῆς ιστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ "Εθνους καὶ τῆς συνεχομένης πρὸς αὐτὴν ιστορίας τῶν ἄλλων ἔθνων, ίδιως δὲ ἡ κατανόησις τῆς ἐξελίξεως τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ τε πνευματικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πολιτισμοῦ, ίδιως δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ γ') ἡ διὰ τῆς προσηκούσσης ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐκτιμήσεως τῆς μέχρι τοῦδε ὑπὸ τε τοῦ Ἑλληνικοῦ διώς "Εθνους καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἔθνων συντελεσθείσης ἐργασιας εἰς τὰ διάφορα πεδία τοῦ πολιτισμοῦ ἀνάπτυξις 1) τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ

ποικίλα εἰδη τῶν συμφερόντων των, τοῦ θρησκευτικοῦ τοῦ οἰκονομικοῦ, τοῦ ἐπιστημονικοῦ, τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ τῶν ποικίλων ἐκφάνσεων τοῦ ἡθικοῦ. 2) ὅλως ἴδια· τέρως τῆς ἀφοισιώσεως πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὰ ἐκπολιτιστικὰ τῆς ἵδε-
ώδη καὶ τῆς ἐφέσεως, ὅπως, ἐν σαφῇ ἐπιγνώσει τῶν πρὸς αὐτὴν πολιτειακῶν ὑποχρεώσεων των, συμμετάσχουν ἐνερ-
γῶς εἰς τὴν πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς πο-
λιτείας κατευθυνομένην κοινήγη ὅλων τῶν πολιτῶν τῆς,
ἐργασίαν, ἡ ὁποία οὐχ' ἥττον θὰ διδῃ τὴν προσήκουσαν σημα-
σίαν καὶ εἰς τὴν ἀνάλογον ἐργασίαν τῶν ξένων ἔθνων καὶ
τῶν προηγηθεισῶν ἐποχῶν, μῆτε ὑποτιμῶσα μῆτε ὑπερτι-
μῶσα αὐτήν.

Τάξις Α'.

Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἴστορίαν (διαιρέσις στορίας προιστο-
ρία καὶ κυρίων ἴστορια. Πηγαὶ καὶ βοηθήματα τῆς ἴστορίας)

Προιστορικὴ Ἑλλάς. (Πελασγοὶ ἢ Προέλληνες, Κρη-
τες, Κυκλαδίοι, Μηχηναῖοι, Ἡ ἐμφάνισις τῶν ἐλληνικῶν)
φυλῶν καὶ αἱ ἰδρυθεῖσαι ὑπὸ αὐτῶν πολιτεῖαι, 'Ο δημόσιος
καὶ ἰδωτικὸς βίος τῶν πρώτων Ἐλλήνων μέχρι τῆς λεγο-
μένης καθόδου τῶν Δωριέων. Οἱ περὶ τῶν θεῶν καὶ ἡρώων
μῆθοι τῶν Ἐλλήνων. Τρωες, Τρωικὸς πόλεμος.

Ἐλληνικὴ ἴστορία ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Δωριέων μέχρι
τῶν μηδικῶν χρόνων.

Τάξις Β'.

Σύντομος ἴστορικα τῶν ἀρχαίων ἀνατολικῶν λαῶν (Αἴγυ-
πτῶν, Ἀσυρίων, Βαβυλωνίων, Μῆδων, Περσῶν, Φοινίκων
κοὶ Ἐβραίων).

Ἐλληνικὴ ἴστορία ἀπὸ τῶν μηδικῶν πολέμων μέχρι τοῦ
θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Τάξις Γ'.

Ἐλληνικὴ ἴστορία ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλε-
ξάνδρου μέχρι τῆς ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους ὑποταγῆς τῆς Ἑλλά-
δος καὶ τῶν ἐλληνιστικῶν πολιτειῶν.

Προιστορία τῆς Εὐρώπης.

Ρωμαϊκὴ ἴστορία μέχρι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Τάξις Δ'.

Ἴστορία τῶν μέσων χρόνων, ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταν-
τίνου, μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, εὐρύτερον ἐκ-
τιθεμένης τῆς Βυζαντινῆς ἴστορίας, μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς
Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Τάξις Ε'.

Ἴστορία τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως
τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ συνεδρίου τῆς Βιέννης.

Ιστορία του Έλληνικού Εθνους ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῆς Έλληνικῆς Επαναστάσεως.

Τάξις ΣΤ'.

Ιστορία τῶν εωτέρων χρόνων μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἐκτενέστερον ἐκτ.θεμένης τῆς ἀπὸ τοῦ 1821 ιστορίας τοῦ Έλληνικού Εθνου, ἐκτενῶς δὲ πως καὶ τῆς τῶν γειτόνων λαῶν τῆς Ελλάδος.

Γενικὴ ἐπ σκέψησι τῶν περιόδων τῆς ιστορίας καὶ ἴδιῃ τῆς ἀρχαίας Ελλάδος.

Σημείωσις : (1) Ἐν ἑκάστῃ τάξει διάσκοντα κυρ ως τὰ σπουδαιότατα πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ γεγονότα καὶ τὰ δημιουργήματα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν.

Αγωγὴ τοῦ Πολίτου (2)

Τάξις ΣΤ'. — "Ωρα 1.

Σκοπὸς καὶ ὀφέλεια τῆς ἀγωγῆς τοῦ πολίτου.

Γένεσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Τὸ δίκαιον ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Πηγαὶ καὶ διαίρεσις τοῦ δικαίου. Εννοια, σκοπὸς καὶ στοιχεῖα τῆς πολιτείας. "Εννοια καὶ στοιχεῖα τοῦ Εθνους. Εἰδὴ τῆς πολιτείας. Τριχοτομία τῆς πολιτείας. "Εννοια τοῦ πολιτεύματος καὶ διαίρεσις τῶν πολιτευμάτων κατ' Ἀριστοτέλην. Τὰ σύγχρονα πολιτεύματα.

Έλληνικὴ πολιτεία. Ιστορία τῆς Έλληνικῆς πολιτείας. Εκτελεστικὴ, νομοθετικὴ δικαστικὴ ἔξουσία. Ἀρμοδιότης τῶν Υπουργείων. Συμβούλια. Διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Ελλάδος. Δῆμοι καὶ Κοινότητες. Εκκλησία τῆς Ελλάδος. Η ἑκαπαίδευσις ἐν Ελλάδi.

Κοινωνία τῶν Εθνῶν καὶ ἡ διεθνὴς θέσις τῆς Ελλάδος.

Πατρίς, σηματά, δὲ Εθνικός Γύμνος, Εθνικὴ ἕορτη καὶ ἔθνικαὶ ἐπέτειοι. Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ πολίτου.

(1) Ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

"Η ἐν τέλει τοῦ προγράμματος τῆς Ιστορίας Σημείωσις τροποποιεῖται ως ἔξης :

Σημείωσις. "Ἐν ἑκάστῃ τάξει διάσκονται κυρίως τὰ σπουδαιότατα πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ γεγονότα καὶ τὰ δημιουργήματα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν, ἔξαιρουμένης, ἴδιᾳ τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς ἐν τῇ σχετικῇ ἔδοξῃ καὶ τῆς συμβολῆς αὐτῆς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ. (Β.Δ. 16)25-1-1937).

(2). Ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

"Ολόκληρος ἡ παράγραφος ἡ ἀφορῶσα τὴν διδασκαλίαν τῆς Αγωγῆς τοῦ πολίτου ἐν τῇ Στ' τάξει διαγράφεται. (Β.Δ. 16)25-1-1937)

7. Μαθηματικά και Κοσμογραφία.

Σ κ ο π ο ί της διδασκαλίας τῶν μαθηματικῶν εἶναι :

α) Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ίκανότητος τῶν μαθητῶν, 1) εἰς τὴν ἀσφαλῆ, εύκολον καὶ ταχεῖαν ἐκτέλεσιν ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν μὲ διάφορα εἰδῆ ἀριθμῶν καὶ τὴν ἀκριβῆ ἀντιληψήν τῶν γεωμετρικῶν μορφῶν, τῶν ἰδιοτήτων των καὶ τῶν πρὸς ἄλλήλας σχέσεών των. καὶ 2) εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἀμοιβαίας ἔξαρτήσεως τῶν μεταβλητῶν μεγεθῶν καὶ ποσῶν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοτελοῦς λύσεως προβλημάτων τῆς καθ' ἡμέρας ζωῆς καὶ τῆς ἀκριβεστέρας κατανοήσεως τῶν ἀντικειμένων καὶ φαινομένων τοῦ περ βάλλοντος διὰ τοῦ μαθηματικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς μορφῆς, τῶν διαστάσεων, τοῦ πλήθους καὶ τῶν ἐννόμων αὐτῶν σχέσεων.

β) Ἡ ἔξοικειώσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν μαθηματικὸν τρόπον τοῦ συλλογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύειν καὶ εἰς τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀκριβειαν, τάξιν καὶ ἀντικειμένων καὶ τὴν μετὰ σαφηνείας καὶ βραχυτήτος διατύπωσιν τῶν σχετικῶν νοημάτων καὶ,

γ) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν μόρφωσις τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ἡ Μαθηματικὴ εἶναι αὐτοτελῆς διατεταγμένη ἐπιστήμη, συντελέσασα εἰς τὴν λύσιν σπουδαιοτάτων προβλημάτων τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς καὶ βοηθήσασα τὸ καθ' ἔαυτὴν εἰς τὴν ἔξελιξιν τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ.

Σ κ ο π ο ί τῆς διδασκαλίας τῆς Κοσμογραφίας εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν οὐρανίων σωμάτων καθ' ἔμυτὰ καὶ ἐν ταῖς πρὸς ἄλληλα σχέσεσι, ὡς καὶ τῶν διεπόντων τὰς σχέσεις ταύτας σταθερῶν καὶ ἀπαραβάτων νόμων.

Τάξις Α'.

1. Αριθμητική. Ἐπανάληψις μετὰ βαθυτέρων ἔξετάσεως καὶ ἐπέκτασις τῶν γνώσεων περὶ τῶν πράξεων. ἐπὶ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων

Συντομίαι καὶ δοκιμαὶ τῶν πράξεων. Συστηματικὴ καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ.

Αἱ θεμελιώδεστεραι ἴδιότητες τῶν ἀκεραίων μὲ ἀφετηρίαιν κατάλληλα προβλήματα συγκεκριμένης φύσεως. Ἐφαρμογαὶ αὐτῶν εἰς τὰς συντομίας τῶν πράξεων καὶ τὸν ἀπὸ μνήμης λογισμόν.

Γινόμενον πολλῶν παραγόντων. Δυνάμεις, ἔννοια καὶ θεμελιώδεις ἴδιότητες αὐτῶν. Διαιρετότης. Χαρακτῆρες διαιρετότητος διὰ 2, 5, 3, 9, 4, 25, 8, 125, 12, 100, κλπ. Πρώτοι καὶ σύνθετοι ἀριθμοί. Μέγιστος κοινὸς διαιρέτης καὶ ἐλάχιστον κοινὸν πολλαπλάσιον ἀριθμόν.

Κλασματικοὶ ἀριθμοί. Ἰδιότητες αὐτῶν. Πράξεις ἐπὶ τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων

Σύνθετα κλάσματα. Λύσις προβλημάτων διὰ τῆς μονάδος.

Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ.

Γενίκευσις τῶν προβλημάτων διὰ τῆς παραστάσεως τιμῶν τῶν διαφόρων ποσῶν διὰ γραμμάτων καὶ λύσις τοιούτων προβλημάτων. Ἀριθμητικοὶ τύποι.

Δεκαδικὰ κλάσματα καὶ δεκαδικοὶ ἀριθμοί. Ἰδιότητες αὐτῶν. Πράξεις ἐπὶ αὐτῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ. Τροπὴ κλασμάτων εἰς δεκαδικοὺς ἀριθμούς. Ηεριδικὰ δεκαδικὰ κλάσματα καὶ τροπὴ αὐτῶν εἰς κοινά.

"Εννοια τῆς ρίζης. Πρακτικὴ εὑρεσίς τῆς τετραγωνικῆς ρίζης.

Μονάδες διαφόρων ποσῶν, πολλαπλάσια καὶ ὑποπολλαπλάσια τῶν διαφόρων μονάδων. Μετρικόν σύστημα τῆς πατρίδος. Μετρητὰ συστήματα τῶν σπουδαιοτέρων κρατῶν.

Συμμετέχοντες τῶν, τροπὴ συγκεκριμένων ἀριθμῶν εἰς συμμιγεῖς. Πράξεις ἐπὶ τῶν συμμιγῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ.

Προβλήματα ἐπὶ πάσης δεδιδαγμένης ὅλης ποικίλου περιεχομένου, ἀναγομένου εἰς τὸν κύκλον τῶν γνώσεων τῶν μαθητῶν, τὰς ὁποίας ἔχουν ἀποκαρίσει, ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ζωῆς των καὶ ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν διαφόρων μαθημάτων.

2. Πρακτικὴ Γεωμετρία. Ἐποπτὴ ἡ ἐξέτασις ἀπλουστέρων γεωμετρικῶν στερεῶν. Τὰ κυριώτερα ἐπίπεδα σχήματα (γραμματί—γωνίαι, εὐθύγραμμα σχήματα, κύκλος), ἵδι ὅτητες αὐτῶν ὅλως πρακτικῶς ἀποδεικνύμεναι. Ἀπλούστατα γεωμετρικὰ προβλήματα κατασκευῆς διὰ κανόνος, γνώμονος καὶ διαβήτου.

Κλίμαξ. Μεταφορὰ εὐθύγραμμων σχημάτων ἐπὶ γάρτου. ("Ομοια εὐθύγραμμα σχήματα").

Τάξις Β'.

1. Αριθμητική. Λόγοι καὶ ἀναλογίαι. Αἱ κυριώτεραι τῶν ἴδιοτήτων αὐτῶν.

Ἀπλὴ καὶ σύνθετος μέθοδος τῶν τρῶν.

Προβλήματα τῶν ποσοστῶν, τοῦ τόκου, τῆς ἑταῖρείας, τῆς μίξεως, τοῦ μέσου ὄρου καὶ τοῦ μερισμοῦ εἰς μέρη ἀνάλογα.

Λύσις προβλημάτων δι᾽ ὅλων τῶν δυνατῶν μεθόδων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ. "Ασκησίς εἰς τὴν γενικοποίησιν καὶ ἔκφρασιν τῶν κανόνων διὰ γραμμάτων.

Προβλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης ὕλης, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ κρατικοῦ βίου, ἐνέχοντα στοιχεῖα κοινωνικῆς μορφώσεως (π.χ. προυπο-

λογισμοῦ κοινότητος — σχολικῆς ἐπιτροπῆς, Τραπέζων, Ταμείου Ἀσφαλείας Χαρτοσήμου, Ταμιευτηρίων).

Αἱ κυριώτεραι τῶν ἴδιοτήτων ἰσότητος καὶ ἀνισότητος, προσθέσεως ἀφαιρέσεως, πολλαπλασιασμοῦ καὶ διαιρέσεως τῶν ἀκεραίων καὶ κλασμάτων καὶ ἀριθμῶν, θεωρητικῶν ποιῶν ἔξεταζόμεναι. Λόγος δύο ποσῶν καὶ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸν λόγον τῶν ἀριθμῶν τῶν παριστάντων τὰ μεγέθη τῶν ποσῶν τούτων, οἱ κυριώτεραι τῶν διοιτήτων τῶν ἀναλογιῶν θεωρητικῶν ἔξεταζόμεναι.

2. Πρακτικὴ Γεωμετρία. α) Ἀπλούσταται γεωμετρία καὶ κατασκευαὶ διὰ τοῦ κανόνος, τοῦ γνώμονος καὶ τοῦ διαβήτου.

β) Μέτρησις τῶν εὐθυγράμμων σχημάτων.

γ) Βαθυτέρα ἔξετασις τῶν γεωμετρικῶν στερεῶν (κύβου — πρόσματος — πυραμίδος — κυλινδροῦ — κόλου καὶ σφαῖρας). Μέτρησις αὐτῶν.

γ) Κατασκευὴ ἐκ χαρτονίου τῶν ἀπλουστάτων γεωμετρικῶν σχημάτων ἐπιπέδων καὶ στερεῶν.

Τάξις Γ'.

1. Ἄλγεβρα. Ἡ γλῶσσα τῆς Ἀλγεβρας (χρῆσις γραμμάτων ὡς ἀριθμῶν). Θετικοὶ καὶ ἀρνητικοὶ ἀτίθμοι. Αἱ θεμελιώδεις πράξεις μετὰ τὲ εἰσαγωγὴν τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν. Δυνάμεις τῶν ἀλγεβρικῶν ἀριθμῶν.

Ἄλγεβρικαὶ παραστάσεις. Εἴδη αὐτῶν καὶ πράξεις ἐπὶ αὐτῶν. Ἀριθμητικὴ τιμὴ παραστάσεως. Πρώτη ἔννοια τῆς συναρτήσεως.

Ἐξισώσεις πρώτου βαθμοῦ. Ἰσοδύναμοι ἐξισώσεις, τρόποι εὑρέσεως ἐξισώσεως ἰσοδύναμου πρὸς δοθεῖσαν. Λύσις ἐξισώσεως α' βαθμοῦ μὲν ἐναὶ ἄγνωστον καὶ διερεύησις αὐτῆς. Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις συναρτήσεως ψ=αγτβ. Συστήματα πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων. Εὔρεσις ἰσοδύναμου συστήματος πρὸς δοθέν, λύσις καὶ διερεύησις συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων. Εὔρεσις ἰσοδύναμου συστήματος πρὸς δοθέν, λύσις καὶ διερεύησις συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲν δύο ἀγνώστους καὶ γραφικὴ λύσις τούτων. Λύσις ἀνισοτήτων α' βαθμοῦ μὲν ἐναὶ ἄγνωστον καὶ διερεύησις αὐτῆς.

2. Γεωμετρία. (Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας). Εἴδη γραμμῶν (εὐθεῖα, τεθλασμένη, καμπύλη, μικτή) καὶ ἴδιότητες εὐθεῖας. Κανόνια καὶ χρῆσις αὐτοῦ. Ἐπιφάνεια καὶ εἰδη αὐτῶν. Ἐπίπεδα σχήματα. Κύκλος καὶ κυριώτεραι γραμμαὶ αὐτοῦ. Διαβήτης καὶ χρῆσις αὐτοῦ. Γωνία. Διάφορα εἰδη αὐτῆς. Γνώμων, μοιρογνωμόνιον, χρῆσις αὐτῶν Κάθετοι καὶ πλάγιαι πρὸς ὅληλας εὐθεῖαι. Παράλληλοι εὐθεῖαι. Γνωρίσματα παραλληλότητος εὐθειῶν καὶ ἴδιότητες παραλλήλων. Εὐθύγραμμα σχήματα. Εἴδη τριγώνων

Περιπτώσεις ίσοτητος τριγώνων. "Αθροισμα γωνιῶν τριγώνων καὶ πολυγώνων. Εἰδη τετραπλεύρων καὶ ίδιότητες τούτων. Θέσεις εὐθείας καὶ περιφρείας, γορδάι, τόξα καὶ ίδιότητες αὐτῶν. Γινόμενον μεγέθους ἐπὶ ἀριθμὸν. Ήδιότητες καὶ γνωρίσματα ἀναλόγων μεγεθῶν. Ἐπίκεντροι καὶ ἔγγεγραμμέναι γωνίαι καὶ μέτρα αὐτῶν. Θέσεις δύο περιφερειῶν. Γεωμετρικαὶ κατασκευαὶ καὶ προβλήματα ἐπὶ τῶν διδαχθέντων.

Τάξις Δ'.

1. "Α λ γ ε β ρ α. Λύσις συστημάτων πρωτοβαθμίων ἔξισώσεων μὲν ίσαριθμους ἀγνώστους. Προβλήματα, ρίζαι καὶ ίδιότητες αὐτῶν, παράστασις τῶν ριζῶν ως δΗνάριων καὶ ἀντιστρόφων. "Ορικα μεταβλητῶν ποσοτήτων καὶ σχετικὰ ἐπ’ αὐτῶν θεωρήματα. 'Ασύμμετροι, ἀριθμοί, δεκαδικὴ παράστασις αὐτῶν. Φανταστικοὶ καὶ μιγάδες ἀριθμοί 'Ασκήσεις. Λύσις δευτεροβαθμίου ἔξισώσεως μὲν ἔνα ἀγνωστον. Προβλήματα.

2. Γ ε ω μ ε τ ρ ι α. (Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας). Σημεῖα εὐθείας, δῶν οἱ ἀποστάσεις ἀπὸ δύο δοθέντα σημεῖα, αὐτῆς ἔχουσι δοθέντα λόγον. Ήδιότητες παραλλήλων τεμνούσων δοθείσης εὐθείας καὶ ίδιότητες παραλλήλων τεμνούμενων ὑπὸ εὐθείαν ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἀγομένων. Σχετικὰ προβλήματα. "Ομοια τρίγωνα καὶ πολύγωνα, περιπτώσεις δμοιότητος τριγώνων, ίδιότητες δμοίων πολυγώνων, σχέσις περιμέτρων δμοίων πολυγώνων. Μετρικαὶ σχέσεις πλευρῶν δριθογώνίων τριγώνων. (Πυθαγόρειον θεώρημα). Σχετικὰ γεωμετρικὰ προβλήματα. Ήδιότητες τεμνούσων κύκλων. Σχετικὰ προβλήματα. Ήδιότητες δικοτομουσῶν ἐσωτερικὴν ἢ ἔξωτερικὴν γωνίαν τριγώνου. Εὑρεσίς σημείων ἀρμονικῶν πρὸς δύο δοθέντα σημεῖα. Κανονικὰ πολύγωνα.

Μέτρησις περιφερείας. Ἐμβαδὸν εὐθυγράμμων σχημάτων. Σχέσις ἐμβαδῶν δμοίων πολυγόνων, ἐμβαδὸν κύκλου.

Τάξις Ε'.

1. "Α λ γ ε β ρ α. Διερεύνησις τύπου λύσεως δευτεροβαθμίων ἔξισώσεων. "Αθροισμα τῶν ριζῶν τῆς $\alpha\chi\beta\tau\beta\chi\gamma=\psi$ καὶ γινόμενον αὐτῶν, διάκρισις ἐκ τῶν παραμέτρων τῆς $\alpha\chi\beta\tau\beta\chi\gamma=\psi$ τοῦ εἰδούς τῶν ριζῶν. 'Αναλογία τοῦ τριωνύμου τοῦ Βου βαθμοῦ εἰς γινόμενον παραγόντων συναρτήσεις τῶν ριζῶν αὐτοῦ. Σπουδὴ τοῦ τριωνύμου τοῦ Β' βαθμοῦ καὶ μεταβολαὶ αὐτοῦ διὰ πραγματικὰς τιμὰς τοῦ Χ. 'Ανισότητες Β' βαθμοῦ. Γραφικὴ παράστασις τῆς συναρτήσεως $\psi=\alpha\chi\beta\tau\beta\chi\gamma$. Μεταβολαὶ τῆς συναρτήσεως, $\psi=\alpha\chi\beta\tau\beta\chi\gamma$ καὶ γραφικὴ παράστασις αὐτῆς. Διτετράγωνα ἀντίστροφοι καὶ διώνυμοι ἔξισώσεις. Συστή-

ματα ἔξισθσεων Βου και ἀνωτέρου βαθμοῦ. Ἀριθμητικαὶ και γεωμετρικαὶ πρόδοι. Θεωρία τῶν λογαριθμῶν και χρῆσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων. Ἐκθετικαὶ και λογαριθμικαὶ ἔξισθσεις και λογαριθμικὰ συστήματα. Ἀνατοπισμός, ίσαι καταθέσεις, γρεωλύσια. Προβλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης θλης.

2. Γεωμετρία. (Ἐκ τῆς Στερεομετρίας).

Ἐπίπεδον και εὐθεία. Προσδιορισμὸς ἐπίπεδου. Τομὴ ἐπίπεδου και εὐθείας, τομὴ δύο ἐπίπεδων. Παραλληλότης εὐθείας και ἐπίπεδου. Κάθετος και πλάγιος ἐκ σημείου ἐπίπεδον και ιδιότητες αὐτῶν. Κλίσις εὐθείας πρὸς ἐπίπεδον. Προβολὴ εὐθείας ἐπὶ ἐπίπεδον, ἀπόστασις δύο εὐθειῶν μὴ κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπίπεδῳ. Τομὴ παραλλήλων ἐπίπεδων νόπο τρίτου, ιδιότητες εὐθειῶν τεμνομένων διὰ παραλλήλων ἐπίπεδων.

Διεδροὶ γωνίαι, ἀντίστοιχοι αὐτῶν ἐπίπεδοι.

Κάθετα ἐπίπεδα. Προβολὴ ἐπίπεδου σχήματος πρὸς ἐπίπεδον, σχέσις ἐμβαδοῦ ἐπίπεδου σχήματος και τῆς προβολῆς του.

Συμμετρία πρὸς ἄξονα, πρὸς κέντρον, πρὸς ἐπίπεδον. Στερεοὶ γωνίαι. Σχέσεις ἔδρας τριέδρου πρὸς τὸ ἄθροισμα και τὴν διαφορὰν τῶν δύο ἄλλων.

"Οριον ἀθροίσματος ἑδρῶν στερεᾶς γωνίας. Παραπληρωματικαὶ και συμμετρικαὶ τρίεδοι. Περίπτωσις ἴσοτητος ἢ συμμετρίας τριέδρων γωνιῶν. Τομὴ στερεῶν γφνιῶν νόπο παραλλήλων ἐπίπεδων.

Τάξις ΣΤ'.

A'. Τριγωνομετρία, Στερεομετρία
και "Αλγεβρα, δραὶ 4 καθ' ἐβδομάδα.

1. Τριγωνομετρία. Σκοπὸς αὐτῆς. Σχέσις τῆς Τριγωνομετρίας πρὸς τὴν "Αλγεβραν και τὴν Γεωμετρίαν και ἀξία αὐτῆς. Τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ τόξου και γωνίας, σχέσεις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ τόξου, σχέσεις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξων ἀντιθέτων, συμπληρωματικῶν, παραπληρωματικῶν, διαφερόντων κατὰ 90ο, κατὰ 180ο, ἐχόντων ἀθροίσμα 270ο, 360ο, διαφερόντων κατὰ 270ο, και 360ο. Εὑρεσίς τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ ἀθροίσματος και τῆς διαφορᾶς δύο τόξων συναρτήσει τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τῶν τόξων τούτων. Σχέσεις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξου πρὸς τοὺς τοῦ διπλασίου τόξου και τοῦ ἡμίσεως τόξου, εὑρεσίς τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξου, συναρτήσει τῆς ἐφαπτομένης τοῦ ἡμίσεος τόξου. Μετασχηματισμὸς τοῦ ἀθροίσματος και τῆς διαφορᾶς δύο τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν εἰς γινόμενον και ἀντιστρόφως. Λογάριθμοι τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν και χρῆσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν.

Λύσις ἀπλῶν τριγωνομετρικῶν ἔξισώσεων. Σχέσεις μεταξὺ τῶν πλευρῶν καὶ τῶν γωνιῶν τριγώνου. Ἐπίλυσις τριγώνων.

2. Στερεό μετρία. Πολύεδρα, εῖδη αὐτῶν καὶ ίδιότητές των. "Ομοια πολύεδρα. Σφαῖραι, μικροί καὶ μέγιστοι κύκλοι αὐτῆς. Πόλοι κύκλου σφαῖρας καὶ ίδιότητες αὐτῶν. Θέσεις εύθειας καὶ ἐπιπέδου πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν σφαῖρας. "Ογκοι πολυέδρων, σχέσεις δγκων διοίων πολυέδρων. Στερεὰ ἐκ περιστροφῆς, ἐμβαδά κυρτῶν ἐπιφανειῶν αὐτῶν καὶ δγκοι των. Κῶνος καὶ κύλινδρος περιγεγραμμένοι περὶ σφαῖραν.

3. Αλγεβρα. Ὁρισμὸς παραγώγου καὶ γεωμετρικὴ σημασία αὐτῆς. Παράγωγοι ἀδρούσματος, γινομένου, πηλίκου, δυνάμεως καὶ φίξης. Ἐφαρμογὴ τῆς παραγώγου διὰ τὴν σπουδὴν ὅπλουστέων συναρτήσεων. Ἀρχικαὶ συναρτήσεις καὶ χρησιμότης αὐτῶν.

Β'. Στοιχεῖα Κοσπογραφίας ὥρα 1 καθ' ἐβδομάδα.
Κοπερνίκειον σύστημα.

"Ο Ἡλιος. Κηλεῖδες τοῦ ἡλίου. Περιστροφὴ του περὶ ἄξονα, σγῆμα καὶ διαστάσεις του. Ἀπόστασίς του ἐκ τῆς γῆς. Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῆς φυσικῆς του καταστάσεως.

Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῶν πλανητῶν.

"Η γῆ. Σγῆμα καὶ διαστάσεις τῆς. Περιστροφὴ τῆς περὶ δέσονα, ἡμέρα καὶ νύξ. Πόλοι, Ισημερινός, μεσημβρινός, παράλιηλοι, μῆκος καὶ πλάτος τόπου τινές. Περιστροφὴ τῆς περὶ τὸν ἡλιον, ἐποχαὶ τοῦ ἔτους.

"Η σελήνη. Αἱ κινήσεις τῆς. Τὸ σγῆμα καὶ αἱ διαστάσεις τῆς. Αἱ φάσεις τῆς. Η φυσικὴ σύστασίς τῆς,
Κομῆται, διάτοντες, βολίδες,
Ἀστέρες, νεφελώματα, Γαλαξίας.

8. Φυσιογνωστικά.

Σκοποί τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἰναι :

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς φύσεως ὡς ἐνιαίου, εὐτάκτου καὶ ὑπὸ σταθερῶν νόμων διεπομένων ὅλου καὶ ἡ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς κατανοήσεως ταύτης ἔξοικειώσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης τῆς φύσεως.

β) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν ὄποιαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς φύσεως στηρίζουμένη χρησιμοποίησις αὐτῆς διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἔξυψωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἡ διὰ τῆς ὑπὸ αὐτῶν τῶν ἴδων ἐκτελέσεως ἐν τῇ φύσει σχετικῶν ἐργασιῶν ἔξέγερσις τοῦ διαιρέοντος αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν τῇ φύσει ἀνθρωπίνην ἐργασίαν, καὶ

γ) Ή διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς φύσεως ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ήθικοῦ φρονήματος τῶν μαθητῶν, τῆς πρὸς τὴν φύσιν ἀγάπης καὶ τῆς καλαισθησίας αὐτῶν.

1. Φυσική — Χημεία μετὰ στοιχείων Θρυκτολογίας.

Σκοποί τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἰναι :

α) Ή ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων, ὡς καὶ τῆς σημασίας αὐτῶν διὰ τὴν δληγή φύσιν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο σίκειώσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης τῶν ἐν λόγῳ φαινομένων.

β) Ή ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν δοπίαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν νόμων στηριζόμενη κρησιμοποίησις τῶν φυσικῶν δυνάμεων διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἔξυφωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ίδιων σχετικῶν ἀργασιῶν ἐξέγερσις τοῦ διαφέροντος τῶν μαθητῶν πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ἀργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως, καὶ

γ) Ή διὰ τῆς κατανοήσεως τῶν διεπόντων τὴν φύσιν χημικῶν καὶ φυσικῶν νόμων ἐνίσχυσις τῆς λοιπῆς γενικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν.

α) Κατώτατος κύκλος.

Εἰδικοὶ σκοποί τοῦ κατωτέρου κύκλου εἰναι :

α') Ή ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν ἀπλουστέρων καὶ συνηθεστέρων εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων, τῶν δοπίων ἡ γνῶσις εἰναι ἀπαραίτητος πρὸς ἔξέτασιν τῆς ὥλης τῶν βιολογικῶν μαθημάτων καὶ τῆς Γεωγραφίας, καὶ ἡ ἐπὶ τῇ τέλει τῆς κατανοήσεως ταῦτης εἰσαγωγὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως καὶ τοῦ πειράματος βασιζόμενον τρόπον τῆς ἐρεύνης τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων, τῆς ἔξαρκιβώσεως τῶν διεπουσῶν αὐτὰ αἰτιωδῶν σχέσεων καὶ τῆς συμπεριλήψεως τῶν σχέσεων τούτων εἰς σταθερούς νόμους, καὶ

β') ἡ ἀσκησίς τῶν μαθητῶν εἰς ἀργασίας ἀπλῶν ἐφαρμογῶν τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ καὶ τῇ καθημερινῇ ζωῇ. (!).

Τάξις Α'.

1. Ἐκ τῆς Φυσικῆς : Αἱ στοιχειώδεις καὶ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ὥλης τῶν βιολογικῶν μαθημάτων

(1) Ως πρὸς τὰ γρυπαύσια θηλέων :

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Κατώτατου κύκλου τῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας προσθέτεαι ἡ σημείωσις :

Σημείωσις. — Συνεγής ἀσκησίς τῶν μαθητριῶν εἰς ἀπλᾶς ἐφαρμογὰς τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ καὶ τῇ προκαθημερινῇ ζωῇ. (Β.Δ. 16) 25-1-1935).

καὶ τῆς γεωγραφίας ὡς καὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς γνῶσεις.
Ἐκ τῆς μηχανικῆς, τῆς βαρύτητος, τῆς ὑδροστατικῆς, τῆς
ἀεροστατικῆς, τοῦ θερμαντικοῦ καὶ ὀπτικῆς, τοῦ μαγνητι-
σμοῦ καὶ ἡλεκτρισμοῦ.

2. Ἐκ τῆς Χημείας καὶ Ὀρυκτολογίας. Αἱ στοιχειώδεις
καὶ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ὅλης τῶν βιολογι-
κῶν μαθημάτων καὶ τῆς γεωγραφίας, ὡς καὶ τῆς καθημερι-
νῆς ζωῆς γνῶσεις περὶ τοῦ δέρος, τοῦ ὄντος, τῶν ὁξέων,
βάσεων καὶ ὀλάτων, τῶν στοιχείων τῆς λιθοσφαίρας τῆς γῆς
καὶ τῶν ὁργανικῶν ἔνωσεων καὶ ἐποπτική ἐξέτασις τῶν ἐν
Ἐλλάδι ἀπαντώντων καὶ ἔχοντων σημασίαν διὰ τὴν ἀνθρω-
πίνην ζωὴν δρυκτῶν ἐν συναφείᾳ ἐκάστοτε πρὸς τὰς σχετι-
κὰς γημικὰς ἔνωσεις.

β) Ἀνώτερος κύκλος.

Εἰδικοὶ σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ κύκλου τούτου εἶναι:

α') Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν βαθεῖα καὶ συστηματικὴ κατα-
νόησις τῶν σπουδαιοτέρων φυσικῶν καὶ γημικῶν φαινομένων
καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων καὶ ἡ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς κατα-
νοήσεως ταύτης πλήρης ἔξουσίωσις αὐτῶν εἰς τὸν ἐπιστη-
μονικὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης ἐν τῇ Φυσικῇ καὶ Χημείᾳ καὶ
β') ἡ ἀσκησις τῶν μαθητῶν εἰς ἐργασίας ἐφερμογῶν τῆς
Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας καὶ ἐν τῇ Βιομηχανίᾳ καὶ Τεχνο-
λογίᾳ. (1).

Τάξις Ε'.

1. Ἐκ τῆς Φυσικῆς : Βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ συμπλή-
ρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς μηχανικῆς,
τῆς βαρύτητος, τῆς ὑδροστατικῆς, τῆς ἀεροστατικῆς, τοῦ
θερμαντικοῦ καὶ τῆς ἀκουστικῆς.

2. Ἐκ τῆς Χημείας : Βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ συμπλήρω-
σις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς Ἀνοργάνου Χη-
μείας.

Τάξις ΣΤ'.

1. Ἐκ τῆς Φυσικῆς : Βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ συμπλή-
ρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς ὀπτικῆς, τοῦ
μαγνητισμοῦ καὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ.

(1) Ός πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἀνώτερου κύκλου τῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας προ-
σθετά ἡ σημείωσις :

Σημείωσις.—Συνεχής ἀσκησης τῶν μαθητῶν εἰς ἐφερμογὰς τῆς
Φυσικῆς καὶ Χημείας ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ καὶ τῇ καθημερινῇ ζωῇ,
κατὰ τὸ δυνατὸν δὲ ἐν τῇ Τεχνολογίᾳ καὶ τῇ Βιομηχανίᾳ. (Β.Δ. 16) 25-
1-1937).

2. Ἐκ τῆς Χημείας : Βαθυτέρα ἔξετασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς Ὁργανικῆς Χημείας.

II. Βιολογικὰ μαθήματα.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α') ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς ζωῆς τῶν ὄργανων δύντων (φυτῶν, ζώων καὶ ἀνθρώπου) καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς διὰ τὴν δληγή φύσιν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἔξοικελωσιν αὐτῶν πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης τῶν ὄργανων δύντων.

β) ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ζωῆς τῶν κατωτέρων ὄργανων δύντων στηρίζομένη χρησιμοποίησις αὐτῶν διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἔξυψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ιδίων σχετικῶν ἐργασιῶν ἔξέγερσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ἐργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὸν ἔξευγενισμὸν καὶ τὴν διάδοσιν αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ιδίας των ζωῆς βασιζομένη κατάλληλο χρησιμοποίησις τῶν οἰκείων σωματικῶν δυνάμεων, καὶ

γ') ἡ διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς ζωῆς τῶν ὄργανων δύντων ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἡθικοῦ φρονήματος τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ τῆς ἀγάπης αὐτῶν πρὸς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ τῆς καλαισθησίας αὐτῶν.

Τάξις Β'. α) Φυτολογία.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Φυτολογίας εἶναι οἱ κοινοὶ σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων, ἐπιδιωκόμενοι, ὅπ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσκολίας μὲ τὴν ζωὴν τῶν φυτῶν.

Διδακτέα ὥλη.

1. Βιολογικὴ ἔξετασις κατὰ τὴν σειρὰν ὕρισμένου βοτανικού συστήματος, τῶν γαρωκτηριστικῶν καὶ ἐ Τέλλαδί ιδίων ἀπαντώντων ἀντιπροσώπων τῶν κυριοτέρων ὑποδιαιρέσεων αὐτοῦ, συνδυαζομένη μὲ τὴν ἔξαρσιν τῆς σημασίας τῶν ἔξεταζομένων φυτῶν διὰ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου καὶ μὲ πρακτικὴν ἀσκησην τῶν μαθητῶν εἰς τὰς ἐργασίας τὰς ἀποβλεπούσας εἰς διάδοσιν καὶ τὸν ἔξευγενισμὸν αὐτῶν, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἀνωτέρω βιολογικῆς ἔξετάσεως καὶ μετ' αὐτῆν :

2. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Φυσιολογίας ὅμα καὶ Ἀνατομίας τῶν ἔξετασθέντων φυτῶν, ὡς καὶ τῶν σχέσεων αὐτῶν πρὸς τὸ περιβάλλον.

3. Ἀνασκόπησις καὶ βαθυτέρα θεμελίωσις τοῦ χρησιμοποιηθέντος βοτανικοῦ συστήματος μετ' ἀσκήσεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἀσφαλῆ ταξινόμησιν τῶν συνηθεστάτων φυτῶν τῆς πατρὸς δος.

4. Σύντομος ἔξετασις τῆς γεωγραφικῆς κατανομῆς τῶν φυτῶν, ἰδίως δὲ τῆς κατανομῆς αὐτῶν ἐν Ἑλλάδi. (1)

Τάξις Γ'. β) Ζωολογία.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Ζωολογίας εἰναι οἱ κοινοὶ σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων ἐπιδιωκόμενοι ὑπ' αὐτῆς δὲ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μὲ τὸν βίον τῶν ζώων.

Διδακτέα ὅλη.

1. Βιολογικὴ ἔξετασις κατὰ τὴν σειρὰν τοῦ κρατοῦντος ζωολογικοῦ συστήματος τῶν χαρακτηριστικῶν, μάλιστα δὲ ἐν Ἑλλάδi ἀπαντώντων ἀντιροστώπων τῶν κυριοτέρων ὑποδιαιρέσεων αὐτοῦ, συνδυαζομένη μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς διὰ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου σημασίας τῶν καὶ μὲ πρακτικὴν ἀσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὰς ἐργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὴν συντήρησιν καὶ τὸν ἔξευγενισμὸν τῶν ἐξ αὐτῶν γοργιμῶν εἰς αὐτόν, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἀνωτέρω βιολογικῆς ἔξετάσεως καὶ μετ' αὐτῆν :

2. Γενικὴ συγκριτικὴ ἐπισκόπησις τῆς Φυσιολογίας ἡμακαὶ Ἀνατομίας τῶν ἔξετασθέντων ζώων, ὡς καὶ τῶν σχέσεων αὐτῶν πρὸς τὸ περιβάλλον.

3. Σύντομος ἔξετασις τῆς γεωγραφικῆς ἔξαπλώσεως τῶν ζώων.

Τάξις Δ'. Πρῶτον ἔξάμηνον. γ) Ἀνθρωπολογία.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀνθρωπολογίας εἰναι οἱ κοινοὶ σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων, ἐπιδιωκόμενοι ὑπ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μὲ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου.

Διδακτέα ὅλη.

Ἐπισκόπησις τῆς φυσιολογίας ἡμακαὶ ἀνατομίας τοῦ ἀνθρώπου ὡς καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὸ περιβάλλον.

Δεύτερον ἔξάμηνον. δ) Γενικὴ Βιολογία.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς γενικῆς Βιολογίας εἰναι ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς ζωῆς ἐν γένει καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς διὰ τὴν ὅλην φύσιν καὶ ἡ διὰ τῆς κατανοήσεως ταύτης ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἡθικοῦ φρονήματος αὐτῶν.

Διδακτέα ὅλη.

Ἐπεξεργασία τῶν διδαγμάτων τῆς Φυλολογίας, Ζωολο-

(1) Ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

Εἰς τὸ τέλος τῆς Φυτολογίας προσθετέα ἡ σημεία σις :

Σημείωσις.—“Η πρακτικὴ ἀσκησίς τῶν μαθητῶν συνιστάται εἰς ἐργασίας ἀνθρωπομίας, λαγωνοκομίας, δενδροκομίας καὶ ὄπωροκομίας. (Β.Δ. 16) 25-1-1937.”

λογίας καὶ ἀνθρωπολογίας πρὸς σχῆματισμὸν γενικῆς ἐννοίας τῆς ζωῆς καὶ κατανόησις τῆς σημασίας αὐτῆς ἐν τῇ φύσει ἐπὶ τῇ βάσει διαχράμματος καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος, ἔχοντος ὑπὸ ὅψει τὴν προηγγεῖσαν διδασκαλίαν εἰς τὰ μνημονευθέντα μαθήματα. Ὡς παράδειγμα παρατίθεται τὸ ἀκόλουθον διάγραμμα.

‘Η ζωὴ ὅπως παρουσιάζεται εἰς τὰ φυτά, τὰ ζῶα καὶ τὸν ἄνθρωπον, ἀποτελεῖ σύνολον ὥρισμένων λειτουργιῶν, κατευθυνομένων εἰς κοινὸν ἀποτέλεσμα. Αἱ κοιναὶ εἰς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα λειτουργίαι. ‘Η ἀναπνοὴ, ἡ θρέψις καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς ἡ ἡ συνέχισις τῆς ζωῆς. Αἱ εἰς τὰ ζῶα προστίθενται αἰσθηματικαὶ καὶ βουλητικαὶ λειτουργίαι. ‘Η προσφροντία τῶν διαφόρων λειτουργιῶν πρὸς ὅλην τὴν λειτουργίαν.

2. ‘Η ἐπιτέλεσις τοῦ συνόλου αὐτοῦ τῶν λειτουργιῶν εἶναι δυνατὴ ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ὅντα, μόνον διότι εἶναι δργανισμοί, διότι ἔχουν καταλήλως ὥργανομένον σῶμα, ἢτοι σῶμα τοῦ ὅποιον τὰ καθ’ ἔκαστον δργανα προσαρμόζονται πρὸς τὰς ὑπὸ αὐτῶν ἐπιτελεστέας λειτουργίας καὶ πρὸς ἄλληλα.

3. Αἱ λειτοργίαι ἀσκοῦνται ὑπὸ τῶν δργανισμῶν μόνον ὑπὸ ἀριστερικὰς ἔξωτερικὰς συνθήκας καὶ διὰ τῆς ἐπιδράσεως τῶν συνθηκῶν τούτων. Αὐτόνομος προσφροντία τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν δργάνων τῶν δργανισμῶν πρὸς τὰς ἔξωτερικὰς συνθήκας.

4. Κάθε δργανισμὸς ὑφίσταται ὀρισμένην ἔξέλιξιν, ἵνα φθάσῃ εἰς τὴν ἕκραν δυνατήν ἴκανότητα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν λειτουργιῶν τῆς ζωῆς. Γένεσις τοῦ δργανισμοῦ. Τὸ κύταρον ὡς δργανικὴ μονάδα. Τὸ πρωτόπλασμα ὡς φορεὺς τῆς ζωῆς. ‘Η διὰ τῆς γενέσεως μετάδοσις ὀρισμένων διαθέσεων καὶ ἴκανοτήτων (ἀληγορονομικότης). Μονοκύτταροι καὶ πολυκύτταροι δργανισμοὶ φυτῶν καὶ ζώων. ‘Η αὔξησις τοῦ δργανισμοῦ μέχρις ὀρισμένου σημείου ὀριμάνσεως. Θάνατος.

5. Τὸ σύνολον τῶν λειτουργιῶν τῆς ζωῆς κάθε δργανισμοῦ κατευθύνεται εἰς τὴν συντήρησίν του καὶ εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ εἰδούς τοῦ εἰδούς διάνήκει.

6. Κατευθύνεται δῆμος ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἔξέλιξιν τοῦ εἰδούς του. Αἱ θεωρίαι περὶ τῆς ἔξελίξεως τῶν εἰδῶν.

7. ‘Επὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων ἡ ζωὴ καθόλου δύναται ωὐχαρακτηρισθῆ ὡς σύνολον λειτουργιῶν καταλήλως δργανωμένων φυσικῶν ὅντων, αἱ ὅποιαι ἐπιτελεύνονται ὑπὸ ὀρισμένας ἔξωτερικὰς συνθήκας καὶ διὰ τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν πρὸς συντήρησιν τῶν ὅντων τούτων καὶ πρὸς συντήρησιν καὶ ἔξέλιξιν τῶν εἰς ἡ ἀνήκουν εἰδῶν. ‘Η ἀδυναμία τῶν φυσικῶν καὶ γημικῶν νόμων πρὸς ἔρμηνείαν τοῦ φαινομένου

τῆς ζωῆς ἐν τῷ συνόλῳ του καὶ ἐν τοῖς καθέκαστον. Ἡ σημασία τῆς ζωῆς διὰ τὴν ὅλην φύσιν. (1)

Γεωγραφία

Σκοποί τῆς διδασκαλίας αὐτῆς εἶναι :

α') 'Ο ὑπὸ τῶν μαθητῶν σχηματισμὸς σαφοῦς εἰκόνος τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ τῶν καὶ θερμῶν χωρῶν της, ιδίᾳ δὲ τῶν Ἑλληνικῶν, ὅπως διαμορφώνεται ἡ εἰκὼν αὕτη διὰ τῆς κατὰ σταθεροὺς νόμους συντελουμένης ἀλληλεπιδράσεως τῶν στοιχείων τῆς φύσεως καὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ

β') ἡ διὰ τοῦ σχηματισμοῦ μιᾶς τοιαύτης εἰκόνος ἀνάπτυξις εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦτο μὲν ὑγιοῦς, ἥθυκῆς ἀντιλήψεως περὶ τῆς ἐν τῇ καθόλου καὶ ἐν τῇ ιδίᾳ γάρφαθεως τοῦ ἀνθρώπου, τοῦτο δὲ θερμῆς ἀγάπης πρὸς τὴν φύσιν ἐν γένει καὶ ιδίᾳ πρὸς τὴν γῆν τῆς πατρίδος, τὰς καλλονάς της, τὸν λαόν της καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς καταλλήλου χρησιμοποιήσεως τῶν φυσικῶν στοιχείων τῆς συντελουμένην ἐκπολιτιστικὴν ἔργασίαν, τέλος δὲ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτῶν πρὸς ἐνεργὸν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἔργασίαν ταύτην.

Τάξις Α'.

1. Γεωγραφικὴ ἔξέτασις τῆς Ἑλλάδος κατὰ φυσικὰς περιοχάς, ὃν πρώτη ἔξετάζεται ἡ περιοχὴ ἐν ᾧ τὸ Γυμνάσιον. Ἐρευνα ἐν ἕκάστῃ περιογῇ ἔκάστου τῶν γεωγραφικῶν στοιχείων τῆς, τῶν τε φυσικῶν (Θέσις τῆς περιοχῆς, γεωλογικὴ διάπλασίς της, ποιότητας τῶν πετρωμάτων καὶ τοῦ ἐδάφους της, πλαστικὴ μορφὴ της, θάλαττα, κλίμα, φυτὰ καὶ ζῷα αὐτῆς) καὶ ἔκτενέστερον τῶν ἀνθρωπίνων (οἱ κάτοικοι, οἱ συνοικισμοὶ τῶν καὶ αἱ ἐκπολιτιστικαὶ τῶν ἐνέργειαι, αἱ τε οἰκονομικαὶ—γεωργία καὶ κτηνοτροφία, ἀλιεία, δασοκομία, δρυκτοροχία, βιοτεχνία καὶ βιομηχανία, ἐμπόριον, μέσα συγκοινωνίας—καὶ αἱ πνευματικαὶ—θρησκευτικαὶ καὶ θήτικαὶ σχέσεις, ἐκπαιδευτικὴ κατάστασις ὅπως ἔκαστον τούτων ἔχει διαμορφωθῆ ἐν τῇ ἐπιδράσεως τῶν λοιπῶν).

2. Γενικὴ γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἑλλάδος. Τὰ φυσικὰ γεωγραφικὰ στοιχεῖα της, ἡ σχετικὴ θέσις της, ἡ ὅλη γεωλογικὴ διαμόρφωσίς της, τὰ εἰδή τοῦ ἐδάφους της, ὁ καθετος καὶ ὁρίζοντος διαμελισμός της (δρεινά συστήματα, διάταξις τῶν, αἱ σπουδαιότεραι κορυφαί, τὰ μεταξύ τῶν ὄρέων στενά, αἱ κοιλαὶ γώραι, ἡ μορφολογία τῶν θαλασσῶν της,

(1) Ός πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

Εἰς τὸ τέλος τῆς Ζωολογίας προστίθεται ἡ σημείωσις :

Σημείωσις.—Ἡ πρακτικὴ ἀσκησίς τῶν μαθητριῶν συνίσταται εἰς ἔργασίας, δρυμοκομίας, πτηνοτροφίας, μελισσοκομίας, σηροτροφίας καὶ οικισμῆς κτηνοτροφίας.

ἡ παραλιακὴ γραμμή τῆς καὶ τὸ μῆκος τῆς, αἱ νῆσοι τῆς, οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ λίμναι τῆς, τὸ κλῖμα τῆς καὶ τὰ εἰδη του, ἡ χλωρὶς καὶ τὰ ζῶα τῆς ('Ελλάδος) ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων ἔξαρτῃσι των καὶ ἐν τῇ σημασίᾳ των διὰ τὴν ἐπὶ τοὺς κατοίκους τῆς καὶ τὰς ἀσχολίας των ἐπίδρασιν. Τὸ ἐμβαθύν τῆς 'Ελλάδος, ὁ πληθυσμός τῆς καὶ ἡ πυκνότης του. Ἡ ἑθνικὴ ὁμοιογένεια τοῦ πληθυσμοῦ τῆς, ἡ κατανομὴ καὶ ἡ πυκνότης τῶν συνοικισμῶν τῆς, οἱ ἔξι αὐτῶν σπουδαιότεροι καὶ οἱ λόγοι τῆς διαμορφώσεώς των. Αἱ ἀσχολίαι τῶν κατοίκων τῆς, αἱ τε οἰκονομικαὶ (γεωργία, κτηνοτροφία, ὄλιεια, δασοκομία, ἀρχατωρυχία, βιοτεχνία καὶ βιομηχανία, ἐμπόδιον—έσωτερού· κὸν, ἔξωτερικόν, εἰσαγωγικὸν καὶ ἔξαγωγικόν—συγκοινωνα ἔηθρος, Θαλάσσης, δέρος) καὶ αἱ πνευματικαὶ (ἡ κρατοῦσα θρησκεία καὶ ἡ ἐκκλησία τῆς, αἱ ἡμίκαλη σχέσεις, καὶ λοιπά τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι, ἡ ἐκπαίδευσις, τὸ πολίτευμα), οἱ κυριώτεροι συντελεσταὶ ἑκάστης, ὃς καὶ ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν ἐπὶ τὴν διαμόρφωσιν τῶν φυσικῶν γεωγραφικῶν στοιχείων.

Τάξις Β'.

1. Γεωγραφικὴ ἐξέτασις τῶν λοιπῶν γωρῶν τῆς Εὐρώπης ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν 'Ελλάδα, γινομένη ὡς ἡ τῆς 'Ελλάδος καὶ ἐνδιατρίβουσα περισσότερον εἰς τὰς γειτονικὰς καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν εἰς ἑκείνας, μεθ' ὅν ἡ 'Ελλάς εὑρίσκεται εἰς στενωτέραν ἐπικοινωνίαν ἢ αἱ ὅποιαι ἔχουν ιδιάζουσαν σημασίαν ἀπό γεωγραφικῆς ἀπόφεως.

2. Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς Εὐρώπης. Αἱ μεγάλαι ὄδοι τῆς Εὐρωπαϊκῆς συγκοινωνίας, ἀρχομένης τῆς ἐξετάσεως αὐτῶν ἀπὸ τῆς 'Ελλάδος. Ἡ σημασία τῆς Μεσογείου διὰ τὴν παγκόσμιον συγκοινωνίαν. Ἡ 'Ελλάς ὡς μεσογειακὸν καὶ Εὐρωπαϊκὸν κράτος καὶ ἡ συμβολή τῆς εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ. 'Ελληνισμὸς τῆς σήμερον ἐν Εὐρώπῃ.

Τάξις Γ'.

Γεωγραφικὴ ἐξέτασις τῶν γωρῶν ἑκάστης τῶν λοιπῶν ἡπείρων, γινομένη ὡς ἡ τῶν γωρῶν τῆς Εὐρώπης, ἐνδιατρίβουσα περισσότερον εἰς οἰας καὶ ἑκείνη γώρας καὶ τερματιζομένη διὰ γενικῆς γεωγραφικῆς ἐπισκοπήσεως τῆς ἡπείρου. Σύντομος ἐξέτασις τῶν πολιτῶν γωρῶν καὶ τοῦ ἔργου τῶν ἐξερευνητῶν αὐτῶν.

Τάξις Δ'.

Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς ὄλης γῆς.

α.) Ἡ ἐξάρτησις τῆς γεωγραφικῆς καταστάσεως τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἐκ τῆς φύσεώς της ὡς οὐρανίου σώματος

καὶ ἐκ τῶν σχέσεων τῆς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, καὶ ἥδιος τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Ἡ γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα. Ἡ σφαιρικότης τῆς. Μέγεθος τῆς γῆς (περίμετρος καὶ διάμετρος). Ἡ κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἴδιον ἀξονα (γήινος ἄξων, χρόνος, ἡμέρα, νύξ). Γεωγραφικὸν μῆκος καὶ πλάτος. Ἡ γῆ ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῆς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, ἥδιος δὲ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Μέγεθος τοῦ ἥλιου ἐν σχέσει πρὸς τὸ τῆς γῆς. Ἀπόστασις ἀπ' αὐτῆς. Κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον. Μορφὴ τῆς τροχικῆς τῆς γῆς. Διεύθυνσις τοῦ ἀξονός τῆς. Τροπικοὶ καὶ πολικοὶ κύκλοι. Ζῶναι τῆς γῆς. ^ΩΩραι τοῦ ἔτους. Ἡ σελήνη. Τὸ μέγεθός τῆς, ἡ ἀπόστασις τῆς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κίνησις τῆς. Αἱ φάσεις τῆς. Χρόνος τῶν κινήσεων. Ἀμπωτις καὶ πλημμυρίς. Ἐκλείψεις ἥλιου καὶ σελήνης. Ἡμερολόγιον καὶ μέτρησις τοῦ χρόνου. Μεσσευρωπαικὸς χρόνος.

β). Ἐπισκόπησις τῶν φυσικῶν γεωγραφικῶν στοιχείων τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων ἔξαρτήσει των. Ἡ γεωλογικὴ διαμόρφωσις τῆς γῆς. Ἡ ἔξελιξίς της. Αἱ γεωλογικαὶ ἐποχαὶ καὶ τὰ γρωθίσματά των. Ἡ οἰκονομικὴ σπουδαιότης των. Ἡ ποιότης τῶν πετρωμάτων καὶ τοῦ ἐδάφους καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῆς. Οἱ παράγοντες τοῦ δριζούντου καὶ τοῦ καθέτου διαμελισμοῦ τῆς γῆς. Τὰ ὄρατα καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῶν, Ἡ γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν. Τὸ κλῖμα καὶ οἱ παράγοντες αὐτοῦ. Κλιματολογικαὶ ζῶναι. Τὰ φυτά καὶ τὰ ζῶα τῆς γῆς. Ἡ διανομὴ αὐτῶν ἐπ' αὐτῆς καὶ οἱ λόγοι ταύτης.

Τάξις Ε'.

1. Ἐπισκόπησις τῶν ἀνθρωπογεωγραφικῶν στοιχείων τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἔξαρτήσει των ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπὶ τὰ φυσικὰ ἐπιδράσει των. Ἡ γῆ ὡς κατοικία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ προιστορικὸς ἀνθρωπός καὶ ἡ πρωτογενής ζωή. Αἱ ἡλικίαι τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ πολιτισμένη ζωή. Ἀρχαῖαι κοιτίδες τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ γεωγραφικὴ διασπορὴ τῶν ἀνθρώπων, ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἐν τῷ συνόλῳ καὶ κατὰ φυλάς. Ζῶναι γῆς πυκνῶς καὶ ἀραιῶς καταφηγούμεναι. Αἰτίαι συγκεντρώσεως πληθυσμοῦ. Τὰ σημερινὰ κέντρα τοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, οἱ μὲ κύττα ἀσχολούμενοι κλάδοι τῆς καὶ οἱ συντελεσταὶ τῆς ἀναπτύξεως ἑκάστου. Τὰ μεγαλύτερα κέντρα τῆς γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς. Τὰ μεγαλύτερα ὄρυκτο-ρυχικὰ καὶ βιομηχανικὰ κέντρα. Τὰ κέντρα τοῦ ἐμπορίου. Αἱ μεγάλα ὅδοι τῆς παγκοσμίου συγκοινωνίας (Ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος). Τὰ στοιχεῖα τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ οἱ συντελεσταὶ ἑκάστου. Γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν θρησκευμάτων, γλωσσῶν, καὶ πολιτευμάτων. Τὰ κέντρα τῆς καλλιεργείας τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν.

2. Γεωγραφική έπισκοπησις τῆς Ἑλλάδος, ἐνδιατρίβουσα κυρίως εἰς τὰ στοιχεῖα τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοὺς συντελεστὰς αὐτῶν.

10. Οἰκονομικά (1)

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι ή ἀνάπτυξις τοῦ διαφέροντος τῶν μαθητριῶν διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν τοῦ οἴκου καὶ τὰς σχετικὰς πρὸς ταῦτην ἔργασίας.

Τάξις Α'.

Οἰκιακαὶ ἔργασίαι. Ἀπλοτν κέντημα λευκὸν καὶ χρωματιστόν. Πλέξιμον ίδιως παιδικῶν εἰδῶν. Ἐπιδιορθώσεις φορεμάτων (έμβάλωμα). Πλύνσις (βαμβακερῶν, λινῶν, μαλλινῶν, μεταξωτῶν καὶ δαντελλῶν). Σιδέρωμα κολλάρισμα. Στοιχειώδης μαγειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἔφαρμογῇ (συνέχεια). Καθαρ σμὸς τῶν μαγειρικῶν καὶ ἐπιτραπεζίων σκευῶν.

Τάξις Β'.

Οἰκιακαὶ ἔργασίαι. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ ἀπλῶν ἀσπρορούχων, ίδιως νηπιακῶν καὶ παιδικῶν. Ἐπιδιορθώσεις φορεμάτων (έμβάλωμα). Πλύνσις (βαμβακερῶν, λινῶν, μαλλινῶν, μεταξωτῶν καὶ δαντελλῶν). Σιδέρωμα κολλάρισμα. Στοιχειώδης μαγειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἔφαρμογῇ (συνέχεια). Καθαρ σμὸς τῶν μαγειρικῶν καὶ ἐπιτραπεζίων σκευῶν.

Τάξις Γ'.

Οἰκιακαὶ ἔργασίαι. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ ἀπλῶν ἔξωτερικῶν ἐνδυμάτων, ίδιως παιδικῶν. Καθαρισμὸς κηλίδων. Στοιχειώδης μαγειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἔφαρμογῇ (συνέχεια). Διατήρησις τροφίμων καὶ ἐδεσμάτων.

Τάξις Δ'.

Οἰκιακαὶ ἔργασίαι. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ ἀπλῶν ἔξωτερικῶν ἐνδυμάτων. Στοιχειώδης μαγειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἔφαρμογῇ (συνέχεια). Τὰ διὰ τὰ ὄντα πα κατάλληλα ἐδέσματα καὶ ἡ παρασκευὴ αὐτῶν.

Τάξις Ε'.

Οἰκιακὴ οἰκονομία. Αἱ ἀπαραίτητοι εἰς τὴν οἰκοδέσποινναν γνώσεις ἐκ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας μετὰ πρακτικῶν ἔφαρμογῶν.

(1) Τὸ μέθημα τῶν Οἰκονομικῶν μετατίθεται εἰς τὰ ἐποχρεωτικὰ μαθήματα. (B.D. 16) 25-1-1937.

11. Ύγιεινή

Τάξης Ε'.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Ύγιεινῆς είναι τοῦτο μὲν ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐπιστημονικὴ ἔξήγησις τῶν μέχρι τοῦδε μεταδιδομένων εἰς αὐτοὺς ὑγιεινῶν συνηθειῶν καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν ὑγιεινολογικῶν αὐτῶν γνώσεων τῶν ἀπαραίτητων διὰ τὸν ἀτομικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν τῶν βίου, τοῦτο δὲ καὶ ίδιως ἡ ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντός των πρὸς διαμόρφωσιν τῶν γνώσεων τούτων εἰς σταθερὰς συνηθείας τῆς ζωῆς των.

Τὸ πρόγραμμα τῆς διδασκαλίας τῆς Ύγιεινῆς κανονίζεται ὡς ἀκολούθως : (1).

α') Σωματολογία, (λειτουργία, κατασκευὴ καὶ ὑγιεινὴ τῶν ὅργανων) ἐμπέδωσις καὶ συστηματικὸς τοῖς τῶν δεδιδαχμένων συμφώνων πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐν ἄρθρῳ 4.

β') Γενικὴ Ύγιεινὴ (λοιμώδη νοσήματα, περὶ ἀέρος, υδάτων, ἑδάφους, διατροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου).

γ') Στοιχεῖα νοσηλευτικῆς.

δ') Πρόχειροι βοήθειαι.

12. Φιλοσοφικὴ Ηροπαίδεια

Τάξης Ε'.

1) Ἡ Ψυχολογία ὡς ἐπιστήμη, Στοιχεῖα Ψυχολογίας. Τὸ ὑποκείμενον τῆς Ψυχολογίας. Μέθοδοι τῆς Ψυχολογικῆς ἐρεύνης.

2) Αἱ ψυχικαὶ λειτουργίαι (τοῦ ψυχικοῦ βίου θεωρουμένου ὡς ὅργανης ἐνότητος).

α') Ἡ διάνοια. Ἡ κατ' αἰσθησιν ἀντίληψις (αἰσθησις, αἰσθήματα, παραστάσεις).

Ἡ νόησις. Ἡ βάσις τῆς νοήσεως. (συνειρμὸς τῶν παραστάσεων, ἀρμοίωσις τῶν παραστάσεων). Μνήμη. Φαντασία.

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :

Οἰλύκηρον τὸ πρόγραμμα τῆς Ύγιεινῆς δέον νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἔξης :

1. Σωματολογία καὶ ίδιως τῆς γυναικός (Ἀτομικὴ Ύγιεινή).

2. Γενικὴ Ύγιεινή, λοιμώδη νοσήματα, περὶ ἀέρος, ἑδάφους, διατροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου.

3. Υγιεινὴ τῆς πρώτης παιδικῆς ήλικίας. Στοιχεῖα βρεφοκομίας καὶ παιδονομίας.

4. Υγιεινὴ τῆς γυναικός, ἀγάμου καὶ ἐγγάμου, Υγιεινὸν τῶν ἡλικιῶν καὶ τινὰ περὶ τῆς Ύγιεινῆς τῶν διαφόρων ἐπιτηδευμάτων.

5. Στοιχεῖα νοσηλευτικῆς. Πρόχειροι βοήθειαι. Περιποίησις τῶν πατέρων. Πρόχειρον οἰκιακὸν φρεμακεῖον μετὰ πρακτικῶν ἀσκήσεων ἐφαρμογῆς (Β.Δ. 16]25-1-1937).

β') Τὸ θυμικόν. Αἱ κύριαι μορφαὶ τοῦ. Συναισθήματα καὶ βούλησις.

Τὸ συναίσθημα. Ἡ φύσις καὶ αἱ ιδιότητες τῶν συναισθημάτων. Ἡ βούλησις. Ὁ γενικὸς χαρακτὴρ αὐτῆς. Ὁρμὴ καὶ ὄρμέμφυτον. Ἐπιθυμία, ἔξις, βούλησις. Ἀτομικότης. Χαρακτὴρ, ἔννοια αὐτοῦ. Διάφοροι τύποι: χαρακτήρεων. Ὁμιλὸς καὶ ἀνώμαλος χαρακτὴρ. Ἡ μόρφωσις τοῦ χαρακτῆρος.

Τάξις ΣΤ'.

I. Στοιχεῖα Λογικῆς.

1. Τὸ ἔργον τῆς λογικῆς. Σύντομος ίστορικὴ ἐπισκόπησις.

2. Στοιχειολογία.

α') Περὶ ἐννοιῶν.

β') Περὶ κρίσεων.

γ') Περὶ συλλογισμῶν.

3. Μεθοδολογία.

α') Αἱ μεθοδικαὶ μορφαὶ τῆς νοήσεως.

β') Περὶ ἐπιστήμης—διαίρεσις τῶν ἐπιστημῶν.

γ') Μέθοδοι τῶν ἐπιστημῶν.

II. Στοιχεῖα γνωσιολογίας.

Ἡ γνωσιολογία ὡς ἐπιστήμη. Τὶ ἔξετάζει αὐτῇ. Τὸ δυνατὸν τῆς γνώσεως. Τὶ εἶναι ἀλήθεια. Ἐμπειρικὴ γνῶσις—λογικὴ κρίσις. Τὰ δρια τῆς γνωστικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου.

13. Τεχνικά.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α') Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἀνάπτυξις τῆς ἵκανότητος πρὸς δρθῆν ἀντληθὲν, ιδίᾳ δὲ πρὸς καλλιτεχνικὴν παράστασιν καὶ ἔκφρασιν τῶν τε φυσικῶν καὶ τῶν τεχνικῶν μορφῶν καὶ ἡ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἵκανότητος ταύτης καλαισθητικὴ μέρφωσις αὐτῶν.

β') Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς παροχὴ καταλλήλων μέσων πρακτικῆς καὶ ἐν ταύτῃ καλλιτεχνικῆς κατασκευῆς χρησιμωτάτων εἰς τε τὰς ἐπιστημονικάς, θεωρητικὰς ἀσχολίας καὶ εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν των, διὰ τοῦ τρόπου δὲ αὐτοῦ ἡ μετάδοσις εἰς αὐτοὺς τῆς πεποιθήσεως ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς χειρὸς εἰναι ἀπαραίτητοι σύντροφοι τῶν ἐργασιῶν τοῦ πνεύματος καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τεχνικοῦ—πρακτικοῦ διαφέροντος αὐτῶν.

Τάξις Α'.

1. Καλλιγραφία. Ἀνάπτυξις τῆς ἀτομικῆς γραφῆς ἐκάστου μαθητοῦ εἰς τὸ ἀπλοῦν, σύμμετρον καὶ εὐανάγνωστον.

2. Ιχνογράφησις ἐπὶ τοῦ πνακος διὰ λευκῶν καὶ ἑγγράμων κιμωλίῶν καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου διὰ μολυβίων μαύρων καὶ ἑγγράμων :

Α) ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης : σπουδαὶ Ἰδίως α) φύλλων ἀνθέων καὶ καρπῶν, β) τῶν διαφόρων ζώων καὶ τοῦ ἀνθρώπου, εὑρισκομένων Ἰδίως ἐν κινήσει.

Β) Ἐλευθέρα, ἐξ ἀρρομῆς ἴστορημάτων, συνθέσεων, διηγημάτων, περιγραφῶν ἀλπ.

Γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογράφησις τῶν γρακτηριστικῶν καὶ ἀπλουστέρων μνημείων τῆς τέχνης, τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἐν τῇ τάξει διδασκομένην ἴστορίαν.

3. Χειρότεχνα. Α) Ἐργασίαι ἐπὶ χάρτου λευκοῦ καὶ χρωματιστοῦ :

α) Χαρτοκοπική. Κοπὴ χάρτου διὰ ψαλιδίου πρὸς κατασκευὴν διαφόρων ἐπιπέδων γεωμετρικῶν σχημάτων, διδασκομένων ἐν τῇ τάξει, ὡς καὶ σχημάτων καὶ εὔκολοτέρων ἐκ τῶν ἰχνογραφουμένων ἀντικειμένων.

β) Χαρτοκοπική καὶ χαρτοκολλητική. Κοπὴ καὶ κόλλησις χάρτου πρὸς κατασκευὴν Μωσαϊκῶν πλακοστρώτων, προσόψεων οἰκιῶν, σχημάτων τῶν εὔκολωτέρων ἐκ τῶν ἰχνογραφουμένων ἀντικειμένων, ὡς φύλλων, ἀνθέων, καρπῶν, κλαδίσκων μετ' ἀνθέων, καὶ φύλλων, μερῶν καὶ ὄργανων ζώων ἐξ καὶ ἀντικειμένων τοῦ σχολείου καὶ τῆς οἰκίας.

γ) Χαρτουφαντική. Πλέξιμον χρωματιστῶν ταινῶν χάρτου πρὸς κατασκεψὴν ποικίλων διακοσμητικῶν σχεδίων.

Β) Πλαστική. Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Πλαστικὴν. Σκοπὸς καὶ σημασία τῆς. Τύπων καὶ ἔργαλεια. Κατασκευὴ καὶ διατήρησις πηλοῦ. Κατασκευὴ ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης ἀπλουστάτων ἐκ τῶν δροίως ἰχνογραφηθέντων ἀντικειμένων.

Τάξις Β'.

1. Ιχνογραφία. Ιχνογράφησις ἐπὶ τοῦ πνακος καὶ τοῦ χάρτου ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

α) ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης : σπουδαὶ ὡς ἐν τῇ Α' τάξει, ἔτι δὲ καὶ συνθετ.-τεραι ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ζωικοτάξιμου, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀσχολιῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπίστης δὲ καὶ σπουδαὶ πτυχολογίας. β) Ἐλευθέρα, ὡς ἐν τῇ Α'. τάξει.

γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογράφησις μνημείων τέχνης, ἰδίως δὲ ἐλληνικῶν ρυθμῶν.

2. Χειρότεχνα. Α) Ἐργασίαι ἐπὶ χάρτου : Συμπλήρωσις Χαρτοκοπικῆς καὶ Χαρτοκολλητικῆς. Κατασκευὴ διὰ χρωματιστῶν τεμαχίων χάρτου τῶν ἰχνογραφουμένων συνθετωτέρων εἰκόνων ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ζωικοῦ κάσμου. ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀσχολιῶν τοῦ ἀνθρώπου.

Β) Πλαστική και Γυψοτεχνία.

α) Έλεύθεραι έργασίαι ἀπό μηνήμης. Κατασκευή ἀπλῶν ἀντικειμένων ἐκ τοῦ φυτικοῦ και λινοκοῦ κόσμου και σκηνῶν ἐκ τῶν ἀσχολιῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἔτι δὲ τῶν ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ ἔξεται λινομένων μορφῶν τοῦ ἐδάφους (λόφων, βουνῶν, δρέων, χαραδρῶν, ὁροσειρῶν, κοιτῶν, ποταμῶν κλπ.). Χρωματισμὸς τῶν κατασκευαζομένων.

β) Έργασίαι ἐκ τοῦ φυσικοῦ, δι' ὅν κατασκευάζονται γεωμετρικὰ στερεά, διδασκόμενα ἐν τῇ τάξει, ὡς και ἀντικείμενα ἐκ τοῦ φυτικοῦ ἰδίως κόσμου, ἔχοντα τὸ σχῆμα αὐτῶν, ἥποι :

1. Εὐθύγραμμα γεωμετρικὰ στερεά.

2. Σφαιραὶ (μετὰ τῶν ὑποδιαιρέσεων αὐτῆς) και σφαιρικὰ και σφαιροειδῆ ἀντικείμενα και καρποὶ (βῶλοι, κερασία, κούμαρο, πορτοκαλλία, ρόδια, μῆλα, ραφανίδες κλπ.).

3. Όντος, ἥμισυ ὀδών κατὰ τὸν μεγάλον και τὸν μικρὸν ἔξοντα μὲ τὸν κρόνον ἔξεχοντα, ὡς πτηγῶν, φωλεῖα μετ' ὄδην. Όσειδη ἀντικείμενα και καρποὶ (δαμάσκηνα, ροδάκινα, διάφοροι βολβοί, λεμόνια, κρόμμυα, σίγχλαδια, στικα κλπ.).

4. Κύλινδροι και κυλινδρικὰ ἀντικείμενα (λαμπάδες, ραφανίδες, καρότα, κολοκύθια, μπάμιαι κλπ.).

5. Αγγεία ἀπλᾶ, ὡς γάστραι, ποικίλα μικρὰ πινάκια, φλυζάνια, ποτήρια, κανάτια ἀπλᾶ, ἀνθοδόχαι κλπ.

"Οσα ἐκ τῶν διὰ πηλοτ κατασκευαζομένων ἐντικειμένων δύνανται νὰ ἀποδοθοτ διὰ γύψου, θὰ ἀποδίδωνται δι' αὐτοῦ ὑπὸ τῶν μαθητῶν.

Τάξις Γ'.

1. Ἰχνογραφία.

α') Ἰχνογράφισις ὡς ἐν τῇ Β' τάξει.

β') Εὔρεσις τῶν τυπικῶν γραμμῶν και σχηματοποίησις τῶν Ἰχνογραφουμένων.

γ') Διακοσμητικὴ Ἰχνογραφία. Μελέτη τῆς Ἐλληνικῆς διακοσμητικῆς.

δ') Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων Ἰχνογράφισις και μνημείων Ρωμαϊκῆς τέχνης.

2. Χειροτεχνία.

Α'. Πλαστικὴ και Γυψοτεχνία. Έργασίαι ἐκ τοῦ φυσικοῦ μὲ πρότυπα φυσικά, τεχνικὰ και φανταστικά. Θὰ κατασκευάζωνται :

α) Ἀντικείμενα τεχνικώτερα, ὡς καλαθίσκαι, μικρὰ πανέρια, ὅμοια μὲ καρποὺς και ἄλλα ἀντικείμενα, κάδωνες, χωρία, πτύνα, δρεπάνια, σφυρία, πρίονες, ἀξιναι κλπ.

β) Ἀνάγλυφα φύλλων, ἀνθέων, κλαδίσκων, ἐντόμων, πτηγῶν, λινῶν, διακοσμήσεις μὲ ἄνθη, καρπούς και ἄλλα ἀντικείμενα (μετὰ καταλήγοντος χρωματισμοῦ).

‘Απόδοσις διὰ γύψου πηλίνων ἔργων.

Β'. Βιβλιοδετική. 'Απλῆ δέσις βιβλίων (δέσιμο καρφωτό). Δέσις βιβλίων διὰ ρυφῆς κατὰ φυλλάδια.

Κατασκευὴ χαρτοφυλακίων καὶ μπλόκ. Δέσις εἰκόνων καὶ χαρτῶν γεωγραφικῶν.

Τάξις Δ'.

1. Ἰχνογραφία.

α) Σπουδαὶ ἐκ τοῦ φυσικοῦ συνθετώτεραι.

β) Διακοσμητικὴ Ἰχνογραφία : διακοσμητικὰ σχέδια ἀρχαῖα, βυζαντινὰ καὶ νεώτερα.

γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων Ἰχνογράφισις μνημείων τῆς βυζαντινῆς Ἰδίως τέγνης.

2. Χειροτεχνία.

Α) Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεχνία, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Β) Ἐργασίαι ἐπὶ χαρτονίῳ. Κατασκευὴ διὰ χαρτονίου

α) ποικίλων κυτίων, κομψοτεχνημάτων κεκοσμημένων διὰ προιόντων χαρτοκοπτικῆς καὶ πλεκτῶν χαρτουφαντικῆς, οἰκιῶν καὶ ναῶν διαφόρων ρυθμῶν ὑπὸ ἀλίμανα, β) τῶν γεωμετρικῶν στερεῶν ἐπὶ τῇ βάσει μαθηματικῶν δεδομένων.

Τάξις Ε'.

α') Ἰχνογραφία.

α') Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων Ἰχνογράφισις μνημείων τέγνης, Ἰδίως τοῦ Μεσαίωνος καὶ τῆς Ἀναγεννήσεως.

β') Ζωγραφικὴ. Χρώματα καὶ ἀναμίξεις αὐτῶν πρὸς παραγωγὴν διαμέσων τόνων. Ὑδατογραφία ἐκ τοῦ φυσικοῦ, ἀπὸ μνήμης καὶ ἐλεύθερα, Ἰδίᾳ τοπίων.

γ') Στοιχεῖα προοπτικῆς, διαστάσεων καὶ χρωμάτων.

2. Χειροτεχνία.

Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεχνία. Κατασκευὴ ἐκ τοῦ φυσικοῦ μὲ πρότυπα φυσικά, τεχνητὰ καὶ φανταστικὰ ἀντικειμένων τέχνης, ὡς ἀγγείων, στηλῶν, κιόνων διαφόρων ρυθμῶν, ἀπλῶν ἀρχιτεκτονημάτων ἄλλα. Ἀπόδοσις διὰ γύψου πηλίνων ἔργων.

14. Ωδική.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ὧδικῆς εἶναι :

α') Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἀνάπτυξις τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ Ασμα καὶ τὴν μουσικὴν ἐν γένει.

β') Ἡ διάπλασις τῆς φωνῆς καὶ τῆς μουσικῆς ἀκοῆς αὐτῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἵκανότητος αὐτῶν πρὸς ἀπόδοσιν μουσικοῦ κειμένου, συμφώνως πρὸς τὸν μουσικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρας καὶ μορφὴν καὶ μετὰ τῆς πρεπούσης συναυτιθηματικῆς ἐκδήλωσεως, ὡς καὶ τῆς δεξιότητος πρὸς τὴν ἐκ πρώτης ἅψεως ρυθμικὴν καὶ μελωδικὴν ἀνάγνωσιν ἀσμάτων καὶ

γ') Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐκμάθησις ἀξιολόγων ἐκκλησιαστικῶν, δημωδῶν καὶ ἄλλων ἀσμάτων.

Τάξις Α'.

Ορισμὸς τῆς Μουσικῆς. Ἄχος, Φθόγγος, φθογγόσημα. Πεντάγραμμον, βοηθητικὰ γραμματα. Ὄνόματα φθόγγων. Κλειδὶ τοῦ Σόλ, διομασία φθογγοσήμων. Ἀξία καὶ σχήματα φθογγοσήμων. Τύφλοι καὶ χαμηλοὶ φθόγγοι. Ρύθμος, μελῳδία. Μουσικὴ ἀνάγνωσις. Ρυθμικὴ καὶ μελῳδικὴ ἀνάγνωσις μέτρου 2)4 ἐπὶ διαστημάτων 2ας (κλίμακος Ντό μείζονος) μὲ τέταρτα καὶ ἡμίση. Τί εἶναι ακλιπαξ. Κλίμαξ τοῦ Ντό. Μείζων ακλιμαξ, (τόνοι, ἡμιτόνια). Ἐφαρμογὴ τῶν διαστημάτων 2ας εἰς σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀπλὰ παιδικῶν ἀσμάτων μονόφωνα. Παῦσις ἡμίσεως. Παῦσις τετάρτου. Σύνδεσις προσφίδιας. Σύνδεσις διαρκείας. Μέτρον 2)4 ἐλλιπές. Μέτρον 4)4 (τέταρτα, ἡμίση, ὀλόκληρα). Τὰ συνηθέστερα εἴδη χρωματισμῶν. Γυμνάσματα ἐπὶ διαστημάτων 3ης κλίμακος ντό. Ἀσματα μετὰ διαστημάτων 3ης. Ἀσκήσεις προφορᾶς φωνηέντων καὶ συμφώνων. Παῦσις διλοκλήρου. Τί εἶναι ρυθμικὴ ἀγωγὴ καὶ τίνες αἱ συνηθέστεραι διαβαθμίσεις αὐτῆς. Διαστήματα 4ης. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσμάτων. "Ογδοα εἰς 2)4 καὶ 4)4. Ἐλλιπές ἀρχίζον ἀπὸ ὅγδοον. Παῦσις ὅγδου. Κανὸν δίφωνος. Στιγμὴ διαρκείας, παρεστιγμένα ἡμίση καὶ τέταρτα. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ σχετικῶν γυμνασμάτων καὶ ἀσμάτων. Ἀναπνευστικαὶ ἀσκήσεις.

Μούσικὴ γραφή. Ἀσκησίες εἰς τὴν γραφὴν τοῦ κλειδοῦ τοῦ Σόλ, τῶν φθογγοσήμων, παύσεων καὶ λοιπῶν μουσικῶν σημείων.

Εἰς ἔκαστον μάθημα δίδεται κατάλληλον τμῆμα μουσικοῦ κειμένου πρὸς ἀντιγραφὴν ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατ' οἶκον εἰς τὸ τετράδιον μουσικῆς.

Τάξις Β'.

Απλαὶ δίφωνοι ἀσκήσεις κατ' ἀρχὰς ἐπὶ διαστημάτων 2ας καὶ εῖτα 3ης καὶ 4ης. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 2ας, 3ης, 4ης. Διαστήματα 5ης (κλίμακος Ντό). Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσμάτων μονόφωνα καὶ διφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 5ης. Κανὼν τρίφωνος. Μέτρον 3)4. Ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἰς τὰς διδαχθείσας ρυθμικὰς μονάδας. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσμάτων μονόφωνα καὶ διφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 6ης. Κανὼν τετράφωνος. Δέκατα ἔκτα εἰς 2)4, 3)4, 4)4. "Ολαι αἱ ρυθμικαὶ τῶν δεκάτων ἔκτοι. Παῦσις δεκάτου ἔκτου. Ἐλλιπές ἀρχίζον ἀπὸ δέκατον ἔκτον. Γυμνάσματα καὶ ἀσμάτων σχετικά. Διαστήματα 7ης καὶ 8ης, ὅπως καὶ τὰ

προσηγούμενα. Σχετικά γυμνάσματα και ἄσματα μονόφωνα και δίφωνα. Θεωρητική ἐξέτασις τῶν διαστηπάτων Τῆς και Σῆς. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς μείζονος κλίμακος και τῶν διαστημάτων. Μεσαῖοι φθόγγοι τῶν τόνων. Σημεῖα ἀλλοιώσεως. Ἐναρμόνιοι φθόγγοι. Διατονικὰ και χρωματικὰ και ἡμιτόνια. Χρωματικὴ κλίμαξ Ντό. Γυμνάσματα χρωματικῶν φθόγγων. Σχετικὰ ἄσματα, Μείζων κλίμαξ τοῦ Σόλ. Ὁπλισμὸς τοῦ κλειδιοῦ. Διαστήματα μείζονος κλίμακος Σόλ. Σχετικὰ γυμνάσματα και ἄσματα μονόφωνα και δίφωνα, κλασσικὰ και νεώτερα, κανόνες πολύφωνοι.—Μουσικὴ γραφὴ ὅπως ἐν τῇ Α' τάξει.

Τάξις Γ'.

‘Απλαὶ τρίφωνοι ἀσκήσεις. ‘Απλὴ ἔννοια τριφώνου συγχροδίας. Τρίφωνα γυμνάσματα και ἄσματα κλασσικὰ και νεώτερα κλίμακος Ντό. Ἀσκήσεις ἀρπισμάτων κλίμακος Ντό. Μείζονες κλίμακες Ρέ, Λά, ὅπως ἀνωτέρω ἡ κλίμαξ τοῦ Σόλ. Τρίγχον (συπεπτυγμένον, ἀνεπτυγμένον). Ἐξάγχον. Σχετικὰ γυμνάσματα και ἄσματα. Μέτρον 3)8, ὅλαι αἱ ρυθμικαὶ μορφαὶ του. Σχετικὰ γυμνάσματα και ἄσματα. Μείζονες κλίμακες Φα, Σι ύφ., Μι ύφ., ὅπως και ἡ μείζων Σόλ. Μέτρον 7)8, γυμνάσματα και ἄσματα. Μέτρον 6)8 (εἰς ἔξ κινήσεις και εἰς δύο). Γυμνάσματα και ἄσματα εἰς 6)8. Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα ἀρμονική. Διαστήματα αὐτῆς και ὀδικὴ ἀσκησὶς ἐπ’ αὐτῶν. Ἐλάσσων Λα μελωδική. Σχετικὰ γυμνάσματα και ἄσματα μονόφωνα και δίφωνα, κλασσικὰ και νεώτερα. Γυμνάσματα και ἄσματα τρίφωνα. Σύγκρισις μείζονος και ἐλάσσονος κλίμακος. ‘Ομώνυμοι κλίμακες. Ἀρχαία ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα. Γυμνάσματα και ἄσματα δημώδη ἐπ’ αὐτῆς. Διπλὴ στιγμή.

Τάξις Δ'.

Αἱ λοιπαὶ μείζονες κλίμακες (Μι, Σι, Φα διεσ., Ντο διεσ. Λα ύφ., Ρε ύφ., Σολ, Ντο ύφ.). Σχετικὰ τῶν κλιμάκων τούτων γυμνάσματα και ἄσματα μονόφωνα, δίφωνα και τρίφωνα, κλασσικὰ και νεώτερα, κανόνες πολύφωνοι. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν μειζόνων κλιμάκων, ἐναρμόνιοι κλίμακες. Κλειδὶ τοῦ Φα, σχετικὰ γυμνάσματα. Διπλὰ σημεῖα ἀλλοιώσεως. Αἱ λοιπαὶ ἐλάσσονες κλίμακες (Μι, Σι, Φα διεσ., Ντο διεσ., Σολ διεσ., Ρε διεσ., Λα διεσ., Ρε, Σολ, Ντο, Φα, Σι ύφ., ΜιΛα ύφ.). Σχετικὰ τῶν κλιμάκων τούτων γυμνάσματα και ἄσματα μονόφωνα δίφωνα και τρίφωνα, κλασσικά, νεώτερα και δημώδη. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐφ’ ὅλων τῶν κλιμάκων. Ἀσκήσεις εἰς τὸν φωνητικὸν σχηματισμὸν τοῦ κύκλου ὅλων τῶν κλιμάκων μειζόνων και ἐλασσόνων.

Τάξις Ε'. (Προαιρετικῶς).

Γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα εἰς τὰς διαφόρους κλίμακας. Συγκοπὴ (δμαλή, ἀνθρακός). Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα. Ἀντιγρονισμός, γυμνάσματα. Μέτρα 9)8, 12)8. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα. Τριακοστά δεύτερα. Αἱ διάφοροι ρυθμικαὶ μορφαὶ αὐτῶν, γυμνάσματα μετὰ σχετικῶν ἀσμάτων. Τρόποις. Οἱ δύο κύριοι τρόποι (μείζων—έλατσων). Πᾶς διακρίνομεν εἰς π. ον ἐκ τῶν δύο κυρίων τρόπων ἀνήκει τῷ μουσικὸν ἔργον.

Τάξις ΣΤ' (Προαιρετικῶς).

Γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα εἰς τὰς διαφόρους κλίμακας. Προσφορά. Χρωματισμοὶ ἐν ἐκτάσει. Ρυθμικὴ ἀγωγή, ὅλοι οἱ ὅροι αὐτῆς. Μουσικοὶ καλλωπισμοί. Συντομία. Μουσικὴ ἔκφρασις. Μουσικὴ φράσις. Χαρακτήρ. Ποία λέγεται κλασσικὴ μουσική. Διάκρισις τῆς καλῆς μουσικῆς. Μορφαὶ τῶν μουσικῶν συνθέσεων (συνάτα, κοντσέρτο, συμφωνία αλπ.). Στοιχεῖα Ἰστορίας τῆς Μουσικῆς. Ἡ μουσικὴ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς. Ἡ ἔξκλιξ τῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Οἱ σπουδαιότεροι μουσικοὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν. Οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τῆς Μουσικῆς τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς καὶ τὰ σπουδαιότερα ἔργα αὐτῶν. Ἀνάλυσις καὶ ἀκρόασις ἔργων ὁργανωτικῆς ἢ φωνητικῆς μουσικῆς τῶν μεγάλων διδασκάλων Μπετέβεν, Μέζαρτ, Σοῦμπερτ αλπ.

Π α ρ α τ η σ ε i c. 1. Εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ἀρρένων, ὄσακις λόγῳ τῆς μεταβολῆς τῆς φωνῆς (μεταφωνήσεως) τῶν μαθητῶν εἶναι δύσκολον νὰ ἀρχίσουν αἱ τρίφωνοι ἀσκήσεις κατὰ τὴν ἀνωτέρω ὁριζομένην τάξιν Γ', ἡ ἔναρξις τῆς τριφωνίας δύναται νὰ ὀντοβληθῇ δι' ἀργότερον εἰς τὸν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος χρόνον.

2. Ἡ πλήρης ἐπίτευξις τῶν σκοπῶν τῆς διδασκαλίας τῆς Όδικῆς θὰ κατορθωθῇ, μόνον ἐν δημιουργηθῇ εἰς ἔκαστον Γυμνάσιον καὶ λαϊκὴ τεγνικὴ καὶ ἴδιας μαսικὴ ζωὴ, ἀποτελέσουν δὲ αἱ μουσικαὶ ἐκτελέσεις τῶν μαθητῶν καὶ ἴδιας αἱ τῶν μαθητικῶν χορωδιῶν οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς ὄλης σχολικῆς ζωῆς καὶ τῶν καθέκακαστον ἐκφάνσεων τῆς. Διὰ τῆς ὁργανωσεως χορωδιῶν ἐκ τῶν καλλιφωνοτέρων μαθητῶν ὅλου τοῦ σχολείου κατὰ τὰ ἀπογεύματα τῆς ἐλευθέρας ἐργασίας, καὶ διὰ τῶν συγχρόνων μουσικῶν ἐκτελέσεων ἐνώπιον ὅλων τῶν μαθητῶν, ἡ σχολικὴ ζωὴ ἀναπτύσσεται κατὰ τὸ εὐγενέστερον καὶ μορφωτικότερον τρόπον.

13. Γυμναστική.

Σκοποί τῆς διδασκαλίας τῆς Γυμναστικῆς εἶναι τοῦτο μὲν ἡ φυσιολογικὴ καὶ ὑγιεινὴ ἀνάπτυξις καὶ ἐνίσχυσις τοῦ σώματος τῶν μαθητῶν καὶ ἡ ἔξέγερσις τῆς ἐκτιμήσεως αὐτῶν πρὸς τὸ σωματικὸν ὅρατον, τοῦτο δὲ ἡ ἀνάπτυξις τῆς αὐτοπεποίθησεως καὶ τῆς αὐτοκυριαρχίας, ὀλλὰ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνανθήματος των, τοῦτο δὲ τέλος ἡ ἐπὶ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ σώματος βασιζομένη ἐνίσχυσις τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ὀχυρῆς τοῦ πνεύματος πρὸς ἔξυπηρέτησιν ἀνωτέρων σκοπῶν τοῦ τε ἀτομικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἔθνικοτ βίου.

‘Η διδακτέα ὥλη καὶ ἡ κατανομὴ αὐτῆς εἰς τὸν διατίθεμενον πρὸς διδασκαλίαν τῆς χρόνον.

‘Η διδακτέα ὥλη τῆς Γυμναστικῆς τοῦ Γυμνασίου, συνισταμένη εἰς ἀσκήσεις τῆς ὑγιεινῆς Γυμναστικῆς, τῆς σχολικῆς ἀγωνιστικῆς καὶ τῆς κολυμβήσεως εἰς παιδίας καὶ χοροὺς καὶ εἰς ἐκδρομὰς καὶ πορείας, ἕτι δὲ εἰς ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπατιδεύσεως διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσκήσεις ρυθμικῆς γυμναστικῆς διὰ τὰς μαθητρίας ἔχει ὡς ἀναγράφεται εἰς τὸ οἰκεῖον Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ ‘Τυπουργείου καὶ εἰς τὸν ὑπ’ αὐτοῦ ἐκδεδομένον ‘Οδηγὸν τοῦ Διδασκάλου διὰ τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν καὶ στρατιωτικὴν προπατιδεύσιν τῶν σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως. Ἐκ τῆς ὥλης ταύτης ἡ ἡὲν καθοριζομένη διὰ τὰ τέως Ἐλληνικὰ σχολεῖα θὰ διδάσκεται εἰς τὰς δύο κατωτέρας τάξεις τῶν Γυμνασίων, ἡ δὲ διὰ τὰ τέως Γυμνάσια εἰς τὰς τέσσαρας ἀνωτέρας τάξεις αὐτῶν. Εἰς τὸν ‘Οδηγὸν τοῦ ‘Τυπουργείου ἀναγράφονται ἐπίσης δλαι καὶ μεθοδικαὶ δηγγίαι, αἱ ἀπαραίτητοι διὰ τοὺς διδάσκοντας τὸ μάθημα τῆς Γυμναστικῆς. ‘Η κατανοητὴ τῶν ἀνωτέρω σημειώθέντων στοιχείων τῆς διδακτέας ὥλης τῆς Γυμναστικῆς εἰς τὸ διαθέσιμον διὰ τὸ μάθημα τοῦτο χύρον γίνεται ἐκάστοτε κατ’ ἀπόρριψιν τοῦ συλλόγου τῶν διδασκόντων ἐν ἐκάστῳ Γυμνασίῳ, λαμβανομένην μετ’ εἰσήγησιν τοῦ διδάσκοντος τὸ μάθημα τῆς Γυμναστικῆς.

Μαθήματα εἰδικῆς ἐπιδόσεως.

Δι’ ὄμαδας ἐκ μαθητῶν (μαθητριῶν), ἰδίως τῶν ἀνωτέρων τάξεων, ἐκδηλούντων καταφανῆ κλίσιν καὶ ἀξιόλογον ἐπίδοσιν πρὸς ὡρισμένα μαθήματα (ἰστορικοφιλολογικά, φυσικομαθηματικά, κολλιτεγνικά, πρακτικά). Ἐπεξεργασία, ἐμβάθυνσις καὶ ἐπέκτασις τῆς κατὰ τὰς ὑποχρεωτικά-ῶρας τῶν μαθημάτων διδαχθείσης ὥλης. Ἐφαρμογαὶ καὶ ποικίλαι ἐργασίαι ὑ πὸ μαθητῶν. Εἰρυτάτη χρῆσις βοηθητικῶν (βλέπε : ἦΚατευθύνσεις καὶ ὀδηγίες»).

Σχέδιον ώρολογίου προγράμματος τῶν μαθητῶν τοῦ μυασίου (1).

Μαθήματα	Ώραι καθ' ἑβδομάδα						
	Τάξεις						
	A	B	G	Δ	E	ΣΤ	Σύνολον
1. Θρησκευτικὰ	2	2	2	2	2	2	12
2. Ἀρχαὶ	8	8	8	9	9	9	51
3. Νέα	3	3	3	3	3	3	18
4. Λατινικὰ	-	-	3	3	3	3	12
5. Γαλλικὰ	4	3	3	3	2	2	17
6. Ἰστορία	3	3	3	3	2	4	18
7. Μαθηματικὰ Κοσμογραφία	3	4	3	3	4	5	22
8. Φυσιογνωστικὰ	3	3	3	3	3	4	19
9. Γεωγραφία	2	2	2	1	1	-	8
10. Οἰκοκυρικὰ (διδάσκονται μόνον εἰς τὰ Γυμνάσια Θηλέων)	-	-	-	-	-	-	-
11. Τγεινὴ	-	-	-	-	1	-	1
12. Τεχνικὰ	2	2	1	1	1	-	7
13. Ὡδικὴ	2	2	1	1	-	-	6
14. Φιλοσοφικὰ	-	-	-	-	2	2	4
15. Γυμναστικὴ	3	3	3	3	3	3	18
Τὸ δλον	35	35	35	35	36	37	213

(1) ΉΩς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων :
Τὸ Σχέδιον τοῦτο τροποποιεῖται ως ἔξῆς :

Μαθήματα	A'	B'	G'	Δ'	E'	ΣΤ'
Θρησκευτικά

1. Λατινική (Παρατ. — περιλαμβάνονται εἰς τὸ ὡρολόγιον πρόγραμμα τῶν ὑποχρεωτικῶν μαθημάτων).
2. Οἰκονομικὴ διὰ τὰς μαθητρίας ἀνὰ 1 ὥραν καθ' ἑβδομάδα, εἰς πάσας τὰς τάξεις (κατέστη ὑποχρεωτικόν).
3. Γυμνὴ (Βλ. παρατήρ. εἰς τὸ σχετικὸν μέρος τοῦ προγράμματος).
4. Ὁδικὴ ἀνὰ μίαν ὥραν τὴν ἑβδομάδα εἰς τὴν Ε' καὶ ΣΤ' τάξιν.
5. Μαθήματα εἰδικῆς ἐπιδόσεως κατὰ τὰ ἀπογεύματα ἔλευθέρας ἐργασίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ

1. Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου ἐνὸς Γυμνασίου ἐπαρκῶς δικαιολογημένην λόγῳ ίδια τέρων συνθήκων τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ τόπου, ἡ λόγῳ ἐφαρμογῆς ἀπογευμάτων ἔλευθέρας ἐργασίας κλπ. καὶ μετὰ σχετικὴν ἔγκρισιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ γίνῃ αὐξομείωσις τῶν ὡρῶν ὠρισμένων μαθημάτων. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει τὸ σύνολον τῶν ὡρῶν τῶν ὑποχρεωτικῶν διδασκομένων καθ' ἑβδομάδα χαθημάτων δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ἐν τῷ παρόντι Προγράμματι καθοριζόμενον.

2. Ἡ διδακτικὴ ὥρα ὑπολογίζεται εἰς 50 πρώτα λεπτά.

Συνεπῶς ἡ καθημερινὴ νὴ ὑποχρεωτικὴ ἐργασία ἐν τῷ σχολεῖῳ δύναται νὰ περιορεσθῇ καὶ εἰς προμεσημβρινὰς μόνον ὡρας, τῶν ἀπογευμάτων ἀφιεμένων ἔλευθέρων δὲ τὴν προαιρετικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ σχολεῖῳ καὶ τῷ οἶκῳ καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γυμναστικῆς, καλλιτεχνικῆς καὶ τῆς σχολικῆς ἐν γένει ζωῆς. Ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ καὶ ὄργανωσις τῶν ἀπο-

Θρησκευτικά	2	2	2	2	2	2
Ἄρχ. Ἑλληνικά	7	7	8	9	8	9
Νέα Ἑλληνικά	3	3	3	3	3	3
Γαλλικά	3	3	3	3	2	3
Ἰστορία	3	3	3	3	3	3
Μαθηματ. καὶ Κοσμ.	3	3	3	3	3	4
Φυσιογνωστικά	3	3	3	3	3	4
Γεωγραφία	2	2	2	1	1	—
Γυμνὴ	—	—	—	—	2	—
Τεχνικά	2	2	1	1	1	—
Ὦδικὴ	2	2	1	1	—	—
Οἰκονομικά	2	2	2	2	1	1
Φυλοσοφικά	—	—	—	—	2	2
Γυμναστική	3	3	3	3	3	3
	35	35	34	34	34	33

γευμάτων τούτων, ἐξαρτωμένων κατὰ πολὺ ἀπὸ τὰς συνθήκας καὶ τὰ μέσα ἑκάστου σχολείου ἐπαφίεται εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ συλλόγου.

3. Διὰ τὴν προαιρετικὴν ἔργασίαν τῶν τάξεων καὶ τῶν ὄμαδων οἱ μὲν διάσκοντες ἐργάζονται ἐντὸς τοῦ πλασίου τῶν ὥρων τῆς ὑποχρεωτικῆς αὐτῶν ὑπηρεσίας, οἱ δὲ μαθηταὶ 3—6 τὸ πολὺ ὥρας καθ' ἐβδομάδα πέραν τοῦ ὥρου τῶν ὑποχρεωτικῶν δια αὐτούς μαθημάτων.

4. Πλήρεις καὶ λεπτομερεῖς ὁδηγίαι ἐπ τοῦ παρόντος προγράμματος θέλουσιν ἐκτεθῆ εἰς τὰς «Κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίας τῶν Προγραμμάτων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως».

‘Αρ 0 ρον 2. (Δ)τος 5)9 Νοεμβρίου 1935). ‘Η ἴσχυς τοῦ παρὸς τος προγράμματος (1) ἀρθεται ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ μάθημα τῶν γαλλικῶν τάξεων τοῦ γυμνασίου καὶ τὰ φύλασσοφ καὶ τῆς εἰ καὶ στ’ τάξεως ἀπὸ τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους ἐλαττουμένων κατ’ αὐτὸ διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν γαλλικῶν κατὰ δύο ὥρας τοῦ μαθήματος τῶν νέων Ἑλληνικῶν, κατὰ μίαν δ’ ὥραν τῶν τεγχικῶν μαθημάτων, ὅσον δ’ ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ μαθήματα, ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος σχολικοῦ ἔτους 1936—1937, πλὴν τῶν μαθημάτων, ἐπὶ τῶν ὅποιων τὸ νέον πρόγραμμα θάτερο μαθηματικῆς προοδευτικῶς ἀπὸ τῆς α’ τάξεως, τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1936—37.

‘Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Νοεμβρίου 1935.

‘Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

‘Ο Ἀντιβασιλεὺς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΔΥΛΗΣ

‘Ο ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Υπουργὸς
Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ

(1) Πρόκειται περὶ τῶν τροποποιήσεων τοῦ Διατάγματος τῆς 5 | 9 Νοεμβρίου 1935.

ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

II. Διάταγμα τῆς 29 Οκτωβρίου 1932(1)

Περὶ τοτ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς τρίτης (2) τάξεως
τῶν Πρακτικῶν Λυκείων

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὸ ἔδαφιον 2 τοῦ ἔρθρου 10 τοῦ νόμου 4373 περὶ διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων, λαβόντες ὑπ' ὅψει σχετικὴν πρότασιν τοῦ Εκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διατάσσομεν τάδε :

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς τρίτης τάξεως τῶν Πρακτικῶν Λυκείων ἔχει ὡς ἔξῆς :

I. Ὑποχρεωτικὰ μαθήματα.

1. Θρησκευτικὰ. (Ορα 1 καθ' ἐβδομάδα).

Σύντομος ἴστορία τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων καὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἐξαιρουμένων ἵδι φ τῶν μερῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὰς διαφορὰς τὸς ὄφισταμένας μεταξὺ τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῶν λοιπῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν καὶ τονιζομένων τῶν σημερινῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδόξου ἐκκλησίας πρὸς τὰς λοιπὰς (ἐνωτικὴ κίνησις) καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας κοινωνίας τῶν δροθιδόξων ἐκκλησῶν (πανορθόδοξον συνέδριον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἡ δροθιδόξος προσύνοδος ἐν Ἀγίῳ Όρει).

2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ. (Ορα 6 καθ' ἐβδομάδα).

3. Ἀνάγνωσις συγγραφέων.

α') Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνε' αἱκλογῶν ἐκ τῆς Κύρου Παιδείας τοῦ Ξενοφῶντος, συμπληρουμένης δι' ἀναγνώσεως λογοτεχνικῆς μεταφράσεως τῶν λοιπῶν μερῶν, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

(1) Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ὅπ' ἀριθ. 40 τῆς 14 Φεβρουαρίου 1933 φύλλῳ Ἐφ., Κυβ. Τεῦχος Α'.

(2) Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν δύο κατωτέρων τάξεων τοῦ ἐξαταξίου πρακτικοῦ λυκείου είναι τὸ αὐτό μὲ τὸ πρόγραμμα τῶν δύο κατωτέρων τάξεων τοῦ ἐξαταξίου γυμνασίου (ἔρθρον 14 § 7 τοῦ νόμου 4373).

Λογική καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων, ἀνάλογος πρὸς τὴν γ νομένην εἰς τὴν δευτέραν τάξιν κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἴστορικῶν σύγγραφέων.

Σύγκρισις τῆς Κύρου Παιδείας πρὸς τὰ ἀναγνωσθέντα ἴστορικὰ ἔργα τοῦ Ξενοφῶντος, τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ Ἀριανοῦ, καθορισμὸς τῶν διακριτικῶν αὐτῆς γνωρισμάτων καὶ σχηματισμὸς ἀπλῆς καὶ σαφοῦς ἐννοίας τῆς μυθιστορίας. Οἱ σκοποὶ καὶ ἡ χρηστικὴ μότης αὐτῆς. Οἱ Ξενοφῶνος πατήρ τῆς μυθιστοριογραφίας.

β) Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου καὶ ἐφεξῆς ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία πρῶτον μὲν ἐνδὲ ἐκ τῶν μικρῶν δικανικῶν λόγων τοῦ Δυσίου (π.χ. τῶν : ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου, περὶ τοῦ σηκοῦ, ὑπὲρ Μαντιθέου, κατὰ τῶν σιτοπωλῶν, κατὰ Φιλωνος, κατ' Ἐργοκλέους κλπ.), συμπληρούμενη διὰ τῆς ἀναγνώσεως ἀλλῶν δ κανικῶν λόγων αὐτοῦ ἐν δοκίμῳ μεταφράσει, κατόπιν δὲ ἐνδὲ ἐκ τῶν μικροτέρων συμβουλευτικῶν ἢ ἐπιδεικτικῶν λόγων τοῦ Ἰσοκράτους (π.χ. τῶν : πρὸς Νικοκλέαν, περὶ εἰρήνης. Εὐαγρόρου, πρὸς Δημόνικον κλπ.) συμπληρούμενη ἐπίσης διὰ τῆς ἀναγνώσεως ἀλλῶν λόγων αὐτοῦ, εἰ δυνατὸν δὲ τοῦ Παναγγυρικοτ ἐν δοκίμῳ μεταφράσει.

Λοιδικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου πρὸς συναγωγὴν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτοῦ.

Πραγματικὴ ταξινόμησις καὶ ἐκτίμησις τόσον τῶν γενικῶν συνθηκῶν, αἱ δόποιαι ἐπροκάλεσαν ἐν Ἑλλάδι τὴν γέννεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς φητορείας, δοσον τῶν εἰδικῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀναγνωσκομένους λόγους, δικαστικῶν, πολιτειακῶν, πολιτικῶν, ήθικῶν, θρησκευτικῶν κ.λ.π. Συνθηκῶν.

Στοιχειώδης καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων πρὸς σχηματισμὸν ἀπλῶν καὶ σαφῶν ἐννοιῶν τοῦ φητορικοῦ λόγου, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ φητορικοῦ λόγου ἐκάστου γένους, τοῦ φητορικοῦ ὕφους καὶ τῶν εἰδῶν αὐτοῦ, τῶν μέσων τῆς φητορικῆς ἐκφράσεως κλπ.

‘Ο Λυσίας καὶ Ἰσοκράτης ὡς φήτορες.

γ) Ἀνάγνωσις ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔτους ἐκ τῆς ‘Ομήρου Οδύσσειας ἐν δοκίμῳ ἐμμέτρῳ μεταφράσει γνομένη ὡς ἐν τῇ β' τάξει. Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων, γνομένη ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸ ἐν τῇ αὐτῇ τάξει ἀναγνωσκόμενον νεοελληνικὸν ἔπος.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Α) Γραμματικὴ. Ἐπ’ εὐκαιρίᾳ παρατηρουμένων ἐλλειψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν γραμματικὴν τοῦ Ἀττικοῦ Πεζοῦ λόγου ἐπανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ’ ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐντυπώσεως, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων γραμματικῶν φαινομένων. Β) Συντακτικόν. Ἐπὶ τῇ βάσει καταλλήλων καὶ ἥδη ἡρμη-

νευμένων μερῶν ἐκ τῶν ἀναγιγνωσκομένων Ἀττικῶν συγγραφέων καὶ κατόπιν προμελέτης αὐτῶν ἀπὸ καθοριζομένης συντακτικῆς ἀπόψεως ὑπὸ τῶν μαθημάτων συστηματικωτέρᾳ ἔξετασίς τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων ἔξι αὐτῶν

Στοιχειώδης ἔξετασίς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ κατάδειξις τῆς συμβολῆς αὐτῆς πρὸς τὴν λογικὴν καὶ καλλιεπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων.

Ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν. Α') Πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἑκάστοτε ἔξεταζομένων μερῶν τοῦ Συντακτικοῦ (ώς α' προφορικὴ ἡ γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τάναπαλιν προτάσεων σχετικῶν πρὸς τὰ μέρη ταῦτα διδομένων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος. β') διμοικι μεταφράσεις προτάσεων συντεθειμένων ὑπὸ αὐτῶν τῶν μαθητῶν καὶ σύνθεσις τῶν μεταφραζομένων εἰς τὸ ἀρχαῖον εἰς μικρὰς συνθέσεις κλπ.). Β') Πρὸς ἐφαρμογὴν μετίζονων καὶ αὐτοτελῶν δεδιδαχμένων τμημάτων αὐτοῦ (ώς : α' γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τάναπαλιν σειρᾶς προτάσεων ἀναφερομένων εἰς τὸ ἑκάστοτε ἐφαρμοζόμενον τμῆμα καὶ ἀμεσούς διόρθωσις αὐτῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν, β) γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τάναπαλιν δεδιδαχμένου κειμένου, παρουσιάζοντος τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν συντακτικὰ φαινόμενα κλπ.).

3. Νέα Ἑλληνικά. (Ωραι 3 κας' ἑβδομάδα).

‘Απὸ τὴν Γ' τάξιν γίνεται συστηματικωτέρᾳ εἰσαγωγὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὸ καλλισθητικὸν μέρος τῆς λογοτεχνίας. Ως κέντρον διδασκαλίας ὑπόκειται ἐν μὲν τῇ πεζογραφίᾳ τὸ ἑκτενές πως διήγημα, ἐν δὲ τῇ ποιήσει τὸ ἔπος. Οἱ μαθηταὶ ἀσκοῦνται εἰς τὴν συστηματικὴν χρῆσιν βοηθημάτων.

Γραμματική. Ἐκτενεστέρᾳ ἔξετασίς τῶν ἐν τῇ Α' καὶ Β' τάξει διδαχθέντων γραμματικῶν φαινομένων τῆς τε δημοτικῆς καὶ τῆς καθηρευούσης. Διάλεκται καὶ ιδιώματα τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης.

Συντακτικόν. Ἀνάλυσις προτάσεων καὶ περιόδων γρακτηριστικῶν διὰ τὸ κάλλος ἡ τὴν ιδιάζουσαν κατασκευὴν αὐτῶν ἔξι ἀφοριμῆς τῶν ἀναγιγνωσκομένων κειμένων. Η θέσις τῆς λέξεως. Η ἔννοια τῆς στίξεως. Σχήματα λόγου.

Προφορικai ἀσκήσεις. Ως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις.

Κείμενα. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις γλωσσικὴ λογοτεχνικὴ καὶ πραγματικὴ ἔργων αὐτοτελῶν ἔξι ἐγκεκριμένων ἀναγνωστικῶν ἡ διλογικήρων ἔργων ἐκ τῶν διὰ τὰς σχολικὰς βιβλιοθήκας ἐγκεκριμένων. Τὸ περιεχόμενον τῶν ἔργων πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογον μὲ τὴν λογοτεχνικὴν ὡριμότητα τῶν

μαθητῶν καὶ ν' ἀνταποκρίνεται εἰ δυνατὸν μὲ τὰ ἐν τῇ τάξει διδασκόμενα μαθήματα. Ἐκτενῆ διηγήματα. Ἐπικολυρικὰ ποιήματα. Παραλλαγές καὶ μπαλάντες. Δημοτικὰ τραγούδια. Ἐπικὰ ποιήματα. (Βαλαωρίτου, Μαρκορᾶ κλπ. ἐκλογαὶ ἐκ τοῦ Ἐρωτοκρίτου). Αὐτοβιογραφίαι, ἐπιστολαί, διηγήσεις.

Γραμματολογικά. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγιγνωσκούμενων εἰδῶν τοῦ λόγου καὶ τῶν συγγραφέων, ὡς καὶ ἐν τῇ Β' τάξει. Τὸ διήγημα. Ἡ παραλλαγὴ καὶ μπαλάντα. Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἀναγιγνωσκομένου ἔπους γενικὰ περὶ ἔπους καὶ συσχέτισις μὲ τὰ ὄμηρικά. Λαικὰ καὶ ἔντεχνα ἔπη. Μετρική. Οἱ συνηθέστεροι τῶν ιαμβικῶν στίχων, ὁ ἐνδεκασύλλαβος καὶ δωδεκασύλλαβος (λαικὸς καὶ λόγιος), ὁ τροχαικὸς δικτασύλλαβος. Σύγκρισις ιαμβικοῦ καὶ τροχαικοῦ ρυθμοῦ. Γραπταὶ ἀσκήσεις. Περιγραφαὶ σκηνῶν, ἀντικειμένων καὶ ἀνθρώπων ἐξ αὐτοψίας. Ἀπόδοσις γεγονότων, περιγραφαὶ κτιρίων, καταστημάτων, ἐργοστασίων κλπ. κατόπιν ἐπισκέψεως.

Ἀνάθεσις εἰς ἀτομα ἢ εἰς ὄμάδας περισυλλογῆς πληροφοριῶν καὶ γραπτῆς ἀνακοινώσεως εἰς τὴν τάξιν. Ταξιδιωτικὰὶ ἀναμνήσεις. Βιογραφικαὶ πληροφορίαι ἀτομικαί. Εἰσηγήσεις μαθημάτων.

Συνοπτικαὶ ἐκθέσεις καὶ γνῶμαι περὶ αὐτῶν. Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν τέχνην τοῦ γράφειν. Πυκνὸς καὶ πλαδαρὸς λόγος. Εἰκόνες. Μεταφοραί. Ἀτομικαὶ συλλογαὶ διηγημάτων καὶ λυρικῶν ποιημάτων. Μετρικαὶ ἀσκήσεις.

4. Γαλλικά. (Ὦραι 4 καθ' ἑβδομάδα).

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεια α) περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς πραγμάτων ἢ εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν οἰκιακὴν ζωὴν ὡς καὶ εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ καὶ β) σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὥλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Ἀπομνημονεύσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσάν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Συμπλήρωσις τοῦ ὄμακοῦ ίδιως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ (αἱ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν διαφοραὶ) γινομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων Ταξινόμησις τοῦ προσλαμβανομένου ὥλικοῦ.

3. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ Β' τάξει.

4. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ἐντακτωτέρω ἢ ἐν τῇ Β' τάξει.

5. Ἰστορία. (Ὦραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

Ἡ Ἰστορία τοῦ Ρωμαικοῦ Κράτους καὶ τῶν Ἑλλήνων ὑπ' αὐτῷ Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου, μετὰ τοῦτο δὲ ἡ Ἰστορία

τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας μετά τῆς συναφοῦς Εύρωπαι-
κῆς ἴστορίας μέχρι τῆς Μακεδονικῆς δυνάμεως. Ἐξέτασις
τῆς ἔξελίζεως τοῦ πολιτισμοῦ καθ' ὅλην τὴν ἐποχὴν αὐτὴν
ἰδίᾳ δὲ τῆς ἀναπτύξεως τῶν θεωρητικῶν τε καὶ ἐφηρμοσμέ-
νων θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς τεχνικῆς.

6. Μαθηματικό. (^{Ωραι 5 καθ'} ἑβδομάδα).

α) Ἀριθμητική (Θεωρητική) καὶ Ἀλγεβρα. ^{Ωραι 3.}

Α' Ἀριθμητική. Πρῶται ἔννοιαι. Δεκαδικὸν σύστημα
ἀριθμήσεως. Ἰσότης καὶ ἀνισότης ἀκεραίων ἀριθμῶν. Αἱ
ἐπ' αὐτῶν τέσσαρες πράξεις μετὰ τῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν.

Διαιρετότης. Υπόλοιπα διαιρέσεων διὰ 2, 5, 4, 25, 8,
125, 3, 9, καὶ 11 κλπ.

Βάσκαινοι τῶν πράξεων διὰ τῶν ὑπολοίπων. Πρῶτοι καὶ
σύνθετοι ἀριθμοί. Ἄναλυσις ἀριθμῶν εἰς πρώτους παράγον-
τας. Γινόμενα, πηλίκα, καὶ δυνάμεις ἀριθμῶν ὀντολευμένων
εἰς πρώτους παράγοντας. Κοινοὶ διαιρέται καὶ Μ.Κ.Δ. καὶ
Ε.Κ.Π. ἀριθμῶν ὀντολευμένων εἰς πρώτους παράγοντας.

Κλάσματα. Ἰδιότητες. Πράξεις (συντόμως). Σύνθετα
κλάσματα. Δυνάμεις κλασμάτων.

Δεκαδικοὶ ἀριθμοί. Ἰδιότητες αὐτῶν. Αἱ τέσσαρες πρά-
ξεις ἐπ' αὐτῶν (συντόμως). Τροπὴ κοινοῦ κλάσματος εἰς
δεκαδικόν.

Μέτρησις. Ἀναλογίαι καὶ ἰδιότητες αὐτῶν.

Ἀσκήσεις καθ' ἑκάστην μεθοδικὴν ἐνότητα.

Β) Ἀλγεβρα. Θετικοὶ καὶ ἀρνητικοὶ ἀριθμοί. Πράξεις
ἐπὶ τῶν ἀλγεβρικῶν ἀριθμῶν. Δυνάμεις μὲν ἑκάστας ἀκεραί-
ους καὶ θετικούς. Νόμοι δυνάμεων. Ἐκθέται ἀρνητικοί.
Ορισμὸς τῶν συμβόλων αθ' καὶ αι.

Ἄλγεβρικαι παραστάσεις. Μονόνυμα καὶ πολυόνυμα
ἀκέραια, βαθμὸς καὶ μερικαὶ ἀριθμητικαὶ τιμαί. Ἰσοδύνυμοι
ἀλγεβρικαι παραστάσεις. Πράξεις ἐπὶ τῶν ἀλγεβρικῶν πα-
ραστάσεων. Ἀλγεβρικὰ κλάσματα. Απλοποίησις καὶ πράξεις
ἐπ' αὐτῶν. Ταύτητες.

Καταστρωσις προβλημάτων εἰς ἔξισώσεις ἀπὸ ἀπλου-
στάτων τοιούτων.

Ορισμὸς καὶ ἰδιότης ἔξισώσεως. Λύσις πρωτοβαθμίων
ἔξισώσεων μεθ' ἑνὸς ἀγνώστου.

Ἀσκήσεις καθ' ἑκάστην μεθοδικὴν ἐνότητα.

Παρατήρησις. Η διδασκαλία τῆς Ἀλγεβρας ἀρχεται μετὰ
τὴν διδασκαλίαν τοῦ μέχρι τῶν κλασμάτων τιμήματος τῆς
Ἀριθμητικῆς.

β) Γεωμετρία. (^{Ωραι 2).}

Πρῶται ἔννοιαι καὶ ὁρισμοί. Γενικὰ ἀξιώματα ἐξ ἐπο-
πτείας συναγόμενα. Εύθετα γραμμή. Εύθυγραμμα τιμάκτα.

Σύγκρισις εύθυγράμμων τημηάτων. Πρόσθεσις καὶ ἀφαιρέσις. 'Αξώματα ἴσοτητος καὶ ἀνισότητος ἐποπτικῶς. Γωνίαι ἐπίπεδοι. Εὐθεῖαι κάθετοι πρὸς ἀλλήλας. Μέτρον γωνιῶν. "Αθροισμα καὶ διαφορὰ γωνιῶν. Γωνίαι ἵσαι, παραπληρωματικαὶ, συμπληρωματικαὶ, γωνίαι κατὰ κορυφὴν, ἐφεξῆς. Εὐθεῖαι παράλληλοι καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν θεωρήματα.

Εὐθύγραμμα σγήματα. Τρίγωνα καὶ εἰδη αὐτῶν. 'Ιδιότητες τῶν γωνιῶν καὶ τῶν πλευρῶν τριγώνου. Σχέσεις πλευρῶν καὶ γωνιῶν ἐνδὲ τριγώνου. 'Ισότης τριγώνων. 'Ισοσκελῆ, ἴσόπλευρα καὶ δρθογώνια τρίγωνα μετὰ τῶν ἴδιοτήτων αὐτῶν.

Στοιχειώδεις γνώσεις γεωμετρικῶν τύπων.

Πολύγωνα. Τετράπλευρα. 'Ορισμοί, διαιρέσις καὶ ἴδιότητες τῶν τετραπλεύρων, ἀποδεικνύμεναι ἐκ τῶν γωνιῶν τῶν τριγώνων.

"Αθροισμα τῶν γωνιῶν πολυγώνου. Περιφέρεια καὶ κύκλος.

'Ορισμοί. Τὰ περὶ χορδῶν καὶ ἀποσπασμάτων. Θέσις εὐθείας πρὸς κύκλον, θέσις δύο περιφερειῶν πρὸς ἄλληλας. 'Επίκεντροι γωνίαι. 'Εγγεγραμμέναι ὑπὸ χορδῆς καὶ ἐφαπτομένης σχηματίζόμεναι γωνίαι. Μέτρα γωνιῶν. Στοιχειώδης συμπλήρωσις γεωμετρικῶν τύπων. 'Απειλὴ γεωμετρικαὶ κατασκευαὶ. Προβλήματα λυόμενα διὰ τῶν γεωμετρικῶν τύπων. 'Ασκήσεις μετὰ τὴν διδασκαλίαν ἐκάστης μεθοδικῆς ἐνότητος.

7. Φυσικοιστορικά. Ζωολογία. (^{Ωραι 3 καθ'} ἔβδομοις).

1. Βιολογικὴ ἐξέτασις τῶν χαρακτηριστικῶν, μάλιστα δὲ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀπαντώντων, ἀντιπροσώπων τῶν κυριοτέρων ὑποδιαιρέσεων τοῦ ζωολογικοῦ συστήματος, συνδυαζομένη μὲ τὴν ἔξαρσιν τῆς διὰ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου σημασίας των καὶ μὲ τὴν πρακτικὴν ἀσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὰς ἐργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὴν συντήρησιν καὶ τὸν ἔξευγενισμὸν τῶν ἐξ αὐτῶν χρησίμων εἰς αὐτόν, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἀνωτέρῳ βιολογικῆς ἐξετάσεως καὶ μετ' αὐτῆν.

2. Γενικὴ συγκριτικὴ ἐπισκόπησις τῆς Φυσιολογίας καὶ Ἀνατομίας τῶν ἐξετασθέντων ζώων, ὡς καὶ τῶν σχεσεών αὐτῶν πρὸς τὸ περιβάλον.

3. Σύντομος ἐξέτασις τῆς γεωγραφικῆς ἐξαπλώσεως τῶν ζώων.

Παρατηρήσις. 'Η βιολογικὴ ἐξέτασις δέον νὰ βασίζεται εἰς ταξικὲς ἢ διαδικασίες ἐργασίας τῶν μαθητῶν, συνισταμένας εἰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τῆς ἐξελίξεως αὐτῶν καὶ εἰς τὸν καταρτισμὸν σχετικῶν βιολογικῶν ἡμερολογίων, εἰς παρατηρήσεις διὰ τοῦ φακοῦ, τοῦ μικροσκοπίου καὶ τοῦ στερεοσκοπίου, ὡς καὶ εἰς παρατηρήσεις προβολῶν φωτεινῶν καὶ κινηματογραφικῶν εἰκόνων εἰς ἐκτέλεσιν με-

τρήσεων, εἰς καταρτισμὸν εὐκόλων ζωικῶν παρασκευασμάτων, εἰς τὴν παρατήρησιν καταλλήλων ἐποπτικῶν μέσων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἰγνογραφημάτων κλπ.

8. Γεωργαφία. (Ὦραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

Γεωργαφικὴ ἔξέτασις ἐκάστης τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Εὐρώπης Ἡπείρου, γνωμένη ὡς ἡ τῶν χωρῶν τῆς Εύρωπης, ἐνδιατρίβουσα περισσότερον εἰς οὓς καὶ ἐκείνη χώρας καὶ τερματιζομένη διὰ γενικῆς γεωργαφικῆς ἐπισκοπῆσεως τῆς ἡπείρου. Σύντομος ἔξέτασις τῶν ποικιλῶν χωρῶν καὶ τοῦ ἔργου τῶν ἔξευρεντῶν αὐτῶν.

Παρατήρησις. Ἡ γεωργαφικὴ ἔξέτασις τῶν διδασκομένων χωρῶν θὰ βασίζεται εἰς ταξικὰς ἢ ὄμαδικὰς ἢ ἀτομικὰς ἔργασίας τῶν μαθητῶν, συνισταμένας εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καταλλήλων χαρτῶν, εἰς τὴν παρατήρησιν σχετικῶν προπλασμάτων, πλαστικῶν χαρτῶν, γεωργαφικῶν εἰκόνων, εἰκόνων φωτεινῶν προβολῶν καὶ κινηματογραφικῶν, εἰς τὴν σπουδὴν ποικίλων στατιστικῶν πινάκων, σηματογραφικῶν παραστάσεων, γεωργαφικῶν μεγεθῶν, συγκατικῶν πινάκων κ.λ.π.

9. Τεχνικά. (Ὦραι 3 καθ' ἑβδομάδα).

1. Ἰγνογραφία.

α) Ἰγνογράφησις, ὡς ἐν τῇ Β' τάξει. β) Εὔρεσις τῶν τυπικῶν γραμμῶν καὶ σηματοποίησις τῶν ἴγνογραφουμένων. Διακοσμητικὴ Ἰγνογραφία. Μελέτη τῆς Ἑλληνικῆς Διακοσμητικῆς γ) Ἀρχαὶ Προοπτικῆς.

2. Χειροτεχνία.

Α) Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεχνία. Ἐργασίαι ἐκ τοῦ φυσικοῦ μὲ πρότυπα φυσικά, τεχνικὰ καὶ φανταστικά. Θὰ κατασκευάζωνται :

α) Ἀντικείμενα τεχνικῶτερα ἢ μέχρι τοῦδε, σχετικὰ μὲ τὰ ἐν τῇ τάξει διδασκόμενα μαθήματα, καὶ

β) Ἀνάγλυφα ἀντικειμένων ἵδιως ἐκ τοῦ ζωικοῦ καὶ φυτικοῦ κόσμου (μετὰ καταλλήλου χρωματισμοῦ).

‘Απόδοσις διὰ γύψου πηλίνων ἔργων.

Β) Ξυλοτεχνία. Χρῆσις διαφόρων ξυλουργικῶν ἔργαλείων. Διάφοροι συνδέσεις ξύλων καὶ ἐφαρμογὴ αὐτῶν εἰς τὴν κατασκευὴν ποικίλων ἀντικειμένων. Κατασκευὴ διαφόρων στρῶσεων δαπέδου (πακού) βάσιν ἔχουσῶν γεωμετρικὰ σχήματα. Κατασκευὴ κορνίζων καὶ στύλων ἀπλῶν κομψοτεχνημάτων. Κατασκευὴ διὰ τοῦ μαχαιριούδου ξυλογλυπτικῶν κοσμημάτων.

Γ) Βιβλιοδετική. ‘Απλῆ δέσις βιβλίων (δέσιμο καρφωτό). Δέσις βιβλίων διὰ ραφῆς κατὰ φυλλάδια. Κατασκευὴ χαρτοφυλλάκων καὶ μπλόκ. Δέσις εἰκόνων καὶ χαρτῶν γεωγραφικῶν.

10. Ωδική. ("Ωρὰ 1 καθ' ἑβδομάδα").

‘Απλαι τρίφωνοι ἀσκήσεις. ‘Απλῆ ἔννοια τριφώνου συγχορδίας. Τρίφωνα γυμνάσματα καὶ ἀσματα κλασσικὰ καὶ νεωτέρας κλίμακος. Ντό. ‘Ασκήσεις ἀρπισμάτων κλίμακος Ντό. Μείζονος κλίμακες Ρέ, Δα, ὅπως ἀνωτέρω ἡ κλίμαξ τοῦ Σολ. Τρίηγον (συνεπτυγμένην, ἀνεπτυγμένην),¹ ἔξαρχον. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα, Μέτρον 3)8, ὅλαι αἱ ρυθμικαὶ μορφαὶ του. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα. Μείζονες κλίμακες Φα, Σι, ὄφ., Μι ὄφ, ὅπως καὶ ἥμειζων Σολ. Μέτρου 7)8. Κυμνάσματα καὶ ἀσματα Μέτρου 6)8 (εἰς 6 κινήσεις καὶ εἰς 2). Γυμνάσματα καὶ ἀσματα εἰς 7)8. ‘Ελάσσων κλίμαξ τοῦ Λα ἀρμονική. Διαστήματα αὐτῆς καὶ ὀδικὴ ἀσκησίς ἐπ’ αὐτῶν. ‘Ελλάσσων Λα μελωδική. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα, κλασσικὰ καὶ νεωτέρα. Γυμνάσματα καὶ ἀσματα τρίφωνα. Σύγκρισις μείζονος καὶ ἐλάσσονος κλίμακος.

‘Ομώνυμοι κλίμακες. ‘Αρχαία ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα Γυμνάσματα καὶ ἀσματα² δημώδη-ἐπ’ αὐτῆς. Διπλὴ στιγμή.

11. Γυμναστική.

‘Η διδασκομένη ἐν τῇ Γ’ τάξει τῶν λοιπῶν γυμνασίων.

II. Προαιρετικὰ μαθήματα.

Οἰκοκυρικὰ διὰ μαθητρίας 1 ὥρα καθ' ἑβδομάδα.

Οἰκιακοὶ ἐργασίαι. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ, ἀπὸ τῶν ἔξωτερικῶν ἐνδυμάτων, ίδιως παιδικῶν, Καθαρισμὸς κηλίδων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκ τῆς Χημείας γνώσεων τῶν μαθητριῶν. Στοιχειώδης μαχειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἐφαρμογῇ (συνέγεια) καὶ διατήρησις τροφίμων καὶ ἐδεσμάτων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φυσιογνωστικῶν γνώσεων τῶν μαθητριῶν.

Ἐις τὸν αὐτὸν ‘Υπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσιευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

‘Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Οκτωβρίου 1932.

‘Ο Πρόεδρος τῆς Δημόκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

‘Ο ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. ‘Υπουργὸς
Π. ΝΕΤΡΙΔΗΣ

II Διάταγμα

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς τετάρτης τάξεως
τῶν Πρακτικῶν Λυκείων (1)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

"Εχοντες ὑπὸ δύψει τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἡρθρου 10 τοῦ Νόμου 4373 περὶ διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως προτάσσει τοῦ 'Υπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων, λαβόντος ὑπὸ δύψει σχετικὴν πρότασιν τοῦ 'Ἐκπαιδεύτικοῦ Συμβουλίου, καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείσες, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῆς τετάρτης τάξεως τῶν Πρακτικῶν Λυκείων ἔχει ὡς ἔξης :

"Ἀρθρον 1.

Θρησκευτικό. ("Ωρα 1 καθ' ἑβδομάδα").

Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ἀνάγνωσις καὶ ἔργησία περικοπῶν ἐκ τῶν βιβλίων αὐτῆς (Ἐναγγελίων, Πράξεων καὶ 'Ἐπιστολῶν τῶν Ἀποστόλων), ἀναφερομένων εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἡθικὰς διδασκαλίας τοῦ Πήσοντος.

"Ἀρθρον 2.

'Αρχαῖα Ἑλληνικά. ("Ωραι 5 καθ' ἑβδομάδα").

"Ανάγνωσις συγγραφέων. 'Ανάγνωσις καὶ ἔρμηνεία ἐνὸς Ολυμπιακοῦ καὶ ἐνὸς Φιλοπιπικοῦ τοῦ Δημοσθένους, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως δοκίμου μεταφράσεως ἐκλεκτῶν μερῶν τοῦ κατὰ Λεωφράτους λόγου τοῦ Λυκούργου μέγρι τέλους Ἰωνούκριου.

Λογική καὶ πραγματική ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου, ἀνάλογος πρὸς τὴν γινομένην ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Λυσίου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους.

Καλυπτήτική ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκομένων πρὸς καθαρωτέρων διαχραφὴν τῶν ἐννοιῶν τοῦ φητορικοῦ λόγου, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν αυρίων μερῶν τοῦ φητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ φητορικοῦ ὕφους, τῶν μέσων τῆς φητορικῆς ἐκφράσεως καλπ. 'Ο Δημοσθένης καὶ ὁ Λυκούργος ὡς φήτορες.

(1) 'Εδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπὸ δριθ. 308 τῆς 14 Οκτωβρίου 1933 φύλλῳ 'Εφ. Κυβερνήσεως (Τεῦχος Α').

β) Άπο τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία κατ' ἐκλογὴν Ἰστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου (ἰδίᾳ ἐκ τῶν περιγραφόντων πολιορκητικὰ ἢ δὲ λαταρχικὰ ἔργα καὶ μηχανήματα) ἀποτελούντων ἔνιαντα τμήματα, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως δοκίμου μεταφράσεως μειζόνων τμημάτων, περιεχόντων καὶ δημηγορίας.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων ἀναλόγους πρὸς τὴν γενομένην ἐν ταῖς κατωτέραις τάξεσι κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἄλλων Ἰστορικῶν.

Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς Ἰστοριογραφίας διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Θουκυδίδου. Ο Θουκυδίδης ὡς Ἰστορικὸς συγγραφεύς.

γ) Άπο τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία δύο ρεψυλῶν τοῦ Ὁμήρου Ἰλιάδος, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως δοκίμου εὑμέτρου μεταφράσεως ἄλλων δύο τούλαχιστον ρεψυλῶν αὐτῆς.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων πρὸς συμπεριήληψιν τῶν κυρίων νοημάτων αὐτῶν. Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ, τῶν ἀπαντώντων εἰς αὐτό. Ο Ὁμηρικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ περαιτέρω ἐξέλιξις αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Εκτίμησις τῆς ἐξέλιξεως.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέχρι τοῦδε ἀναγνώσεως τοῦ Ὁμήρου καὶ ἐν παραλληλισμῷ καὶ πρὸς τὸ νεοελληνικὸν ἔπος καθορισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ ἔπου, καὶ δὴ τοῦ ἡρωικοῦ, καὶ τῶν μέσων τῆς ἐπικῆς παραστάσεως. Ο Ὅμηρος ὡς τὸ πρότυπον τῆς ἐπικῆς ποιῆσεως. Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς σχέσεως τῆς ἐπικῆς ποιῆσεως πρὸς τέ γνωστὰ λογοτεχνικὰ εἰδῆ (ἰστορίαν, μυθιστορίαν, ρητορείαν) καὶ πρὸς τὰς εἰκαστικὰς τέχνας, καὶ δὴ τὴν Ηλαστικὴν καὶ Γραφικὴν. Ανεύρεσις μερῶν μεταξύ τῶν ἀναγνωσκομένων, διδόντων ἀφορμὴν εἰς πλαστικὴν καὶ γραφικὴν παράστασιν καὶ χρησιμοποίησιν αὐτῶν εἰς ταύτην.

Σύντομος ἐξέτασις τοῦ δακτυλικοῦ ἐξαμέτρου καὶ ἀσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τοῦ ἑκάστοτε ἑρμηνευομένου μέρους.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. α) Γραμματική. Εξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ὁμήρου σύντομὸς ἀντιπαραβολὴ τῆς Ὅμηρικῆς Γραμματικῆς πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου. Γλωσσολογικὴ ἑρμηνεία ἐνίων γραμματικῶν φαινομένων, β) Συντακτικόν. Συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποικιλία ἐργασία τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἑκάστοτε ἐξεταζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

"Αρθρον 3.

Νέα Έλληνικά. (Ωραι 3 καθ' έβδομάδα).

Εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἔξακολουθεῖ ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὸ κυρίως λογοτεχνικὸν στοιχεῖον καὶ τὴν μελέτην ἔργων ἀρτίων καὶ αὐτοτελῶν.

Κέντρον μελέτης ὑπόκειται τὸ μυθιστόρημα χωρὶς νὰ παραμελῶνται καὶ τὰ ἄλλα εἴδη τοῦ λόγου, ἔξ αφορμῆς τῶν ὅποιών ἐπικείται ἡ σαφής μεταξὺ ταύτων διάκρισις. Γίνεται γρῆσις λεξικῶν καὶ βοηθημάτων.

Γλωσσικά. Γραμματικὴ ἐμβάθυνσις καὶ ἔξέτασις εὐκόλων γλωσσικῶν φαινομένων ἐπ' εὐκαριότερού τῶν ἀναγιγνωσκομένων κειμένων. Ἰδία δέ : Πλουτισμὸς τῆς γλώσσης. Σχηματισμός, δημιουργία καὶ εἰσαγωγὴ νέων λέξεων καὶ ἔξαφνισμὸς ἄλλων. Ἐπιδρασίς τοῦ πολέμου, τῆς βιομηχανίας, τῆς συγκοινωνίας κλπ. ἐπὶ τῆς γλώσσης. Ξέναι λέξεις. Τὰ δρια τῆς παραδοχῆς τῶν ξένων λέξεων καὶ τὸ ζήτημα τῆς καθηκότητος τῆς γλώσσης.

"Γρος. Ἐξ ἀφορμῆς τῶν κειμένων. Εὔρεσις χαρακτηριστικῶν μερῶν τοῦ λόγου ἀρχιτεκτονικῶν καὶ αἰσθητικῶς ὀρειών καὶ ἀνάλυσις αὐτῶν. Μουσική, ρυθμική, ἀρμονικὴ φράσις. Πυκνός, πλαδαρός, νευρώδης, ἀτονος λόγος. Ἡ εἰκόνα καὶ ἡ μεταφορά κλπ.

Προφορικαὶ ἀσκήσεις. "Οπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις. "Ασκησις τῶν μαθητῶν ίδίως εἰς ἔκθεσην διὰ συνέχους λόγου ἀτομικῶν αὐτῶν ἔργασιῶν μὲ τὴν βοήθειαν μόνον σημειώσεων (εἰς ὅλα τὰ μαθήματα). Ἐκλογὴ λέξεων. "Εκφρασίς, στάσις, χειρονομία. "Εντασις καὶ τόνος φωνῆς. Ρητορικὸς λόγος. "Απαγγελία ἀτομικὴ καὶ χορικὴ (όμαδική).

Κείμενα. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἔργων αὐτοτελῶν καὶ ἀρτίων. Περιεχόμενον : 'Η κοινωνικὴ ζωὴ τῆς Έλλάδος. 'Ο χαρακτήρ τοῦ νεοέλληνος. 'Η θέσις τῆς γυναικός καὶ ἡ σημασία αὐτῆς διὰ τὸν νεοελληνικὸν χαρακτήρα καὶ πολιτισμὸν κλπ. 'Ημεῖς καὶ οἱ ξένοι κλπ. Εἴδη λόγου, α.) Ἐκτενῆ διηγήματα ώς καὶ ἐν τῇ Γ' τάξει, ίδίως δὲ τὰ πλησιάζοντα πρὸς τὸ μυθιστόρημα. β) Τὸ νεοελληνικὸν μυθιστόρημα (π.χ. Καλλυγά : Θάνος Βλέχας, Καρκαβίτσα : 'Ο Ζητιόνος, κλπ.). γ) Αὐτοβιογραφίαι, ἡμερολόγια, ἐπιστολαί, χαρακτηρισμός, διηγήσεις, μελέται κλπ. ως καὶ ἐν τῇ Γ' τάξει, δ) Λυρικὰ ποιήματα, Σολωμός.

Γραμματολογικὰ καὶ αἰσθητικά. 'Ἐξ ἀφορμῆς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων. Τὸ διήγημα, τὰ εἴδη καὶ οἱ μορφαὶ αὐτοῦ. Τὸ νεοελληνικὸν καὶ νεώτερον μυθιστόρημα. Εἴδη καὶ μορφαὶ αὐτοῦ. Λυρικὴ ποίησις. Τὰ διάφορα εἴδη αὐτῆς. Μετρική. Οἱ λοιποὶ ιαμβικοὶ καὶ τροχαϊκοὶ στίχοι. Οἱ στίχοι

τοῦ τρισυλλάβου ρυθμοῦ (ἀνάπαιστος καὶ δάκτυλοι). Τὸ σονέτο.

Γραπταὶ ἀσκήσεις. Ἐκθέσεις παντοειδοῦς περιεχομένου κατ' ἔλευθέρων ἐκλογὴν τῆς τάξεως ἢ ἐνδὲ ἐκάστου μαθητοῦ ἢ κατ' ἐκλογὴν τοῦ διδασκάλου. Ὄποιειμενικὸς καὶ ἀντιειμενικὸς κόσμος. Ἰδεώδη τῶν μαθητῶν. Μικραὶ συνθέσεις ἐπὶ διαφόρων εὐκόλων εἰδῶν τοῦ λόγου (διήγημα, πεζὸν ποίημα, ἐπιστολὴ ἀλπ.). Προσπάθεια πυκνῆς καὶ καλλιτεχνικῆς διατυπώσεως. Περιλήψεις ἀναγνωσθέντων λογοτεχνημάτων καὶ ὄποιειμενικαὶ γνῶμαι καὶ κρίσεις ἐπ' αὐτῶν Μικραὶ μελέται ἐπὶ διαφόρων μαθημάτων καὶ προσπάθειαι τακτοποιήσεως διδαχθέντος ὑλικοῦ. Ἡμερομηνία ἐργασίας καὶ ζωῆς ὄμάδων καὶ τάξεως. Καταρτισμὸς ἀταμικῶν ἀνθελογιῶν (συλλογῶν ποιημάτων). Ἀσκήσεις μετρικαὶ (σύνθεσις σονέτου).

"Αρθρον 4.

Γαλλικά. (Ὦραι 4 καθ' ἑβδομάδα).

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία α) περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἔξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς πραγμάτων ἢ εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς, (οἰκονομικήν, συγκοινωνιακήν, τεχνικήν, πνευματικήν καὶ λοιπήν), εἰς τὴν ὑπαιερον καὶ τὸ ἐν αὐτῇ βίον, ὡς καὶ εἰς φύσιν καὶ β) σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὅλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου, ὃν ἵκανά δύνανται νῦν ἔχουν ὡς τοπικὴν βάσιν τὴν Γαλλίαν. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμάλου ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ διδακτικοῦ (αἱ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν διαφοραὶ), γινομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων. Ταξινόμησις τοῦ προσλαμβανομένου ὑλικοῦ.

3. Ἀσκησίς εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

4. Ἀσκησίς εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράψειν : α) διὰ γραφῆς ἀποκρίσεων εἰς διδομένας ἐρωτήσεις, σχετικὰς πρὸς τὰ ἐκάστοτε διδαχθέντα.

β) δι' ἐγγράφου περιλήψεως ἀναγνωρισθείσης ὅλης, γ') δι' ἐγγράφων μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τάναπαλιν καὶ

δ') δι' ἐγγράφων συνθέσεων ποικίλου περιεχομένου.

"Αρθρον 5.

Ιστορία. (Ὦραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

Ἡ Ιστορία τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας μετὰ τῆς συναρφοῦς εὑρωπαϊκῆς Ιστορίας ἀπὸ τῆς Μακεδονικῆς δυνα-

στείας μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἐξέτασις τῆς ἔξελιξεως τοῦ πολιτισμοῦ καθ' ὅλην τὴν ἐποχὴν αὐτήν, ιδίως δὲ τῆς ἀναπτύξεως τῶν θεωρητικῶν τε καὶ ἐφηρμοσμένων θετικῶν ἐπιστημάν τε καὶ τῆς Τεχνικῆς.

"Ἄρθρον 6.

Μαθηματικά. (Ὦραι 5 καθ' ἑβδομάδα)

α) Ἀριθμητική (θεωρητική) καὶ Ἀλγεβρα. Ὦραι 3.

Α' Ἀριθμητική. Κοινοὶ διαιρετέοι. Μέγιστος κοινὸς διαιρέτης καὶ ἔλαχιστον κοινὸν πολλαπλάσιον θεωρήματα ἐπ' αὐτῶν. Πρῶτοι καὶ σύνθετοι ἀριθμοί. Θεωρήματα περὶ τῶν πρώτων ἀριθμῶν. Θεωρήματα περὶ τῶν πρώτων πρὸς ἄλλους ἀριθμῶν. Δεκαδικοὶ ἀριθμοί. Δεκαδικοὶ περιοδικοὶ ἀριθμοί. Τετραγωνικὴ ρίζα ἐν ἐκτάσει. Συστήματα ἀριθμήσεως.

Β') Ασκήσεις καὶ ἀριθμητικαὶ ἐφαρμογαὶ ἐπαραιτήτως μεθ' ἑκάστην ἐνότητα.

β') Ἀλγεβρα. Σύντομος ἐπανάληψις τῶν πρωτοβαθμίων ἔξισώσεων. Γενικὴ μορφὴ $A = B$. Διερεύνησις αὐτῆς. Ἀνισότητες πρώτου βαθμοῦ. Συστήματα πρωτοβαθμία ἔξισώσεων μετ' ίσαρθρων ἀγνώστων. Λύσις προβλημάτων. Σχετικὰ τιὰ ἐν τῇς ἀπροσδιορίστου ἀναλύσεως.

Δυνάμεις καὶ ρίζαι. Δυνάμεις ἔχουσαι ἐκθέτας κλασματικοὺς καὶ ἀρνητικούς. Ρίζαι τῶν ἀλγεβρικῶν ἀριθμῶν. Περὶ ἀσυμμέτρων. Φανταστικοὶ καὶ μηγάδες ἀριθμοί. Ἐξισώσεις δευτέρου βαθμοῦ. Μορφαὶ καὶ λύσεις ἔξισώσεων δευτέρου βαθμοῦ μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου. Ρίζαι. Ἀθροισμαὶ καὶ γνώμενον αὐτῶν. Προβλήματα λυόμενα δι' ἔξισώσεων δευτέρου βαθμοῦ.

Πρόδορος. Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρικὴ πρόδοσις. Λογάριθμοι δεκαδικοί. Ἰσότητες τῶν λογαρίθμων. Πίνακες λογαρίθμων καὶ γρῆσις αὐτῶν. Ὑπολογισμὸς παραστάσεων, διὰ λογαρίθμων. Ανατοκισμός. Ἰσαι καταθέσεις. Χρεωλισιοί. Προβλήματα ἐπ' αὐτῶν πρὸς ἀσκησιν εἰς τὴν γρῆσιν τῶν λογαρίθμων.

β) Γεωμετρία. (Ὦραι 2).

Σύντομος ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ Γ' τάξει διδαχθέντων διὰ προβλημάτων. Συμπλήρωσις τῶν γεωμετρικῶν τόπων. Προβλήματα λυόμενα δι' ἀναλυτικῆς καὶ συνθετικῆς μεθόδου. Λανάλυσις. Σύνθεσις.

Μέτρον εὐθεῶν καὶ μέτρον ἐπιφανειῶν. Γινόμενον γεωμετρικοῦ μεγέθους ἐπὶ ἀριθμόν. Λόγος δύο ὁμοιειδῶν γεωμ. μεγεθῶν. Σύμμετρα καὶ ἀσύμμετρα πρὸς ἄλληλα γεωμετρικὰ μεγέθη. Ἐμβαδό. Ἰσοδυναμίασχημάτων. Θεώρημά τοῦ Πυθαγόρου.

Αναλογίαι γεωμετρικῶν μεγεθῶν. Γεωμετρικαὶ ἐφαρμογαὶ τῶν ἀναλογιῶν. Ὁμοιότης γεωμετρικῶν σχημάτων. Ὁμοια τρίγωνα. Θεωρήματα ἐπὶ τῶν περιμέτρων καὶ ἔμβαδῶν δμοίων σχημάτων. Θεώρημα τοῦ Πυθαγόρου. Γενίκευσις τοῦ Θεωρήματος ἐπὶ οἰωνδήποτε τριγώνων. Σχέσεις δριζόμεναι ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν διγραμμῶν γωνιῶν τριγώνου. Διάμεσοι. Διχοτόμοι. Υψη, ἀκτίς τοῦ ἐγγεγραμμένου καὶ περιγεγραμμένου εἰς τρίγωνον κύκλου. Προβλήματα λυόμενα ἀλγεβρικῶς. Προβλήματα γεωμετρικῶν τόπων.

Περὶ δρίων. Κανονικὰ τρίγωνα. Ἐγγραφή, καὶ περιγραφὴ αὐτῶν εἰς κύκλον. Υπολογισμὸς πλευρῶν καὶ ἀποστημάτων. Κύκλου μέτρησις.

Ασκήσεις μετὰ τὴν διδασκαλίαν ἑκάστης μεθοδικῆς ἐνότητος εἰς ἓνα ἕκαστον τῶν ικλάδων καὶ ἀνάλογα προβλήματα, συνδέοντας πλείονας ἐνότητας πρὸς ἀλλήλας.

”Αρθρον 7.

Φυσικὴ Ἰστορία. Φυσικὴ καὶ Χημεία

1. Βιολογικὰ μαθήματα. (Ωραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

Πρῶτον ἔξαμηνον : Ἀνθρωπολογία.

Φυσιολογικὴ καὶ ἀνατομικὴ ἐπισκόπησις τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὸ περιβάλλον, βασιζομένην εἰς ταξικὰς ἢ δμαδικὰς ἢ ἀτομικὰς ἐργασίας τῶν μαθητῶν, συνισταμένας εἰς παρατηρήσεις καταλλήλων ἐποπτικῶν μέσων καὶ παρασκευασμάτων, εἰς παρατηρήσεις διὰ τοῦ φακοῦ καὶ τοῦ μικροσκοπίου, εἰς ἐκτέλεσιν μετρήσεων καὶ ἰχνογραφημάτων, εἰς παρατηρήσεις προβολῶν φωτεινῶν καὶ κινηματογραφικῶν εἰκόνων, κλπ.

Δεύτερον ἔξαμηνον : Γενικὴ βιολογία.

Ἐπεξεργασία τῶν διδαγμάτων τῆς Φυτολογίας, Ζωολογίας καὶ ἀνθρωπολογίας πρὸς σχηματισμὸν γενικῆς ἐννοίας τῆς ζωῆς καὶ κατανόησιν τῆς σημασίας αὐτῆς ἐν τῇ φύσει, ἐπὶ τῇ βάσει διαγράμματος καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος ἔχοντος ὅπ' ὅψει τὴν προηγγείσαν διδασκαλίαν, εἰς τὰ μνημονεύθεντα μαθήματα. Ως παράδειγμα παρατίθεται τὸ ἀκόλουθον διάγραμμα.

1. Ἡ ζωή, ὅπως παρουσιάζεται εἰς τὰ φυτά, τὰ ζῶα καὶ τὸν ἀνθρωπὸν ἀποτελεῖ σύνολον ὡρισμένων λειτουργιῶν κατευθυνομένων εἰς κοινὸν ἀποτέλεσμα. Αἱ κοιναὶ εἰς τὰ φυτά καὶ τὰ ζῶα λειτουργίαι. Ἡ ἀναπνοή, ἡ θρέψις καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς ἡ ἡ συνέχισις τῆς ζωῆς. Αἱ εἰς τὰ ζῶα προσιδιάζουσαι αἰσθηματικαὶ καὶ βουλητικαὶ λειτουργίαι. Ἡ προσαρμογὴ τῶν διαφόρων λειτουργιῶν πρὸς ἀλλήλας.

2. Η ἐπιτέλεσις τοῦ συνόλου αὐτοῦ τῶν λειτουργιῶν εἶναι δύνατὴ ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ὅντα, μόνον διότι εἴναι δργανισμοί, διότι ἔχουν καταλλήλως δργανωμένον σῶμα, οἵτοι σῶμα τοῦ ὄποιου τὰ καθ' ἔκαστον δργανα προσαρμόζονται πρὸς τὰς ὑπὸ αὐτῶν ἐπιτελεστέας λειτουργίας καὶ πρὸς ἄλληλα.

3. Αἱ λειτουργίαι ἀσκοῦνται ὑπὸ τῶν δργανισμῶν μόνον ὑπὸ ὀρισμένας ἐξωτερικάς συνθήκας καὶ διὰ τῆς ἐπιδράσεως τῶν συνθηκῶν τούτων. Αὐτόνομος προσαρμογὴ τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν δργάνων τῶν δργανισμῶν πρὸς τὰς ἐξωτερικάς συνθήκας.

4. Κάθε δργανισμὸς ὑφίσταται ὀρισμένην ἐξέλιξιν, ὥνα φθάσῃ εἰς τὴν ἀκραν δύνατὴν ἴκανότητα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν λειτουργιῶν τῆς ζωῆς. Γένεσις τοῦ δργανισμοῦ. Τὸ κύτταρον ὃς δργανικὴ μονάς. Τὸ πρωτόπλασμα ὃς φορεύει τῆς ζωῆς. Η διὰ τῆς γεννέσεως μετάδοσις ὀρισμένων διαθέσεων καὶ ἴκανοτήτων (ἀληρονομικότης). Μονοκύτταροι καὶ Πολυκύτταροι δργανισμοὶ φυτῶν καὶ ζώων. Η αὔξησις τοῦ δργανισμοῦ μέχρις ὀρισμένου σημείου ὀρισμένως. Θάνατος.

5. Τὸ σύνολον τῶν λειτουργιῶν τῆς ζωῆς κάθε δργανισμοῦ κατευθύνεται εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ καὶ εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ εἰδούς, εἰς δὲ ἀνήκει.

6. Κατευθύνεται ὅπως ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ εἰδούς τοῦ. Αἱ θεωρίαι περὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν εἰδῶν.

7. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων ἡ ζωὴ καθόλου δύναται νὰ καρακτηρισθῇ ὡς σύνολον, λειτουργιῶν κατελλήλως δργανομένων φυσικῶν ὅντων, αἱ ὄποιαι ἐπιτελοῦνται ὑπὸ ὀρισμένας ἐξωτερικάς συνθήκας, καὶ διὰ τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν πρὸς συντήρησιν τῶν ὅντων τούτων καὶ πρὸς συντήρησιν καὶ ἐξέλιξιν τῶν εἰς δὲ ἀνήκουν εἰδῶν.

Η ἀδυναμία τῶν φυσικῶν καὶ γηγενικῶν νόμων πρὸς ἔργηνείκαν τοῦ φαινομένου τῆς ζωῆς ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ καὶ ἐν τοῖς καθέκαστον. Η σημασία τῆς ζωῆς διὰ τὴν ὅλην φύσιν.

II. Φυσική. Χημεία. καὶ Ὀρυκτολογία.

(Ωραι 3 καθ' ἐβδομάδα).

1. Φυσική. Βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ α' τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Φυσικήν, τοῦ Θερμαντικοῦ καὶ τῆς Βαρύτητος.

Εἰσαγωγή. Φύσις, σώματα, φαινόμενα (φυσικά, γηγενικά) παρατήρησις, περίραμα, νόμος. Γενικαὶ ἰδιότητες τῶν σωμάτων.

Θερμαντικόν. Θερμότης. Πηγαὶ αὐτῆς. Διάδοσις θερμότητος (Θερμαγωγή, Ἀκτινοβολία θερμότητος). Διαστολὴ τῶν σωμάτων ὑπὸ τῆς θερμότητος. Γραμμικὴ καὶ κυβικὴ διαστολὴ τῶν στερεῶν καὶ μέτρησις αὐτῶν. Διαστολὴ τῶν

νήγρῶν ἐν γένει καὶ ἴδιῃ τοῦ ὑδραργύρου καὶ τοῦ ὄδατος. Θερμοκρασία. Θερμόμετρα. Πυρόμετρα.

Θερμιδομετρία. Θερμοχωρήτικής, εἰδικὴ θερμότης σώματος, προσδιορισμὸς ταύτης. Ακνθάνουσα θερμότης. Μεταβολὴ τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων ὑπὸ τῆς θερμότητος (πη̄ξις, τη̄ξις, διάλυσις, κρυστάλλωσις). Ἐξαέρωσις (βρασμὸς – ἔξατμησις) καὶ διγροποίησις (ἀπόσταξις).

Ίδιότητες ἀτμῶν καὶ ἀερίων. Κρίσιμος θερμοκρασία. Τγηρασία ἀέρος, ὑγρόμετρα, ὄδατώδη μετέωρα, παραγωγὴ φευμάτων, ἄνεμοι. Θεωρία περὶ τῆς θερμότητος.

Βαρύτης. Βάρος. Βάρος ὡς γενικὴ ἴδιότης τῶν σωμάτων. Δύναμις. Χαρακτηριστικὴ τῆς βαρύτητος ὡς δυνάμεως (σημεῖον ἐφαρμογῆς, διεύθυνσις, ἔντασις). Μεταβολὴ τοῦ βάρους ἐκ τοῦ ὕψους καὶ πλάτους τοῦ τόπου. Κέντρον βάρους καὶ πειραματικὴ εὑρεσίς αὐτοῦ. Ἰσοροπία τῶν στερεῶν (εὐσταθής, ἀσταθής καὶ ἀδιάφορος). Μογλός. Ζυγὸς καὶ εἴδη αὐτοῦ. Τροχιλίαι, πολύσπαστον, βαροῦντον. Ἐργον τῶν δυνάμεων. Μονάδες ἔργου.

2. Χημεία καὶ Ὀρυκτολογία. Βαθυτέρα ἔξετασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει ἐκ τῆς ἀνοργάνου Χημείας διδαχθέντων περὶ τῶν ἀμετάλλων.

A') Εἰσαγωγὴ Χημικὰ φαινόμενα καὶ εἴδη αὐτῶν. Σώματα ἀπλὰ καὶ σύνθετα. Χημικὴ ἔνωσις καὶ μηχανικὸν μῆγμα. Μέσα προκαλοῦντα χημικὰς ἀντιδράσεις, συνθέσεις καὶ ἀναλύσεις. Στοιχεῖα καὶ διαίρεσις αὐτῶν εἰς ἀμέταλλα καὶ μέταλλα. Ατομά καὶ ἀτομικὸν βάρος. Χημικὰ σύμβολα καὶ χημικοὶ τύποι. Νόμος τῆς ἀφθαρσίας τῆς ὅλης. Χημικαὶ ἔξισεις. Χημικὴ συγγένεια. Χημικὴ ἀντικατάστασις Σθένος στοιχείων. Νόμος ὡρισμένων ἀνάλογῶν. Προσδιορισμὸς ἀτομικῶν βαρῶν, ὑπόθεσις τοῦ Akogadro, Νόμος τοῦ Gav-Lussac.

B') Ἀμέταλλα. "Γδωρ. Ὁξυγόνον. Ὅδρογόνον. Ὁξείδωσις, ἀναγωγὴ (δξείδια, καῦσις δξον). Φλὸξ (ἔξετασις φλογὸς κηρίου ἢ φωταερίου). Ἡλεκτρόλυσις τοῦ ὄδατος, ἀνασύνθεσις αὐτοῦ, κροτοῦν ἀέριον (λυχνία κροτοῦντος ἀερίου).

"Ατμοσφαιρικὸς ἀήρ. "Αζωτον, ἐνώσεις αὐτοῦ μετ' δξύνοντος. Νόμος πολλαπλῶν ἀναλογιῶν. Νιτρικὸν δξύ, δξέα, ἀμμωνία. Βάσεις. Εὔγενη ἀέρια. Στοιχεῖα ἀνάλογα. Χλωρίον ὑδροχλωρικὸν δξύ, Βασιλικὸν ὅδωρ. Βρώμιον, Ἰώδιον, "Αλατα.

Φθόριον, ὑδροφθόριον. Χάραξις ὑάλου. Θεῖον, ὑδρόθειον, διοξείδιον τοῦ θείου. Θεικὸν δξύ, Φωσφορος, ἀερῶδες φωσφοροῦντον ὑδρογόνον. Κατασκευὴ πυρείων. Ἀρσενικόν, ἀρσενικοῦντον ὑδρογόνον. Μέθιδος Marsch. "Ανθραξ, ἀνθρακεῖς φυσικοί, τεγχητοί, δξείδιον τοῦ ἀνθρακος. Πυρίτιον, διοξείδιον τοῦ πυριτίου. Βόριον. Βορυκόν δξύ.

"Αρθρον 8.

Γεωγραφία. (Ωραι 2 καθ' έβδομάδα. (1)

Γεωγραφική έπισκόπησις τῆς ὅλης Γῆς :

α') 'Η ἔξαρτησις τῆς γεωγραφικῆς καταστάσεως τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἐν τῆς φύσεώς της ὡς οὐρανίου σώματος καὶ ἐκ τῶν σχέσεων τῆς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, καὶ ίδιως τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. 'Η γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα. 'Η σφαιρικότης τῆς. Μέγεθος τῆς γῆς (περίμετρος καὶ διάμετρος). 'Η κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα (γήινος μετρος). 'Η κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον (πλάτην, γρόνον, ήμέρα, νύξ). Γεωγραφικὸν μῆκος καὶ πλάτην, γρόνος, ήμέρα, νύξ). Γεωγραφικὸν μῆκος καὶ πλάτην. 'Η γῆ ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῆς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, ίδιως πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Μέγεθος τοῦ ἥλιου ἐν σχέσει πρὸς τὴν γῆν. Απόστασις δὲ' αὐτῆς. Κλινησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον. Μορφὴ τῆς τροχιας τῆς γῆς. Διεύθυνσις τοῦ ἄξονός της. Τροπικοί καὶ πολικοί κύκλοι. Ζῶναι τῆς γῆς. Ωραι τοῦ ἔτους. 'Η σελήνη. Τὸ μέρεθος ζῶναι τῆς γῆς. Ήπειροι τῶν κινήσεων. τῆς, ἡ ἀπόστασις τῆς. Αἱ φάσεις τῆς, γρόνος τῶν κινήσεων. 'Η Αμφοτις πλημμυρίς. 'Εκλείψεις ἥλιου καὶ σελήνης. 'Η μερολόγιον καὶ μέτρησις τοῦ γρόνου. Μεσευρωπαικὸς γρόνος.

β') 'Επισκόπησις τῶν φυσικῶν γεωγραφικῶν στοιχείων τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων ἔξαρτήσει των. 'Η γεωλογικὴ τελεοδροφασίς τῆς γῆς. 'Η ἔξτιξις τῆς. Αἱ γεωλογικαὶ ἐποδιαιρέσεις τῆς γῆς. 'Η οἰκονομικὴ σπουδαιότης των. καὶ καὶ τὰ γνωρίσματα των. 'Η οἰκονομικὴ σπουδαιότης των. 'Η ποιότης τῶν πετρωμάτων καὶ τοῦ ἔδαφους καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῆς. Οἱ παράγοντες τοῦ ὁρίζοντος καὶ τοῦ συντελεστοῦ διαιμετροῦ τῆς γῆς. Τὰ ὄντα καὶ οἱ συντελεσταὶ καθέτου διαιμετροῦ τῆς γῆς. Τὰ ὄντα καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῶν. 'Η γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν ποταμῶν καὶ λυμάνων. αὐτῶν. 'Η γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν ποταμῶν καὶ λυμάνων. Τὰ κλῖμα καὶ οἱ παράγοντες αὐτῶν. Κλιματολογικαὶ ζῶναι Τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα τῆς γῆς. 'Η διακομὴ αὐτῶν ἐπ' αὐτῆς καὶ οἱ λόγοι ταύτης.

"Αρθρον 9.

"Τγιεινή. (Ωρα 1). (2)

1. Σωματολογία.

2. Γενικὴ Τγιεινή (λοιμώδη νοσήματα, περὶ ἀέρος, ὕδατος, ἔδαφους, διατροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου).

(1) Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ ἀπὸ 11/16 Νοεμβρίου 1934 Β.Δ. «περὶ τοῦ ἀνακυτικοῦ προγράμματος τῆς ἔκτης τάξεως τῶν Π.Δ.» ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς γεωγραφίας περιωρίσθη εἰς 1 ὥραν καθ' έβδομάδα.

(2) 'Η διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς άγιεινῆς ἐν τῇ—Δ' τάξει κατηγορήθη (ιδίας ἀρθροῦ 3 τοῦ ἀπὸ 11/16 Νοεμβρίου 1934 Β.Δ. «περὶ τοῦ ἀνακυτικοῦ προγράμματος τῆς ἔκτης τάξεως τῶν Π.Δ.»).

3. Υγιεινὴ τῶν ἡλικιῶν καὶ τινα περὶ τῆς ὑγιεινῆς τῶν ἐπιτηδευμάτων.

4. Στοιχεῖα νοσηλευτικῆς. Πρόχειροι βοήθειαι. Πρακτικαὶ ἐφαρμογαὶ τούτων ἐν τῇ σχολικῇ ζωῇ.

"Ἄρθρον 10.

Τεχνικαὶ (Ωραι 3 καθ' ἑβδομάδα).

1. Ζωγραφική. — Χρώματα καὶ ἀνάμεξις αὐτῶν πρὸς παραγωγὴν διαμέσων τόνων. Υδατογραφία ἐκ τοῦ φυσικοῦ, ἀπὸ μνήμης καὶ ἐλεύθερα, ἵδικ μνημείων τέχνης.

2. Γεωμετρικὸν σχέδιον. — Ἡ φύσις αὐτοῦ. "Οργανα σχεδιάσσεως. Λύσις γεωμετρικῶν προβλημάτων δι' ἀπλῶν κατασκευῶν. Ἰχνογράφισις ὑπὸ κλίμακα ἐπιπέδων σχημάτων. Γεωμετρικὰ σχέδια δαπέδων καὶ ὁροφῶν. Προβολικὰ ἐπίπεδα. Προβολὴ σημείου, γραμμῶν καὶ ἐπιπέδων σχημάτων. Σχεριάσματα στερεῶν γεωμετρικῶν σωμάτων, ἔτι δὲ σκευῶν καὶ ἐπίπλων ἔχόντων γεωμετρικὸν σχῆμα.

3. Χειροτεχνία. — α') Πλαστικὴ καὶ Γυφοτεχνία, δις ἐν τῇ Γ' τάξει.

β') Εὐλοτεχνία. Κατασκευὴ ἀπλῶν δργάνων Φυσικῆς (νήματος στάθμης, τροχαλίας, πολυσπάστου, βαρούλκου, ζυγῶν κλπ.).

γ') Ἐργασίαι διὰ χαρτονίου. Κατασκευὴ διὰ χαρτονίου : α') τῶν γεωμετρικῶν στερεῶν ἐπὶ τῇ βάσει μαθηματικῶν δεδομένων, β') ποικίλων σκευῶν καὶ ἀντικειμένων ἔχόντων γεωμετρικὸν σχῆμα.

"Άρθρον 11.

Ωδική. (Ωρα 1 καθ' ἑβδομάδα).

Αἱ λοιπαὶ μείζονες κλίμακες (Μι., Σι., Φα., διεσ., Ντο διεσ., Λα ψφ., Ρε ψφ., Σολ., ψφ., Ντο ψφ.,). Σχετικὰ τῶν κλιμάκων τούτων γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα, δίφωνα, καὶ τρίφωνα κλασσικὰ καὶ νεώτερα, κανόνες πολύφωνοι. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν μειζόνων κλιμάκων, ἐναρμόνιοι κλίμακες. Κλειδὶ τοῦ Φά, σχετικὰ γυμνάσματα. Διπλᾶ σημεῖα ἀλλοιώσεως. Αἱ ἐλάσσονες κλίμακες (Μι., Σι., Φα διεσ., Ντο διεσ., Ρε διεσ., Λα διεσ., Ρε Σολ., Ντο Φα, Σι ψφ., Μι ψφ., Λα ψφ.,). Σχετικὰ τῶν κλιμάκων τούτων γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα, κλασσικὰ νεώτερα καὶ δημώδη. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐφ' ὅλων τῶν κλιμάκων. Ἀσκήσεις εἰς τὸν φωνητικὸν σχηματισμὸν τοῦ κύκλου ὅλων τῶν κλιμάκων μειζόνων καὶ ἐλασσόνων.

"Αρθρον 12.

Γυμναστική.

Η διδασκομένη ἐν τῇ Δ' τάξει τῶν λοιπῶν Γυμνασίων.

Εἰς τὸν αὐτὸν Υπουργὸν τῆς παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων ὁρίζομεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἔκτελεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Δεκελίᾳ τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1933.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ο ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Υπουργὸς

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ

II. Διάταγμα

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς πέμπτης τάξεως τῶν Πρακτικῶν Λυκείων. (1)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

"Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὸ ἐδαφ. 2 τοῦ ἀριθμοῦ 10 τοῦ Νόμου 4373 «περὶ διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως» προτάσσει τοῦ 'Ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας, λαβόντος ὑπ' ὅψει σχετικὴν πρότασιν τοῦ 'Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Ἐπικρατείας ληφθεῖσαν ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτοῦ τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1934 διατάσσουμεν τάδε :

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς πέμπτης τάξεως τῶν Πρακτικῶν Λυκείων ἔχει ὡς ἔξῆς :

I. Υποχρεωτικὰ μαθήματα.

1. Θρησκευτικά. (Ωρα 1 καθ' ἑβδομάδα).

'Ορθόδοξος κατήγησις δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐξαγθεισῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν καὶ καθορισμοῦ τῶν μεταξὺ τῆς 'Ορθοδόξου καὶ τῶν λοιπῶν Χριστιανικῶν 'Ἐκκλησῶν ὑφισταμένων δογματικῶν διαφορῶν. Κατάδειξις τῆς ὑπεροχῆς τῆς Χριστιανικῆς ὑπὲρ τὰς λοιπὰς θρησκείας.

Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐποπτικὴ Λειτουργική.

2. Αρχαῖα Ελληνικά. (Ωραι 5 καθ' ἑβδομάδα).

A'. Ανάγνωσις συγγραφέων.

α) Ανάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ Κρίτωνος τοῦ Πλάτωνος ἡ ἐκλογῶν ἐκ τῆς 'Απολογίας τοῦ Σωκράτους τοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου μέχρι τέλους τοῦ Νοεμβρίου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτῶν.

'Επεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἡθικῆς ἀπόψεως πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἡθικῶν ἀρχῶν τοῦ Σωκράτους - Πλάτωνος καὶ ἐκτίμησις αὐτῶν (π.χ. εἰς τὸν Κρίτωνα τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀπολύτως ὑπακούειν εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει τοῦ μὴ ἀντιδικεῖν). Σύγκρισις τῶν ἀνωτέρω ἔργων τοῦ Πλάτωνος πρὸς τὰ λοιπὰ μέχρι τοῦδε ἀναγνωσθέντα προιόντα τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ καθορισμὸς τῶν διακριτικῶν αὐτῶν

(1) 'Εδημοσιεύθη ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 400 τῆς 24 Νοεμβρίου 1934 φύλλῳ 'Εφημ. Κυβερνήσεως (Τεῦχος Α').

γνωρισμάτων πρὸς σχηματισμὸν ἀδρομεροῦς ἐννοίας τοῦ φιλοσοφικοῦ ἔργου.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ παρὸ δὲ Θουκυδίδη Ἐπιταρίου τοῦ Περικλέους μέχρι τέλους Ἰανουαρίου. Λογικὴ ἐπεξεργασία τοῦ λόγου πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων του. Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτοῦ πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἔξαιρουμένων στοιχείων τοῦ Ἀθηναϊκοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκμῆς. Ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους συνέχισις τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας τῆς Ὁμήρου Ἰλιάδος, συμπλήρουμένη δι’ ἀναγνώσεως ἐν τῷ σχολείῳ καὶ κατ’ οἰκου δοκίμου ἐμμέτρου μεταφράσεως αὐτῆς μέχρι τέλους Ἰανουαρίου. Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. Συμπλήρωσις τῆς εἰκόνος τοῦ Ὁμήρου ὡς πρωτοτύπου τῆς ἐπικῆς ποιήσεως.

δ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου : Μετὰ συντομωτάτην εἰσαγωγὴν εἰς τὴν γέννεσιν τοῦ δράματος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, εἰς τὰ περὶ τῶν πρώτων δραματοποιῶν, τὰ περὶ τῶν δραματικῶν ἀγώνων, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου τῶν παραστάσεων καὶ τοῦ ἀρχαίου θεάτρου. Ἀνάγνωσις καὶ ἐλευθέρα ἐρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν τραγωδιῶν τοῦ Εὑριπίδου (τῆς Ἰφιγενείας ἐν Αἴδηι ἢ τῆς Ἰφιγενείας ἐν Ταύροις ἢ τῆς Μηδείας ἢ τοῦ Ἰππολύτου), διλητὴ κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς μέρη, τῶν λοιπῶν ἀναγιγνωσκομένων ἐκ δοκίμου μεταφράσεως εἰς τὴν Νέαν Ἐλληνικήν.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτῶν καὶ ἀποτύπωσιν διαγράμματος τοῦ ἥπου δράματος.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς καθορισμὸν τῶν μερῶν τοῦ δράματος, τοῦ μύθου καὶ τῆς πλοκῆς αὐτοῦ, τῆς κυρίας ἰδέας τοῦ, τῶν δραματικῶν χαρακτήρων καὶ τῶν λαπῶν δραματικῶν στοιχείων.

Σύντομος ἔξετασις τοῦ Ιαμβικοῦ τριμέρου καὶ ἀσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν.

ε') Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἀπριλίου :

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνίων ἐκλεκτῶν μερῶν ἀρχαίων φυσικῶν, γεωγράφων, μαθηματικῶν, ἀστρονόμων καὶ μηχανικῶν. Ἐκτίμησις τοῦ τρόπου τῆς ἐρεύνης τῶν θετικῶν ἐπιστημόνων τῆς ἀρχαιότητος.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνίων ἐκλεκτῶν προιόντων τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων λυρικῶν ποιημάτων ἐν παραλλήλισμῳ πρὸς τὰ νεοελληνικὰ καὶ Γαλλικὰ λυρικὰ ποιήματα. Ἡ ἀρχαία λυρικὴ ποίησις. Ἡ διαφορὰ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐπικῆς. Αἱ διαιρέσεις καὶ αἱ διαφοραὶ πρὸς τὴν νεωτέραν λυρικήν. Τὰ διάφορα εἰδὴ τῆς.

Β') Γλωσσική διδασκαλία. Σύγκρισις διαφόρων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς νέας Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς. Κατάδειξις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν καὶ γλωσσολογικὴ ἔρμηνεία αὐτῶν. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ἡ συμβολὴ αὐτῆς πρὸς λογικήν καὶ καλλιεπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων. Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μεταφορὰν πεζῶν τεμαχίων ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τὰνάπολιν.

3. Νέα Ἑλληνικά. (Ὦραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

Ως κέντρον τῆς διδασκαλίας τῶν Νεοελληνικῶν τῆς τάξεως ταύτης ὑπόκειται ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἡ μελέτη τοῦ νεοελληνικοῦ θεάτρου ἐν τῇ ἔξελλῃ του. Ἐκ παραλλήλου καὶ εἰς διδομένας εὐκαιρίας μελετῶνται καὶ ἄλλα ἔργα (ἰδίως λυρικά) ἐκ τῆς Νεοελληνικῆς καὶ ξένης λογοτεχνίας, ἔχοντα ἀναμφισβήτητον λογοτεχνικὴν ἀξίαν. Γίνεται εὑρεῖα χρῆσις λεξικῶν καὶ βοηθημάτων. Ἀνύησις τῶν μαθητῶν εἰς ἀποδεικτιώσεις βιβλίων.

Γλωσσικά. Βαθύτερα μελέτη τῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης. Ἔξαγωγὴ γλωσσολογικῶν πορισμάτων καὶ νόμων.

Προφορικὰ ἀσκήσεις, ὡς καὶ εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις. Ἰδίως σπουδὴ τέχνης τοῦ διαλόγου καὶ τοῦ θεάτρου. Ἀπαγγελία πεζοῦ καὶ ἐμμέτρου ποιήματος. Χορικὴ ἀπαγγελία. Παράστασις ἀπὸ σκηνῆς διδαχθέντων θεατρικῶν ἔργων. Διαλέξεις. Ἡ τέχνη τῆς διαλέξεως.

Κείμενα. Ἀνάγνωσις κατ' οίκον καὶ ἀνάλυσις ἐν τῇ τάξει διλοκήρων ἔργων ἔχοντων πραγματικὴν λογοτεχνικὴν ἀξίαν καὶ δή: α) ἔργων ἐκ τοῦ νεοελληνικοῦ θεάτρου (πρβ. Μυστήρια καὶ Κρητικὸν θέατρον, θυσία τοῦ Ἀρραξί, Ἐρωφίλη ἀλπ, σύγχρονα ἔργα), ὡς καὶ τοῦ ξένου, β) ἀξιολόγων δημιουργημάτων διαφόρων εἰδῶν τῆς νεοελληνικῆς πεζογραφίας καὶ λυρικῆς ποιήσεως (ἰδίως ἐκ τοῦ Ἰονίου καὶ τῆς Αθηναϊκῆς περιόδου), ἀντιποικινομένων πρὸς τὰς δυνάμεις τῆς τάξεως.

Γραμματολογικὰ καὶ αισθητικά. Τὰ διάφορα εἰδη τοῦ λόγου ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀναγνωσκομένων κειμένων. Τὸ θέατρον ἰδίως μετὰ παραλληλισμοῦ πρὸς τὸ ἀρχαῖον καὶ νεώτερον. Τὰ θεατρικὰ εἰδη: Μυστήρια, τραγωγία, δρᾶμα, κωμῳδία, σάτυρα, κωμειδύλλιον, φάρσα, ἐπιθεώρησις ἀλπ.

Ἡ αισθητικὴ τοῦ θεάτρου. Ἄλλα θεατρικὰ εἰδη: τὸ μέλλοδραμα, ὁ κινηματογράφος ἀλπ. Ἡ λυρικὴ ποίησις. Τὰ εἰδη αὐτῆς. Λίν κυριώτεραι λογοτεχνικαὶ σγολαί: Κλασσικισμός, ρωμαντισμός, παρνασσισμός, ρεαλισμός νατουραλισμός, συμβολιτιμός, ἐμπρεσσιονισμός, ἐξπρεσσιονισμός ἀλπ. Παράλληλος ἐπισκόπησις τῶν ξένων λογοτεχνιῶν εἰς ἀδράς γραμμάτων. Άι ἐπιρροαὶ τῶν ἀρχαίων καὶ ξένων λογοτεχνιῶν

έπι τὴν νεοελληνικήν. Μετρική : Είδη στροφῶν (τερτσίνα, δύκτάβια κλπ.). Ὁ ἐλεύθερος στίχος. Ύφος. Χαράκτηρισμὸς τοῦ ὑφους ἀναγνωσκομένων ἔργων, μελέτη καὶ ἀνάλυσις αὐτοῦ (εἰκόνες, μεταφοραὶ χρῶμα, πυκνότης ἰδεῶν, σχήματα λόγου, αὐστηρότης, ἀπλότης, ἐπιτήδευσις, γλωσσικὸν αἴσθημα κτλ.).

Γραπτὴ ἀσκήσεις. Ἐπέκτασις τῆς τέχνης τοῦ γράφειν εἰς πάσαν γραπτὴν ἔργασίαν τῶν μαθητῶν καὶ εἰς πάντα τὰ μαθήματα. Εἰσηγήσεις καὶ ἀνάπτυξις διαφόρων θεμάτων ἐξ ἀφορμῆς ἀναγνωσμονένων καὶ ἀναλυομένων ἔργων. Ἀναπτύξεις καὶ κατατάξεις ὑλικοῦ μαθημάτων. Κριτικὴ ἔργων ἀτομικῶς ἢ ὁμαδικῶς ἀναγνωσθέντων. Περιγραφὴ καὶ ἀναλύσεις ἔργων τέχνης. Πραγματεῖαι, μελέται ἐπὶ ἐλεύθερων θεμάτων, διαλέξεις, ἀρθραὶ κλπ. Προσπάθειαι ἀτομικῆς συνθέσεως διαφόρων μικρῶν λογοτεχνημάτων, ἵδιως μικρῶν θεατρικῶν ἔργων ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ σχολείου καὶ ἀπὸ τὴν ίστορίαν, λεπτομερές ἔρευνα καὶ ἐπεξεργασία τοῦ ὑφους τῶν ἐξεγόντων μικρῶν ἔργων τῶν μαθητῶν. Ἐλεύθεραι ἀσκήσεις συνθέσεως λυρικῶν ποιημάτων ποικίλων ρυθμῶν καὶ στροφῶν καὶ σχετικῆς συζήτησις ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν.

4. Γαλλικά. (Ωραι 3 καθ' ἑβδομάδα).

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεις ἐκ καταλλήλων συλλογῆς Γαλλικῶν ἀναγνωσμάτων ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν καὶ ποιητικῶν προτόντων τῆς νεωτέρας καὶ τῆς κλασσικῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας (ώς μικρῶν διηγημάτων τῶν Voltaire, P. Féval, E. Adout, Tony Revillon, A. Thuret, A. Duadet, G. de Maupassant, F. Coppée A. Franco κλπ. ἐκλογῶν ἐκ μεγαλυτέρων διηγημάτων καὶ ἄλλων πεζογραφημάτων ὡς ἐκ τῆς Atala ἢ τοῦ Dernier des Aventures ragues τοῦ Chateaubrial, ἐκ τῆς Coomda τοῦ P. Merrimée, τῶν Contemplations τοῦ V. Hugo κλπ. ἐκλεκτῶν ποιημάτων τῶν Ronsard, Malheria, Boileau, Lafontaine, A. Chenier, Beranger, Lamartine, de Vigny V. Hugo κλπ. καὶ ἐνδεδράματος τοῦ Κορηγλίου ἢ τοῦ Ραζίνα ὅλου ἢ κατὰ τὰς κυριωτέρας σκηνάς.

Ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκομένων συγγραφέων ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων τῶν αὐτῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν. Συγκρίσεις πρὸς αὐτοὺς τῶν Γάλλων κλασσικῶν καὶ κατάδειξις τῆς ἐπιδράσεως τῆς νεωτέρας Γαλλικῆς Λογοτεχνίας ἐπὶ τὴν νεωτέραν Ἑλληνικήν. Ἐξαγωγὴ στοιχείων τοῦ νεωτέρου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ καὶ κατάδειξις τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν.

2. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου Γαλλικοῦ βιβλίου ἀναγνωσμάτων ἀναφερομένων εἰς τὸν σημερινὸν δημόσιον Γαλλι-

κὸν βίον (θέματα : θετικαὶ ἐπιστῆμαι, καλαὶ καὶ λοιπαὶ τέχναι, βιομηχανία, ἐμπόριον, τράπεζαι, χρηματιστήριον, ἐκπαίδευσις καὶ ἴδιως ἡ πρακτικὴ κλπ.).

3. Συμπλήρωσις τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγιγνωσκομένων κειμένων. Ἰωτικὴ ἔκφροσι, παρόμοιαι καὶ συνώνυμα τῆς Γαλλικῆς γλώσσης. Σύγκρισις χαρακτηριστικῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς Γαλλικῆς γλώσσης πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς Ἑλληνικῆς, κατάδειξις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν καὶ γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία αὐτῶν.

4. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τέξεσι.

5. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν, ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει.

5. Ιστορία. (⁷Ωραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

Ἡ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἑλληνικὴ καὶ Εὐρωπαϊκὴ Ιστορία μέχρι τῆς ἰδρύσεως τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἔξετασις τῆς ἔξελιξεως τοῦ πολιτισμοῦ καθ' ὅλην τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἴδιως δὲ τῆς ἀναπτύξεως τῶν θεωρητικῶν τε καὶ ἐφηρμοσμένων θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς. Ἀνάγνωσις κατ' οἶκον ἐκ καταλλήλων βιβλίων τῶν βιογραφιῶν ἀνδρῶν συντελεσάντων κατὰ τὴν περίοδον ταύτην εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς.

6. Μαθηματικά. (⁷Ωραι 6).

"Αλγεβραὶ δύοι 2. Διερεύνησις τῆς ἔξισώσεως τοῦ πρώτου βαθμοῦ. Προβλήματα κινήσεως ἀπ' εὐθείας καὶ ἐπὶ περιφερείας. Λύσις καὶ διερεύνησις τοῦ γενικοῦ συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἔξισώσεων μετὰ δύο ἀγνώστων. Πρῶται ἔννοιαι τῆς δριζούσης.

"Ἀπλᾶ γεωμετρικὰ προβλήματα μετὰ διερευνήσεως. Ἀπροσδιόριστος ἀνάλυσις τοῦ πρώτου βαθμοῦ. Ἐξισώσεις δευτέρου βαθμοῦ μὲν γενικούς συντελεστάς. Σχέσεις ριζῶν καὶ συντελεστῶν. Ἐξισώσεις διτετράγωνοι. Ἐξισώσις ἔχουσα ριζικά. Ἐκθετικαὶ ἔξισώσεις λυόμεναι δὲ ἵστητος ἐκθετῶν καὶ βάσεων. Συστήματα ἔξισώσεων πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ. Πρόδοις καὶ σειραί. Εύρεσις λογαρίθμων ἀριθμῶν μὲν βάσιν 10 κατὰ προσέγγισιν 0,1—0,01κτλ. Ἐκθετικαὶ ἔξισώσεις λυόμεναι διὰ λογαρίθμων.

Γεωτετρία, δύοι 2. Ἡ στερεομετρία (πλὴν τῶν περὶ ἴσοτήτος καὶ κατασκευῆς τριέδων γωνιῶν, καὶ σφαιρικῶν σχημάτων).

Τριγωνομετρία, δύοι 1. Τόξα καὶ γωνίαι. Μέτρησις τόξων καὶ γωνιῶν. Συστήματα μετρήσεως καὶ τροπὴ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ὄλλο. Στοιχειώδης ἔννοια τοῦ διακύματος. Τριγωνομετρικὸς ἀκύλος. Ορισμὸς τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν

γωνίας και τόξου. Τριγωνομετρικοί άριθμοί τόξων 360, 180, 450, 30°. Σπουδή τῶν μεταβολῶν τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξου, ὅταν τοῦτο μεταβάλλεται ἀπὸ 0—360°. Σχέσεις συνδέουσαι τοὺς τριγωνομετρικοὺς ἀριθμοὺς τοῦ αὐτοῦ τόξου. Τριγωνομετρικοί ἀριθμοί τόξων, ἀντιθέτων, συμπληρωματικῶν, απραπτήρωματικῶν, διαφερόντων κατὰ 90° ή 180°, ἀποτελούντων διάλογον περιφέρειαν. Ἀναγωγὴ εἰς τὸ α' τεταρτημόριον. Τριγωνομετρικοί ἀριθμοί ἀροίσματος καὶ διαφορᾶς τόξων. Τριγωνομετρικοί ἀριθμοί τόξων 2α καὶ α) 2. Συναρτήσεις τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ τόξου καὶ Ηίνακες τῶν λογαριασμῶν τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν. Διάταξις καὶ χρῆσις αὐτῶν. Ἐπίλυσις δρθωγώνιου τριγώνου ἐκ τῶν κυρίων στοιχείων αὐτοῦ.

‘Ασκήσεις μεθ’ ἑκάστην μεθοδικήν ἐνότητα.

Παραστατικὴ ὕφασμα 1. Προβολαι ἀφ’ ἐνὸς ἐπιπέδου. Σημεῖα. Εύθεια. Κατάκλισις εὐθείας. Εύθειαι παράληπαι, τεμνόμεναι, αὐθετοῦ. Ἐπίπεδον Θέσις ἐπιπέδων καὶ εὐθείαν. Θέσεις ἐπιπέδων πρὸς ἄλληλα. Κατάκλισις. Περιστροφὴ. Βοηθητικὰ ἐπίπεδα. Ἀπόστασις σημείου ἀπὸ εὐθείας ή ἐπιπέδου. Γωνία δύο εὐθείων. Γωνία δύο ἐπιπέδων.

Παρατήρησις: Ἡ διδασκαλία τῆς Παραστατικῆς ἔρχεται μετὰ τὴν διδασκαλίαν περὶ τῆς θέσεως ἐπιπέδου καὶ εὐθείας ἐπιπέδων πρὸς ἄλληλα, καὶ περὶ διέδρων γωνιῶν.

7. Φυσικὴ καὶ Χημεία μετὰ στοιχείων Ὁρυκτολογίας.

(“Ωραι 5.”)

Φυσική, ὕφασμα 3. Ὑδροστατικὴ: ίσοσφροπία ὁμογενῶν καὶ ἔτερογενῶν ὑγρῶν, ὕφασμα αὐτῆς. Συγκριωνοῦντα δογῆς. Πίεσις τῶν ὑγρῶν ἐπὶ τοῦ πυθμένος καὶ τῶν τοιχωμάτων τῶν περιεχόντων ταῦτα ἀγγείων. Ἀρχὴ τοῦ Πασκάλ. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους καὶ συνέπεια αὐτῆς. Εἰδικὸν βάρος τῶν στερεῶν καὶ τῶν ὑγρῶν σωμάτων. Πυκνόμετρα, ἀραιόμετρα καὶ οἰνοπνευματόμετρον τοῦ Gay Loussac. Συνογή καὶ συνάρτεια. Τριγωνίδεις σωλῆνες. Διάγραμματα καὶ διαπόδησις.

‘Αεροστατικὴ: Ἀτμόσφαιρα, πυκνότητες, πίεσις καὶ ὑψος αὐτῆς. Βαρόμετρο. Ἀναγωγὴ τοῦ βαρομέτρου ὑψους εἰς οο. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους ἐν τοῖς ἀερίοις. Συνέπεια ταῦτης.

‘Αεροπλοΐα. Ἐλαστικότης καὶ πυκνότης τῶν ἀερίων—Νόμος τοῦ Μαριώττου. Μανόμετρα. Συντελεστὴς τῆς διαστολῆς τῶν ἀερίων. Νόμος καὶ ἔξισσωσις τῶν τελείων ἀερίων. ‘Αερικὸν θερμόμετρον, μέτρησις τῆς πυκνότητος τῶν ἀερίων.

‘Αεραντλίαι καὶ καταθλιπτικοί ἀντλίαι.

‘Υδραντλίαι, σίφωνες, σιφώνιον.

Θερμότης: ἡ Ατμομηχανή, μηχαναὶ ἀσωτερικῆς ακύσεως.

Μαγνητισμός: Γήινος μαγνητισμός, ἔγκλισις καὶ ἀπόκλισις μαγνητικῆς βελόνης, μεταβολαὶ αὐτῶν Ναυτικὴ πυξίς.

’Ηλεκτρισμός : 1) τὰ ούσιωδέστερα ἐκ τοῦ στατικοῦ ἡλεκτρισμοῦ, τρόποι ήλεκτρίσεως καλοὶ ἢ κακοὶ ἀγωγοὶ ἡλεκτρισμοῦ μονωτῆρες, ἡλεκτρικὰ διαφράγματα. Νόμος τοῦ Coulomb. ’Ηλεκτροδυναμικόν, ἡλεκτροχωρητικότης. Μονάδες ἡλεκτροστατικαὶ, ἡλεκτρικαὶ μηχαναὶ. ’Ατμοσφαιρικὸς ἡλεκτρισμός (ἀστραπή, βροντή, κεραυνός, ἀλεξικέραυνον).

2) Ἐκ τοῦ δυναμικοῦ ἡλεκτρισμοῦ :

’Ηλεκτρικὸν ρεῦμα καὶ εἰδη αὐτοῦ. ’Ἐντασίς κατίεσις ἡ δυναμικὸν τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. ’Ηλεκτρικὴ ἀντίστασις τῶν ἀγωγῶν. Νόμος τοῦ Ohm καὶ ἑφαρμογαὶ αὐτοῦ. ’Ηλεκτρικαὶ μονάδες. Γαλβανόμετρα.—Αμπερόμετρα. Γέφυρα τοῦ Wheatstone καὶ Kohlrausch.

’Ηλεκτρισμὸς διὰ χημ. δράσεως. ’Ηλεκτρικὴ στήλη. ’Τύροιηλεκτρικὸν στοιχεῖον. Πόλωσις. Στοιχεῖα σταθμοῦ. ρεύματος. Ξηρὰ στοιχεῖα. Σύνθεσις στοιχείων καὶ στηλῶν. ’Ηλεκτρόλυσις, βολτάμετρον, λόντα, δρισμὸς ἐντάσεως ρεύματος. Νόμοι ήλεκτρολύσεως ποιοτικοὶ καὶ ποσοτικοὶ. ’Επαργύρωσις, ἐπιγρύσωσις κτλ.

Γαλβανοπλαστική. ’Αρχὴ συσσωρευτῶν. Συσσωρευταί. Θερμοηλεκτρικὰ στοιχεῖα. Θερμοπολλαπλασιαστής. Θέρμανσις καὶ φῶς δὲ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. Νόμος τοῦ Joule. ’Ηλεκτρικὸς λαμπτήρ διὰ πυρακτώσεως. Βολταικὸν τόξον—ἡλεκτρικὴ κάμινος.

’Ηλεκτρομαγνητισμός : ’Επίδρασις ρεύματος ἐπὶ μαγνήτου μαγνήτισις διὰ ρεύματος (μαγνητικὸν πεδίον ρεύματος, σωληνοειδῆ). ’Επίδρασις μαγνήτου ἐπὶ ρεύματος, ἡλεκτριτροκινητήρες. ’Επίδρασις ρεύματος ἐπὶ ἑτέρου ρεύματος. ’Ηλεκτρομαγνῆται καὶ ἑφαρμογαὶ αὐτῶν (ήλεκτρο. κώδων, δέκτης τηλ. τοῦ Mors κλπ.).

Ρεύματα ἔξ έπαγγῆς. Αύτεπαγγή. Τελέφωνον. Μεταρόφωνον. Δυναμοηλεκτρικαὶ μηχαναὶ. ’Επαγγειακὸν πηνίον. ’Εκκενώσεις εἰς ήραιωμένα ἀέρια. Σωλήνες Geissler καὶ Grooks. ’Ακτῖνες καθοδικαὶ Lennard. ’Ακτῖνες Röntgen., ’Ακτινοσκοπία. ’Ασύρματος τηλέγραφος.

Χημεία, δραὶ 2. Βαθυτέρα ἔξετασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς ἀνοργάνου γημείας περὶ τῶν μετάλλων :

Α'. Γενικά. Φυσικαὶ καὶ χημικαὶ ίδιότητες τῶν μετάλλων. ’Εξαρσίς τῶν διαφόρων των ἀπὸ τὰ ἀμέταλλα. Ταξινόμησις εἰς διάδας. Εὔρεσις καὶ διάδοσις αὐτῶν. Μεταλλουργία, ἔργον αὐτῆς. Μεταλλικὰ κράματα, ίδιότητες αὐτῶν. ’Αυταλγάματα καὶ ίδιότητες αὐτῶν. ’Οξείδια μετάλλων. (ὕπαρξις ἐν τῇ φύσει, ἐπίδρασις διξογόνου τοῦ ἀέρος ἐπὶ τῶν μετάλλων, παραγωγὴ ἔξειδίων ἐν τῷ ἔργαστηριώ καὶ ἐν τῇ βιομηχανίᾳ. Φυσικαὶ καὶ χημικαὶ ίδιότητες αὐτῶν.

"Ἄλατα ἀπλᾶ καὶ διπλά, ἴδιότητες αὐτῶν φυσικαὶ καὶ χημικαὶ.

Β'. Μέταλλα : Κάλιον, ἩΚαυστικόν, ἀνθρακικόν, καὶ νιτρικὸν κάλιον. Νάτριον, Καυστικόν, ἀνθρακικόν, καὶ νιτρικὸν Νάτριον, Πυρίτης, Ταλοπούλα.

Ασβέστιον. "Ασβέστος, κονιάματα, ἀνθρακικὸν ἀσβέστιον, σταλακτῖται, Θεῖκὸν ἀσβέστιον—Μαγνήσιον, δέξιδιον. Μαγνησίου, Θεῖκὸν καὶ ἀνθρακικὸν μαγήσιον. Ἀργελίον, δέξιδιον Ἀργιλίου, στυπτηρία. Ἀγγειοπλαστική.

Σίδηρος καὶ τὰ ἐν τῇ βιομηχανίᾳ εἰδή αὐτοῦ.

Ανθρακικὸς σίδηρος καὶ θείκος σίδηρος.

Νικέλιον. Μαγγάνιον. Ψευδάργυρος, δέξιδιον ψευδάργυρου, χλωριούχος καὶ θείκος ψευδάργυρος. & δόλυβδος-δέξιδιον μολύβδου, ἀνθρακικὸς μολύβδος, κασσίτερος. Χαλκός θείκος χαλκός. Τὰ ἐν τῇ βιομηχανίᾳ κράματα τῶν ἀνωτέρω μετάλλων. Ύδραργυρος. Οξείδιον τοῦ Ύδραργύρου καὶ αἱ μετὰ τοῦ χλωρίου Ἐνώσεις τοῦ "Αργυρος, νιτρικὸς Ἀργυρος, κράματα τοῦ Ἀργυρίου. Χρυσός, χλωριούχος χρυσός καὶ κράματα αὐτοῦ. Ἐνώσεις φωτοπαθεῖς, φωτογραφίαι. Περιοδικὸν σύστημα. Ἀσκήσεις.

Ορυκτολογία : Τὰ σπουδαῖτερα δρυκτὰ ἐκ τῶν σχηματιζόντων πετρώματα καὶ τῶν ἔχόντων σημασίαν διὰ τὴν ἀθραπίνην ζωὴν προσφερόμενα ἐν συναφείᾳ ἐκάστοτε πρὸς τὰς σχετικὰς χημικὰς ἑέώσεις, ὅπως καὶ ἐν τῇ Δ' τάξει.

Παρατηρήσεις : Αἱ παρεχόμεναι ὁδηγίαι διὰ τὴν Δ' τάξιν ὅσον ἀφορᾶ εἰς τὴν ἑέστασιν τῶν καθ' ἐκαστον φυσικῶν καὶ Χημικῶν φαινομένων καὶ τὰς ἀκήσεις τῶν μαθητῶν ισχίουσι καὶ διὰ τὴν τάξιν ταύτην.

8. Γεωλογία μετὰ στοιχείων Παλαιοντολογίας.

("Ωρα 1 καθ' ἐβδομάδα).

1. Γεωλογία : 'Ανασκόπησις καὶ ἐπέκτασις τῶν ἐν τῇ προηγηθείσῃ γεωγραφικῇ διδασκαλίᾳ προσκτηθεῖσαν γεωλογικῶν γνώσεων.

α) 'Ενέργεια τοῦ ὄδατος. Μηχανικὴ ἐνέργεια. Διάβρωσις, ἀπόξεσις, ἀπόθεσις ἀδρομεστέρων καὶ λεπτοτέρων ὄλικῶν, Κροκάλαι, χάλικες, ψάμμοι, ἔλις, σχηματισμὸς ἀσβεστολίθου, ϕαρμίτου, κλπ. Στεροποίησις ἐλευθέρων μαζῶν ιστὸς καὶ πάγκος αὐτῶν. 'Αποθέσεις γλυκέων καὶ θαλασσίων ὄδάτων, ὄφαλων καὶ δελτοειδεῖς ἀποθέσεις.

Πειρεκτικότης εἰς δργανικὰ λείψανα. Χημικαὶ ἐνέργειαι τοῦ ὄδατος. Μετατροπαὶ, ἔκπλυσις (σχηματισμὸς σπηλαίων) ἀποσύνθεσις καὶ ἀποσάθρωσις πετρωμάτων.

Σχηματισμὸς κοιτασμάτων γύψου καὶ μαχειρικοῦ ζλατος ἀροσίμου γῆς, μάργαρας, πηλοῦ, ἀργιλίου, καολίνου, καὶ ἄλλων. Σχηματισμὸς παγετώνων. Λιθόνες. Ηγγαλί. 'Ατμοσφαιρικὲς

ιζήματα, ύδατοσυλλεκτική περιοχή τῶν πηγῶν, ἀρτεσιανὰ φρέατα, σιδηρούχοι πηγαί, ἀλκαλικαὶ πηγαί.

β) Ἐνέργειαι τοῦ ἀνέμου. Θῖνες ἀποθέτεις κλπ.

γ) Πετρογονικὴ ἐνέργεια τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων Τύρφη, λιγνῖται, λιθάνδρακες, καραλλιογενεῖς ὑφαλοὶ καὶ νῆσοι κ.λ.π.

δ) Ἡφαίστεια φαινόμενα. Γένεσις τῆς γῆς, κατασκευὴ τῆς ὑδρογείου ἐκ διαπύρου πυρῆνος, στερεοῦ φλοιοῦ, ὑδροσφαίρας καὶ ἀτμοσφαίρας. Ἡφαίστεια καὶ ἐνέργεια αὐτῶν. Ἐκρυξιγενῆ πετρώματα (λάβα, τόφρος) τέφρα, γρανίτης, βασάλτης, σκωρίαι κλπ.) καὶ θερμαὶ πηγαί.

ε) Σχηματισμὸς δρέων : ἀλλοιώσεις τῆς ἀρχῆς ἀποθέσεως, πτυχώσεις, λεκάναι, σάγματα, ρήγματα καὶ πλήρωσις αὐτῶν (μεταλλεύματα), μεταπτώσεις, διλισθήσεις, ἔξαρσις καὶ συνίζησις τοῦ ἐδάφους. Σχετικαὶ ἀσκήσεις.

ζ) Σεισμοί, δροι, ἐπιφάνειαι ἀποξέσεως, στρωματοπεδιάδες, κλιτίνες, κοιλάδες, δροσειραί.

η) Στοιχεῖα Ἰστορικῆς Γεωλογίας καὶ στρωματογραφίας. Χαρακτηριστικὰ ἀπολιθώματα. Γεωγραφικὴ διάδοφίας. Χαρακτηριστικὰ ἀπολιθώματα. Γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν διαπλάσεων.

2. Στοιχεῖα Παλαιοντολογίας : Ἐξέλιξις τοῦ φυτικοῦ καὶ τοῦ ζωικοῦ κόσμου εἰς τὰς διαφόρους γεωλογικὰς περιόδους.

9. Γεωγραφία. (Ωραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

1. Ἐπισκόπησις τῶν ἀνθρωπογεωγραφικῶν στοιχείων τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἔξαρτήσει τῶν, ὃς καὶ τῇ ἐπὶ τὰ φυσικὰ ἐπιδράσει των. Ἡ γῆ ὡς κατοικία τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ προϊστορικὸς ἀνθρωπὸς καὶ ἡ πρωτογενὴς ζωή. Λίθικαι τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ πολιτισμένη ζωή. Ἀρχαῖαι κοιτίδες τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ γεωγραφικὴ διασπορὰ τῶν ἀνθρώπων, ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἐν τῷ συνόλῳ καὶ κατὰ φυλάς. Ζῶνται γῆς πυκνῶς καὶ ἀραιῶς κατωκημέναι. Άλιται συγκεντρώσεως πληθυσμοῦ.

Τὰ σημερινὰ κέντρα τοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, οἱ μὲ αὐτὰ ἀσχολούμενοι κλάδοι τῆς καὶ οἱ συντελεσταὶ τῆς ἀναπτύξεως ἐκάστου. Τὰ μεγαλύτερα κέντρα τῆς γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς. Τὰ μεγαλύτερα δρυκτωρυχικὰ καὶ βιομηχανικὰ κέντρα. Τὰ κέντρα τοῦ ἐμπορίου. Αἱ μεγάλαι ὄδοι τῆς παγκοσμίου συγκοινωνίας (ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος).

(1) Ἡ διασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας ἐν τῇ Ε' τάξει περιωρίσθη εἰς 1 ὥραν καθ' ἑβδομάδα (ἰδεὶ ἀρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 11/16 Νοεμβρίου 1935 Β.Δ. «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς ἔκτης τάξεως τῶν Π.Λ.»).

Τὰ στοιχεῖα τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ οἱ συντελεσταὶ ἐκάστοι. Γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν Θρησκευμάτων, γλωσσῶν καὶ πολιτευμάτων. Τὰ κέντρα τῆς καλλιεργείας τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν.

2. Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἑλλάδος, ἐνδιατρέμουσα κυρίως εἰς τὰ στοιχεῖα τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοὺς συντελεστὰς αὐτῶν.

Παρατηρήσεις. Αἱ ὡς ἀνωτέρω γεωγραφικαὶ ἐπισκοπήσεις θὰ βασίζωνται εἰς τακτικὰς ἢ ὁμαδικὰς ἢ ἀτομικὰς ἐργασίας τῶν μαθητῶν, συνισταμένας εἰς τὴν χρησιμοποίησιν παρατηρήσεων γενομένων εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καταλήλων γαρτῶν καὶ εἰκόνων, εἰς τὴν σπουδὴν ποικίλων στατιστικῶν πινάκων, σχηματογραφικῶν παραστάσεων γεωγραφικῶν μεγεθῶν καὶ συγκριτικῶν πινάκων εἰς τὴν παρατήρησιν προβολῶν φωτεινῶν καὶ κινηματογραφικῶν εἰκόνων κλπ.

Θα φύλοσοφικὰ (1).

10. Τεχνικά. ("Ωραι 3 καθ' ἔβδομάδα").

1. Ζωγραφικὴ ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει.

2. Γεωμετρικὸ σχέδιον, ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. Ἐφαρμογαὶ τῆς παραστατικῆς γεωμετρίας καὶ τῆς προοπτικῆς ἐπὶ διαφόρων σχεδίων, κατὰ προτίμησιν ἀρχιτεκτονικῶν.

3. Χειροτεχνία :

Α' Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεχνία. Κατασκευὴ ἐκ τοῦ φυσικοῦ μὲ πρότυπα φυσικά, τεχνητὰ καὶ φανταστικὰ ἀντικείμενα τέχνης, ὡς ἀγγείων στηλῶν, κιβώνων διαφόρων ρυθμῶν, ἀπλῶν ἀρχιτεκτονημάτων κλπ. Ἀπόδοσις διὰ γύψου πηλίνων ἔργων.

Β' Συρματοπλεκτικὴ καὶ μεταλλοτεχνία. Κατασκευὴ διὰ λεπτοῦ σύρματος γεώμετρικῶν ἐπιπέδων σχημάτων καὶ στερεῶν, σφυρηλάτησις, ρίνισμα, διατρύπησις, καὶ συγκόλλησις μετάλλου, βαφὴ σιδήρου, κατασκεψὴ κογχιῶν, κοπὴ καմψίς καὶ σύνδεσις μετάλλου διὰ συγκολλήσεως καὶ κογχιώσεως, κατασκεψὴ δρυγάνων Φυσικῆς καὶ Χημείας διὰ συνδυασμοῦ καὶ ἄλλων θλικῶν ξύλου, χαρτονίου, σύρματος, ὄλλου κλπ.).

11. Γυμναστική.

"Η διδασκαλούμενη ἐν τῇ Ε' τάξει τῶν λοιπῶν Γυμνασίων.

(1) "Ιδε προσθήκην μαθήματος Φύλοσοφικῶν εἰς ἀρθρον 2 ιοῦ ἀπὸ 11]16 Νοεμβρίου 1935 Β.Δ. ὑπερί τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς ἔκτης τάξεως τῶν Πρ. Λυκείων".

II. Προαιρετικά μαθήματα.

1. Ὡδική. ("Ωρα 1 καθ' ἑβδομάδα"). (1)

Γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα, δίφωνα, καὶ τρί-
φωνα εἰς τὰς διαφόρους κλίμακας. Συγκοπή (όμαλη, ἀνώ-
μαλος).

Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα, Ἀντιχρονισμός, γυ-
μνάσματα. Μέτρα 9)8, 12)8. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσμα-
τα. Τριακοστὰ δεύτερα. Αἱ διάφοροι ρυθμικαὶ μορφαὶ
αὐτῶν. Γυμνάσματα μετὰ σχετικῶν ἀσμάτων. Τρόπος. Οἱ
δύο κύριοι τρόποι (μείζων – ἐλάσσων). Πῶς διακρινομεν,
εἰς ποιὸν ἐκ τῶν δύο κυρίων τρόπων ἀνήκει τὸ μουσικὸν ἔρ-
γον.

2. Οἰκοκυρικά διὰ μαθητρίας. ("Ωρα 1 καθ' ἑβδομάδα").

Οἰκιακὴ οἰκονομία. Αἱ ἀπαραίτητοι εἰς τὴν οἰκοδέσποι-
νων γνώσεις ἐκ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας μετὰ πρακτικῶν ἐ-
φαρμογῶν.

3. Υγιεινὴ διὰ μαθητρίας. ("Ωρα 1 καθ' ἑβδομάδα").

Υγιεινὴ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας.

Στοιχεῖα παιδοκομίας.

Ἐπέκτασις τῶν στοιχείων νοσηλευτικῆς καὶ προχείρων
βιοηθειῶν.

Πρόχειρον οἰκιακὸν φαρμακεῖον μετὰ πρακτικῶν ἀσκή-
σεων ἐφαρμογῆς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
Τύπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ
παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1934.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ο ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Τύπουργὸς
Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

(1) Η διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Ὡδικῆς ἐν τῇ Ε' τάξει
κατηργήθη (ἴδε ὅρθρον 3 τοῦ ξπὸ 11]16 Νοεμβρίου 1935 Β. Δ. ὑπέρ
τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς ἑκτης τάξεως τῶν Η.Λ.).

B. Διάταγμα

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς ἔκτης τάξεως τῶν
Πρακτικῶν Λυκείων (1)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὸ ἐδαφ. 2 τοῦ ἡρθρ. 10 τοῦ Νόμου
4373 "περὶ δικριτύμισεως τῶν σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαι-
δεύσεως" προτάσσει τοῦ "Τπονργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καὶ
τῆς Παιδείας, λαβόντος ὑπ' ὅψει σχετικὴν πρότασιν τοῦ
Ἐκπαιδ. Συμβουλίου, καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμ-
βουλίου Ἐπικρατείας ὑπ' ἡρθ. 770 διατάσσομεν τάδε :

"Ἀρθρον 1.

Τὸ Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς ἔκτης τάξεως τῶν πρα-
κτικῶν Λυκείων ἔχει ὡς ἔξης :

I. Τπογρεωτικὰ μαθήματα

1. Θρησκευτικά. ("Ωρα 1 καθ' ἑβδομάδα").

Χριστιανικὴ Ἡθικὴ δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστη-
ματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἔξαχθει-
σῶν ἥθυκῶν ἀληθειῶν.

2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά. ("Ωραι 5 καθ' ἑβδομάδα").

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων.

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν τραγῳδιῶν τοῦ
Σοφοκλέους, ὅλης ἢ κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς μέρη, τῶν λοιπῶν
ἀναγιγνωσκομένων ἐκ δοκίμου μεταφράσεως εἰ τὴν γένειν ἐλ-
ληνικὴν μέγρει τέλους Ἰανουαρίου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων πρὸς συμ-
περίληψιν τῶν κυριωτάτων νοημάτων των καὶ ὑποτύπω-
σιν διαγράμματος τῆς ὅλης τραγῳδίας.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει,
πρὸς καθορισμὸν τῶν αὐτόθι ἀναγραφομένων στοιχείων, ἔτι
δὲ τῆς φύσεως ἐν γένει τοῦ τραγικοῦ (γχρακτηριστικά του :
τάσις τοῦ ἡρωὸς πρὸς ἀνώτερα ἀγαθὰ καὶ ἀγάν τοῦ πέρα αὐτῶν.
διαμαρτυρία του, πτῶσις του) καὶ τῆς ἐπιδράσεώς του (ἐ-
λεος πρὸς τὸν ἡρωα, φόβος ὑποκειμενικός, κάθαρσις διὰ τῆς
ἀξιοπρεποῦς πτῶσεως τοῦ ἡρωας καὶ τῆς ὑποκύψεως του
εἰς τὸν γόμους τῆς ἥθυκης τάξεως τοῦ κόσμου), τοῦ τοπι-
κοῦ ἢ γενικῶς ἀνθρωπίνου τῶν χρακτήρων ἐν τῷ ἀρχαίῳ
δράματι, τῆς συνθέσεώς του ἐκ τῆς ἐπικῆς καὶ τῆς λυρικῆς
ποιησεως. Τὰ κύρια χρακτηριστικὰ τοῦ Σοφοκλέους καὶ
τοῦ Εὑριπίδου ὡς τραγικῶν ποιητῶν. Ἡ ἐπιδρασίς τοῦ

(4). Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ὑπ' ἡρθ. 554 τῆς 16 Νοεμβρίου 1935
φύλλῳ Ἐφ. Κυβ. Τεῦχος Α').

Αρχαίου δράματος ἐπὶ τὸ νεώτερον. Ἡ ἐπίδρασίς του ἐπὶ τὰς εἰκαστικὰς τέχνας, καὶ δὴ τὴν πλαστικὴν καὶ γραφικήν.

“Ασκησίς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν. β) Άπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τοῦ Φαίδωνος ή τοῦ Πρωταγόρου ή τοῦ Γοργίου τοῦ Πλάτωνος, συμπληρουμένη δι’ ἀναγνώσεως κατ’ οἶκον ή ἐν τῷ σχολείῳ γλαφυρῶν περιλήψεων τῶν λοιπῶν μερῶν αὐτῶν.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων πρὸς συμπερίηψιν τῶν κυρίων νοημάτων των.

‘Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἀπόψεως πρὸς συναγωγὴν ταὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων φιλοσοφικῶν ἰδεῶν.

‘Ἡ σημασία τοῦ Πλάτωνος ὡς φιλοσόφου. Ἡ ἰδεολογία του(αἱ ἔννοιαι τοῦ εἰδους, τὰ εἰδὴ ή ἄλλως αἱ ἰδέαι ὑπάρχουν πρὸ καὶ ὑπεράνω τῶν καθέκαστον ἀντικειμένων, τὰ ὅποια ὑφίστανται τὴν δημιουργικὴν ἐπίδρασιν των καὶ προσσορμόζονται πρὸς αὐτὰς) καὶ ἡ περαιτέρω παντοίᾳ ἐπίδρασίς της.

γ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους συνέχισις τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἑρμηνείας τῆς Ὁμήρου Ἐλιάδος, συμπληρουμένη δι’ ἀναγνώσεως ἐν τῷ σχολείῳ ή κατ’ οἶκον δοκίμου ἔμμετρου μεταφράσεως της μέχρι τέλους Ἔανουαρίου. ‘Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Ε’ τάξει.

δ) Ἀπὸ τῶν Ἀρχῶν Ἀποιλίου I. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐνίων ἐκλεκτῶν μερῶν ἀρχαίων φυσικῶν γεωγράφων, μαθηματικῶν, ἀστρονόμων, καὶ μηχανικῶν. Ἐκτίμησις τοῦ τρόπου τῆς ἐρεύνης τῶν θετικῶν ἐπιστημόνων τῆς ἀρχαιότητος. 2. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία δλήγων εἰδυλλίων τοῦ Θεοκρίτου, συμπληρουμένη δι’ ἀναγνώσεως δοκίμου ἔμμετρου μεταφράσεως ἄλλων (π.γ. Νομέων Βάττου καὶ Κορύδωνος, τῆς Ἡλακάτης, τῶν Βουκολικαστῶν Δάζφνιδος καὶ Μενάλκα, τῶν Ληγῶν ή Βακχῶν, τῶν Ἀλιέων, τῶν Συρακοσίων ή Ἀδωνιαζουσῶν κλπ.).

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων εἰδυλλίων ἐν παραπληγισμῷ πρὸς νεώτερα εἰδυλλιακὰ ποιήματα πρὸς ὑποτύπωσιν τῆς ἔννοιας τοῦ εἰδυλλιακοῦ (ὡς τῆς καλλιτεχνικῆς παραστάσεως τῶν μετριοφρόνων σκοπῶν τῆς συντηρήσεως τῆς ζωῆς).

2) Γλωσσικὴ διδασκαλία ὡς ἐν τῇ Ε’ τάξει.

3. Νέα Ἑλληνικά. (‘Ωραι 2 καθ’ ἐβδομάδα).

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ή καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἔξιολόγων ἔργων ἐκ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς τε νεοελληνικῆς καὶ τῆς ἔνης πεζογραφίας καὶ ποιήσεως.

Λογική, πραγματική και γλωσσική έπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

Λογοτεχνική έπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἔργων. Χαράκτηρισμὸς τοῦ ὄφους τῶν ἀναγιγνωσκομένων συγγραφέων. "Τφος καὶ προσωπικότης, ὄφος καὶ λαός, ὄφος καὶ ἐποχή. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγιγνωσκομένων συγγραφέων. Τὰ ἔνα λογοτεχνικὰ εἰδῆ καὶ ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν ἐπὶ τὰ νεοελληνικά. Συνοπτικὴ Ἰστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας μέχρι τῶν σημερινῶν χρόνων.

Μετρική. Ἀνασκόπησις καὶ βιβλιοθέρα ἔξετασις τῶν μέχρι τοῦδε ἔξετασθέντων μετρικῶν στοιχείων.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

3. Γραπταὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

4. Γαλλικά. (Ωραι 3 καθ' ἑβδομάδα).

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλήλου Γαλλικοῦ βιβλίου ἀναγνωσμάτων ἀναφερομένων εἰς τὸ σημερινὸν δημόσιον Γαλλικὲν βίον (Θέματα : θετικοὶ ἐπιστῆμαι, καλαὶ καὶ λοιπαὶ τέθναι, βιομηχανία, ἐμπόριον, τράπεζαι, χρηματιστήριον ἐκπαίδευσις καὶ ιδίως ἡ πρακτικὴ κλπ.).

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία ἐκ καταλήλου συλλογῆς Γαλλικῶν ἀναγνωσμάτων ἡ καὶ ἔξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν, καὶ ποιημάτων προτίθων τῆς νεωτέρας καὶ τῆς κλασικῆς Λογοτεχνίας (ώς μικρῶν διηγημάτων τῶν ἐν τῇ Ε' τάξει σημειωθέντων λογοτεχνῶν, ἐκλογῶν ἐκ μεγαλυτέρων διηγημάτων καὶ ἀλλων πεζογραφημάτων, ὡς ἐκ τοῦ Paul et Virginie, τοῦ Bernardin de Saint-Pierre ἐκ τῆς Corinne τῆς Mme se Staél κλπ. ἐκλεκτῶν ποιημάτων τῶν ἐν τῇ Ε' τάξει σημειωθέντων ποιημάτων καὶ μιᾶς ἐκ τῶν κωμωδιῶν τάξει σημειωθέντων ποιημάτων καὶ μιᾶς ἐκ τῶν κωμωδιῶν τοῦ Μολιέρου Avare ἢ Misanthrope ὅλως ἡ κατὰ τὰς κυριωτέρας σκηνάς).

Ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων συγγραφέων κλπ. ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

Ἀνασκόπησις τις Ἰστορίας τῆς Νέας Γαλλικῆς Λογοτεχνίας ἐπὶ τῇ βάσει ίδιᾳ τῶν ἀναγνωσθέντων ἔργων αὐτῆς.

3. Γραμματικὴ καὶ συντακτικὴ διδασκαλία, ὡς ἐν τῇ τάξει.

4. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

5. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράψειν, ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει.

5. Ἰστορία. (Ωραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

1. Ἡ ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Κράτους Ἰστορία τῆς Ἐλλάδος καὶ τῆς Εὐρώπης μέχρι τῶν σημερινῶν χρόνων συντέμως. Ἐξέτασις τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολι-

τισμοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ίδίως δὲ τῆς ἀναπτύξεω τῶν θεωρητικῶν τε καὶ ἐφηρμοσμένων θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς τεγνικῆς.

2. Σύντομος ἐπισκόπησις τῆς ἔξελίξεως τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ίδιως τοῦ 'Ελληνικοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ μέχρι τῆς σήμερον, εἴτε κατὰ ἐποχάς, εἴτε κατὰ τὰ καθ' ἔκαστον στοιχεῖα του.

'Η ιστορικὴ θέσις καὶ ἀποστολὴ τῆς σημερινῆς 'Ελλάδος.

'Η συμμετοχὴ τοῦ "Ελληνος πολίτου εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς ἐν ἐπιγνώσει τῶν πολιτειακῶν του καθηκόντων.

3. Συνοπτικὴ ἀγωγὴ τοῦ "Ελληνος πολίτου, γινομένη κατὰ διάχρονα τοῦ διδάσκοντος. 'Ως παράδειγμα καταχωρίζεται τὸ ἀκόλουθον, τὸ δόπιον προυποθέτει, ὅτι ἡ ἔξετασις τῶν καθ' ἔκαστον θεμάτων του θά γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει καὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Ισχύοντος Συντάγματος.

A'. 'Η Πολιτεία καὶ τὸ πολίτευμα : α') 'Η Κοινωνία, ἡ ὁργάνωσις τῆς Κοινωνίας ἡ ἔξέλιξις τῆς πολιτείας εἰς τὰς πρωτογόνους μορφάς. 'Ο σκοπὸς τῆς πολιτείας. Τὸ πολίτευμα. β') 'Η διαιρεσίς τῶν πολιτευμάτων κατ' Ἀριστοτέλην. γ') Τα σημερινὰ πολίτευματα : μοναρχία, δημοκρατία (περιωρισμένη καὶ μή, βασιλευομένη καὶ μή). Νέα Πολιτεύματα : Σοβιέτ καὶ Φασισμός. 'Η ἀπὸ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῆς Ἀγγλικῆς συνταγματικῆς 'Ιστορίας πρόδος εἰς τὰ σημερινὰ πολίτευματα.

B'. Συνταγματικὴ 'Ιστορία τῆς Νέας 'Ελλάδος (1821-1931).

Γ'. Τὸ σημερινὸν πολίτευμα τῆς 'Ελλάδος : α') 'Η ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκπόρευσις τῆς ἔξουσίας. β) 'Η διάκρισις τῶν ἔξουσιῶν. γ') 'Η καθολικὴ ψηφοφορία. 'Η ιστορία καὶ ἡ σημασία τῆς. 'Αμεσος ἔξάσκησις τῆς ἔξουσίας ἢ δι' ἀντιπροσωπεύσεως.

Δ'. 'Η νομοθετικὴ ἔξουσία : α) 'Ἐκλογεῖς, β) Τὰ κόμματα, ἡ σημασία καὶ ἡ ιστορία των εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν 'Ελλάδα. γ') 'Η Βουλή. δ') Τὰ ἐκλογικὰ συστήματα. Τὸ ἀναλογικόν, τὸ πλειοψηφικόν. ε') 'Η ἐπιψήφισις τῶν νόμων. στ') Τὰ Νομοθετικὰ Διατάγματα. 'Η 'Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως.

Ε'. 'Η 'Εκτελεστικὴ ἔξουσία : α') 'Ο Βασιλεύς. 'Η Κυβέρνησις, ὁ Πρωθυπουργός, οἱ 'Υπουργοί, τὰ 'Υπουργεῖα καὶ τὸ ἔργον ἐκάστου, ὁ νόμος περὶ εὐθύνης 'Υπουργῶν. γ') Τὸ Κοινοβούλευτικόν σύστημα. δ') 'Η διαιρητικὴ διαιρεσίς τοῦ Κράτους. ε') Οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι.

ΣΤ'. Κράτος καὶ 'Εκπαίδευσις. 'Η ἐκπαίδευσις ως ἐλευθερία καὶ ως ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους. β') Κράτος καὶ

Θρησκεία. 'Η ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως. 'Η ἐπικρατοῦσα Θρησκεία. 'Ο προσηγορισμός.

Ζ'. 'Η Ἑλλάς καὶ τὰ ἄλλα Κράτη. 'Η Κοινωνία τῶν Εθνῶν καὶ τὰ Διαιτητικά δικαστήρια.

Η'. 'Η ἄμυνα τῆς χώρας. Στρατὸς καὶ Στόλος.

6. Μαθηματικά. (Ωραι 8 καθ' ἑβδομάδα).

"Αλγεβρα ὥρα 1.

'Ακέραια πολυώνυμα. Ταυτότητες. Πολλαπλασιασμὸς καὶ διαιρέσις ἀκεραίων πολυωνύμων. 'Αλγεβρικὰ ιλάσματα. 'Απροσδιόριστοι μορφαί. Σύνθετα ιλάσματα Σύστημα πρωτοβαθμίων ἔξισώσεων. 'Ορίζουσαι καὶ ἐφαρμογὴ αὐτῶν εἰς τὴν λύσιν συστημάτων. Σπουδὴ τοῦ τριωνύμου Ax^2Bx^3G διὰ $x=r... \rho=...$ 'Ανισότητες. 'Εξισώσεις δευτέρου βαθμοῦ ἔχουσαι περίμετρον. Σχέσεις ριζῶν καὶ συντελεστῶν. Μέγιστα καὶ ἐλάχιστα. Μέθοδος ἀμεσος, ἔμμεσος καὶ τῶν μεγίστων γινομένων καὶ ἐλαχίστων ἀληθισμάτων.

'Ορισμὸς τοῦ διαφορικοῦ. Παράγωγος. Σπουδὴ τῆς συναρτήσεως $\psi=ax^2$ καὶ $\psi=ax^2+bx+c$. Τυπολογισμὸς ἐμβαδῶν ἐπιπέδου χωρίου.

'Εκθετικὴ θεωρία τῶν λογαριασμῶν. Μεταθέσεις. Διατάξεις. Συνδυασμοί. Τύπος διωνύμου. Πιθανότητες.

Γεωμετρία ὥρα 2.

Συμπλήρωσις τῆς Στερεομετρίας. 'Επανάληψις δι' ἀσκήσεων θεωρημάτων τοῦ πρότου βιβλίου. Συμμετρία. Διανύσματα. Μεταφορά. Περιστροφή. Θεωρήματα Στοιχειώδη διανυσμάτων. Τετμημένη. 'Αρμονικὴ διαιρεσίς καὶ δέσμαι. Διατέμνουσαι. Δύναμις σημείου πρὸς κύκλον. Ριζονες καὶ ριζικὰ κέντρα. 'Ορθογωνικὴ περιφέρεια. 'Ομοιότης καὶ ὁμοθεσία. 'Αντιστροφή. 'Ομάδες προβλημάτων λύσιμεναι διὰ τῶν ἐνων μεθόδων. Προβλήματα καὶ ἀσκήσεις ἐφ' ὅλης τῆς Γεωμετρίας καὶ ἰδεῖ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς 'Ανκλυτικῆς καὶ συνθετικῆς μεθόδου.

Τριγωνομετρία ὥρα 2.

Γενίκευσις τῆς ἐννοίας τόξου καὶ γωνίας. Τόξα ἔχοντα τοὺς αὐτοὺς τριγωνομετρικοὺς ἀριθμούς. Περίοδος κυκλικῶν συναρτήσεων. Εὔρεσις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξων $29\frac{1}{2}30'$ (Παράλλαξις καὶ φαινομένη διάμετρος). Τροπὴ ἀριθμούς τόξων συναρτήσεων. Εὔρεσις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξου συναρτήσει ἐνὸς κύτων ἢ συναρτήσει ἐνὸς τῶν τριγωνομετρικῶν ἔξισώσεων. Σχέσεις μεταξύ τῶν κυρίων στοιχείων πακτύδες τριγωνού. Τριγωνομετρικαὶ σχέσεις τῶν διαμέσων, διγοτόμων, ὑψῶν, ἀκτίνων, ἐγγεγραμμένων, περιγεγραμμένων καὶ παραγεγραμμένων κύ-

κλων. Ἐμβαδά. Διάφοροι μετασγηματισμοὶ τῶν τύπων ἐμβαδοῦ, διαμέσων δικτούμων, ἀκτίνων, ύψων ἐμβαδῶν. Τετράπλευρα.

Γεωμετρικὰ προβλήματα λυόμενα τριγωνομετρικῶς. Στοιχειώδεις γεωδοτικὴ γνώσεις διὰ προβλημάτων.

Παραστατική, ὥρα 1.

Προβολὴ ἐπὶ δύο ἐπιπέδων. Σημεῖον, Εὐθεῖα. Θέσεις Εὐθεῶν πρὸς ἀλλήλας. Εὐθεῖαι τεμνόμεναι, παράλληλοι, κάθετοι. Ἰχγὴ εὐθείας. Ἐπίπεδον. Παράστασις διὰ τῶν ἴχγῶν καὶ διὰ τεμνομένων εὐθεῶν. Θέσις εὐθείας πρὸς ἐπίπεδον. Θέσις ἐπιπέδων πρὸς ἄλληλα. Κατάκλισις. Περιστροφή. Μεταφορά. Ψηφογισμὸς ἀποστάσεων καὶ γωνιῶν.

Κοσμογραφία, ὥρα 1.

Στοιχεῖα. Ἀστερισμοί. Συντεταγμέναι. Γῆ. Σελήνη. Ἡλίος. Χρόνος. Ἡμερολόγια. Διάρκεια ἡμέρας καὶ νυκτός. Ἐκλειπτική. Ἀποστάσεις Σελήνης, Ἡλίου. Πλανῆται, Ἀπλανεῖς. Παγκόσμιος ἔξτις.

Στοιχεῖα Ἀναλυτικῆς Γεωμετρίας, ὥρα 1.

Περὶ διανυσμάτων. Ὁρισμὸς τῆς θέσεως σημείου ἀπὸ εὐθείας καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου (ἄξονες ὁρθογώνιοι). Ὁρισμὸς τῆς θέσεως διανύσματος ἀπὸ εὐθείας καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου. Συντελεστὴς διευθύνσεως διανύσματος, ίδιότης παραλλήλων διανυσμάτων. Ἐξίσωσις εὐθείας γραμμῆς, κατασκευὴ αὐτῆς ἐκ τῆς ἔξισώσεως της. Τομὴ δύο ἢ περισσοτέρων εὐθεῶν. Μήκος διανύσματος καὶ γωνίαι αὐτοῦ μὲ τοὺς ὁρθογωνίους ἄξονας, γωνία δύο εὐθεῶν, κάθετοι εὐθεῖαι καὶ ἀπλᾶ προβλήματα ἐπὶ αὐτῶν. Ἐξίσωσις περιφερείας κύκλου (ἄξονες ὁρθογώνιοι), κοινὰ σημεῖα εὐθείας καὶ περιφερείας τοιμαὶ περιφερειῶν. Ὁρισμὸς ἐλλείψεως, ὑπερβολῆς, παραβολῆς καὶ ἔξισώσεων αὐτῶν.

Πολαὶ ἀσκήσεις μετὰ τὴν διδασκαλίαν ἐκάστης μεθοδικῆς ἐνότητος.

7. Φυσική. (Ὦραι 4 καθ' ἑβδομάδα).

1. Ἀκουστική. Ὡχος, ἡγήματα αὐτοῦ. Ταχύτης τοῦ ἥχου, τρόποι διαδόσεως αὐτοῦ. Ἀνάκλασις τοῦ ἥχου, ἥχω, ἀντήχησις. Ὑψος, ἵσχυς καὶ χροιὰ τοῦ ἥχου. Μέτρησις τοῦ ὕψους, γραφικὴ μέθοδος. Παλμοὶ τῶν τεταμένων χορδῶν κυμάνσεις ἐπιμήκεις καὶ ἐγκάρσιαι. Ἀρχὴ τοῦ Doppelt. Θεωρία τῶν κυμάνσεων στοιχειωδῶς. Ἡγητικοὶ σωλήνες. Μουσικαὶ κλίμακες. Τὸ φωνητικὸν καὶ ἀκουστικὸν ὅργανον τοῦ ἀνθρώπου. Φωνόγραφος. Ἀσκήσεις ἐν ἐκάστῳ κεφαλαίῳ.

2. Ὁπτική. Φως. Θεωρία τῶν κυμάνσεων. Ἀρχὴ τοῦ Huygens. Εὐθύγραμμος διάδοσις τοῦ φωτός, ἀποτέλεσματα αὐτῆς. Ταχύτης τοῦ φωτός, νόμοι, φωτομετρία. Ἀνάκλασις τοῦ φωτός. Κάτοπτρα, ἐπίπεδα καὶ σφαιρικά, εἰδώλα. Διαθλασις τοῦ φωτός, νόμοι, διλικὴ ἀνάλλασις καὶ δρικὴ γωνία. Ἀτμοσφαιρική διάλλασις, ἀντικατοπτρισμός. Διπλὴ διάλλασις. Φωνόμενα συμβολῆς τοῦ φωτός. Φωνόμενα περιολάσσεως. Πόλωσις τοῦ φωτός. Λεπτοί φακοί, εῖδωλα. Ὁπτικὸν πρᾶσμα. Πρίσματα ὀλικῆς ἀνακλάσσεως. Ἀνάλυσις καὶ σύνθεσις φωτός. Ἡλιακὸν φάσμα, θερμαντικαὶ καὶ χρυσικαὶ ἀκτῖνες, φωτογχημεῖα. Γραμμαὶ τοῦ ἡλιακοῦ φάσματος. Φασματοσκόπιον καὶ φασματοσκοπικὴ ἀνάλυσις, νόμοι αὐτῆς. Ἀστροφυσική. Ἀντιγρωστικὰ συστήματα. Ὁφθαλμός, πορεία τῶν ἀκτίνων, ἔμμετρωδία, πρεσβυωπία, μυωπία, ὑπερμετρωπία. Μεταίσθημα. Κινηματογράφος. Ὁπτικὰ δργανα. Διόπτραι, τηλεσκόπια, μικροσκοπια, ὑπερμικροσκόπιον. Φωτεινὰ μετέωρα. Ἀσκήσεις ὡς ἀνωτέρω.

3. Μηχανική. α) Ὁρίσμος καὶ διαίρεσις αὐτῆς. Τύλικὸν σημεῖον, στερεὸν σῶμα. Δυνάμεις, δυναμόμετρα, σύνθεσις δυνάμεων ἐνεργουσῶν ἐπὶ σημείου, πολύγωνον τῶν δυνάμεων. Ἀνάλυσις δυνάμεων. Στατικὴ τῶν στερεῶν. Ροπὴ δυνάμεως πρὸς σημεῖον. Σύνθεσις παραλλήλων δυνάμεων, ἐφρακμογὴ ἐπὶ τοῦ μοχλοῦ.

Κέντρον βάρους, εὑρεσις αὐτοῦ. Ζεῦγος. Μετάθεσις ζεύγους καὶ μετασχηματισμὸς εἰς ζεῦγος ίσορροπον. Συνθεσις ζευγῶν. Σύνθεσις ὁστωδήποτε δυνάμεων ἐπὶ στερεοῦ σώματος. Συνθήκαι ίσορροπίας, ἐλευθέρου στερεοῦ καὶ στερεοῦ στηριζομένου ἐπὶ ἐπιπέδου δριζοντίου. Ισορροπία τῶν ἀπλῶν μηχανῶν.

β) Κίνησις ὄμαλη. Ταχύτης. Ἐξίσωσις κινήσεως ὑλικοῦ σημείου. Ταχύτης εἰς πᾶσαν κίνησιν. Εὐθύγραμμος ὄμαλῶς μεταβαλλομένη κίνησις, ἐπιτάχυνσις. Κίνησις κυκλικὴ, κίνησις περιοδική. Κίνησις ἀπλῆ, παλμική. Κίνησις στερεοῦ σώματος μεταβατική περιστροφική, ἐλικοειδής. Κοχλίας. Ο κοχλίας ὡς μηχανή. Μετατροπὴ κινήσεως εὐθυγράμμου εἰς κυκλικὴν καὶ ἀντιστρόφως. Μετατροπὴ κινήσεως εἰς παλιδρομικὴν καὶ ἀντιστρόφως.

γ) Δυναμική. Ἀρχαὶ, μάζα. Θεωρία ταύτης, ἐνέργεια, ἀρχὴ τῆς διατηρήσεως τῆς ἐνεργείας. Φυγόκεντρος δύναμις. Νευτάνειος ἔλξις. Βαρύτης, πτῶσις τῶν σωμάτων ἐν τῷ κενῷ, νόμοι αὐτῆς. Πτῶσις ἐν ὑλικῷ μέσῳ, ἀντίστασις τοῦ μέσου.

Ἐφαρμογαὶ τῶν νόμων τοῦ Μαριάττου, τοῦ Ἀρχιμήδους κλπ. τῆς ἀντιστάσεως τοῦ μέσου εἰς τὴν κίνησιν τῶν ἀεροστάτων, τῶν ἀεροπλάνων, τῶν ὑποβρυχίων.

δ) Ἐκκρεμές. Ἀπλοῦν ἐκκρεμές, φυσικὸν ἐκκρεμές, ἀνατρέψιμα ἐς βεμῆ.

Ἐκφρεμῇ δροιλόγια. Ρυθμόδιμετρον. Αιτίαι μεταβάλλουσαι τὸ θ. Μεταβολαι τοῦ ἀπόιντου βάρους τῶν σωμάτων καθ' ψός. Ἀποδεῖξεις τῆς περιστροφῆς τῆς γῆς.

δ) Συστήματα μονάδων. Ὁργανα μετρήσεων, σφάλματα Βερνιέρος, καθετόμετρον, ἀερόσταθμα, μικρομετρικός κοχλίας.

ζ) Ἐλαστικότης. Ἐλαστικότης τῶν στερεῶν, ἐφελκυσμός καὶ συμπίεσις, νόμος τοῦ Ηούκε, Κάλψις, στρέψις, δριον ἐλαστικότητος. Μόνιμοι ἀλλοιώσεις τῶν στερεῶν, σκληρότης. Φορτίον θραύσεως.

4) Μαγνητισμός καὶ ἡλεκτρισμός.

α) Δυναμικὸν ἐπίπεδα. Μαγνητικὸν πεδίον, μαγνητικὸν φάσμα. Μαγνητικὴ ροπὴ ράβδου. Μαγνητικὴ ροή, γραμμαὶ ἐπαγωγῆς. Μαγνητοπερατόν. β) Ἡλεκτρικὸν πεδίον. Ἐργον ἐν τῷ πεδίῳ. Ἡλεκτροδυναμικόν, ισόρροποι ἐπιφάνειαι Χωρητικότης. Μέτρησις ἡλεκτροδυναμικοῦ, ἡλεκτρόμετρα. Μαγνητικὸν πεδίον ρεύματος εὐθυγράμμου, κυκλικοῦ σω. ληγοειδοῦς. Νόμος Faraday, ἐπίδρασις μαγνητικοῦ πεδίου-ἐπὶ ρεύματος, νόμος τοῦ Maxwell, συστήματα μονάδων.

γ) Περὶ ραδιενέργειας.

Ἀσκήσεις πειραματικαὶ καὶ θεωρητικαὶ ἐν ἐκάστῳ κεφαλαίῳ.

8. Χημεία. (Ὥραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

1. Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν δργανικὴν χημείαν, ιστορικὴ ἀύτης ἀνασκόπησις, τὸ ἔργον αὐτῆς. Οὓσιαι, δργανικαὶ καὶ ὀργανωμέναι. Συστατικὰ τῶν δργανικῶν ἐνώσεων.

Στοιχειώδης ἀνάλυσις δργανικῆς ἐνώσεως. Καταρτισμὸς τοῦ μοριακοῦ τύπου τῆς δργανικῆς ἐνώσεως. Ἐνώσεις ίσομερεῖς καὶ πολυμερεῖς. Ἀσκήσεις.

2. Διαιρέσις τῶν δργανικῶν ἐνώσεων, α) ὄνδρογονάνθρακες καὶ σπουδαιότεροι τούτων σειραὶ 1) μεθάνιον, αιθάνιον, πετρέλαια, αιθυλένιον, διεύλενιον, φωταέριον, τερεβινθέλαιον, 2) δρωματικοὶ ὄνδρογονάνθρακες, βενζόλη, τριτοβενζόλη, τουλουνόλη, ναφθαλίνη, πνεύματα, οινοπνευματώδη, ζύμωσις, οἶνος, ζύθος, γλυκερίνη, νιτρογλυκερίνη, δυναμίτης, αιθέρες, λίπη, ἔλαια, ούρια, διλεῦδαι, 3) δργανικὰ διεύσα, διεικόνη διεύ, διελικόν, ἡλεκτρικόν, τρυγικόν, κιτρικόν, στεατικόν, φαινικόν, ἔλαιικόν, κηρία, σάπιωνες. Ἀσκήσεις.

β) Ὑδατάνθρακες, σταφυλοσάκχαρον, γαλακτοσάκχαρον, διμήλον καὶ ἔξαγωγὴ αὐτοῦ, δεξτρίνη, ἀραβικὸν κόμμι, κυτταρίνη, καὶ γρῆσις αὐτῆς, νιτροκυτταρίνη, κιτρικὸν διέν, πικρικὰ ἔλατα. Ἀλκαλοειδῆ γενικῶς, αιθέρια ἔλαια, ρητίναι, ἐλαστικὸν κόμμι, γουταπέρια, οὓσιαι λευκοματώδεις. Ἀσκήσεις.

3) Πολεμικὰ ἀέρια.

Φιλοσοφικά.

9. Στοιχεῖα Λογικῆς καὶ Γνωσιολογίας.

(Ωραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

1. Τὸ ἔργον τῆς λογικῆς. Σύντομος ἴστορικη ἐπισκόπησις.

2. Στοιχειολογία : α) περὶ ἐννοιῶν, β) περὶ κρίσεων, γ) περὶ συλλογισμῶν.

3. Μεθολογία : α) αἱ μεθοδικαὶ μορφαὶ τῆς νοήσεως, β) περὶ ἐπιστήμης, διάρρεσις τῶν ἐπιστημῶν, γ) μέθοδοι τῶν ἐπιστημῶν.

II. Στοιχεῖα Γνωσιολογίας.

Ἡ γνωσιολογία ὡς ἐπιστήμη. Τὶ ἔξετάζει αὕτη. Τὸ δυνατὸν τῆς γνώσεως. Τὶ εἰναι ὀλόγθεια. Ἐμπειρικὴ γνῶσις λογικὴ γνῶσις. Τὰ δρια τῆς γνωστικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου.

10. Τεχνικά. (Ωραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

1. Γεωμετρικὸν σχέδιον, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει. Ἀντιγραφὴ ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων ὑπὸ κλίμακα.

2. Χειροτεγχία. Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεγχία, Συρματοπλεκτικὴ καὶ Μεταλλοτεγχία, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

11. Γυμναστική.

Ἡ διδασκομένη ἐν τῇ ΣΤ' τάξει τῶν λοιπῶν γυμνασίων.

"Αρθρον 2.

Εἰς τὸ ἀπὸ 12)24 Νοεμβρίου 1934 διάταγμα «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς πέμπτης τάξεως τῶν πρακτικῶν λυκείων» μετὰ τὸ 9ον καὶ πρὸ τοῦ 10ου μαθήματος προστίθενται τὰ ἔξι :

9α Ε' Γυμνασίου.

Φιλοσοφικά. Ωραι 2.

Τὸ πρόγραμμα τῶν φιλοσοφικῶν ἀπὸ τῆς σελ. 52 καὶ ἐφεζῆς νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῶν ἔξι :

Τάξις Ε'. Στοιχεῖα Ψυχολογίας.

1. Ἡ Ψυχολογία ὡς ἐπιστήμη. Τὸ ὑποκείμενον τῆς Ψυχολογίας. Μέθοδοι τῆς ψυχολογικῆς ἐρεύνης.

2. Αἱ ψυχικαὶ λειτουργίαι (τοῦ ψυχικοῦ βίου θεωρουμένου ὡς ὄργανηκῆς ἐνότητος.).

α') Ἡ Διάνοια.

Ἡ κατ' αἰσθησιν ἀντίληψις (αἰσθημα, αἰσθήματα, παραστάσεις). Ἡ νόησις. Ἡ βάσις τῆς νοήσεως. (Συνειρμὸς τῶν παραστάσεων, ἀρμοδιότητας τῶν παραστάσεων). Μνήμη Φαντασία.

β') Τὸ θυμικόν. Αἱ κύριαι μορφαὶ του. Συναισθήματα καὶ βούλησις.

Τὸ συναίσθημα. Ἡ φύσις καὶ αἱ ἴδιότητες τῶν συναισθημάτων.

Σωματικαὶ ἐκδηλώσεις αὐτῶν. Τὰ παντοῖα εἴδη τῶν συναισθημάτων.

Ἡ βούλησις. Ὁ γενικὸς χαρακτὴρ αὐτῆς. Ὁρμὴ καὶ ὄρμέμφυτον. Ἐπιθυμία, ἔξις, βούλησις. Ἀτομικότης. Χαρακτὴρ, ἔννοια αὐτοῦ. Διάφοροι τύποι χαρακτήρων. Ὁμαλός καὶ ἀνώμαλος χαρακτήρ. Ἡ μόρφωσις τοῦ χαρακτῆρος.

"Αρθρον 3,

Εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῆς δ' τάξεως τῶν πρακτικῶν λυκείων αἱ δραὶ διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς γεωγραφίας δρίζονται 1 ἀντὶ 2, ἀπαλείφεται δὲ ἡ ἐπὶ 1 δραῖν διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς ὑγιεινῆς. Εἰς δὲ τὸ πρόγραμμα τῆς Ε' τάξεως τῶν πρακτικῶν λυκείων αἱ δραὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς γεωγραφίας δρίζονται ἐπίσης εἰς 1 ἀντὶ 2, ἀπαλείφεται δὲ ἡ διδασκαλία ἐπὶ μίαν δραῖν τοῦ μαθήματος τῆς ὁδικῆς.

"Αρθρον 4.

Τὸ ὠρολόγιον πρόγραμμα πασῶν τῶν τάξεων τοῦ πρακτικοῦ Λυκείου δρίζεται ώς ἀκολούθως :

	α'	β'	γ'	δ'	ε'	στ'	Συν
Θρησκευτικὰ	2	2	1	4	1	1	8
Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ ..	8	8	6	5	5	6	38
Νέα Ἑλληνικὰ	5	4	3	2	2	2	18
Γαλλικὰ	—	2	4	4	3	3	16
Ἰστορία	2	2	2	2	2	2	12
Μαθηματικὰ	3	3	5	5	6	8	30
Γεωμετρία	—	—	2	2	—	—	4
Φυσιογνωστικὰ	3	3	3	5	6	6	26
Γεωγραφία	2	2	2	4	1	—	8
Τγιεινὴ	—	—	—	—	1	—	1
Τεχνικὰ	3	2	3	3	3	3	17
Ωδικὴ	2	2	1	1	—	—	6
Φιλοσοφικὰ	—	—	—	—	2	2	4
Γυμναστικὴ	3	3	3	3	3	3	18
	33	33	35	35	35	35	206

'Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Νοεμβρίου 1935.

'Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

'Ο Ἀντιβασιλεὺς
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΔΥΛΗΣ

'Ο ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Υπουργός
Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΔΗΣ

ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

II. Διάταγμα 27 Νοεμβρίου 1930

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἐν τοῖς Ἀνωτέροις Παρθεναγωγείοις διδασκομένων μαθημάτων, κατανομῆς διδακτέας ὅλης κλπ. (1).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐγοντες ὑπὸ ὅψει τὸ ἀρθρον 35 τοῦ Νόμου 4373 ὥπερ διαρρυθμίζεως τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ, λαβόντος ὃντὸς ὅψει σχετικὴν πρότασιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

"Ἀρθρον μόνον.

Τὰ ἐν τοῖς Ἀνωτέροις Παρθεναγωγείοις διδασκόμενα μαθήματα, ὁ πρὸς διδασκαλίαν ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ἀναγκαῖος χρόνος καὶ ἡ κατὰ τάξεις κατανομὴ τῆς ἐξ ἐκάστου μαθήματος διδακτέας ὅλης δούλοις εἰσάγονται ὡς ἀκολούθως.

1. Θρησκευτικά.

Τάξις Α'. Ὡραὶ 2.

1. Ο βίος τοῦ Σωτῆρος καὶ τὰ κύρια σημεῖα τοῦ ἔργου του (ἐν οἷς καὶ τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀνύψωσιν τῆς γυναικὸς καὶ τὴν προστασίαν τοῦ παιδιοῦ), ἐξ ἀναγνώσεως σχετικῶν περικοπῶν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐν παραφράσει, ὡς καὶ ἐλευθέρας ἐκ τοῦ πρωτοτύπου.

2. Ἐρμηνεία καὶ ἀπομνημόνευσις τῶν σπουδαιοτέρων τροπαρίων τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν ἑορτῶν.

Τάξις Β'. Ὡρα μία

1. Η σύστασις τῶν πρώτων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ κατ' αὐτὴν συμβολὴ τῆς γυναικός, ἐξ ἀναγνώσεως σχετικῶν περικοπῶν ἐκ τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων ἐν παραφράσει, ὡς καὶ ἐλευθέρας ἐκ τοῦ πρωτοτύπου. Τὰ κυριώτατα τῆς κατόπιν Ἐκκλησιαστικῆς Ἰστορίας ἐξαιρου-

(1) Ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 394]17-12-1930 φ.λλον τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβ. (Τεῦχος Α').

Κατὰ τὸν ἄρθρον 9 τοῦ Νόμου 5874 (Ἐφ. Κυβ. 318]21-10-1938 «Μετὰ τὴν ἔδρυσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἀστικῶν σχολείων θηλέων (τριταξίων, πλάκαιοι τύπου) θέλει ἀρμομούθη πρὸς τὸ πρόγραμμα τούτων τὸ πρόγραμμα τῶν νῦν ἐν λειτουργίᾳ ἀνωτέρων Παρθεναγωγείων»).

μένου ίδια τοῦ ἔργου των ἐπὶ χριστιανικῷ ζήλῳ καὶ εὐλαβείᾳ διακριθεισῶν γυναικῶν.

2. Ἐρμηνεία καὶ ἀπομνημόνευσις τροπαρίων Ἀγίων καὶ Μαρτύρων τῆς Χριστιανικῆς πίστεως ίδίως γυναικῶν.

Τάξις Γ'. "Ωρα 1.

1. Τὰ οὐσιωδέστερα ἐκ τῆς κατηχήσεως.

2. Τὰ κυριώτερα ἐκ τῆς λειτουργικῆς ίδίως δὲ τὰ περὶ τοῦ Ναοῦ μετὰ συντόμου ιστορίας τῆς χριστιανικῆς τέχνης τὰ περὶ τῆς θείας λειτουργίας καὶ τῶν τελετῶν τῶν Μυστηρίων.

Τάξις Δ'. "Ωρα 1.

Ἐκ τῆς Χριστιανικῆς Ἡθικῆς τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὸν πλησίον, ίδίως δὲ τὰ καθήκοντα τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας πρὸς ἄλληλα καὶ μάλιστα τῶν ἐνηλίκων πρὸς τοὺς παῖδας ὡς καὶ τὰ κοινωνικά καθήκοντα.

Π αρατήρησις. Ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία δέον νὰ ἐνισχύεται διὰ τῆς δημιουργίας ἐμπνευσμένης θρησκευτικῆς ζωῆς ἐν τῷ σχολείῳ καὶ τῆς ἀβιάστου συμμετοχῆς τῶν μαθητριῶν εἰς αὐτὴν (κοινῇ προσευχῇ, κοινῇ παρακολούθησις τῆς θείας λειτουργίας καὶ συμμετοχὴ εἰς αὐτὴν, ἐμπρακτος ἐκδήλωσις τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, παρακολούθησις ἀπλοῦ καὶ ζωτανοῦ αηρύγματος κλπ.).

2. Ἑλληνικά.

Τάξις Α'. "Ωρα 6.

1. Ἀνάγνωσις καὶ (λογική, πραγματική, γλωσσική καὶ καλλισθητική) ἀνάλυσις ἐκλεκτῶν νεοελληνικῶν διηγημάτων καὶ περιγραφῶν, ὡς καὶ ἐπικῶν καὶ ἐπικολυρικῶν ποιημάτων ἐκ τῶν ἐγκεκριμένων διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἔξαταξίων γυμνασίων Νεοελληνικῶν Ἀναγνωσμάτων ἢ καὶ ἄλλων συλλογῶν καὶ αὐτοτελῶν ἔργων.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκλογῶν ἐκ τοῦ Ἡροδότου, τῆς Κύρου Ἀναράσσεως τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τῆς Ὀδυσσείας τοῦ Ὁμήρου ἐν δοκίμῳ μεταφράσει εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικήν.

3. Στοιχειώδεις γραμματολογικαὶ γνώσεις σχετικαὶ πρὸς τὰ ἀναγιγνωσκόμενα λογοτεχνικὰ ἔργα.

4. Τὰ κυριώτερα τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ τῆς Νέας Ἑλληνικῆς ἔξαγόμενα ἐκ τῶν ἀναγιγνωσκομένων κειμένων.

5. Συνθέσεις (μία τούλαχιστον καθ' ἐβδομάδα). Ἐλευθεραι περιγραφαὶ ἀντικειμένων καὶ εἰκόνων καὶ διηγήσεις γεγονότων τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως.

Τάξις Β' Ὡραι 6.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκλεκτῶν διηγημάτων καὶ περιγραφῶν ὡς καὶ ἐπικέν, ἐπικόλυτικῶν καὶ λυρικῶν ποιημάτων ἐκ τῶν ἔγκεκριμένων διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἑξατάξιων γυμνασίων Νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων, ἢ καὶ ἄλλων συλλογῶν καὶ αὐτοτελῶν ἔργων.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκλογῶν ἐκ τῆς Ἀναβάσεως τοῦ Ἀρριανοῦ, ἐκ τῶν παραλλήλων βίων τοῦ Πλουτάρχου (^θΑγις, Κλεομένης, Τιβέριος, Γάτος Γράχος κλπ.) ἐκ τῶν Νεκτικῶν διαλόγων τοῦ Λουκιανοῦ καὶ ἐκ ζῆς Ἡλιαδος τοῦ Ὁμήρου ἐν δοκιμίῳ μεταφράσει εἰς τὴν νέαν ἐλληνικήν.

3. Στοιχειώδεις γραμματολογικαὶ γνώσεις σχετικαὶ πρὸς τὰ ἀναγιγνωσκόμενα λογοτεχνικὰ ἔργα.

4. Συμπλήρωσις τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ τῆς Νέας Ἑλληνικῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγιγνωσκόμενων κειμένων.

5. Σύνθεσις (μία τούλαχιστον καθ' ἑβδομάδα) ὡς ἐν τῇ Α' τάξει ἔτι δὲ ἐλευθεραι ἐπιστολαί, μονόλογοι καὶ διάλογοι.

Τάξις Γ' Ὡραι 6.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκλεκτῶν πεζογραφημάτων καὶ λυρικῶν ποιημάτων ἐκ τῶν ἔγκεκριμένων διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν Γυμνασίων τῶν Θηλέων Νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων ἢ καὶ δίλων συλλογῶν καὶ αὐτοτελῶν ἔργων.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις κατ' ἐκλογὴν ἐκ τοῦ Πανηγυρικοῦ τοῦ Ἰσοεράτους ἐνδές ἐκ τῶν μεκρῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος καὶ ἐκλεκτῶν ποιημάτων τῶν ἀρχαίων λυρικῶν ἐν δοκιμίῳ μεταφράσει εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικήν.

3. Γραμματικαὶ γνώσεις σχετικαὶ πρὸς τὰ ἀναγνωσκόμενα λογοτεχνικὰ ἔργα.

4. Συνθέσεις (μία τούλαχιστον καθ' ἑβδομάδα) ὡς ἐν τῇ Β' τάξει. ἔτι δὲ ἐλευθεραι περιλήψεις καὶ ἀναλύσεις ἀναγνωσθέντων λογοτεχνημάτων καὶ γαρακτηρισμοὶ διμάδων ἢ ἀτόμων ἀπαντώντων ἐν αὐτοῖς.

Τάξις Δ'. Ὡραι 7.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκλεκτῶν πεζογραφημάτων καὶ λυρικῶν ποιημάτων ἐκ τῶν ἔγκεκριμένων διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν γυμνασίων τῶν Θηλέων Νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις γραμμάτων τοῦ Σοφοκλέους καὶ Εὔριπίδου ἐν δοκιμίῳ μεταφράσει εἰς τὴν νέαν ἐλληνικήν, ἔργων τοῦ νέου ἐλληνικοῦ θεάτρου (Θυσία ^θΑβρασίμ κλπ.) ὡς καὶ τοῦ ξένου ἐν τῇ ἐκλεκτῇ μεταφράσει (Σαίκ-

σπηρο, Ραχίνας, Κορυνήλιος, Μολιέρος, Γκαϊτε, Σχίλερ, "Ιψεν χλπ.).

3. Συνοπτική Ιστορία τῆς Ἑλληνικῆς λογοτεχνίας, ίδιως δὲ τῆς νεωτέρας ἀπό τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι σήμερον.

4. Σύνθεσις (μία τοιλάχιστον καθ' ἔβδομάδα). Μετατροπαὶ ἀναγνωσθέντων λογοτεχνημάτων εἰς λογοτεχνήματα ἄλλου εἴδους (π.χ. περιγραφῶν εἰς ἀφηγήσεις, διηγημάτων εἰς διαλόγους ή δραμάτια, μικρῶν ἐπικῶν ποιημάτων εἰς διηγήματα, διηγημάτων ή περιγραφῶν εἰς ποιήματα κλπ.). Σύνθετες κοινωνιῶν ἐγγράφων.

Παρατήρησις.—Τὰ ἐλεγόμενα ἀναγνώσματα πρέπει νὰ προσαρμόζωνται κατὰ τὸ δυνατόν εἰς τὰ γυναικεῖα διαφέροντα καὶ τὴν γυναικεῖαν φύσιν. Ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἡ ἀνάλυσις τῶν λογοτεχνημάτων ἡμπορεῖ, καὶ μάλιστα εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις, νὰ γίνωνται ὑπὸ τῶν μαθητριῶν καὶ κατ' οἶκον ἀπαιριστητον ὅμως εἶναι, ὥπως η σχετικὴ ἐργασία των ἔξειδέχεται εἰς τὸ σχολεῖον, εἰς τὸ ὅποιον θὰ γίνεται καὶ η ἀσκησις τῶν μαθητριῶν εἰς τὴν καλὴν ἐπαγγελίαν τῶν λογοτεχνημάτων, εἴτε ὅλων, εἴτε κατὰ τὰ χαρακτηριστικότερα μέρη των.

3. Γαλλικά.

Τάξις Α'. Ωραι 4.

1. Φωνητικαὶ καὶ συλλαβιστικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ λέξεων καὶ φράσεων ἔξαγχθεισῶν ἐξ ἀμέσου ἐποπτικῆς διδασκαλίας (5-6 μαθήματα).

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία α') φράσεων καὶ ἀπλῶν περιγραφῶν καὶ διηγήσεων, ἔξαγομένων ἐξ ἀμέσου ἐποπτικῆς διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὸ σχολεῖον, εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, εἰς τὰ ἐνδύματα, εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν οἰκογενειακὴν ζωήν, εἰς τὴν τροφήν, εἰς τὸν χρόνον καὶ εἰς τοὺς ἀριθμοὺς καὶ β') σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὅλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐξ ἐγκεκριμένου ἀναγνωστικοῦ.

'Απαγγελία ἀπὸ στήθους τῶν ποιημάτων.

3. Τὰ κυριώτερα τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ, ἔξαγόμενα ἐκ τῶν ἑκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων.

4. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι διὰ συνομιλίας ἀναφερομένης εἰς τὰ ἑκάστοτε ἀναγιγνωσκόμενα.

5. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράψειν α') δι' ἀντιγραφῆς καὶ οἶκον, β') διὰ γραφῆς καθ' ὥραγόρευσιν, γ') διὰ τῆς γραφῆς ἀποκρίσεων εἰς διδομένας ἐρωτήσεις, σχετικὰς πρὸς τὰ ἑκάστοτε ἀναγιγνωσκόμενα, δ') δι' ἐγγράφου ἀποδόσεως ἀναγνωσθείσης ὅλης, ε') διὰ γραφῆς ἐν τῷ σχολείῳ συντόμου γρυμάσματος καθ' ἔβδομάδα, ἀναφερομένου εἰς τὴν κατ' αὐτὴν διαγράθεισαν ὅλην καὶ στ') διὰ γραπτῶν κατὰ μῆνα μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς δὲ Γαλλικὸν καὶ

τάναπάλιν εύκόλων φράσεων σχετικῶς πρὸς τὴν κατὰ τὸν μῆνα διδαχθεῖσαν ὥλην.

Τάξις Β'. Ὡραι 4.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία : α') περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἔξαγορμένων ἐξ ἀμέσου καὶ δὲ εἰκόνων ἐποπτικῆς διδασκαλίας καὶ ἀναβερομένων εἰς τὴν πόλιν (ὅδοι, οἰκοδομαὶ, ὁγήματα, σιδηροδρομικὸς σταθμός, ταχυδρομεῖον, ἀγορά, καταστήματα, κυριώτερα ἐπαγγελματικαὶ καὶ βιομηχανίαι κλπ) εἰς τὰ μορφωτικὰ καθιδρύματα, εἰς τὰ δικαστήρια καὶ τὸν στρατόν, εἰς τὸ χωρίον (κατοικίδια ζῶα, ἀγροτικαὶ ἑργασίαι κατὰ τὰς 4 ἐποχὰς τοῦ ἔτους) καὶ εἰς τὴν φύσιν (σημεῖα τοῦ ὅριζοντος, πεδιάδες, ἔρημοι, βουνά, θάλασσαι, οὐρανός, ἄστρα), β') σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὥλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐξ ἐγκεκριμένου ναγγωστικοῦ. Ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους τῶν ποιημάτων.

2. Συμπλήρωσις τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ, γινομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων.

3. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

4. "Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ τάξει Α'.

Τάξις Γ'. Ὡραι 4.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία πεζῶν καὶ ἐμμέτρων προσώντων τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας τοῦ 16—20 αἰῶνος, ἐξ ἐγκεκριμένου ἀναγνωστικοῦ. Ἐξαγωγὴ στοιχείων σχετικῶν μὲ τὴν ἔξέλιξιν τοῦ Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ.

2. Συμπλήρωσις τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγιγνωσκομένων λογοτεχνημάτων.

3. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν α') διὰ γραφῆς ἀποκρίσεων εἰς διδόμενας ἐρωτήσεις, σχετικὰς πρὸς τὰ ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκόμενα, β') δὶ' ἐγγράφου περιλήψεως ἀναγνωσθείσης ὥλης, γ') δὶ' ἐγγράφων μικρῶν συνθέσεων ποικίλου περιεχομένου καὶ δὶ' ἐγγράφων μεταφράσεων ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικόν καὶ τάναπαλιν.

Τάξις Δ'. Ὡραι 4.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία πεζῶν καὶ ἐμμέτρων προσώντων τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας τοῦ 16—20 αἰῶνος, ἐξ ἐγκεκριμένου ἀναγνωστικοῦ ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν ἔργων. Ἐξαγωγὴ στοιχείων σχετικῶν μὲ τὴν ἔξέλιξιν τοῦ Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ, ίδιᾳ δὲ μὲ τὴν σύγχρονον πνευματικὴν ζωὴν ἐν Γαλλίᾳ.

2. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

3. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.
 4. Συνοπτικὴ Ἰστορία τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας.
 Σημείωσις.- Κατὰ τὴν διδασκαλίαν πρέπει νὰ γίνεται χρῆσις ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τῆς Γαλλικῆς γλώσσης νὰ δίδεται μεγάλη καὶ ἐπίμονος προσοχή εἰς τὴν ὀρθὴν προφοράν, ἀνάγνωσιν (διέρθρωσις, τονισμός, ρυθμός λέξεων καὶ φράσεως) καὶ ἀπαγγελίαν τῶν μαθητριῶν.

4. Ἰστορία.

Τάξις Α'. Ὡραι 2.

Οἱ προϊστορικοὶ χρόνοι τῆς ἀνθρωπότητος. Σύντομος ἴστορία τῶν ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Λαῶν μετὰ τῆς συγχρόνου πρὸς αὐτὴν ἴστορίας τῶν Ἑλληνικῶν. Ἰστορία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ἰδίως τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῆς (τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἡθικῶν ἵδεδν, τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ θέσεως τῆς γυναικός, τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐπιστημῶν καὶ καλῶν τεχνῶν, τῆς πολιτικῆς καταστάσεως καὶ τοῦ δημοσίου βίου) μέχρι τῆς συνένθεσεως τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τοῦ μακεδόνος Φιλίππου.

Τάξις Β'. Ὡραι 2.

Ἰστορία τῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδίως τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν καὶ τῆς διαδόσεως τούτου ἐπὶ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ ἐπὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ καὶ ἐπιγόνων, Ἰστορία τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους καὶ τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ αὐτό, ἰδίως δὲ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν μέχρι Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου.

Τάξις Γ'. Ὡραι 2.

Ἰστορία τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἰδίως τοῦ πολιτισμοῦ του μετὰ τῆς συγχρόνου πρὸς αὐτὴν ἴστορίας τῆς λοιπῆς Εὐρώπης μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἡ σημερινὴ διαιρέσεως της Ελλάδος σε περιοχές καὶ πόλεις, ηγεμονία της Ελλάδος σε περιοχές, ηγεμονία της Ελλάδος σε περιοχές.

Τάξις Δ'. Ὡραι 2.

Τὰ κυριώτερα ἐκ τῆς Ἰστορίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίᾳ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῆς, ὡς καὶ τὰ κυριώτερα τῆς Παγκοσμίου ἴστορίας ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἡ σημερινὴ διαιρέσεως της Ελλάδος σε περιοχές καὶ πόλεις, ηγεμονία της Ελλάδος σε περιοχές, ηγεμονία της Ελλάδος σε περιοχές.

5. Ἰστορία τῆς Τέχνης.

Τάξις Δ'. Ὡρα 1.

Συνοπτικὴ Ἰστορία τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς ξένης τέχνης (Ἀρχιτεκτονικῆς, Γλυπτικῆς, Ζωγραφικῆς) ἐπὶ τῇ χρησὶ σπουδῆς εἴτε αὐτῶν τούτων τῶν σχετικῶν καλλιτε-

χυγμάτων ή ἀπομικήσεων αὐτῶν, εἴτε καταλλήλων εἰκό-
νων των.

6. Φυσιογνωστικά.

Τάξις Α'. Ωραι 2.

Ἐποπτική καὶ πειραματική ἔξέτασις τῶν φαινομένων
εἰκόνων τῆς Φυσικῆς (Θερμαντικοῦ, Ἀκουστικῆς, Ὀπτικῆς,
Μαγνητισμοῦ, Ἡλεκτρισμοῦ, Μετεωρολογίας, καὶ Μηχα-
νικῆς) καὶ τῆς ἀνοργάνου καὶ δργανικῆς Χημείας, ὡς καὶ
τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων, ἀνεύ τῆς γνώσεως τῶν διοίων
ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ βοηθεία κατανόησις τῆς ὑλῆς τῶν δια-
φόρων φυσιογνωστικῶν μαθημάτων καὶ τῆς Μαθηματικῆς
καὶ Φυσικῆς Γεωγραφίας. Ἐφαρμογὴ τῶν ἔξαγομένων φυ-
σικῶν καὶ γημικῶν νόμων εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπίνης
ζωῆς καὶ ἐργασίας.

Τάξις Β'. Ωραι 2.

1. Βιολογική ἔξέτασις τῶν ἐν Ἑλλάδι ιδίως ἀπαντώντων
φυτῶν, μάλιστα δὲ τῶν κηπευτικῶν καὶ καλλωπιστικῶν,
συνδυασμένη μὲ πρακτικάς ἐργασίας ἀνθοκομίας, λαχανο-
κομίας, δενδροκομίας καὶ διπλοροκομίας.

2. Ἐποπτική ἔξέτασις τῶν χρησίμων εἰς τὸν βίον
δρυκτῶν.

Τάξις Δ'. Ωραι 2.

Βιολογική ἔξέτασις τῶν ἐν Ἑλλάδι ιδίως ἀπαντώντων
ζώων, μάλιστα δὲ τῶν κατοικιδίων, συνδιασμένη μὲ ζωοκο-
μικάς ἐργασίας δρυιθοκομίας, πτηνοτροφίας, οίκιακῆς κτη-
νοτροφίας, μελισσοκομίας καὶ σηροτροφίας.

Τάξις Δ'. Ωραι 2.

Συμπλήρωσις καὶ ἐπέκτασις τῶν ἐν τῇ Α'. τάξει διδα-
χθέντων ἐκ τῆς φυσικῆς καὶ Χημείας. Αἱ νεώτεραι φυσι-
καὶ ἐφευρέσεις. Αἱ νεώρεται κατευθύνσεις τῆς Φυσικῆς
καὶ Χημείας.

7. Πρακτική Ἀριθμητική καὶ Λογιστική καὶ πρακτική
Γεωμετρία.

Τάξις Α'. Ωραι 3.

1. Ἐκ τῆς πρακτικῆς ἀριθμητικῆς τὰ περὶ τῶν ἀκε-
ράιων ἀριθμῶν τῶν κλασματικῶν, τῶν δωκαδικῶν καὶ τῶν
συμμεγάν καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν πράξεων, ἐπὶ τῇ βάσει σχετι-
προτύπων προβλημάτων καὶ μετ' ἐπαρκοῦς ἐφαρμογῆς
τῶν ἐκάστοτε ἔξαγομένων κανόνων διὰ τῆς λύσεως σχετικῶν
προβλημάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν ὑλὴν τῶν λοιπῶν πραγ-
γματικῶν μαθημάτων καὶ εἰς τὰς ὄλιγκας τοῦ πρακτικοῦ
βίου.

Ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀκεραίων καὶ τὰ περὶ τῶν δυνάμεων καὶ τῶν κυριωτέρων ίδιοτήτων των, τὰ περὶ τῆς διαιρετότητος, τὰ περὶ τῶν πρώτων ἀριθμῶν, τῶν πρώτων πρὸς ἀλλήλουσιν ἀριθμῶν, καὶ τῆς ἀναλύσεως ἀριθμοῦ εἰς γινόμενον πρώτων παραγόντων.

2. Ἐκ τῆς πρακτικῆς Γεωμετρίας τὰ ἀκόλουθα διδασκόμενα μετά ποικίλων, ίδιως δὲ γειροτεχνικῶν ἐφαρμομογῶν.

Γενικὰ περὶ τῶν γεωμετρικῶν σωμάτων καὶ τοῦ ὅγκου των, περὶ τῶν ἐπιφανειῶν καὶ τοῦ ἐμβαδοῦ των, περὶ τῶν γραμμῶν καὶ τοῦ μήκους των καὶ περὶ σημείου.

Τὰ κυριώτερα εἰδὴ τῶν γραμμῶν, αἱ ίδιότητες των, ἡ κατασκευή, των καὶ ἡ εὔρεσις τοῦ μήκους των. Αἱ πρὸς ἀλλήλας θέσεις διαφόρων γραμμῶν, κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, τὰ ἔξι αὐτῶν προκύπτοντα σχήματα καὶ ἔξετασις ἐκάστου τῶν σχημάτων τούτων.

Τὰ γρησιμώτερα τῶν γραφικῶν προβλημάτων, τῶν σχετικῶν μὲν τὰ διάφορα εἰδη τῶν γραμμῶν.

Τὰ κυριώτερα τῶν ἐπιπέδων σχημάτων, τὰ σχοινεῖα των, αἱ ίδιότητες των, ἡ κατασκευή των καὶ ἡ εὔρεσις τοῦ ἐμβαδοῦ των. "Ομοια σχήματα, ίδιότητες των, κατασκευὴ σχήματος ὁμοίου πρὸς δοθέν.

Τάξις Β'. Ὡραὶ 3.

1. Ἐκ τῆς πρακτικῆς ἀριθμητικῆς τὰ περὶ λόγου καὶ ἀναλογικῶν καὶ τὰ περὶ μεθόδων, διδασκόμενα καθ' ὃν τρόπον καὶ ἡ ὥλη τῆς Α' τάξεως. Τὰ περὶ ἔξισώσεως τοῦ πρώτου βαθμοῦ ὅλως πρακτικῶς καὶ λύσις δι' αὐτῶν εὐκόλων προβλημάτων.

2. Ἐκ τῆς πρακτικῆς Γεωμετρίας τὰ ἀκόλουθα, διδασκόμενα μετά ποικίλων, ίδιως δὲ γειροτεχνικῶν, ἐφαρμογῶν.

Γενικὰ περὶ Χωρομετρίας. Τὸ ἀπλούστερα τῶν χωρομετρικῶν ὅργάνων, ἡ γρησιμότης των καὶ ὁ τρόπος τῆς χρήσεώς των. Λύσις ἀπλῶν χωρομετρικῶν προβλημάτων.

Θέσεις εὐθείας πρὸς ἐπίπεδον ἐν τῷ χρόνῳ ἔξετασις αὐτῶν, ίδιότητές των. Θέσις ἐπιπέδων πρὸς ἀλλήλα ἐν τῷ χώρῳ. Σχήματα προκύπτοντα ἐκ τῶν τεμνομένων ἐπιπέδων, στοιχεῖα τῶν σχημάτων τούτων, ίδιότητες αὐτῶν καὶ κατασκευὴ των.

Τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν πολυέδρων. Σχοινεῖα καὶ ίδιότητές των. Ἡ κατασκευὴ των. Εὔρεσις τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἐπιφανείας των καὶ τοῦ ὅγκου των.

Στερεὰ ἐκ περιστροφῆς. Στοιχεῖα των. Ἡ κατασκευὴ των. Εὔρεσις τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἐπιφανείας των καὶ τοῦ ὅγκου των.

Σχέσις τοῦ ὄγκου, βάρους καὶ εἰδικοῦ βάρους ἐνὸς σώματος.

Τάξις Γ'. Ὡραι 2.

1. Λογιστικὴ καὶ Κατασχυγογραφία, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν καὶ τὰς σχετικὰς διαχειρίσεις εἰς στενὴν καὶ εὐρεῖαν κλίμακα. Προυπόλογισμοὶ καὶ ἀπολογισμοὶ ἀτόμων καὶ οἰκογενειῶν.

2. Καταρτισμὸς Στατιστικῶν.

8. Γεωγραφία.

Τάξις Β'. Ὡραι 2.

Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἑλλάδος, ἐνδιατρίβουσα ἰδίως εἰς τὴν φυσικὴν τῆς διάρθρωσιν καὶ εἰς τὴν ἔξετασιν τῶν αἰτιωδῶν σχέσεων τῶν γεωγραφικῶν παραγόντων (φυσικῶν καὶ ἀνθρωπίνων) ἐκάστου τῶν φυσικῶν τμημάτων τῆς.

Τάξις Γ'. Ὡραι 2.

Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς λοιπῆς Εὐρώπης γινομένα ὡς ἡ τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Α' τάξει καὶ ἐνδιατρίβουσα ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἔξετασιν τῶν χωρῶν, μεθ' ὧν ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκεται εἰς στενοτέραν ἐπικοινωνίαν.

Τάξις Δ'. Ὡραι 2.

1. Σύντομος γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῶν λοιπῶν Ἡπείρων, γινεμένη ὡς καὶ ἡ τῆς Εὐρώπης, ἐν τῇ Γ' τάξει

2. Στοιχεῖα Μαθηματικῆς Γεωγραφίας. Ἡ γῆ, ὡς οὐράνιον σῶμα. Τὸ ἡλιακὸν σύστημα. Λἱ κινήσεις τῆς γῆς καὶ

τῶν πλανητῶν. Τὸ σύμπαν. Ἡ πεοὶ τῆς κοσμογονίας θεωρία

9. Υγιεινή, Βρεφοκομία καὶ Νοσηλευτική.

Τάξις Γ'. Ὡραι 4.

1. Σωματολογία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἰδίως τῆς γυναικός.

2. Γενικὴ Υγιεινὴ (λοιμώδη νοσήματα, περὶ ἀέρος, ὅδων, ἀδάφους, διατροφῆς, ἐνδυματίας καὶ κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου).

3. Υγιεινὴ τῆς γυναικός (ἀγάμου καὶ ἐγγέμου), ὑγιεινὴ τῶν ἡλικιῶν καὶ τινα περὶ τῆς οὐγιεινῆς τῶν διαφόρων ἐπιτηδευμάτων.

Τάξις Δ'. Ωρα 1.

1. Υγιεινὴ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας. Σχοινεῖα βρεφοκομίας καὶ παιδοκομίας μετὰ πρακτικῶν ἐφαρμογῶν.

2. Στοιχεῖα Νοσηλευτικῆς, Πρόχειροι βοήθειαι. Περιποίησις τῶν πασχόντων. Πρόχειρον φαρμακεῖον μετὰ πρακτικῶν ἀσκήσεων ἐφαρμογῆς.

Παρατήρησις.— 'Υγιεινὴ πρέπει νὰ θεωρῆται ὅχι μόδην ὡς θεωρία, ἀλλ' ἴδιας ὡς πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν θεωρητικῶν κανόνων, ὑπὸ τῶν μαθητριῶν εἰς τὴν ἴδιαν τῶν ζωὴν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Παρθεναγαγέεινον. 'Ως τοιαύτη δὲ πρέπει νὰ καλλιεργῆται ὅχι μόνον εἰς τὰς δύο ἀνωτέρας τάξεις καὶ ὑπὸ μόνου τοῦ διδάσκοντος τὸ μάθημα, ἀλλ' εἰς ὅλας τὰς τάξεις καὶ ὑπὸ σύμπαντος τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Παρθεναγαγέεινου.

10. Οἰκιακὰ ἔργα καὶ Οἰκιακὴ Οἰκονομία.

Τάξις Α'. Ὡραι 2.

Οἰκιακὰ ἔργα. 'Απλοῦν κέντημα λευκὸν καὶ χρωματιστόν, πλέξιμον παιδικῶν ἴδιως εἰδῶν. 'Επιδιορθώσεις φορεμάτων καὶ περιποδίων (μαντάρισμα), στοιχειώδης μαγειρική, καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἐφαρμογῇ.

Τάξις Β'. Ὡραι 2.

Οἰκιακὰ ἔργα. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ ἀπλῶν ἀσπορρούχων, ἴδιως παιδικῶν. 'Επιδιορθώσεις φορεμάτων (ἐμβαλλωμα), πλύσις (βαμβακερῶν, λινῶν, μαλλίνων, μεταξωτῶν καὶ δαντελῶν). Σιδέρωμα, κολλάρισμα. Σχειχειώδης μαγειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἐφαρμογῇ (συνέχεια). Κοθροφισμὸς τῶν μαγειρικῶν καὶ ἐπιτραπεζιῶν σκευῶν.

Τάξις Γ'. Ὡραι 2.

Οἰκιακὰ ἔργα. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ ἀπλῶν ἔξωτερικῶν ἐνδυμάτων, ἴδιως παιδικῶν. Καθαρισμὸς κηλίδων. Στοιχειώδης μαγειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἐφαρμογῇ (συνέχεια). Διατήρησις τροφίμων καὶ ἐδεσμάτων. Τὰ διὰ τὰ νήπια κατάλληλα ἐδέσματα καὶ ἡ παρασκευὴ αὐτῶν.

Τάξις Δ'. Ὡραι 2.

1. Οἰκιακὰ ἔργα. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ ἀπλῶν ἔξωτερικῶν ἐνδυμάτων.

2. Οἰκιακὴ οἰκονομία. Αἱ ἀπαραίτηται εἰσὶ τὴν οἰκοδέσποιναν γρψίσεις ἐκ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας μετὰ πρακτικῶν ἐφαρμογῶν.

11. Χειροτεχνία.

Τάξις Α'. Ὡραι 2.

Χαρτοπλεκτικὴ. 'Εργασίαι διὰ χαρτονίου. 'Αρχαὶ πλαστικῆς.

Τάξις Β'. Ὡραι 2.

Χαρτοπλεκτικὴ. 'Εργασία διὰ χαρτονίου. Πλαστική.

Τάξις Γ'. Όραι 2.

Βιβλιοδετική, Πλαστική, Συλογικυπτική, Πυρογραφία.
Τάξις Δ'. Όραι 2.

Συλογικυπτική. Πυρογραφία. Μεταλλοτεχνία καὶ Δερματοτεχνία.

Παρατήρησις. Τὰ χειροτεχνικά ἔργα τῶν μαθητριῶν θὰ εἶναι τὰ μὲν ἀντικείμενα χρήσιμα διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν διαφόρων μαθημάτων, τὰ δὲ ἀντικείμενα χρήσιμα διὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὸν στολισμὸν τοῦ οἴκου καὶ διευκολύνοντα τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας τέλος δὲ καὶ παιγνίδια.

12. Καλλιγραφία, Ἰχνογραφία καὶ Ζωγραφική.

Τάξις Α'. Όραι 2.

1. Καλλιγραφία. Ἀνάπτυξις τῆς ἀτομικῆς γραφῆς ἐκάστης μαθητρίας εἰς τὸ ἀπλοῦν σύμμετρον καὶ εὐανάγγωστον.

Παρατήρησις. Ἡ καλλιγραφία ὑπὸ τὸ ἀνωτέρῳ πνεῦμα πρέπει νὰ καλλιεργεῖται εἰς πάσας τὰς τάξεις καὶ ὑπὸ πάντων τῶν διδασκόντων μαθήματα, ἐν οἷς πρόκειται καὶ περὶ ἐγγράφων ἔργασιῶν τῶν μαθητριῶν.

2. Ἰχνογραφία. Ἰχνογράφησις ἐπὶ τοῦ πίνακος διὰ λευκῶν καὶ ἐγγράφων κιμωλιῶν καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου διὰ μολυβίων μαρύρων καὶ ἐγγράφων.

α) Ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης σπουδαὶ, ἰδίως 1) κινήσεως τῶν διαφόρων ζῴων καὶ τῶν ἀνθρώπων, 2) ἀνθέων καὶ καρπῶν.

β) Ἐλευθέρα, ἐξ ἀφορμῆς ιστορημάτων, συνθέσεων διηκημάτων, περιγραφῶν κλπ.

Τάξις Β'. Όραι 2.

Ίχνογραφία. Ίχνογραφία ἐπὶ τοῦ τοῦ πίνακος καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου ὡς ἐν τῇ Α'. τάξει. α) ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης, σπουδαὶ ὡς ἐν τῇ πρώτῃ τάξει, ἐτι δὲ σπουδαὶ συνθέτωτεραι ὡς καὶ σπουδαὶ πτυχιολογίας, β) Ἐλευθέρα ὡς ἐν τῇ Α'. τάξει.

Τάξις Γ'. Όραι 2.

1. Ίχνογραφία.

α) Ἰχνογράφησις ὡς ἐν τῇ Α'. τάξει..

β) Εὔρεσις τῶν τυπικῶν γραμμῶν καὶ συγματοποίησις τῶν ίχνογραφουμένων.

γ) Διακοσμητική Ίχνογραφία. Μελέτη τῆς Ἐλληνικῆς διακοσμητικῆς.

2. Ζωγραφική. Χρόματα καὶ ἀναμίξεις αὐτῶν πρὸς παραγωγὴν διαμέσων τὸνων.

Τὸπατογραφία ἐκ τοῦ φυσικοῦ, ἀπὸ μνήμης καὶ ἐλεύθερα.

Τάξις Δ'. Όραι 2.

1. Ἰχνογραφία, ώς ἐν τῇ Γ' τάξει.

2. Ζωγραφική. Υδατογραφία καὶ Ἐλαιογραφία. Ζωγραφικὴ μερῶν ἐπίπλων, σκευῶν κλπ. τῆς οἰκίας (π.χ. Ζωραθύρων, παραβάν, ἐπίπλων, πηλίνων καὶ ὑαλίνων εἰδῶν γαστρῶν, ὑφασμάτων κλπ).

Παρατήρησις. Εύνόητον εἶναι διτι ἡ Ἰχνογραφία καὶ ἡ Ζωγραφικὴ θὰ ὑποβοηθοῦν καὶ τὸ ἔργον καὶ πάντων μὲν τῶν ἄλλων μαθημάτων, ιδίως δὲ τῆς χειροτεχνίας, τῶν οἰκιακῶν ἔργων καὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας.

13. ⁷ Ωδική

Τάξις Α'. Όραι 2.

Θεωρία καὶ ἀσκήσεις Ὁδικῆς. Ἡχος. Φθόγγος. Φθογγόσημα, πεντάγραμμον, βοηθητικοὶ γραμμαὶ, δύναματα φθογγῶν, ακειδὲ τοῦ Σόλ, ὄνομασία φθογγοσήμων. Ἀξία καὶ σχήματα φθογγοσήμων. Ρυθμός, Μελωδία. Μουσικὴ ἀνάγνωσις. Ρυθμικὴ καὶ Μελωδικὴ ἀνάγνωσις μέτρου 2)4 ἐπὶ διαστημάτων 2ας (κλίμακος Ντο Μειζονος) μέ τέταρτα καὶ ἡμίση. Τί εἶναι κλίμαξ. Κλίμαξ τοῦ Ντό. Μείζων κλίμαξ (τόνοι ἡμιτόνων). Ἐφαρμογὴ τῶν διαστημάτων 2ας εἰς συετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀπλᾶ παιδαγωγικὰ ἄσματα μονόφωνα. Βοκαλισμὸς (Vocalisation) ἢτοι ἄδειν διὰ τῶν φωνέεντων α, ε, ι, ο, ου. Βοκαλισμὸς διαστημάτων 2ας, Παῦσις ἡμίσεως. Παῦσις τετάρτου. Σύνδεσις προσφοῖταις, σύνδεσις διαρκείας. Μέτρον 2)4 ἐλλιπές. Μέτρον 4)4 (τέταρτα, ἡμίση, δ Τὰ συνηθέστερα εἰδή γρωματισμῶν. Γυμνάσματα ἐπὶ διαστημάτων 3ης (κλίμακος Ντο) Βοκαλισμὸς διαστημάτων 3ης. "Ἄσματα μετὰ διαστημάτων 3ης. Ἀσκήσεις προφορᾶς φωνηέντων καὶ συμφώνων. Παῦσις διοκλήρου. Τί εἶναι ρυθμικὴ ἀγωγὴ καὶ τίνες αἱ συνηθέστεραι διαβαθμίσεις αὐτῆς, Διαστήματα 4ης. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα. Βοκαλισμὸς διαστημάτων 4ης. "Ογδοον εἰς 2)4 καὶ 4)4. Ἐλλιπές ἀρχίζον ἀπὸ δύρδου. Παῦσις ὅγδου. Κανὼν δίφωνος. Σύνδεσις διαρκείας. Στιγμὴ διαρκείας. Παρεστιγμένα ἡμίση καὶ τέταρτα. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ σχετικῶν ἀσμάτων. Ἀναπνευστικαὶ ἀσκήσεις. Ἀπλαῖ δίφωνοι ἀσκήσεις κατ' ἀρχὰς ἐπὶ διαστημάτων 2ας καὶ εἴτα 3ης καὶ 4ης. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 2ας, 3ης, καὶ 4ης. Διαστήματα 5ης (κλίμακος ντό). Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 5ης. Κανὼν τρίφωνος. Μέτρον 3)4 Ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἰς τὰς διδαχθείσας ρυθμικὰς μονάδας. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα. Διαστήματα 6ης. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 6ης. Κανὼν τετράφωνος. Μουσικὴ γραφή. Ἀσκήσεις εἰς τὴν γραφὴν τοῦ κλειδιοῦ τοῦ Σόλ, τῶν φθογγοσήμων, παύσεων καὶ

λοιπῶν μουσικῶν σημείων. Εἰς ἔκαστον μάθημα δίδεται κατάλληλον τμῆμα μουσικοῦ κειμένου πρὸς ἀντιγραφὴν ὑπὸ τῶν μαθητριῶν κατ' οἶκον εἰς τὸ τετράδιον τῆς Μουσικῆς

Τάξις Β'. Ὦρα 1.

Θεωρία καὶ ἀσκήσεις Ὀδικῆς. Δέκατα ἔκτα, ὅλαι αἱ ρυθμικαὶ μορφαὶ αὐτῶν εἰς 2)4, 3)4, 4)4. Γυμνάσματα καὶ ἀσματα σχετικὰ Διαστήματα 7ῆς καὶ 8ῆς ὥπως καὶ τὰ προηγούμενα. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 7ῆς καὶ 8ῆς. Μέσαι φθόργων τῶν τόνων, σημεῖα ἀλλοιώσεως. Ἐναρμόνιοι φθόργοι. Διατονικὰ καὶ χρωματικὰ ἡμιτόνια. Χρωματικὴ κλίμαξ Ντο. Γυμνάσματα χρωματιστῶν φθόργων. Σχετικὰ ἀσματα. Μείζον κλίμαξ τοῦ Σολ. Ὁπλισμὸς τοῦ κλειδιοῦ. Διαστήματα μείζονος κλίμακος Σολ. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα, κλασσικὰ καὶ νεώτερα, κανόνες πολύφωνοι. Ἀπλῆ ἔννοια τριφώνου καὶ τετραφώνου συγχροδίας. Τρίφωνα γυμνάσματα καὶ ἀσματα κλασσικὰ καὶ νεώτερα κλίμακων Ντο καὶ Σολ. Μείζονες κλίμακες Ρε, Αλ οὐπως ἀνωτέρω ἡ κλίμαξ τοῦ Σόλ. Τρίγχον (συνεπτυγμένον, ἀνεπτυγμένον). Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα. Μέτρον 3)8, ὅλαι αἱ ρυθμικαὶ μορφαὶ τοῦ. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα. Μείζονες κλίμακες Φα, Σι Ζ.φ. καὶ Μι Ζ.φ., ὥπως καὶ ἡ μείζων Σολ. Μέτρον 7)8, γυμνάσματα καὶ ἀσματα. Μέτρον 6)8 (εἰς ἔξι κυνήσεις καὶ εἰς δύο). Γυμνάσματα καὶ ἀσματα. Μουσικὴ γραφὴ ὥπως εἰς Α' τάξιν.

Τάξις Γ'. Ὦρα 1.

Θεωρία καὶ ἀσκήσεις Ὀδικῆς. Ἐλάσσων τῆς Λα ἀρμονικὴ καὶ μελωδικὴ. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα κλασσικὰ καὶ νεώτερα. Γυμνάσματα καὶ ἀσματα τρίφωνα. Σύγκρισις μείζονος καὶ ἐλάσσονος κλίμακος. Ὁμώνυμοι κλίμακες. Ἄρχαὶ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα. Γυμνάσματα καὶ ἀσματα δημώδη ἐπ' αὐτῆς. Διπλῆ στιγμή. Αἱ λοιπαὶ μείζονες κλίμακες (Μι, Σι, Φα διεσ. Ντο διεσ. Λα διεσ. Σολ. Ζ.φ. Ντο Ζ.φ.). Σχετικὰ τῶν κλίμακων τούτων, γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα, κλασσικὰ καὶ νεώτερα, κανόνες πολύφωνοι. Ἐναρμόνιοι κλίμακες. Διπλᾶ σημεῖα ἀλλοιώσεως. Αἱ λοιπαὶ ἐλάσσονες κλίμακες (Μι, Σι, Φα διεσ., Ντο διεσ., Σολ διεσ. Ρε διεσ., Λα διεσ., Ρε, Σολ, Ντο, Φα, Σι, Ζ.φ., Αλ Ζ.φ.) σχετικὰ τῶν κλίματων τούτων γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα, κλασσικὰ νεώτερα καὶ δημώδη. Ἀσκησίς εἰς τὸν φωνητικὸν συγχρατισμὸν τοῦ κύκλου ὅλων τῶν κλιμάτων. Μέτρα 2)4, 4)2, 3)2, Συγκοπὴ (ὅμαλὴ ἀνώμαλος). Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσματα. Ἀντιχρονισμός, γυμνάσματα. Μέτρα 9)8, 12)8), 5)4, 6)4, 4)8. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ

ἄσματα. Τριπλοστά δεύτερα γυμνάσματα μετά σχετικῶν ἀσμάτων.

Τάξις Δ'. Ὡρα 4.

Τρόπος. Οἱ δύο κύριοι τρόποι (μείζων, ἐλάσσων). Οἱ συνηθέστεροι ἐκ τῶν ἄλλων τρόπων τῶν ὅποιων γίνεται χρῆσις εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια.

"Οργανα μουσικῆς ἐκτελέσεως (ἔγχορδα πνευστὰ κλπ.). Φωνή. Τὸ φωνητικὸν ὄργανον. "Ασκησις τῆς ἀναπνοῆς. Εἴδη τῆς φωνῆς. Στηθικὴ καὶ κεφαλικὴ φωνή. Γενικοὶ ὀδικοὶ κανόνες.

Προσωδία. Χρωματισμοὶ ἐν ἐκτάσει. Ρυθμικὴ ἀγωγή. "Ολοὶ οἱ ὄροι αὐτῆς. Χρονόμετρον Μουσικοὶ καλλωπισμοὶ. Μουσικὴ ἔκφρασις. Μουσικὴ φράσις. Χαρακτήρ.

14. Γυμναστική.

Τάξις Α'. Ὡραι 5. (3†2)

Γυμναστική. Ἀθλητικὴ καὶ λοιπαὶ παιδίαι. Κολύμβησις, ὅπου εἶναι δυνατόν. Ἐθνικοὶ χοροί. Ρυθμικαὶ κινήσεις καὶ ρυθμικοὶ χοροί.

Τάξις Β'. Ὡραι 5 (3†2).

Γυμναστικὴ κ.λ.π., ὡς ἐν τῇ Α'. τάξει.

Τάξις Γ'. Ὡραι 5 (3§2).

Τάξις Γ'. Ὡραι 5 (3†2).

Γυμναστικὴ κ.λ.π., ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

Τάξις Δ'. Ὡραι 5 (3†2).

Γυμναστικὴ κ.λ.π., ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι. Σημειώσεις.

1. Προαιρετικῶς δύναται νὰ διδάσκεται καὶ ἄλλη τις ξένη γλώσσα πλὴν τῶν Γαλλικῶν, (Ιδίως ἡ Ἀγγλικὴ ἢ Γερμανικὴ) ἐπίσης δὲ ἡ ἐνόργασις μουσικὴ ἡ στενογραφία καὶ ἡ δακτυλογραφία.

2. Τὸ ἐβδομαδιῶν πρόγραμμα πρέπει νὰ συντάσσηται οὕτως ὥστε νὰ ἀφήνεται ἐλεύθερα δύο ἀπογεύματα. Κατὰ τὸ ἔν ἔξ αὐτῶν παραμέσουσαι αἱ μαθήτριαι εἰς τὰς οἰκογενείας των θάσοις διαχολοῦνται εἰς τὰ οἰκιακὰ των ἔργων, τὸ δὲ ἄλλο θάσος διατίθεται εἰς διδακτικὰς ἡ γυμναστικὰς ἐκδρομὰς καὶ περιπάτους τοῦ Παρθεναγαγέου.

3. Δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ δοκιμαστικῶς τὸ σύστημα τῆς συνεχοῦς διδακτικῆς ἐργασίας, τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἐξαρτωμένης ἐκ τῶν ὄρων τῆς ζωῆς, τοῦ τόπου καὶ ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συλλόγου, υποκειμένης εἰς τὴν ἔγχροισιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου. Ἐν περιπτώσει τῆς ἐφαρμογῆς τούτου, αἱ ὄραι τῆς διδακτικῆς ἐργασίας, καταλλήλως τασσόμεναι, ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ ὑπερκόπωσις τῶν μαθητριῶν, θάσοι περιλαμβάνωνται ἀπὸ τῆς 8—12 (9-1 μ.μ.). Δεδομένου, ὅτι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει αὐτῆς δύο ἐκ τῶν ἀπογευμάτων θάσος διατίθενται ὡς ἐν τῇ σημειώ-

σει ὑπ' ἀριθ. 2, τὰ λοιπὰ 4 ἀπογεύματα θὰ χρησιμοποιοῦνται
ὅς ἔξῆς 1) Τρία ἔξ αὐτῶν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς δι-
δασκαλίας τῆς Γυμναστικῆς καὶ τῶν Πρακτικῶν Μαθημά-
των καὶ δι' ἐλευθέρας, ἀλλ' ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν διδασκόντων,
γινομένας ἔργασίας τῶν τάξεων τοῦ Παρθεναγωγείου ἢ
τῶν ὄμάδων αὐτῶν, σχετικάς πρὸς τὰ διδασκόμενα μαθήματα
καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ προγράμματος. 2) Τὸ ὑπόλοιπον ἐν
διὰ γενικὰς συγκεντρώσεις δὲ τῶν μαθητριῶν καὶ δλου
τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Παρθεναγωγείου, καθ' ἦς
ἐπὶ τῶν τέλει τῆς ἀναπτύξεως τῆς ὅλης ζωῆς τοῦ Παρθε-
ναγωγείου καὶ τοῦ ὄμαδικοῦ πνεύματος τῶν μαθητριῶν,
α) συζητοῦνται ὡς ἐν συνδυασμῷ ὑπὸ τε τῶν διδασκόντων
καὶ τῶν μαθητριῶν, πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ζωὴν καὶ
τὴν ἔργασίαν τοῦ Παρθεναγωγείου, β) Γίνονται ἀνακοινώ-
σεις τῆς διευθύνσεις, τῶν διδασκόντων, τῶν τάξεων, τῶν
ὄμάδων καὶ τῶν καθ' ἔκαστον μαθητριῶν, γ') Γίνονται
ὄμιλοι ὑπὸ τῶν διδασκόντων, τῶν μαθητριῶν ἢ καὶ ἐπι-
σκεπτῶν καὶ συζήτησις ἐπ' αὐτῶν, δ) Γίνονται ποικίλαι
καλλιτεχνικαὶ ἔκτελέσεις κλπ.

‘Ωρολόγιον πρόγραμμα τοῦ Ἀνωτέρου Παρθεναγωγείου

Μαθήματα

	A	B	Γ	Δ
Θρησκευτικὰ	2	1	1	1
Ἐλληνικὰ	6	6	6	7
Γαλλικὰ	4	4	4	4
Ιστορία	2	2	2	2
Ιστορία Τέχνης	—	—	—	1
Φυσιογνωστικὰ	2	2	2	2
Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμε- τρια καὶ Λογιστικὴ	3	3	2	—
Γεωγραφία	—	2	2	2
Τγιεινὴ	—	—	1	1
Οἰκιακὰ ἔργα καὶ οἰκιακὴ οἰκονο- νομία	2	2	2	2
Χειροτεχνία	2	2	2	2
Καλλιγραφία, Ιγνογραφία, Ρωγρα- φικὴ	2	2	2	2
Ωδικὴ	2	1	1	1
Γυμναστικὴ	3(†2)	3(†2)	3 (†2)	30
	30	30	30	30

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ
παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Νοεμβρίου 1930

‘Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Α. ΖΑΪΜΗΣ

‘Ο ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Υπουργός
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΤΡΙΤΑΞΙΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

—ο—

Η. Δ. 25 Ιουλίου 1934 (1)

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ Ὡρολογίου προγράμματος τῶν
Ἀστικῶν σχολείων τῶν ἀρρένων καὶ μεικτῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὸ ἥρθον 5 τοῦ νόμου 5874 «περὶ
ἀστικῶν σχολείων» προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων
καὶ Παιδείας, Ὑπουργοῦ, λαβόντες ὑπ' ὅψει σχετικὴν πρό-
τασιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ σύμφωνον
γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν
καὶ διατάσσομεν τὰ ἔξι :

«Ἄρθρον μόνον

Τὰ ἐν τοῖς ἀστικοῖς σχολείοις τῶν ἀρρένων διδασκόμενα
μαθήματα ὁ πρὸς διδασκαλίαν ἑκάστου ἔξι αὐτῶν ἀναγ-
καῖος χρόνος καὶ ἡ κατὰ τάξεις κατακομὴ τῆς ἔξι ἑκάστου
μαθήματος διδακτέας ὑπῆρχε δρίζονται ὡς ἀκολούθως.

1. Θρησκευτικά.

Τάξις Α'. Ὁραι 2.

1. Ο βίος τοῦ Σωτῆρος καὶ αἱ θρησκευτικαὶ καὶ ἡθι-
καὶ διδασκαλίαι αὐτοῦ, ιδίᾳ ἔξι ἀναγνώσεως σχετικῶν περι-
κοπῶν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου (ἐλευθέρας ἐκ τοῦ πρωτοτύ-
που ἡ καὶ ἐν παραφράσει).

2. Ἐρμηνεία καὶ ἀπομνημόνευσις τῶν σπουδαιοτέρων
τροπαρίων τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θερμητορικῶν ἕορτῶν.

Τάξις Β'. Ὁραι 2.

1. Ἰστορία τοῦ ἔργου τῶν Ἀροστόλων καὶ τῆς Χρι-
στιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῆς σήμερον. Ἐξαρσίες ιδίως
τῶν μερῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διδα-
σκαλίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν
προσωπικοτήτων, αἵτινες συνετέλεσαν εἰς αὐτήν. Τονισμὸς
τῶν σημερινῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδόξου πρὸς τὰς λοιπὰς
Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πρὸς ἄλλήλας κοινωνίας
τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

2. Ἐρμηνεία καὶ ἀπομνημόνευσις τροπαίων Ἅγιων
καὶ Μαρτύρων τῆς Χριστιανικῆς πίστεως.

Τάξις Γ'. Ὁραι 2.

1. Τὰ οὐσιωδέστερα ἐν τῇ Κατηχήσεως δι' ἀνακε-
φαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγου-
μέναις τάξεσιν ἔξαχθεισῶν Θρησκευτικῶν καὶ ἡθικῶν ἀλη-
θειῶν. Καθορισμὸς τῶν μεταξὺ τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῶν

(1) Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 321 τῆς 25ης Σεπτεμβρίου
1934 Ἐφ. Κυβ. (Τεῦχος Α').

λοιπῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑφισταμένων δογματικῶν διαφορῶν.

Κατάδεξις τῆς ὑπεροχῆς τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας ὑπέρ τὰς λοιπάς.

2. Τὰ κυριώτερα ἐκ τῆς λειτουργικῆς ἰδίως δὲ τὰς περὶ τοῦ Ναοῦ μετὰ συντόμου ἴστορίας τῆς Χριστιανικῆς τέχνης, τὰ περὶ τῆς θείας λειτουργείας καὶ τῶν τελετῶν τῶν μυστηρίων.

Σημείωσις. Ἡ Θρησκευτικὴ διδασκαλία πρέπει νὰ ἔνισχύεται διὰ τῆς δημιουργίας ἀγνῆς καὶ ἐμπνευσμένης Θρησκευτικῆς ζωῆς ἐν τῷ συολεῖῳ καὶ τῆς ἀβιάντου συμμετοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς αὐτήν (κοιναὶ προσευχαὶ, κοινὴ παρακολούθησις τῆς Θείας λειτουργείας καὶ συμμετοχὴ εἰς αὐτήν, παρακολούθησις ἀπλοῦ ἵκαὶ ζωντανοῦ κηρύγγρου αὐτήν, παρακολούθησις ἀπλοῦ καὶ ζωντανοῦ κηρύγγρατος, ἔμπρακτος ἐκδήλωσις τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης).

2. Ἐλληνικὴ Γλῶσσα.

A') Νέα.

Τάξις A'. Ὡραι 4.

1. Ἀνάγνωσις καὶ λογική, πραγματική, καλαισθητική, καὶ γλωσσικὴ ἀνάλυσις ἐκλεκτῶν νεοελληνικῶν διηγημάτων καὶ περιγραφῶν, γεγραμμένων εἰς τὴν ἀπλὴν καθηρεύουσαν, ὡς καὶ ἐπικῶν καὶ ἐπικοινωρικῶν ποιημάτων ἐκ τῶν ἐγκεκριμένων διὰ τὴν α' τάξιν τῶν ἔξαταξίων Γυμνασίων Νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων η̄ καὶ ἄλλων συλλογῶν καὶ αὐτοτελῶν ἔργων.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκλογῶν ἐκ τοῦ Ἡροδότου Ιδίᾳ ἀναφερομένων εἰς τὰ Μηδικὰ η̄ ἔχουσαν χαρακτῆρα διηγηματογραφικὸν (Κοοῖσσος καὶ Σόλων, Κῦρος καὶ Κροῖσος κτλ.) η̄ ἐθνογραφικὸν (περιγραφαὶ ἡθῶν τῶν Περσῶν κτλ.) καὶ ἐκ τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος (μὴ ἀναγνωσθεῖσῶν ἐν τῷ πρωτοτύπῳ) ἐν δοκίμῳ μεταφράσε^ε εἰς τὴν ἀπλὴν καθηρεύουσαν. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκλογῶν ἐκ τῆς Ὁδυσσείας τοῦ Ὁμήρου ἐν δοκίμῳ ἐμμέτρῳ μεταφράσει εἰς τὴν δημοτικὴν γλώσσαν.

3. Στοιχειώδεις γραμματολογικὴ γνώσεις σχετικαὶ πρὸς τὰ ἀναγνωρωσκόμενα λογοτεχνικὰ ἔργα.

4. Τὰ κυριώτερα τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ τῆς ἀπλῆς καθηρεύουσης γλώσσης ἔξαγγόμενα ἐκ τῶν ἀναγνωστικῶν κειμένων καὶ ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς ἀρχαίας Ἐλληνικῆς γλώσσης.

5. Συνέσεις. Ἐλευθεραι περιγραφαὶ ἀντικειμένων καὶ εἰκόνων καὶ διηγήσεις τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως.

Τάξις B'. Ὡραι 4.

1. Ἀνάγνωσις καὶ (λογική, πραγματική, καλαισθητικὴ καὶ γλωσσικὴ) ἀνάλυσις ἐκλεκτῶν νεοελληνικῶν πεζογραφημάτων, γεγραμμένων εἰς τὴν ἀπλὴν καθηρεύουσαν,

ώς καὶ ἐπικῶν ἐπικολυρικῶν καὶ λυρικῶν ποιημάτων ἐκ τῶν ἔγκεκριμένων διὰ τὴν β' τάξιν τῶν ἔξαταξίων γυμνασίων Νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων ἢ καὶ ἄλλων συλλογῶν καὶ αὐτοτελῶν ἔργων.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκλογῶν ἐκ τῆς Κύρου Παιδείας τοῦ Ξενοφόντος (μή ἀναγνωσθεισῶν ἐν τῷ πρωτότυπῳ) καὶ περιλαλήσων βίων τοῦ Πλουτάρχου ἐν δοκίμῳ μεταφράσει εἰς τὴν ἀπλῆν καθαρεύουσαν.

3. Στοιχειώδεις γραμματολογικαὶ γνώσεις, σχετικαὶ πρὸς τὰ ἀναγνωσκόμενα λογοτεχνικὰ ἔργα.

4. Συμπλήρωσις τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ τῆς ἀπλῆς καθαρεύουσης γλώσσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγνωσκομένων κειμένων καὶ ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν γραμματικὴν τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης.

5. Σύνθεσις, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει ἔτι δὲ ἐλεύθεραι ἐπιστολαῖ, μονόλογοι καὶ διάλογοι.

Τάξις Γ'. Ὁραι 3.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκλεκτῶν νεοελληνικῶν πεζογραφημάτων γεγραμμένων εἰς τὴν ἀπλῆν καθαρεύουσαν, ὡς καὶ λυρικῶν ποιημάτων κέντρον τῶν ἔγκεκριμένων διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν ἔξαταξίων Γυμνασίων Νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων ἢ καὶ ἄλλων συλλογῶν καὶ αὐτοτελῶν ἔργων.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις μικρῶν δικανικῶν λόγων τοῦ Λυσίου, μή ἀναγνωσθέντων ἐν τῷ πρωτότυπῳ, τῆς α' καὶ β' ἐπιστολῆς τοῦ Ἰσογκράτους πρὸς Φίλιππον, ἐνὸς ἐκ τῶν μικτροτέρων ἔργων τοῦ Πλάτωνος (ἴδιᾳ δὲ τοῦ Κρίτωνος καὶ τοῦ τρίτου μέρους τῆς ἀπολογίας τοῦ Σωκράτους) ἐν δοκίμῳ μεταφράσει εἰς τὴν ἀπλῆν καθαρεύουσαν καὶ ἐκλεκτῶν ποιημάτων τῶν ἀρχαίων λυρικῶν ἐν δοκίμῳ μεταφράσει εἰς τὴν δημοτικὴν γλώσσαν.

3. Γραμματολογικαὶ γνώσεις σχετικαὶ πρὸς τὰ ἀναγνωσκόμενα λογοτεχνικὰ ἔργα.

4. Συνθέσεις ὡς ἐν τῇ β' τάξει ἔτι δὲ ἐλεύθεραι περιλήψεις καὶ ἀναλύσεις ἀναγνωσθέντων λογοτεχνημάτων, χαρακτηρισμοὶ ὅμοδων ἢ ἀτέμων ἀπαντώντων ἐν αὐτοῖς καὶ διάφορα κοινωνικὰ ἔγγραφα.

Σημεῖωσις. Οἱ μαθηταὶ πρέπει νὰ ἀσκοῦνται καὶ εἰς τὴν ἀπαγγελίαν τῶν ἀναγνωσκομένων λογοτεχνημάτων, εἴτε διλων εἴτε κατὰ τὰ χαρακτηριστικώτερα μέρη των.

B') Ἀρχαῖα

Τάξις Α'. Ὁραι 4.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῶν ἐν τῇ Ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περικοπῶν τοῦ ἔγκεκριμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ β' τριμήνου ἀνάγνωσις καὶ δρμηνεία εὐκόλων καὶ

διμαλῶν μερῶν ἐκ τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος μετὰ λογικῆς καὶ πραγματικῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν.

2. Ἐξ ἀρχαρμῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως καὶ ἔρμηνειας καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενατῆς ἀπλῆς καθαρευούσης καὶ τῆς δημοτικῆς, ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου μέχρι τῶν εἰς μιρμάτων ὡς καὶ τῶν βασικωτέρων συντακτικῶν φαινομένων αὐτοῦ, πουκίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν ἐν τῷ σχολείῳ καὶ κατ' οἶκον πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐντύπωσιν τῶν ἑκάστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ.

Τάξις Β'. Ὡραι 4.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περικοπῶν τοῦ ἐγκεκριμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς. Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία ἐκλογῶν ἐκ τῆς Κύρου Παιδείας τοῦ Ξενοφῶντος μετὰ λογικῆς καὶ πραγματικῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν.

2. Ἐξ ἀρφορμῆς τῶν ἀνωτέρω ἀναγνώσεως καὶ ἔρμηνειας καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης καὶ τῆς δημοτικῆς, ἐξέτασις τοῦ ὑπόλοιπου τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου. Πουκίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν ἐν τῷ σχολείῳ καὶ κατ' οἶκον πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐντύπωσιν τῶν ἑκάστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ.

Τάξις Γ'. Ὡραι 3.

Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία ἐνδεῖς ἐκ τῶν μικρῶν δικαινικῶν λόγων τοῦ Λυσίου (π.χ. τοῦ ὑπέρ τοῦ ἀδυνάτου, κατὰ τῶν σιτοπωλῶν, περὶ τοῦ σηκοῦ ἀλπ.) καὶ ἐνδεῖς τὸ ἐκ τῶν μικροτέρων συμβουλευτικῶν λόγων τοῦ Ἰσοκράτους (πρὸς Νικοκλέα, περὶ Εἱρήνης, Εὐαγγέρου, Φιλίππου) ἀλπ. τοῦ χρόνου δὲ ἐπιτρέποντος καὶ τινῶν ἐκλεκτῶν κεφαλαίων ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενεφῶντος μετὰ λογικῆς πραγματικῆς καὶ καλαισθητικῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν.

2. Ἐξ ἀρφορμῆς παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν καὶ τὸ Συντακτικὸν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου ἐπανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐντύπωσεως, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

3. Γαλλικὴ Γλῶσσα

Τάξις Α'. Ὡραι 3.

1. Φωνητικαὶ καὶ συλλαβιστικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ λέξεων καὶ βράσεων ἐξαχθεισῶν ἐξ ἀμέσου ἐποπτικῆς διδασκαλίας (δ-6 μαθήματα).

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία α) φράσεων καὶ ἀπλουστάτων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων, ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς τῶν πραγμάτων διδασκαλίας καὶ ἀναφερο-

μένων εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν σχολικὴν ζωήν, τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, τὰ ἐνδύματα, τὴν οἰκίαν καὶ τὴν οἰκογενειακὴν ζωήν, τὴν τροφὴν καὶ τὸν γρόβον καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ β') σχετικῶν πρὸς τὴν ὥλην ταύτην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐξ ἐγκεκριμένων διὰ τὸ Γυμνάσιον Ἀναγνωστικῶν. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων.

3. Τὰ κυριώτερα ἐκ τοῦ δμαλοῦ ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ (αἱ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν διαφοραὶ) ἐξαγόρευνται ἐκ τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων.

4. "Ασκησίς εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι διὰ συνομιλίας ἀναφερομένης εἰς τὰ ἑκάστοτε διδασκόμενα.

5. "Ασκησίς εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράψειν α) δι' ἀντιγραφῆς καὶ β') οἴκον καὶ β) διὰ γραφῆς καθ' ὑπαγόρευσιν.

Τάξις Β'. Ὡραι 2.

1. "Ανάγνωσις καὶ ἔρμηνεία α) περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγοριμένων ἐξ ἀρέσου καὶ ἐποπτικῆς τῶν πραγμάτων ἡ εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς (όδος, οἰκοδομαί, σχήματα, σιδηροδρομικὸς σταθμός, ταχυδρομεῖον, ἀγορά, καταστήματα, κυριώτερα ἐπαγγέλματα καὶ βιομηχανίαι, μορφωτικὰ καθιδρυματα, δικαστήρια, στρατός), εἰς τὸ χωρίον (κατοικίδια ζῷα, ἀγροτικαὶ ἔργασις, κατὰ τὰς 4 ἐπογής τοῦ ἔτους) καὶ εἰς τὴν φύσιν (σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος, πεδιάδες, ἔρημοι, βουνά, θάλασσα, οὐρανός, ἀστρα), β) σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὥλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐξ ἐγκεκριμένων διαφοραὶ, γινομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους τινῶν ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Συμπλήρωσις τοῦ δμαλοῦ ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ (αἱ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν διαφοραὶ), γινομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑκάστοτε ἀναγνωσκομένων.

3. "Ασκησίς εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

4. "Ασκησίς εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράψειν, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει ἔτε δε γ) διὰ γραφῆς ἀποκρίσεων εἰς διδομένας ἔρωτήσεις σχετικὰς πρὸς τὰ ἑκάστοτε ἀναγνωσκόμενα καὶ δ) διὰ γραπτῶν μεταφράσεων μικρῶν εὐκόλων φράσεων ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικόν καὶ τὸν πατέλι.

Τάξις Γ'. Ὡραι 2.

1. "Ανάγνωσις καὶ ἔρμηνεία δμαλῶν πεζῶν καὶ ἔμμετρων προσόντων τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας τοῦ 16—20 αἰῶνος ἐξ ἐγκεκριμένων Ἀναγνωστικῶν ἡ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν ἔργων. Ἐξαγωγὴ στοιχείων σχετικῶν μὲ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ.

2. Συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμάλου ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγιγνωσκομένων λογοτεχνημάτων.

3. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν.

4. "Ασκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν α') δι' ἐγγράφων ἀποκρίσεων εἰς δεδομένας ἔρωτήσεις, σχετικὰς πρὸς τὰ ἔκαστοτε ἀναγιγνωσκόμενα, β') δι' ἐγγράφου περιλήψεως ἀναγνωσθείσης ὑλῆς, γ') δι' ἐγγράφου μικρῶν συνθέσεων ποικίλου περιεχομένου καὶ δι' ἐγγράφων μεταφράσεων ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν καὶ τάναπαλιν.

Σημείωσις 3. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν πρέπει νὰ γίνεται χρῆσις ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τῆς Γαλλικῆς γλώσσης καὶ νὰ δίδεται μεγάλῃ καὶ ἐπίμονος προσοχῇ εἰς τὴν δρήὴν προφορὰν καὶ ἀνάγνωσιν (διάρθρωσις, τονισμός, ρυθμὸς λέξεως καὶ φράσεως) καὶ ἀπαγγελίαν τῶν μαθητῶν.

4. Ἰστορία.

Τάξις Α'. Ωραι 3.

Οἱ προϊστορικοὶ χρόνοι καὶ ἰδίως ἐν Ἑλλάδι. Συντομωτάτη Ἰστορία τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν μετὰ τῆς συγγρέσθεντος πρὸς αὐτὴν Ἰστορίας τῶν Ἑλληνικῶν Ἰστορία τῆς Ἀχαίας Ἐλλάδος καὶ ἰδίως τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῆς (τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἡθικῶν /ἰδεῶν, τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν καλῶν τεγμάνων, τῆς πολιτικῆς καταστάσεως καὶ τοῦ δημοσίου βίου) μέχρι τῆς ὑποταγῆς τῆς Ἐλλάδος εἰς τοὺς Ρωμαίους. Ἔξ ἀφορμῆς τῆς τελευταίας συντομωτάτη ἔξέτασις τῆς Ἰστορίας τῶν Ρωμαίων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν μέχρι τῆς καθυποτάξεως τῆς Ἐλλάδος.

Τάξις Β'. Ωραι 3.

Σύντομος ἴστορία τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους καὶ τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ αὐτοῦ, ἰδίως τοῦ πολιτισμοῦ τῶν, μέχρι τοῦ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. Ἰστορία τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ ἰδίως τοῦ πολιτισμοῦ μαξ., μετὰ τῆς συναφοῖς πρὸς αὐτὴν Ἰστορίας τῆς λοιπῆς Εὐρώπης μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Τάξις Γ'. Ωραι 3.

Τὰ κυριώτατα ἐκ τῆς Ἰστορίας τῆς Ἐλλάδος καὶ ἰδίως τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῆς, ὡς καὶ τὰ κυριώτερα τῆς Παγκοσμίου Ἰστορίας καὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολιτισμοῦ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἡ ἴστορικὴ θέσις καὶ ἀποστολὴ τῆς σημερινῆς Ἐλλάδος. Ἡ συμμετοχὴ τοῦ Ἑλλήνος πολίτου εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ ἐν ἐπιγνώσει τῶν πολιτειακῶν τοῦ καθηκόντων.

5. Στοιχεῖα ἀγωγῆς τοῦ Πολίτου

Τάξις Γ'. "Ωρα 1.

‘Η πολίτεια καὶ ὁ σκοπὸς αὐτῆς. Τὸ πολίτευμα καὶ τὰ εἰδὴ αὐτοῦ. Τὰ σημερινὰ πολίτευματα. Τὸ Δημοκρατικὸν Πολίτευμα καὶ τὰ πλεονεκτήματα αὐτοῦ.

Σύντομος Συνταγματικὴ Ἰστορία τῆς Νέας Ἑλλάδος (1821—1931).

Τὸ σημερινὸν πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος. ‘Ο συνταγματικὸς χάρτης. ‘Η ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκπόρευσις τῆς ἔξουσίας. “Αμεσος ἔξασκησις τῆς ἔξουσίας η δι’ ἀντιπροσώπευσεως. Καθολικὴ ψηφοφορία, διάκρισις τῶν ἔξουσιδν. ‘Η νομοθετικὴ ἔξουσία (Βουλὴ καὶ Γερουσία) ‘Η δικαστικὴ ἔξουσία. ‘Η ἐκτελεστικὴ ἔξουσία. ‘Υπουργεῖα καὶ Συμβούλιον Ἐπικρατείας. ‘Η διοικητικὴ διαιρέσις. Αἱ ἀτομικαὶ ἔλευθερίαι.

‘Ο πολίτης εἰς τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα. Τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

6. Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία.

Τάξις Α'. "Ωρα 3.

1. ‘Εκ τῆς Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς τὰ περὶ τῶν ἀκεραίων, ολασματικῶν, τῶν δεκαδικῶν, καὶ τῶν συμμετριῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν ἐπ’ αὐτῶν πράξεων ἐπὶ τῇ βάσει σχετικῶν προτύπων προβλημάτων καὶ μετ’ ἀφθόνου ἐφαρμογῆς τῶν ἔκαστοτε ἔξαγομένων κανόνων, διὰ τῆς λύσεως σχετικῶν προβλημάτων ἀναφερομένων εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πρακτικοῦ βίου καὶ εἰς τὴν ὄλην τῶν διαφόρων πραγμάτων μαθημάτων.

‘Ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀκεραίων ὅλως πρακτικῶς καὶ τὰ περὶ τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ιδιοτήτων αὐτῶν, τὰ περὶ τῆς διαιρετότητος, τὰ περὶ τῶν πρώτων καὶ τῶν πρώτων πρὸς ἀλλήλους ἀριθμῶν καὶ τὰ περὶ τῆς ἀναλύσεως ἀριθμοῦ εἰς γνόμενον πρώτων παρογόντων.

2. ‘Εκ τῆς Πρακτικῆς Γεωμετρίας τὰ ἀκόλουθο διδασκόμεναν μετά ποικίλων, ίδιως δὲ γειροτεχνικῶν ἐφαρμογῶν.

Γενικὰ περὶ τῶν γεωμετρικῶν σωμάτων καὶ τοῦ ὅγκου των, περὶ τῶν ἐπιφανειῶν καὶ τοῦ ἐμβαδοῦ των, περὶ τῶν γραμμῶν καὶ τοῦ μήκους των καὶ περὶ σημείου.

Τὰ κυριώτερα εἰδὴ τῶν γραμμῶν, οἱ ιδιότητες των ἡ κατασκευὴ των καὶ ἡ εὑρεσίς τοῦ μήκους των. Αἱ πρὸς ἀλλήλων θέσεις διαφόρων γραμμῶν κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, τὰ ἔξ αὐτῶν προκύπτοντα σχήματα καὶ ἔξετασις ἐκάστου τῶν σχημάτων τούτων.

Τὰ κυρισμώτερα τῶν γραφικῶν προβλημάτων τῶν σχετικῶν μὲ τὰ διάφορα εἰδὴ τῶν γραμμῶν.

Τὰ κυριώτερα τῶν ἐπιπέδων σχημάτων, τὰ στοιχεῖα των, οἱ ιδιότητές των, ἡ κατασκευὴ των καὶ ἡ εὑρεσίς τοῦ

έμβαδοῦ των. "Ομοια σχήματα, ίδιότητες των, κατασκευὴ σχήματος, όμοίου πρὸς δύοέν.

Τάξις Β'. Ὡραι 3.

1. 'Εκ τῆς Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς τὰ περὶ λόγου καὶ ἀναλογῶν καὶ τὰ περὶ μεθόδων, διδασκόμενα καὶ δὲ τρόπον καὶ ἡ ὥλη τῆς Α' τάξεως.

2. 'Εκ τῆς πρακτικῆς γεωμετρίας τὰ ἀκόλουθα, διδασκόμενα, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Γενικὰ περὶ Χωρομετρίας. Τὰ ἀπλούστερα τῶν Χωρομετρικῶν ὀργάνων, ἡ γεησιμότης των καὶ ὁ τρόπος τῆς γρήσεως των. Λύσις ἀπλῶν γωρομετρικῶν προβλημάτων.

Θέσις εὐθείας πρὸς ἐπίπεδον ἐν τῷ χώρῳ ἔξετασις αὐτῶν, ίδιότητες των. Θέσεις ἐπιπέδων πρὸς ἄλληλα ἐν τῷ χώρῳ. Σχήματα προκύπτοντα ἐκ τῶν τεμνομένων ἐπιπέδων, στοιχεῖα τῶν σχημάτων τούτων, ίδιότητες αὐτῶν καὶ κατασκευὴ των.

Τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν πολυέδρων. Στοιχεῖα καὶ ίδιότητες των. Ἡ κατασκευὴ των. Εὔρεσις τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἐπιφανείας των καὶ τοῦ ὅγκου των.

Τάξις Γ'. Ὡραι 2.

1. 'Εκ τῆς Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς συμπλήρωσις τῶν περὶ τῶν μεθόδων. Τὰ περὶ ἔξισώσεων τοῦ πρώτου βαθμοῦ δλῶς πρακτικῶς καὶ λύσις δὲ αὐτῶν εὐκόλων προβλημάτων.

2. 'Εκ τῆς Πρακτικῆς Γεωμετρίας τὰ ἀκόλουθα διδασκόμενα ὡς ἐν ταῖς προηγούμεναις τάξεσι. Στερεά ἐκ περιστροφῆς, Στοιχεῖα των. Ἡ κατασκευὴ των. Εὔρεσις τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἐπιφανείας των καὶ τοῦ ὅγκου των. Σχέσις ὅγκου βάρους καὶ εἰδίκου εὑνός σώματος.

3. Λογιστικὴ καὶ Καταστιχογραφία, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν οἰκιακὴν καὶ τὴν ἀστικὴν οἰκονομίαν καὶ τὰς σχετικὰς διαχειρίσεις, εἰς στενὴν καὶ εὐρεῖαν κλίμακα. Ηρουπολογισμοὶ καὶ ἀπολογισμοὶ ἀτέμων, οἰκογενειῶν, ἐπιχειρήσεων. Καταρτισμὸς στατιστικῶν.

1. Φυσιογνωστικὴ

Τάξις Α'. Ὡραι 3.

'Εποκτικὴ καὶ πειραματικὴ ἔξετασις τῶν φαινομένων ἐκείνων τῆς Φυσικῆς (Θερμαντικοῦ, Ἀκουστικῆς, Ὀπτικῆς, Μαγνητισμοῦ, Ἡλεκτρισμοῦ Μετεωρολογίας καὶ Μηχανικῆς) καὶ τῆς ἀνοργάνου καὶ ὀργανικῆς γημέτας, ὡς καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων, ἔνει τῆς γνώσεως τῶν ὅποιων ἀποβάζειν ἀδύνατος ἡ βαθεῖα κατανόησις τῆς ὥλης τῶν βιολογικῶν μαθημάτων καὶ τῆς Γεωγραφίας. Διαρκῆς ἐφαρμογὴ τῶν ἔξαγομένων φυσικῶν καὶ γημικῶν νόμων εἰς τὴν γεωργίαν, βιοτεχνίαν, βιομηχανίαν, συγκοινωνίαν καὶ καθόλου εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἐργασίας, ὅπως

αῦται ιδίως ἐκδηλώνονται εἰς τὴν περιοχὴν, ἐν ᾧ εὑρίσκεται τὸ σχολεῖον.

Τάξις Β'. Ὡραὶ 3.

1. Βιολογικὴ ἔξέτασις τῶν ἐν Ἑλλάδι ιδίως ἀπαντώτων φυτῶν ιδίως δὲ δημητριακῶν, τῆς ἀμπέλου τῆς ἑλαῖας, τῶν κηπευτικῶν καὶ τῶν καλλωπιστικῶν συνδυασμένη μὲ πρακτικὰς ἔργασίας, γεωργίας ἀμπελουργίας, κηπουρικῆς δενδροκομίας, διπλοροκομίας καὶ ἀνθοκομίας ὡν ἔκασται ἐκτελοῦνται εἰς τὴν ἔκτασιν, τὴν δόποιαν ἐπιβάλλουσιν αἱ ἀνάγκαι τῆς περιοχῆς τοῦ σχολείου.

2. Ἐποπτικὴ ἔξέτασις τῶν γρησίμων εἰς τὸν βίον δρυκτῶν.

Τάξις Γ'. Ὡραὶ 4.

1. Βιολογικὴ ἔξέτασις τῶν ἐν Ἑλλάδι ιδίως ἀπαντώτων ζώων, μάλιστα δὲ τῶν κατοικιδίων, συνδυασμένη μὲ ζωοκομικὰς ἔργασίας δρυιθοκομίας, πτηνοτροφίας, οἰκιακῆς κτηνοτροφίας, γαλακτοκομίας, μελισσοκομίας καὶ σηροτροφίας, ὡν ἔκασται ἐκτελοῦνται εἰς τὴν ἔκτασιν τὴν δόποιαν ἀπαιτοῦσι αἱ ἀνάγκαι τῆς περιοχῆς τοῦ σχολείου.

2. Συμπλήρωσις καὶ ἐπέκτασις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας. Αἱ νεώτεραι φυσικαὶ ἐφευρέσεις. Αἱ νεώτεραι κατευθύνσεις τῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας.

8. Υγιεινὴ καὶ Νοσηλευτικὴ

Τάξις Β'. Ὡραὶ 1.

1. Σωματολογία τοῦ ἀνθρώπου.

2. Γενικὴ δύγιεινὴ (περὶ ὀρέος, ὄδατος, ἐδάφους, διατροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ περὶ τῶν λοιμωδῶν νοσημάτων).

3. Στοιχεῖα Νοσηλευτικῆς. Πρόχειροι βοήθειαι. Περιποίησις τῶν πασχόντων, πρόχειρον φαρμακεῖον μετὰ πρακτικῶν ἀσκήσεων ἐφαρμογῆς.

Σημεῖωσις. 'Η γειεινὴ πρέπει νὰ καλλιεργῆται ὅχι μόνον θεωρίᾳ, ἀλλ' ιδίως ὡς πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν θεωρητικῶν κανόνων, ὅπὸ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ιδίαν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ σχολείου. 'Ως τοιαύτη δὲ τῶν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ σχολείου καὶ πρέπει νὰ θεωρήσαιται εἰς δόλας τὰς τάξεις τοῦ σχολείου καὶ ὅπὸ σύμπαντος τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ.

9. Γεωγραφία καὶ στοιχεῖα Κοσμογραφίας.

Τάξις Α'. Ὡραὶ 2.

Γεωγραφικὴ ἔξέτασις τῆς Ἑλλάδος, ἐνδιατρίβουσα ιδίως εἰς τὴν φυσικὴν διάρθρωσιν καὶ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν οὐσιωδῶν σχέσεων τῶν γεωγραφικῶν πακαγόντων (φυ.-σικῶν καὶ ἀνθρωπίνων) ἐκάστου τῶν φυσικῶν τμημάτων τῆς

Τάξις Β'. Ὁραι 2.

Γεωγραφική ἔξέτασις τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, γενομένη, ώς ἡ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐνδιατρίβουσα ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἔξέτασιν τῶν χωρῶν, μεθ' ὧν ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκεται εἰς στενωτέραν ἐπικοινωνίαν.

Τάξις Γ'. Ὁραι 3.

1. Σύντομος γεωγραφικὴ ἔξέτασις τῶν λοιπῶν Ἡπείρων, γενομένη ώς ἡ τῆς Εὐρώπης ἐν τῇ Β' τάξει. Οἰκονομικὴ γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος (στατιστικαὶ αἱπ.).

2. Στοιχεῖα Κοσμογραφίας. Ἡ γῇ ώς οὐράνιον σῶμα (Ἡ σφαιρικότης τῆς γῆς, Ἡ ὑδρόγειος σφαῖρα. Μέγεθος τῆς γῆς (περίμετρος καὶ διάμετρος). Ἡ κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἥδιον ἀξονα. Γεωγραφικὸν μῆκος καὶ πλάτος. Ἐπιπεδόσφαιραι (ἡμισφαῖραι) ώς ἀπεικόνισις τῆς γῆς ἐπὶ ἐπιφανείᾳ).

Ἡ γῇ ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῆς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, ἰδίως δὲ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Ὁ ἥλιος ώς ἀπλανής. Μέγεθος αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὸ γῆς. Ἀπόστασις ἀπ' αὐτῆς. Κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον. Μορφὴ τῆς τροχιᾶς τῆς γῆς. Διεύθυνσις τοῦ ἀξονος τῆς γῆς. Τροπικοὶ καὶ πολικοὶ κύκλοι. Ζῶναι τῆς γῆς. Ὁραι τοῦ ἔτους.

Ἡ σελήνη. Μεγέθη αὐτῆς. Ἀπόστασις ἀπὸ τῆς γῆς. Κινήσεις, φάσεις τῆς σελήνης. Χρόνος τῶν κινήσεων. Ἀμπωτις καὶ πληρωμοί. Ἐκλείψεις τοῦ ἥλιου καὶ τῆς σελήνης. Ἡμερολόγιον καὶ μέτρησις τοῦ χρόνου.

Ἀπλανεῖς, πλανῆται, κομῆται, διάττοντες ἀστέρες. Τὸ σύμπαν. Ἡ περὶ κοσμογονίας θεωρία.

Εἰδικὸν μάθημα.

10. Γεωργία, Δενδροκομία, Ρωοτεχνία

Τάξις Α'. Ὁραι 5.

Γενικὴ Γεωργία :

1) Οἱ φυσικοὶ συντελεσταὶ τῆς γεωργικῆς παραγγῆς.
α') Τὸ φυτόν.

Πολλαπλασιασμὸς τῶν φυτῶν. Σπόροι. Ἐπιλογή, διατήρησις, ἀποθήκευσις σπόρων. Τρόποι σπορᾶς. Φυτώρια, μεταμοσχεύσεις, πολλαπλασιασμός, ἐμβολιασμός.

Ἄνάπτυξις καὶ τρόπος διατροφῆς τῶν φυτῶν.

Ζωτικὰ γημικὰ λιπάσματα. Χρῆσις, ἐπιδρασις λιπασμάτων.

Ἀνθοφορία, γονιμόποιησις, καρποφορία.

β') Τὸ ἔδαφος.

Ίδιότητες τοῦ ἔδαφους, σύστασις, εἰδη ἔδαφων, βελτιώσις φυσικῶν ἴδιοτήτων. Τὸ ὄδωρο, ἀποστράγγισις, ἀρδεύσεις.

γ') Τὸ κλῆμα.

Ἐπίδρασις τοῦ φωτός, θερμοκρασίας, ύγρασίας ἀνέμων· ἐπὶ τῶν φυτῶν. Μετεωρικαὶ ἑαντιότητες καὶ προφυλάξεις. (Παγωνιά, χάλαζα, δυνατοὶ ἄνεμοι κλπ.).

2. Μέθοδοι καλλιεργείας μετὰ πρακτικῶν ἐφαρμογῶν. Ἀμειψισπορά, ἀγρανάπευσις. Προετοιμασία ἔδραφους, ἀρτοτροφία καὶ λοιπὰ ἐργαλεῖα.

Περιποίησις φυτῶν (σκάλισμα, παρόχωμα, πότισμα κορφολόγημα).

Συγκομιδὴ, μέθοδοι καὶ ἐργαλεῖα συγκομιδῆς τῶν διαφόρων φυτῶν.

Εἰδικὴ Γεωργία

Τὰ ἐνδιαφέροντα τὴν περιφέρειαν τοῦ σχολείου.

α') Ποώδη ἐτήσια φυτὰ τῶν ἀγρῶν, β') ποώδη πολυετῆ φυτὰ τῶν ἀγρῶν καὶ λειμώνων. Ποικιλία σπορᾶς καλλιεργείας, πολλαπλασιασμὸς, ἔχθροι καὶ ἀσθένειαι, καταπολέμησις αὐτῶν. Συσκευὴ καὶ διατήρησις διὰ τὴν ἐμπορίαν.

Τάξις Β' Ὡραὶ 5.

1. Δενδροκομία—Κηπουρική.

Τὰ ἐνδιαφέροντα τὴν περιφέρειαν α') διπωροφόρα καὶ καλλωπιστικὰ δένδρα, β') ποώδη ἐτήσια καὶ πολυετῆ τῶν κήπων (λαχανικά καὶ ἄνθη). Τρόπος καλλιεργείας περιποίησεως. Ἐχθρὸς καὶ ἀσθένειαι. Καταπολέμησις αὐτῶν.

2. Ἀμπελουργία—Οἰνοποιία.

α') Ἡ ἄμπελος. Ποικιλίαι. Σκοπὸς καλλιεργείας. Τρόπος καλλιεργείας καὶ πολλαπλασιασμοῦ. Περιποίησις, Συγκομιδὴ. Ἐχθροὶ καὶ ἀσθένειαι. Καταπολέμησις αὐτῶν. Συσκευὴ καὶ διατήρησις τῶν καρπῶν διὰ τὴν ἐμπορίαν. β') Γλεῦκος. Συστάσεις αὐτοῦ. Ἐργαλεῖα καὶ μέθοδος ἔξαγωγῆς τοῦ γλεύκους ἀπὸ τὴν σταφύλην. Χρῆσις γλευκομέτρου. Οἶνος. Σύστασις αὐτοῦ. Ολίγα περὶ ζυμώσεως. Διόρθωσις γλεύκους. Ἀσθένειαι σίνου.

Πρόληψις. Διόρθωσις. Ἐγκατάστασις οἰνοποιείου Ἀμφιάλυσις σίνου.

3. Ἐλαιουργία.

α) Ἡ ἐλαία, καλλιέργεια, λίπανσις, ἀσθένειαι. Καταπολέμησις αὐτῶν.

β') Μέθοδοι ἔξαγωγῆς ἐλαίου. Ἐργαλεῖα καὶ ἐργαταστάσεις ἐλαιουργείου. Καταρτισμὸς ἐλαίου. Συσκευαὶ καθαϊσμοῦ Διέλισις ἐλαίου. Ἐγκαταστάσεις διυλιστηρίων.

Ζωτεργία

Τάξις 3'. Ὡραὶ 5.

1) Κτηνοτροφία.

Τὰ ἐνδιαφέροντα τὴν περιφέρειαν τοῦ σχολείου κρεοπαραγωγά, γαλακτοπαραγωγά, ἐριοπαραγωγά καὶ ἐργατικὰ ζῷα (Βόες, ἵπποι, ὄνοι, ἡμίονοι, πρόβατα, αἶγες, χοίροι κόνικλοι κλπ.).

Ποικίλιαι ἐνδιαφέρουσαι τὴν περιφέρειαν. Διάφοροι μέθοδοι ἀναπαραγωγῆς. Διασταύρωσις, διατροφή. Τροφαί. Υγεινή, Κατοικία, Ἀσθένειαι καὶ τρόπος καταπολεμήσεως αὐτῶν.

2) Πηγοτροφία.

Τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν περιφέρειαν τοῦ σχολείου κατοικίδια πτηνά (έρνιθες, ἵνδιάνοι, χήνες κλπ.) ποικίλιαι, μέθοδοι ἀναπαραγωγῆς, διασταύρωσις, ἐπώασις, ἐκκόλαψις διαλέμησις αὐτῶν.

3) Γαλακτοκομία – Τυροκομία.

Γάλα. Σύστασις αὐτοῦ, ἔρμεγμα. Ἀσθένειαι γάλακτος. Διατήρησις γάλακτος. Κατασκευὴ βουτύρου. Σχετικὰ ἔργα-λεῖα. Πυτία. Πῆξις διαφόρων τύπων τυροῦ. Ὁρίμανσις. Ἀσθένειαι τυροῦ.

4) Μελισσοκομία ἢ Σηροτροφία.

α') Μορφολογία καὶ βιολογία τῶν μελισσῶν. Μεταμόρφησις, Κυψέλαι, κηρῆθρες. Χρησιμότης τῶν μελισσῶν εἰς τὴν Γεωργίαν. Ἐγχροί. Ἀσθένειαι. Προφύλαξις. Τεχνηταὶ κηρῆθραι. Ἐγκατάστασις μελισσοκομείου. Ηεριποίησις. Συγκομιδὴ μέλιτος.

β') Μορφολογία καὶ βιολογία τῶν μεταξοσκωλήκων. Εἴδη καὶ φυλαί. Ἡ κάμπη. Ἡ χρυσαλλίς. Ἀσθένειαι τοῦ μεταξοσκώληκος καὶ πρόληψις αὐτῶν.

Σηροτροφία. Συντήρησις καὶ προφύλαξις τῶν ωαρίων. Φροντίδες κατὰ τὴν ἐπώασιν καὶ διὰ τὴν κάμπην (θερμοκρασία, δερισμὸς κλπ.). Τὸ βομβύκιον. Βιομηχανικὴ κατεργασία βομβυκίου. Ἡ μέταξα.

Μέθοδος. Παρατ. Ἡ διδασκαλία τῷ μαθητῷ εἰς ἀπάσας τὰς τάξεις συμπληροῦται διὰ καταλλήλων ἐπισκέψεων ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ διδάσκοντος καὶ ἡ ἀσκησὶς αὐτῶν διὰ τῆς συμμετοχῆς των εἰς πρακτικὰς ἐφαρμογὰς τῶν διδαχθέντων.

11. Στοιχεῖα Πολιτικῆς Οίκονομίας

Τάξις Γ'. "Ωρα 1.

Τὰ κυριώτατα περὶ τῆς παραγωγῆς, διανομῆς, κυκλοφορίας καὶ καταναλώσεως τοῦ πλούτου.

Παραγωγή. Οἱ συντελεσταὶ κύτης. Ἡ φύσις (φυσικὸν περιβάλλον, πρῶται ὄλαι, κινητήριοι δυνάμεις). Ἡ ἔργασία. (Ἡ τῆς χειρός καὶ ἡ πνευματική, ὁ καταμερισμὸς τῶν ἔργων, μηχαναί). Τὸ κεφάλαιον. Συνεταιρισμὸς κεφαλαίου καὶ ἔργασίας. Μικρὰ καὶ μεγάλη βιομηχανία. Μικρὰ καὶ μεγάλη καλλιέργεια. Οἱ ἔργατικοι συνασπισμοὶ καὶ τὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα..

Ἡ διανομὴ τοῦ πλούτου. Ἡ ἀτομικὴ ιδιοκτησία. Ἡ μεγάλη καὶ μικρὰ ιδιοκτησία. Τὸ ἡμερομίσθιον. Τὸ ἐνοικιον, ὁ τόκος καὶ τὸ κέρδος. Οἱ ἔργατικοι συνεταιρισμοὶ. Συνεργατικαὶ ἑταιρεῖαι παραγωγῆς καὶ πίστεως.

‘Η κυκλοφορία τοῦ πλούτου. ‘Η ἀξία, ἡ τιμή, καὶ τὸ νόμισμα. ‘Η πίστις καὶ αἱ τράπεζαι. Τὸ ἐμπόριον. Τὸ ἐσωτερικόν καὶ τὸ ἔξωτερικὸν ἐμπόριον.

‘Η κατανάλωσις τοῦ πλούτου. ‘Η πολυτέλεια. ‘Η ἀποταμίευσις. Αἱ συνεργατικαὶ ἔταιρεῖαι καταναλώσεως. Αἱ ἀσφάλειαι. Αἱ συντάξεις καὶ τὰ ταμεῖα τῶν. Αἱ Ἐταιρεῖαι ἀλληλοβοηθείας.

12. Τεχνικὰ Μαθήματα.

Τάξις Α'. Ὡραι 3.

1. Καλλιγραφία. Ἀνάπτυξις τῆς ἀτομικῆς γραφῆς ἐκάστου μαθητοῦ εἰς τὸ ἀπλοῦν, σύμμετρον καὶ εὐανάγνωστον

Σημείωσις: ‘Η καλλιγραφία ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα πρέπει νὰ καλλιεργεῖται εἰς πάσας τὰς τάξεις καὶ ὑπὸ πάντων τῶν διδασκάλων τοῦ σχολείου.

2. Ἰχνογράφια. Ἰχνογράφησις ἐπὶ τοῦ πίνακος διὰ λευκῶν καὶ ἐγχρώμων κιμωλιῶν καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου διὰ μολυβίων μαύρων καὶ ἐγχρώμων, α) ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης ἀνθέων καὶ καρπῶν, ζώων, εὑρισκομένων ἰδίως ἐν κινήσει καὶ τοῦ ἀνθρώπου, δύοις, β) ἐλευθέρᾳ ἐξ ἀρօρυμῆς ἴστορημάτων, διηγημάτων, περιγραφῶν, συνθέσεων κλπ.

3. Χειροτεχνία Χαρτοπλεκτική. Ἐργασίαι διὰ χαρτονίου, ἀρχαὶ πλαστικῆς.

Τάξις Β'. Ὡραι 3.

1. Ἰχνογραφία. Ἰχνογράφησις ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ τοῦ χάρτου ως ἐν τῇ Α' τάξει. Σπουδαὶ πτυχολογίας. Εὔρεσις τῶν τυπικῶν γραμμῶν καὶ σχηματοποίησις τῶν ἴχνογραφουμένων.

2. Χειροτεχνική, Ἐργασίαι διὰ χαρτονίου. Βιβλιοδετική. Πλαστική.

Τάξις Γ'. Ὡραι 3.

1. Ἰχνογραφία. Ἰχνογράφησις, ως ἐν τῇ Β' τάξει. Διακοσμητική Ἰχνογραφία.

α) Ὑδατογραφία.

2. Χειροτεχνία. Βιβλιοδετική. Πλαστική. Ξυλογλυπτική καὶ Συρματοτεχνία.

13. Γυμναστική.

Τάξις Α'. Ὡραι 3.

Γυμναστικὴ κατὰ τὸ οἰκεῖον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου.

Σχολικὴ ἀγωνιστική. Παιδιά. Κολύμβησις, ὅπου εἶναι δυνατὸν. Ἐθνικοὶ χοροί.

Τάξις Β'. ⁰Ωραι 3.

Γυμναστική κλπ. ώς ἐν τῇ Α' τάξει.

Τάξις Γ'. ⁰Ωραι 3.

Γυμναστική κλπ. ώς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

Ἐβδομαδιαῖον 'Ωρολόγιον Πρόγραμμα τοῦ ἀστικοῦ σχολείου τῶν ἀρρένων καὶ μεικτῶν.

	Μ αθήματα	Τάξ.Α	Τάξ.Β	Τάξ.Γ
1.	Θρησκευτικὰ	2	2	2
2.	α) Νέα Ἑλληνικὰ	4	4	3
	β) Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ	4	4	3
3.	Γαλλικὴ γλῶσσα	3	2	2
4.	Ἴστορία	3	3	3
5.	Στοιχεῖα ἀγγεῆς τοῦ πολίτου	—	—	1
6.	Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία	3	3	3
7.	Φυσιογνωστικὰ	3	3	4
8.	Τγιεινὴ καὶ Νοσηλευτικὴ	—	1	—
9.	Γεωγραφία καὶ Στοιχεῖα Κοσμογραφίας	2	2	3
10.	Γεωργία, δενδροκομία, Ζωοτεχνία	5	5	5
11.	Στοιχεῖα Πολιτικῆς Οἰκονομίας	—	—	1
12.	Τεχνικὰ μαθήματα	3	3	3
13.	Γυμναστική	3	3	3
	⁰ Ωραι ἐν συνόλῳ	35	35	35

Εἰς τὸν αὐτὸν κλπ. Υπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἔκτελεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

'Εν Δεκελείᾳ τῇ 25 Ιουλίου 1934

⁰Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞ. ΖΑΙΜΗΣ

'Ο ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Υπουργὸς
Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

